

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Vol. 2

København : Gyldendal, 1775-89

12 bd.

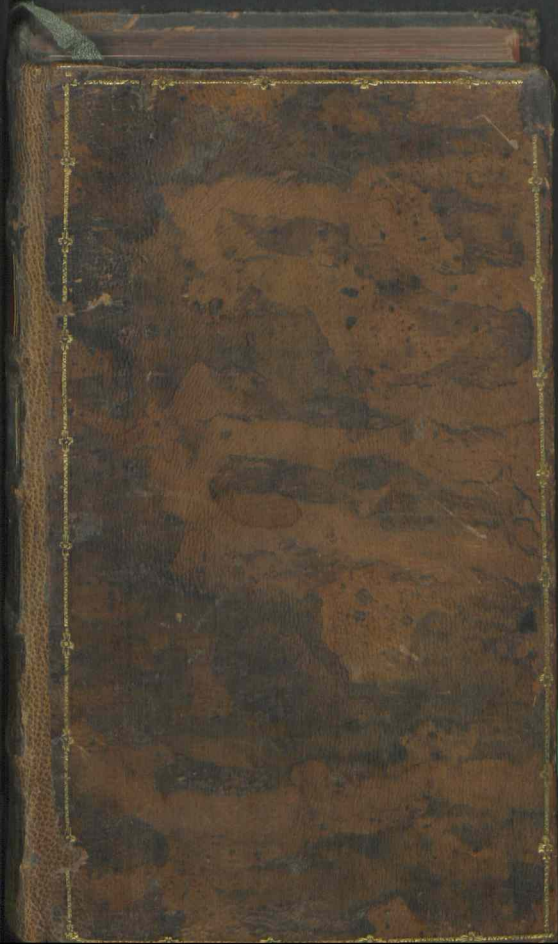
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

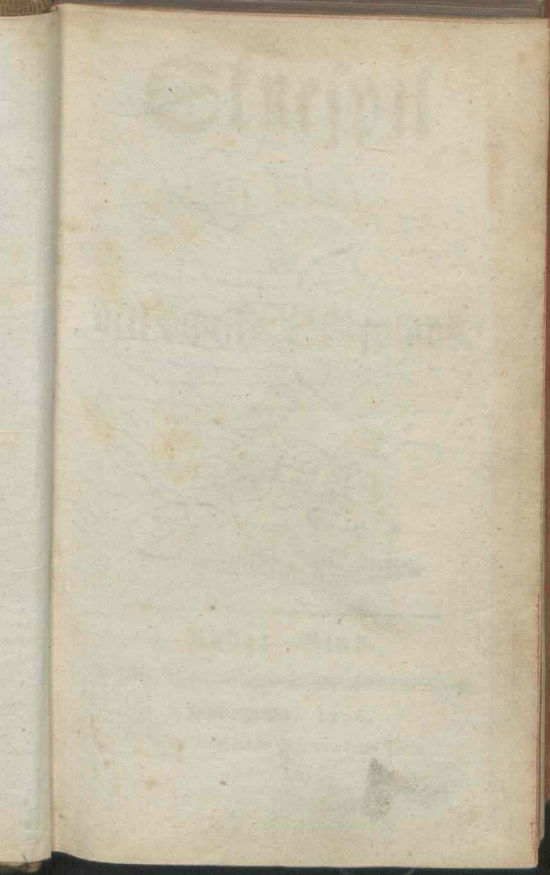
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

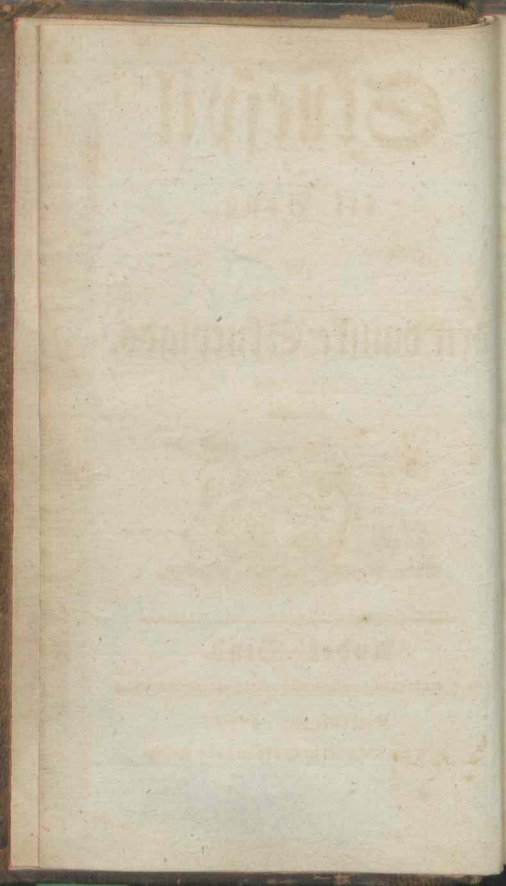

130021442799

55, - 3.

Skuespil

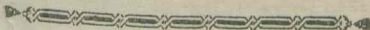
til Brug

for

den danske Skueplads.

Andet Bind.

Kiøbenhavn, 1776.

Trykt paa Boghandler Gyldendals Forlag.

Stempel

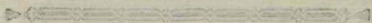
1776

1776

den 17ten April 1776

1776

1776

1776

Fortegnelse

paa

de Skuespil, som findes i dette Bind.

Beverlei, en borgerlig Tragoegie i fem Acter,
af Saurin.

Den ryggesløse eller forlorne Søn, Comoedie
i fem Acter, af Voltaire.

Den gihte Philosoph, eller Egtemanden, som
blues ved at være det, Comoedie i fem
Acter, af Destouches.

Dobleren, Comoedie i fem Acter, af Regnard.

Den taknemmelige Søn, Comoedie i een Act,
af Hr. Engel.

Beverlei,
en borgerlig Tragoedie

fem Acter,

af

Monsr. Saurin,

paa dansk af

Neerslow.

Beverlei.

H

Personerne:

Mad. Beverlei.

Beverlei.

Henriette, Beverleis Coster.

Tom, et 10 Aars Barn.

Leuson, Henriettes Kiereste.

Stukeli, Beverleis falske Ven.

Jarvis, en gammel Betient.

En Ubekendt.

En Rettens Betient med sit Følge.

(Scenen er i London).

Første Act.

(Theatret forestiller en isde menbleret Sahl, hvori Bægene ere blotte, dog sees hist og her nogle Levnninger af Guldning).

I. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette.

(De sidde begge og arbejde, den ene ved en Sveramme, den anden paa et Tapetserie).

Mad. Beverlei.

(vender Hovedet imod det nederste af Theatret)

Min kære Henriette! han kommer ikke! Hvilket Marter er ikke denne grumme Uoished!

Henriette.

Dette Onde, min kære Søster, er nu blevet til en Sædvane hos os. For at tale reent ud med jer, saa forsøges det med et andet Onde, som man maae mere grues for, Armod — —

Mad. Beverlei.

O! hvad det angaaer, da Himlen give, det var det eeneste. Ja, min Søster! jeg fornemmer allerede, at jeg kan skikke mig deri. Denne Sahl, som jeg har før seet saa prægtig udstaffet, dens Boeskab, Skilderier, Speile, forgulde Lister og Karme, gjorde alt dette mere til mit Livs Løksalighed? Det er noget, som Overdaadighed, men ikke Naturen tranger til. Mine Dine havde vant sig til denne Pragt og Herlighed, og nu, de betragte disse aspile-

de Bølge, vænne de sig ligeledes dertil. Et eneste Syn kan ikkun forrylle dem: Her mangler intet, naar jeg seer den her, som jeg elsker.

Henriette.

J bringer mig ret i Harnisk — At falde fra Rigdom og Velstand til yderste Armod, det betyder, efter jeres Begreb, slet intet? O! jeg vil ikke beslitte mig paa andet, end at have Afsky for min Broder, jeg skal, inden sole Tid, hade ham, og han skal nok selv tvinge jer til at hade sig.

Mad. Beverlei.

Min Mand! beklage ham — det kunde jeg; — Men hade ham!

Henriette.

Ulyksalige Spillelyst! hvor ofte har J ikke efter Sorens Organg seet ham komme hjem og i jeres Arme forbaare den Orm, som endnu nagede hans Hierte? Jeres Dine vare udmattede af Nattevaagen, men hans Hiemkomst lindrede i det mindste jeres Sorg og Længsel. Nu er det ganske anderledes. Det er alt hoit oppe paa Dagen, og Beverlei forøger mere og mere jeres Siels Uroelighed; endnu er han ikke kommen hjem.

Mad. Beverlei.

Det er for første Gang.

Henriette.

J undskylder ham altid, min Søster, J blivder aldrig vred paa ham, J er alt for god, og min Broder misbruger jeres Godhed.

Mad. Beverlei.

Han har ikkun en eneste Feil.

Hen:

Henriette.

Som indbefatter alle de andre. Den Spille: Dren bliver hans Undergang, den fordriver al Dyd og Følelse af hans Hjerte. Der var en Tid, da han elskede sin Søster og tilbød sin Kone.

Mad. Beverlei.

Og denne Tid vedvarer endnu.

Henriette.

Han har tabt sine smukke Lineamenter saavel som hans takkelige Levemaade. Hvor er den Ansættelse, hvorved han vandt alles Hjærter, denne Belevenhed, denne ædle Opførsel, og tusende andre fortryllende Egenskaber? Hans Ungdoms Nædighed er salmet ved Nattevaagen og Værgelse.

Mad. Beverlei.

Jeg er endnu ikke bleven denne Forandring vaer.

Henriette.

Hans Søn! — I sukker og seer til Himmelen: — Hvad vil der blive af ham? Ulykkelige Børn!

Mad. Beverlei.

Mangel gjør Mennesket vindskibeligt, han vil blive nød til at anvende sit Pund, og der vil blive desmere Got af ham. Ulykker og Exempler skal være hans Ungdoms Lærmeester, han vil betimelig komme til at studere paa den nyttige Lectie, at være fornøsttig. Hans Moder skal lære ham at være taalmodig og usforsagt. Troe mig, min kære Søster, Lykken, som man ofte allene griber efter Skæggen af, er ikke andet end et glad Hjerte og et fornøiet Sind. Beverlei har mistet det; i hans mørke Afsyn afbildes det forfærdelige Nag, som fortærer ham — At gjøre den ulyk-

salig, som han elsker, er den grusomme Tanke, som han
sønderlides af. Ah! gid han kunde tilgive sig selv!

Henriette.

O! naar jeg tænker paa, hvad for en anseelig Arv
der er ødelagt formedelsi hans Spillesuge, da kan jeg neppe
styre min Brede og Forbittrelse. Den ringe Lod, som til-
faldt mig, har han endnu under Hænder. — Jeg fryg-
ter — —

Mad. Beverlei.

J fornærmer ham.

Henriette.

En Spiller skæner ikke det allerhelligste. Jeg vil
at han endog, fra i Dag af, skal udlevere mig, hvad det
saa uforsigtigen er betroet ham under Hænderne. Den be-
vægende Marsag, som ligger mig paa Hjertet, er alt for
billig.

Mad. Beverlei.

Hvad for en bevægende Marsag?

Henriette.

En Søsters Underholdning, som jeg elsker.

Mad. Beverlei.

Nei — — De Midler behøver J selv. Vætskaar
det skal foreene jer med Leuson, denne Elsker er værdig det
til, og jeg veed ikke, hvorfor hans Lykke stedsforhales.

Henriette.

Kan jeg tænke derpaa, naar min Søster sukker under
Gienvordigheds Vyrde?

Mad. Beverlei.

J er alt for bekymret over min Tilstand; jeg har
Diamanter og andre Kostbarheder; dem behøver jeg ikke
til

til Sindets Fornøielse, og bliver jeg nød til at stille mig ved dem — —

Henriette.

(raabende heftig)

Ah, min Søster!

Mad. Beverlei.

Vær kun roelig. Min kære Henriette tager sig det alt for nær. Alting kan endnu komme i Stand igien. Vi har en Capital i Cadix, som bør blive os udbetalt; vi saager den ufortøvet, vi have Efterretning derom.

Henriette.

Det er en Spille-Capital, som, troe mig, ikke vil vare længe.

Mad. Beverlei.

Han staaer til Forbedring.

Henriette.

Min Søster! En Spiller skulde staae til Forbedring! — —

Mad. Beverlei.

Ah! dersom Himmelen gjorde dette Mirakel, vilde endog min Eliebne forskaffe mig Misundere. Da jeg svevede i lutter Pragt og Herlighed, og det, som overgaaer alting: Da jeg havde min Mands Hjerter i min Haand, var deres Søster blant de rige Koner den allerlykkeligste. Kunde mine Ønsker og Bønner udvirke saa meget, at han kom til sig selv igien, naar jeg endog da blev nød til at leve af mine Hænders Arbeide med en Mand, som jeg tilbeder, var jeg af de fattige Koner den allerlykkeligste.

Henriette.

Du vel, min Søster, lad os ikke tale mere derom. Men for Resten kan jeg lade jer vide, at Leusson bad mig

indstandig siges jer, at han har stor Mistanke til Stukeli. Ofte kan man læse i eens Dine, hvad der boer i ham. Og Stukelis udvortes Aftryk spaaer ikke meget Gode.

Mad. Beverlei.

Min Mands Ven kan ikke være andet end et redeligt Menneske.

Henriette.

O! han roser sig uophørligen af at være det. Leusson er ikke saa lettroende, han holder ham for en Skielm.

Mad. Beverlei.

(med en Slags Uroelighed)

Hører jeg ikke nogen komme?

Henriette.

Nei.

Mad. Beverlei.

Hvad maa jeg ikke lide! (seer paa sit Uhr) Halvgaaen
 Ni — —

Henriette.

(affides)

Seg ynkes over hende.

Mad. Beverlei.

O! denne Gang — —

Henriette.

Det er Jarvis, den aldgamle Jarvis, som vi for hans lange Tjenestes Skyld har saa ubarmhiertig opofret, og for 6 Maanedes siden afflediget.

2. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Jarvis.

Mad. Beverlei.

Hans Nærværelse er mig en Behreidelse. Jarvis! jeg havde heder jer at skaae mig for en Hjertesorg, og ikke at nærme jer til mig, jeg bliver alt for nedslagen derover.

Jarvis.

Forlad mig, Madame, det maae jeg da have glemt. (Seer sig om i Værelset). O Himmel! hvad Tilstand finder jeg jeres Huus i? Har I forbudet mig at lade de Taarer rinde, som Huset's nærværende Tilstand afpresser mig? Jeg ønskede at kunde dolge dem. — — Forlad mig, paa den Alder, jeg har, bliver man snart glemsom, og falder lettelig i Graad.

Mad. Beverlei.

Jeg kan ikke anhøre ham uden Sinds Uroelighed. Sid ned, Jarvis.

Jarvis.

Det er alt for stor Godhed. Er det sandt, der siges, at min stakkels Herre har tilsat alle sine Midler? Her har jeg kiendt ham fra hans første Jodsfels Time. Ah! den ærlige Mand, som han havde til Fader. Himlen være ham naadig. — Men, Madame, efter 40 Aars Forløb havde han ikke jaget den stakkels Jarvis fra sig. Jeg tjente ham til hans Døds Stund. Nu, jeg gaar krum af Alderdom, haabede jeg at tilbringe de Aar hos Sønnen, som jeg endnu kunde have at leve i; men det har han ikke villet forunde mig. Uueligen har min Alderdom været ham modbydelig, undertiden har jeg og været alt for aabenhartet til at sige min Mening.

A 5

Mad.

See=

Mad. Beverlei.

Nei, har han skilt sig ved jer, da maae I tilskrive hans flette Skiebne det.

Jarvis.

Men er han kommen saa ganske og aldeles paa Knaer-
ne? O! det gjør mig ont i mit inderste Hjerte, som jeg
før sagde jer, her har jeg kiendt ham fra Buggen af. Hans
Fader har bygget dette Huus. Ah! min stakkels Herre,
jeg har hundrede Gange haaret ham paa mine Arme, da
han var en liden Dreng. — Han var saa god imod de Fat-
tige: Hvoraf kommer det, sagde han til mig, at der er
elendige fattige Folk til? — Dersom jeg engang bliver
Konge, da vil jeg, at i mit Rige alting skal gaae over Bred-
derne, jeg skal berige hele Verden, og jeg vil gjøre Begyn-
delsen med dig. — Saaledes talte han i sin Barndom: jeg
erindrer mig det saa vel, som om det var sagt mig i Gaar —
Og see! nu er han selv i Nød og Trang,

Mad. Beverlei.

Jeg sovmier i Graad. (til Henriette) Tael med
ham!

Henriette.

Lad mig først astøre mine.

Jarvis.

Skulde han nægte mig i denne hans ulykkelige Til-
stand, at deele Lykke og Ulykke med ham? Dette Afslag
vilde igiennemføre mit Hjerte, og gjøre Ende paa mit usle
Liv.

Mad. Beverlei.

(som den, der horer nogen komme)

Nu tror jeg I saar ham at see.

Hen-

I tilskrive

Henriette.

Nei, det er ikke ham endnu.

3. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Stukeli, Jarvis.
(Damerne rejse sig op).

Mad. Beverlei.

Har I seet min Mand i Dag? Hr.

Stukeli.

Nei.

Henriette.

Og i Nat? — —

Stukeli.

Madame! jeg forlod ham i Gaar Aftes. Hvorledes?
Er min Ven bleven ude fra sin Kone den ganske Nat?

Henriette.

Kan I kalde ham jeres Ven, naar I styrker ham
i hans Spillelyst, naar I fører ham an til Laster?

Stukeli.

Jeg gjør mig største Uret. Har jeg ikke anvendt alle
Forestillinger? har jeg ikke raadet ham til det bedste? See!
det var alle de Raaben jeg, som hans Ven, kunde angribe
ham med. Jeg har endog været grædesfærdig over ham;
Men da han stoppede sine Ørene til for alle mine Forestil-
linger, har jeg da ikke, i Haab at han skulde oprette sig
Tab, drevet Venskabet saa vidt, at jeg har ladet min Pung
staae aaben for ham? Jeg har endog taget Deel i hans
Vanlykke, og tabt det halve med ham.

Hen:

Hen:

Henriette.

Min Herre! det har kun været en forstilt Medlid-
denhed.

Stukeli.

Man forlader ikke sin Ven, naar det kniber.

Henriette.

At maale Dyhet af det Svælg, i hvilket hans Spille-
lyst styrter ham! — — I formoder jer vel ikke stor Tak
af ham? — —

Stukeli.

Lykken bliver dog vel engang fied af at forfølge os —
Jeg haabede — —

Mad. Beverlei.

Det er alt nok; — Men vær saa god og svar mig:
Hvor forlod De min Mand i Gaar?

Stukeli.

Hos Vilson; han var i Selskab med Folk, som man
hverken har Fordeel eller Være af at være bekendt med.
Men han har ikke villet følge mine Raad.

Mad. Beverlei.

Men han er der endnu?

Stukeli.

Jarvis kender Huset.

Jarvis.

Skal jeg gaae derhen, Madame?

Mad. Beverlei.

Han kunde maaskee blive stødt derover.

Hen-

Henriette.

Gaae derhen, som af jer selv, min kiære Jarvis.

Stukeli.

Hør alting nævn ikke mit Navn — Han kunde besvære sig over mig, maaskee med Ret og Villighed.

Mad. Beverlei.

Gaae da; men jeg beder jer: Brug al muelig Baerfomhed! Udlad jer ikke med et eeneste Ord, som kunde støde ham. Et eeneste Ord kan fornærme dem, som ere i Ulykke, man maae derfor tiltale dem med megen Skaansel. Jeg har selv alletider fulgt denne Lov: jeg har trøstet Beverlei, men min Mund har aldrig bebreidet ham det ringeste.

Jarvis.

Det kommer mig ikke til at bebreide ham noget. — Og det, som mere er: Skulde jeg fortørne ham? — Ah, min stakkels Herre! hans og jeres Kummer, er den ikke min egen. (gaaer bort)

4. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Stukeli, Tomi kommer ind og hvisker noget til Henriette.

saa sagte.

Henriette.

Paa Dieblikket, kom min lille Ven!

Mad. Beverlei.

(kalder Barnet til sig)

Hør engang, lille Tomi, i denne Morgenstund har jeres Fader ikke haft Leilighed at omfavne jer, som han
ellers

ellers pleier; Men naar han kommer hiem, om J ellers vil føre jer op mig til Behag, da vær overmaade venlig og artig imod ham: Forgiem ikke det.

Tomi.

O hierte Mama! det skal jeg nok huske paa; jeg holder saa meget af min Pappa.

Mad. Beverlei.

Det vil ikke vare længe, inden han kommer. Husk nu vel derpaa.

Henriette.

(til Barnet)

Kom!

(Tomi kysser sin Moders Haand, og gaar bort med Henriette).

5. Scene.

Mad. Beverlei, Stukeli.

Stukeli.

Det er jeres udtrykte Billede, det er et deiligt Barn.

Mad. Beverlei.

O! det er Faderens livagtige Bæsen. Himlen holde sin Haand over dem begge. (hun sætter sig og Stukeli ligesledes) Vær nu saa god og tael aabenhjertet med mig. Min Herre! Er der ikke vedersfaret min Mand noget Ont? Det er den første Gang han er bleven ude om Natten, og jeg frygter — —

Stukeli.

Hvorledes? I er paa jeres Side forsikret om hans Återlighed, og han kan, uagtet alle sine Uordentligheder, bygge paa jeres Bestandighed. — Jeres Forstand, Skionhed,

hed, utallige Undigheder, som opvække alles Forundring, som I berømmes for, staaer alt dette jer ikke inde for hans Troeskab?

Mad. Beverlei.

Min Herre, uden at være eenig med jer om disse foregivne Undigheder, kan jeg sige jer, at jeg aldeles ikke har hans Troeskab mistænkt, i saa Fald er jeg ganske roelig, det var ogsaa at fornærme ham.

Stukeli.

Madame! jeg har ligesaa gode Tanker om ham, som I selv, og jeg fornærmer mig over, at I har lært saavel at kiende Verden. Det nytter ikke, at troe de falske Beretninger, der udstroes af Narre eller onde Mennesker, som Verden vrimsler af.

Mad. Beverlei.

Hvortil sigter denne Tale, jeg forstaaer jer ikke.

Stukeli.

(forvirret)

Oh! — men — til slet intet.

Mad. Beverlei.

Men, min Herre! hvoraf kommer da den Forvirring I er i?

Stukeli.

Jeg tænker paa, at man ofte har merket Bagvaskelsesstifte Ueenighed imellem Egtesfolk, som ellers har levet et lykkeligt Liv, og at man bør lukke Øret til for saadan Snak.

Mad. Beverlei.

Deri er jeg eenig med jer; men hvad Slutning tænker I at drage deraf? Min Mand elsker mig, det er jeg for-

forvissat om, og der har aldrig nogen berettet mig det mindste Onde om ham; Tvertimod: i disse forvandede Tider vil leve, da Verden vrimler, som I selv siger, af Daarer og flerte Mennesker, saa maae dog enhver tilstaae, at Spil er det eeneste, som kan legges ham til Last. I min indre Bedrøvelse er det mig dog en Trøst at se hans Hjerte, og det mister jeg ikke, saa længe jeg lever

Stufeli.

Madame! Forlad mig, mueligen har Nidkierhed og Vennskab kommet mig til at gaae for vidt. Jeg merker, at jeg har gjort mig alt for stor Umage, og usorgfætigen ladet jer forstaae det, som I ikke behøvede at vide; Men uagtet alle falske Beretninger, tør jeg dog staae jer inde for —

Mad. Beverlei.

For at stoppe Munden til paa dem allesammen, er det mig nok, at jeg kender min Mand. Jeg foragter alle disse falske Beretninger, og med jeres gode Tilladelse maae jeg sige jer: Den Høitagtelse, jeg har for min Mand, er mig større Vorgen end I eller nogen anden. (affides) Jeg kan ikke længer udstaae denne Marter. (høit) Jeg trænger til Roe. — Jeg forlader jer, Monsieur! Imidlertid staaer det jer frit for at oppebie jeres Vens Ankomst.

(gaaer bort)

6. Scene.

Stufeli.

(allene)

Het saa! Jeg har været lykkelig i mit Foretagende. Jeg har sat hendes Siel i Vængstelse. I har nok glemt, Madame Beverlei, at I, førend I indgik nogen Ægteforbindelse, forsmaaede min Kierlighed. — Jeg har alle

rede

rede obelagt min Medbeiser under Benstabs Raabe. —
 Endnu maae jeg saae ham udryddet af hans Kones Hjerte.
 — Fordærve ham — vinde hende — det er et dobbelt
 Anslag. Kom! jeg vil haade paa den ene og anden Side
 følge min listige anlagte Plan. Min Lykke var jo usuld-
 kommen, dersom Kierlighed ikke — — Jo, jeg har saa
 behændig anbragt Forgiften i hendes Varm, og jeg haaber
 med det første — — Der kommer nogen — Det er Leu-
 son — — Hans glennemtrængende Forstand gjør mig
 tvivlsraadig, jeg bliver modløs over hans Nærværelse, og
 jeg tør ikke see ham ret under Dinene.

7. Scene.

Leuson, Stufeli.

Leuson.

Jeg finder jer meget beleiligt, jeg vilde strax gaaet
 lige hen til jeres Huus, for at søge jer der.

Stufeli.

I hvad Anledning, min Herre?

Leuson.

I Anledning af min Ven Beverlei.

Stufeli.

Og vor fælles Ven — —

Leuson.

(med en myndig Tone)

Jeg siger min — havde han været jeres —

Stufeli.

Jeg troer, at jeg har viist Prøver derpaa, Beverlei
 har ved adskillige Leiligheder fundet mig ved Haanden.
 Beverlei.

B

Jeg

Jeg har sat al Forsigtighed tilside, for at komme ham til Hielp.

Leuson.

Da hedder det langt anderledes. Man troer, at I og Moehinson spiller under Dække sammen i Wilsons Huus. I beriger jer, siges der, imedens Beverlei ødelægger sig.

Stufeli.

Min Herre — —

Leuson.

Det formodes. Hvad skal jeg troe deraf.

(Her er Henriette nedersit paa Theatret og oppeblik Enden af denne Scene).

Stufeli.

Hr. Leuson, saadan et Spørsmaal maatte jeg ikke vel besvare her, jeg haaber dog engang paa bekvemmere Tid og Sted — —

Leuson.

Tid og Sted, det er mig altsammen ligemeget. Kom! Lad os gaae hersfra!

8. Scene.

Stufeli, Leuson, Henriette.

Henriette.

Monsieur Leuson! hvor agter I jer hen? Bliv her! jeg vil tale med jer.

Stufeli.

Det er nok. Jeres Tiener.

8. Sce

9. Scene.

Leuson, Henriette.

Henriette.

Hvad har I dog udstaaende med hverandre?

Leuson.

Jeg har revet Masken fra den Bedrager; den Skielmsveed, at Leuson kiender ham, og Hiertet bærer i ham.

Henriette.

Vil I bringe jer selv i Harnisk paa en blot Mistanke? Vil I sætte jer Liv i Bove? I opfylder mit Hierte med Skrak og Angest.

Leuson.

Hvor fortryller ikke den kierlige Omhue, I bær for mig, min henrykte Siel! Hvor dørebær vil ikke Livet blive for mig, da I frygter, at mine Dage skulde forkortes; Men derte seige og falske Gemyt, den frygtsomme Lurendreier, den nedrige Karl, som gjør det mennesskelige Kiøn Banære, har aldrig vidst at bringe sine Stød an, uden i Lusten. Jeg har ligesaa store Tanker om hans Mandighed, som om hans Redelighed. See! mit Liv staaer ikke i Fare for ham.

Henriette.

Men hvad agter I da at foretage jer?

Leuson.

Jeg har endnu ikke tydelige og klare Beviser nok til at at forfølge ham efter Lovens Strengthed; Men jeg haaber, inden soie Tid at faae dem. Imidlertid tilkommer det jer, at gjøre mig berettiget dertil. Lad Beverlei blive min Svoger, hans Fordeel og Anliggende mine! opstær ikke længer en Forbindelse.

me ham til

troer, at I
ilsons Huud.
ægger sig.

et og oppebist

eg ikke vel

emmere Tid

get. Kom!

Bliv her!

8. Sce

Henriette.

Tillad mig at opsætte den, indtil Eliebneen bliver min Søster gunstigere. Kom og trøst hende! Ah! i hendes bittre Sorg beklager hun sig aldrig over sin Mand. Imidlertid salmer hendes Skønhed og hendes Hjerte fortæres. Ah! Leuson, kan jeg i saadanne Omstændigheder da hun er et Kov for den dødeligste Hjertesorg, finde Smag i Kierligheds Sodhed? — Nei — Hendes Tilstand er alt for grusom, og jeg gaaer nu hen til hende, for enten at afstøre hendes Graad, eller blande min med hendes.

(gaaer bort)

Anden Act.

Theatret forestiller en Plads strax ved Beverleis Huus.

I. Scene.

Beverlei.

(allene)

Himmel! see, der er mit Huus, og jeg skielver for at gaae derind. Jeg tør hverken komme for min Kones eller Søsters Dine. Jeg har opofret alle Ting: Kierlighed, Venkab og Naturen. Jeg er forhadet af alt det jeg havde kiert, ja af mig selv med. Jeg løber fortunlet fra et Spillebord til et andet, uden Hensigt, uden Haab. Skamfuldhed og Nag følge mig hvert et Skrit jeg gaaer. Ulyksalige Spille Syge, eller rettere sagt, nedrige Penge: Kierlighed! Er hvad havde jeg nødig at skabe mere tilsammen? Var der nogens Ulyksalighed at ligne ved min? Jeg blev forekommet i alt hvad jeg ønskede mig, alting smigrede min Attraa.

Kier

Kierlighed gjorde min Tilstand livsfalig, min Kornselske var hver Morgen nye. Ah! hvorfor var Himlen mig ikke mindre gunstig, allerhelst Klogskab er saa rar en Gave, naar endog Lykken smiler af os i alt hvad vi forlange. Naadelighed, den Moder til sund Estertanke, er langt bedre end Rigdom, som forleder os. Ah, Ulyksalige!

2. Scene.

Beverlei, Jarvis.

Jarvis.

Herre! jeg kommer fra Wilsons.

Beverlei.

Er det dig, Jarvis? Kiender du dette affhyelige Huus? Dette svælgende Doh, hvori Sierrighed styrter sine Slagtoffere! hvor Fortvivlelse og Forbandelse hersker midt imellem Egennytte, Nedrigheid og de groveste Laster! En livagtig Afbildning paa dette Odelsggelses Sted, hvis Afgrunde Himlens Brede selv har gravet!

Jarvis.

Glaae dette forbandede Huus af jeres Tanker, kom og trøst Madamen; hun besinder sig ikke vel, det kan jeg lase mig til af hendes Taarer.

Beverlei.

Lad mig være i Ro — — Du siger, at min Kone — —

Jarvis.

Jeg siger: I burde skynde jer og kaste jer i hendes Arme. Jeres Hiemkomst er det eeneste, som kan trøste hende. Kom!

Beverlei.

Jeg handler ikke imod hende, Jarvis, jeg legger mig det selv til Last. — Men lad mig være i Røe, siger jeg.

Jarvis.

Jeg skulde lade jer være i Røe! — Ah! jeg veed ikke, om der er Uafnemmelige til; men I har i saa lang Tid beviist mig saa megen Godhed. — Alt hvad jeg eier og har, har jeg faaet af jer. Skulde jeg nu forlade min gode Herre, fordi han er forladt af Lykken?

Beverlei.

— Hvad kan du da udrette for mig?

Jarvis.

Meget lidet — Forlad mig det, min kære Herre! jeg tør ikke — jeg er bange, om jeg tilbyder jer —

Beverlei.

O værdige Verient! Vær heller bange for, at dit undertrykte Herre skulde føre sig nedrig op. Vær bange for, at jeg skulde misbruge dit gode Hjertelov, og udeelt Medlidenhed flåde dig nogen af paa din gamle Alder: du veed ikke, hvad en Spiller er for et Dyr. Jeg har ødelagt min Søn, min Kone og min Søster. Vær bange, at du ikke ligeledes bliver et Røve og Bytte for samme Glas lenskab. En Ulykkelig, som i Havenød er paa Veien til at synke, griber efter det svageste Rør. Frygt, at jeg ikke trækker dig bag efter mig, naar jeg lider Skibbrud. O Himmel! dersom du vidste, til hvilken nye Yderlighed min fortvivlede Spillesygge har bragt mig i denne Nat! Min Kone — Ah! jeg er i største Forvirring. Jeg, som holdt hver Dag forloren, hver Dag, som jeg ikke tilbragte hos hende

hende — Hun har ikke seet mig den hele udlængende Nat — jeg har fordrevet denne gruelige Nat i lutter Forvildelse, som en ulyksalig forhærdet Spiller, jeg har ikke giort andet, end hundrede Gange forbandet min Fødsels Time.

Jarvis.

Kom dog! Ethvert Dieblisk er en Time for Madamen. Esterrænk — —

Beverlei.

Hun græder, siger du.

Jarvis.

Hun vilde kinde sin Graad; men jeg holdt saa usor, merkt Die med hende. Hendes Taarer løb strømmeviis — jeg syntes endog at høre hende sukke saa sagte — O, min Herre! I er hverken af Stof eller Steen — Havde I allene seet hende. —

Beverlei.

O! hvor beklager jeg hende! hvor affælgelig er jeg ikke i mine egne Dine. Hendes Dyd fortiente en lykkeligere Skiebne. — Jarvis, du kan ikke formilde min dybe og forstræffelige Hiertesorg, du kan ikke komme mit Hiertenag til at falde i Dvale — Gaae hen til din Frue, hun staaer til at trøste i sin Ulykke, allerhelst, da hun ingen Skyld har deri.

Jarvis.

Men kom dog selv.

Beverlei.

Jarvis! Siig mig engang: Med hvad Dine er jeg anseet iblant Folk?

Jarvis.

Man anseer jer som et Menneſke, der har staaet paa en steil Klippe og hovedsvimlet faldet ned. De beste Men-

nesser (og I bliver regnet iblant dem) blive overalt beskæftigede og ynkede.

Beverlei.

Erlige gamle Karl! jeg har lært at kiende mig selv. Siig heller, uden at hykle for din Herre, at man overalt kalder mig: en utaknemmelig og grum Egtemand, en Broder uden at være Ven, en unaturlig Fader. — Gaa og sigger jeg, hen til din Frue! jeg kommer strax efter.

Jarvis.

Hvorfor vil I opsætte det et Diebstik? Hun er ret hierteklemt. Min kære Herre! Hun har megen Sorg og Betsymring; men desuagtet vil jeg giøre min Eed paa, at jeres Fraværelse er hendes verste Onde.

Beverlei.

Du kan forsikre hende om min hastige Hiemkomst. Jeg maae først tale med Stukeli, inden jeg indfinder mig hos hende. Men vær ikke alt for nidkier paa mine Begier! Hvad har du fornøden, Jarvis, at tage Deel i min Ulykke? Du er fød i Uselhed, saaledes hedder det i den høiere Stil; men du har altid ført dig op som en ærefier Person; Erlighed giør sjelden nogen rig. Nød og Trang kunde snart blive Mester over din Alderdom. Lad ikke Uselhed være Mellemmand imellem dig og Graven. Jeg gaaer hen til Stukeli.

Jarvis.

See! der er han.

Beverlei.

Lad mig være eene.

3. Act

3. Scene.

Beverlei, Stukeli.

Beverlei.

Du vel, kiere Stukeli! hvad Redning?

Stukeli.

Olet intet, uden bedrøvelige Tidender.

Beverlei.

Ingen Penge.

Stukeli.

Man forlanger Sikkerhed. Kan I stille nogen? Jeg paa min Side har intet at sætte til Underpant. I har skilt mig ved alt det, Lykken havde bestieret mig.

Beverlei.

Ja, vi ere begge ødelagte. I har rakt mig en hielp: som Haand, da jeg havde styrret mig selv i Ulykke; men jeg er ulyksalig i en dobbelt Henseende, jeg har truffet min Ven ned efter mig i samme Hule; see, dette er af alt Onde det utaaleligste for mig.

Stukeli.

Viis jer mere behjertet i Ulykken, troe mig, vi maae kalde Mod og Manddom til Hielp. Suk og Klage læger ikke Saaret. See efter, om I ikke har nogle af de kostbare og overflødige Ting tilbage, som Forsængelighed allene kommer os til at ansee for umistelige.

Beverlei.

Utroe Formynder! jeg har i Nat sat alle min Søsters Midler til, hendes Broder har intet uden Skam og Skjændsel tilbage.

3. Scen

B 5

Stu

Stufeli.

Saa meget desværre; thi imellem os sagt, jeg siger det uden Brede, jeg har gjort mere, end jeg kunde taale at gjøre; men jeg har deri allene taget mit Hierte til Raads.

Beverlei.

Det er alt for sandt.

Stufeli.

Maaskee er Jarvis i sin Stand riig. —

Beverlei.

Ah! —

Stufeli.

Det gjør mig ondt, at jeg i saa Tilfælde skal nævne ham; men det er ikke Tid at være sin.

Beverlei.

Men det er altid Tid at være en ærefier Mand. Jeg skalde klade denne gode gamle Betient nogen ud! —

Stufeli.

Farvel da!

Beverlei.

Hvorfor denne pludselige Vortgang?

Stufeli.

I det mindste vil jeg ikke, at man i jeres største Ulykke skal kunne beskylde mig for at have forført jer. Leusson lader dette Rygte udsprede. Jeres Ven har opofret sig selv for jeres Skyld, Vebreidelser ere de Frugter han høster deraf.

Beverlei.

Ej! bebrejder jeg jer noget. Vi overstyldes og for-
gaar ved samme Volger. Hvad Leusons Dom og Mening
angaaer, da skal jeg nok faae ham til at indsee, at han ta-
ger merkelig feil.

Stukeli.

Det er vel nok; men der vil andet til at rede os ud
af denne forvirrede Handel. I begriber lettelig, at vi har
mere en een Creditor, der hvert Diebstik kan kaste os i et
og samme Fængsel. Jeg veed ikke, hvor jeg skal komme
ud heraf. Jeg har solgt alting for jeres Skyld; det er ikke
nok dermed, at I har tømmet min Pung, Gods og Ef-
fecter, Contracter og Forskrivninger, alting er smeltet bort.
I har i det mindste endnu noget at gribe til.

Beverlei.

Sig da hvad det er, og før jer det til Nytte.

Stukeli.

Nei! det forlanger jeg ikke — Jeres Kone — dog
jeg seer forud, hvad Svaret vil blive; og en Kone skiller
sig nødig ved det, som tiener hende til Prydelse og forøger
hendes Skønhed.

Beverlei.

Hendes Demanter! — Grusomme! det kan jeg al-
drig overtale mig til. Før falde Torden og Lynild paa mig.
Saa vidt kan hendes Mand ikke drive Nedrigheden. Skul-
de jeg stille hende ved det eneste hun eier, det eneste, som
mit Raserie har undseet sig for? Nei! —

Stukeli.

Mod og Trang udfordrer Mandighed.

Beverlei.

Siig heller Feighed.

Stukeli.

Jeg er vis paa, at den ustabige Lykke vilde i Dag
være paa vores Side. Mit Hjerter søler til saadanne For-
varsler, hvis Ufeilbarlighed jeg altid vil være Borgen for.

Beverlei.

Jeg søler dem ligeledes. Det samme Haab opliver
mig, jeg brænder af Begierlighed til at spille; Men Stukeli,
tillad, at din Ven ogsaa maae være Vennefke.

Stukeli.

Og at din gaar til Grunde. Kast alt hvad jeg har
giort i Forglemmelsens Klob. Lad mig styrte Halsen paa
mig. Jeg vil ikke lenger mane en Urafnemmelig. Lad
den Kone, som du har saa kier, glemme sine kostbare Ting,
prunke med dem og dermed udstaffere baade sin Hovmod og
sin Uselhed. Jeg har ikke et Ord mere at si.

Beverlei.

Uh! hvor lidet kiender I denne tilbedelige Kone! De
Kostbarheder, som hun sætter Priis paa, ere tusinde Dyr-
der, som man seer hende glimre af, som hun aldrig kan
have Mangel paa. Hendes Yndigheder har nok af den
naturlige Glands. Alleneste for at behage mig, har hun
pyntet lidet paa sin Gestalt. Min Forsængelighed er Naar
sag i, at hun har kostbare Ting. Naar hendes Mand be-
høvede dem, var hun i Stand til at stille sig derved, uden
at tage sig det nær, og uden at knurre derover.

Stukeli.

Nei, jeg har fattet andre Tanker. Mit Venfkap
har

har aldrig forbeholdt noget — Lad jeres Ven fastes hen i et Fængsel —

Beverlei.

Det forbyde Himlen, at en ædelmodig Ven, der har staaet mig bi, skulde fastes hen i et Fængsel! Stukeli troer altsaa, at der ingen Ere forbinder mig, at jeg er sølesløs? Er jeg end undertrykt af Ulykke og Fortælelse, vil jeg dog ikke tilkiøbe mig Sindets Noelighed for den Priis.

Stukeli.

Jeg har mueligen med for stor Høftighed — —

Beverlei.

Ah! kan man, uden at ansees for Stof og Steen, i deslige Omstændigheder være koldsin dig. Nei — Lad os ikke rrættes i Uride; jeg seer hvad jeg bør giøre. Gaae hjem!

Stukeli.

Maaskee har jeg været for nærgaaende.

Beverlei.

Og jeg for utaknemmelig.

Stukeli.

Jeres Ven oppebier jer hiemme. (affides) Jeg finder paa et Middel, som snart skal bringe Sagen i Rigthighed. (gaaer).

Beverlei.

(nærmer sig til sit Huus)

Jeg maae gaae ind.

4. Scene.

Beverlei, Henriette.

Henriette.

(kommer ud)

Endelig er I der, min Broder! O Himmel! i hvilken Tilstand! Hvor vil min arme Søster blive bedrøvet, naar hun seer jer saa forandret.

Beverlei.

Hvad gjør hun?

Henriette.

Hun nyder et Diebligs Nøe, hendes Dine er falden sammen, hun var træt af at vente saa længe; Imedens nu Sønnen formilder hendes Onde, saa hold mig det tilgode, min kære Broder, at jeg fordrer mine Midler tilbage, som I har under Hænder. — —

Beverlei.

Det er en stor Utaalmodighed! Hvorledes, min kære Søster! har jeres Leusson fattet nogen Mistanke om mig, i Henseende til jeres Midler. Der siges, han vover at føre en besynderlig Tale; For han — —

Henriette.

I dette Tilfælde tør han intet, min Broder, det er mig, som lige indtil denne Stund estertænker med hvilken Omhu mine Midler behandles, og mit Forsæt er ikke, at de skal længer blive under et Menneskes Hænder, der har tilsat sine egne paa saa slet en Maade.

Beverlei.

Er I i nogen Uroelighed for dem?

Hen-

Henriette.

Giv mig mine Midler tilbage, saa ophører den, eller
 og, om de ere tilfattede, værdiges da at sige mig det, det vil
 gaae mig nær til Hjerter; men jeg har udstaaet saa meget
 for min Søster og hendes Søn, I har saaledes vandt mig
 til Sorg og Bedrøvelse, saa Baanen nu er den anden Na-
 tur hos mig. Jeg skal bedre kunne stikke mig i min Ulyk-
 ke end de i deres. Forbandede Spillesyge! — —

Beverlei.

Skaan mig for Næsten.

Henriette.

Hans Huus var et Paradiis, to Engler beboede det,
 hans Kone og hans Søn. En adel Nedelighed, en unde-
 seelig Skønhed lod ham uafsladeligen smage, hvad Sødhed
 der er i begge. Han blev kied af sin Lyksalighed, kied af
 at beboe denne himmelske Baaning, og har styrret sig selv
 i Elendigheds og Skjendsels fordervelige Afgrund.

Beverlei.

Grusomme! I igiennemfører mit Hjerter.

Henriette.

Derfor Ulykken endda faldt allene paa jer, ligesaavel
 som Eftertalen — —

Beverlei.

En Broder ventede mere Verbødighed af sin Sø-
 ster. Mal mig dog ikke saa meget sort af. I kommer for
 sildig med jeres Debredelser. I river Saaret op uden at
 kunne læge det. I Morgen, min Søster, ville vi tale
 om jeres Midler. Forund mig i Dag Pusterum!

Hen-

Hen-

Henriette.

Altsaa i Morgen? — Indtil den Tid vil jeg tvinge mit Hierte at være større Herre over sig selv. Man maa med Verbodighed underkaste sig Himlens Brede, og uden at murre, tilbede dens Retfærdighed. Lad imidlertid en Broder blive udseet dertil, paa det Rievselsen kan være desto føleligere; lad det være en Fader — en Egtemand —

Beverlei.

Ej! min Søster!

Henriette.

Nu er det ude, jeg siger ikke et Ord mere.

5. Scene.

Beverlei, Henriette, Mad. Beverlei, Tomi.

Mad. Beverlei.

(Som kommer ud med Tomi, løber hen til sin Mand)

Velkommen! er I der, hierte Mand.

Beverlei.

Allerkiereste Kone! jeg er blevet noget længe ude, jeg er bange I har ikke kunnet sove, fordi I bieder efter mig.

Mad. Beverlei.

Lille Mand! lad os ikke tale om min Uroe og Betsymring. Du slutter jeg jer i mine Arme, jeg vader jer med mine Taarer, jeg seer jer, nu er alting forglem.

Beverlei.

(affides)

Saa megen Dyd — saa sm en Kierlighed — saa mange

mange Yndigheder! Hvor er jeg nedslagen! hvad har jeg ikke at bebrejde mig selv! —

(Imedens Beverlei siger dette affides, taler Mad. Beverlei til sin Søn, og vil, at han skal gaae hen til sin Fader).

Tomi.

Papa!

Beverlei.

Kom hid, flere Børn! Kom! lad mig omfavne dig! Du, som er fornuftigere end din Fader — For alt det Onde, som jeg forarsager min Kone! — Ah! — Sid du kunde troste en ulyksalig Moder!

Mad. Beverlei.

Ulyksalig! det er jeg ikke — I elsker mig.

Tomi.

Papa!

Beverlei.

Siig frem, min Søn!

Tomi.

O! jeg har været saa meget bedrøvet.

Beverlei.

Hvorfor det, lille Børn?

Tomi.

For di Mama-grød nu nyeligen.

Mad. Beverlei.

(holder Haanden for Børnets Mund)

Sie stille, Tomi.

Beverlei.

Lad ham sige det, herte Kone! (til Børnet) Vi dere! — —

Beverlei.

E

Tomi.

Tomi.

Jeg løb strax hen og faldt hende om Halsen, derpaa kysste hun mig og græd stærkere, og jeg gav mig til at græde ligesom hun.

Henriette.

Det arme Barn!

Beverlei.

Hvor smerter det mig, at jeg har baaret mig så ilde ad!

Mad. Beverlei.

Forlad mig det! Jeres Graværelse foraarsager mit Hjerte den største Kummer.

6. Scene.

De forrige, Leuson.

Mad. Beverlei.

(til hendes Mand)

See der er Hr. Leuson, hvis Nidkierhed og Omhu for jer ntan aldrig kan erkiende.

Beverlei.

(koldfindig)

Jeg er ham forbunden.

Leuson.

Aldeles ikke — Men jeg haaber i det mindste, at I snart kan blive det — Jeg haaber, inden kort Tid at rive Masken fra den Bedrager — —

Beverlei.

(hidfig)

Som har ødelagt sig for min Skyld, for at give Prøve paa det største Vensteb?

Penſon.

Siig: At han, for at ødelegge jer, har taget Benſkabs Maſke paa. Derſom I vidſte, at han paa en nedrig Maade ſpiller under Døffe med — —

Beverlei.

Ikke et Ord mere: Hvem der ſornærmer ham, for nærmer mig, (til hans Kone) Kom, hierte Kone! jeg har noget at handle med dig om.

Henriette.

Nu vel, min Broder! vi vilſe ikke være jer til Hindrer. Følg med mig, Hr. Penſon!

Penſon.

Der kan komme en Tid, at I ſkal talke en Ben, ſom har aabnet Dinene paa jer, og ſom kan fremdeles være jer til Tienefte.

(Henriette gaaer ind med Penſon og Tomi)

7. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei.

Beverlei.

Det er neppe jeg kan ſtyre min heftige Brede. En Ben, ſom ombringer ſig ſelv, for at komme mig til Hielp, at kalde ham en Bedrager, at underſtaaе ſig at ſige ſaadant i mit Vaahor!

Mad. Beverlei.

Penſon elſker og ærer jer: Maafſtee fæſter han for mig gen Troe til falſke Beretninger; men man maaе undſkyldede den Midklæthed han drives af.

Beverlei.

At giøre Anfald paa min Ven, det er at gribe mig selv an. Dersom I vidste, hvor høiligen jeg er ham for bunden; Naar det gielder, da er det først man skal kiende en trofast Ven. Og er Stukeli det ikke, da bør man, saa længe man lever, aldrig bygge paa Venskab.

Mad. Beverlei.

Skulde nogen, under saa hellig en Masse, kunne kiule sin Troløshed, saa nedrig en Siel er der vel ikke i nogen; jeg er af samme Tanter som I.

Beverlei.

Ah, min Allerkiæreste! Hvorfor har ikke hele Verden saa mild en Tænkemaade som I? I er et Monster paa al Dyd. Hvad Hiertesorg jeg end forvolder jer, tilgi ve I mig dog alle Ting, og jeres Troskab er ulykkelig. Ah! jeg har gjort jer ulykkelig.

Mad. Beverlei.

Jeg er det ikke, forlad denne Bildfarelse. Jeg har alle Ting, naar jeg seer jer, og naar I er fra mig, er jeres Hiemkomst alt hvad jeg ønsker mig. Forglem hvad skeet er, ansee det som en ubehagelig Drøm. Jeg vil bilde mig ind, at jeg svenner i Overflodighed, intet mangler mig, uden at see jer lykkelig.

Beverlei.

O alt for ædelmodige Veninde! — — Den smertelike Erindring af hvad der er skeet, vil sveve om mig som et skrækksomt Spøgelse, og følge mig til det sidste Diehlik i mine forestaaende ulyksalige Omstændigheder. Men en anden nagende Hiertesorg fortærer mig.

Mad.

Mad. Beverlei.

Tael, allerkiæreste Mand! Udsø dit Hjerte i dens Varm, som tilbæder dig!

Beverlei.

Denne Ven, som man saa skæmmeligen angriber paa sin Ære — —

Mad. Beverlei.

Nu vel!

Beverlei.

Jeg er Aarsag i hans Ulykke — Alt, hvad Stukeltiende, er tilsat saavel som mit eget. Hans Creditorer plage ham, af deres idelige Overløb kan han ikke formode sig andet, end at blive henkastet i et afskæltigt Kængsel. — Alt dette forvolder mig en dødelig Hjertesorg; som Ven bør jeg dog gribe mig an for ham — —

Mad. Beverlei.

Jeg haaber — —

Beverlei.

Nei, man maae gribe sig an — At haabe, det gjør ikke Sagen klar.

Mad. Beverlei.

Den Capital, som vi har at fordrø i Cadix, er anseelig, og den faaer vi med det første.

Beverlei.

Min Ven kan ikke bie, i hans bittere Hjertesorg har han behreidet mig sin Ulykke.

8. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei, en Ubekiendt,
som bringer et Brev.

Beverlei.

(til den Ubekiendte)

Hvad vil I, min Ven?

Den Ubekiendte.

Her er et Brev, min Herre, som man har be-
let mig at overlevere i jeres egne Hænder.

(gaaor bort)

Beverlei.

(aabner Brevet)

Det er fra Stukeli.

Mad. Beverlei.

Hvad Got har han at indberette?

Beverlei.

(læser)

„ Kom til mig, saasnart mueligt er, det er den
„ eeneste Venskabs Prove, som jeg med Villighed fordrer
„ af jer. Jeg har sat mig for, siden jeg sidst talte med
„ jer, at forlade England; jeg vil heller forlade mig selv
„ fra mit Fædreland, end have min Frihed at tilskrive den
„ Middel, som vi nyligen vare enige om. Tael derfor ikke
„ et eeneste Ord til Mad. Beverlei. — Skynd jer at tage
„ Afsked med jeres forarmede Ven. Stukeli.

Og det er mig, som har ødelagt ham — jeg vil følge
ham i hans Landsflygtighed.

Mad. Beverlei.

Hvorledes?

Beverlei.

Skulde jeg, uden at komme ham til Hielp, taale, at han selv fordrev sig fra sit Fædreland? Jeg har foraar-
saget hans Ulykke, jeg bør deele den med ham. — — O!
Spille-Naserie! Afstykelige Last! — Nu maae jeg bide i et
suurt Eble! — Jeg maae enten gribe ham under Armene,
eller følge med ham. Der er intet saa fortvivlet et Raad,
som jeg jo — —

Mad. Beverlei.

Jeg kan ikke taale at see jer i saadan en Tilstand — —
Han taler om et Middel, en Udvei — — Rød mig ud
af denne Qual! Har vi noget tilbage, hvorved det kan
ske?

Beverlei.

Jeg bør allene lide, jeg er allene strafværdig — Dog
er dette Hierte ikke saa barbarisk, at jeg vilde skille min
Søn og hans Moder derved — — Jeres Skønhed kun-
de undvære det — Men det er det eneste af alting, som
J endnu har tilbage.

Mad. Beverlei.

Mine Demanter?

Beverlei.

Jeg skammer mig ved — —

Mad. Beverlei.

Hvad ligger der Magt paa dem! Vær forsikret, aller-
kiereste Ven! at dit Sinds Roelighed er mig kiere end
nogen Ting i Verden, og at intet kan faae Fortrin for den.

Beverlei.

Din Dyd gjør mig skamsfuld, den trænger mig lige
ind til Sielen — Men! hvilken svær Byrde er du saa god
at læsse fra mine Skuldre.

Mad. Beverlei.

Men — aldrig at spille mere — det er jo Løftet, og dertil forbinder min hierte Mand sig med allerstørste Efterskyld.

Beverlei.

Ah! herefter vil jeg allene leve for at tilbede dig.

Mad. Beverlei.

Kom! Alt, hvad jeg har, skal blive jer overleveret.

Beverlei.

Hvilket nyt Brev paa din Ridslighed! Men kunde jeg gjøre mindre for min beste Ven?

Mad. Beverlei.

Kunde I vel gjøre mere? Gid han vidste at sætte tilbørlig Pris derpaa, og gid jeres Hierte ikke maae have bedraget sig selv.

Tredie Act.

I. Scene.

Stukeli.

(allene)

Jeg har spillet min Rolle fortreffelig. Demanterne ere røgne i Lyset, og 300 Ducater desuden tabte paa Parol. Imedens vor forvirrede Ven nu ærgrer sig til Døde hos Wilson, maae jeg betjene mig af al min Kunst hos Konen. Jeg har nyeligen oprørt hendes desuden uroelige Sind, jeg maae endnu sætte stærkere an paa hende. Enten det nu

flaar

feer hastig eller senere, maae Fortvivelse, Nød og Trang, og Lykken, som staaer mig bi, bringe hende under min Gevalt.

2. Scene.

Stukeli, Mad. Beverlei.

Mad. Beverlei.

(kommer ud fra sit Huus)

Ah! min Herre, er I der? Har min Mand talt med Jer?

Stukeli.

Jeg havde ønsket, Madame, han ikke havde forlangt, at I skulde opofre — jeg har gjort alt hvad jeg kunde, for at raade ham derfra.

Mad. Beverlei.

Jeg tænker ikke anderledes om jer, min Herre: I havde besluttet at flygte fra jeres Fædreland, jeg veed det.

Stukeli.

Undertiden gjør man sig imod sin Villie deelagtig i sin Vens Last, naar man endog fordømmer sine egne Griller.

Mad. Beverlei.

I var i Betryk, han kom jer til Hielp. Jeg seer i alt dette intet uden det, som er prisværdigt.

Stukeli.

Cassides, dog saaledes, at Mad. Beverlei kan høre ham)

Den arme Kone! hvor beklager jeg hende!

Mad. Beverlei.

Hvad siger I, min Herre?

Stufeli.

Madame! — —

Mad. Beverlei.

Det synes, at noget nager jer hemmelig.

Stufeli.

Det er sandt.

Mad. Beverlei.

Min Mand.

Stufeli.

(Affides, dog saa han kan høres)

Nei! jeg kan ikke holde det længer ud.

Mad. Beverlei.

Hvad er det da for en Hemmelighed, min Herre!

Stufeli.

(Affides og som for)

Hendes Eliebne bevæger mig til Medlidenshed.

Mad. Beverlei.

Hvad for en Eliebne.

Stufeli.

J kan ikke dølge noget for jeres Mand, det mindste uforsigtige Ord vilde vist nok forårsage Fortredeligheder paa begge Sider.

Mad. Beverlei.

J dette Fald skal min Forpligtelse være Borgen —
Hvorledes? Tager J det i Betænkning?

Stufeli.

Ja — — Lad jer nøies med at vide, at dersom
jeres Demanter ere gaaet jer af Hænderne, da er det
ikke

ikke mig, men en anden, som I maae holde jer til, de har aldrig været mig leverede.

Mad. Beverlei.

O Himmel! Kan noget sættes i Ligning med min Forundring? Til hvem da?

Stufeli.

Jeg veed ikke — — Der udspredtes et Rygte —
Vi leve paa en Tid — Man har seet Mand — —

Mad. Beverlei.

Nu vel, min Herre! — —

Stufeli.

Undertiden kan en uværdig Medbeilesterinde — —

Mad. Beverlei.

Guldsør Resten.

Stufeli.

Han maae være forliebt i en af disse ødste, prægtige og skamløse Qvinder, dem man udøser sine Penge paa og siden foragter. Det synes en Umuelighed, saasnart man kiender jer.

Mad. Beverlei.

Men I troer dog det har sin Rigtighed — det mærker jeg.

Stufeli.

I har for megen Følelse, og jeg begriber alt for vel, hvor smerteligt det vil være jer, om jeg gav jer nærmere Oplysning, og hvilket dødeligt Hjertesjød I deraf vilde faae.

Mad. Beverlei.

Det har I allerede givet mig; I igiennemborer mit Hjerte

Hjerte — Saa har du da bedraget mig, Beverlei! Du har kunnet udstaae alle Ting, uden denne forfækkelige Ulykke. Din Kierlighed var min Rigdom i min yderste Stenvordighed, og dette inderlig forelskede Hjerte havde sat i dig allene — En anden Person har fundet Middel til at behage ham? Ah! nu forst, i dette Dieblis er alting foreløren for mig.

Stukeli.

(affides)

Mit Anslag lykkes mig.

Mad. Beverlei.

Han var alt for vis paa, at jeg elskede ham, han gjør sig deraf berettiget til at fornærme mig! Den Utaalmodelige har brugt min Godhed til Vaaben imod mig selv. Han veed alt for vel, at jeg kan ikke hevne mig over ham — Men jeg kan dog ikke troe, at han fortørner mig i saa høi en Grad, en falsk Beretning har forledet jer.

Stukeli.

Venskab paalagde mig Tanshed — — Jeg maatte tale — det er Skandale og Dyd, som jeg tiener. — Han har selv anbetroet mig sin Hemmelighed.

Mad. Beverlei.

(seer stivt paa ham)

Misbruger I da saaledes jeres Vens Fortrolighed og kommer hid for at anklage ham for hans Kone?

Stukeli.

Madame! — —

Mad. Beverlei.

Det er alt nok! — Du kan ikke male mig en blaa Dunst for Pinene. Du indseer jeg, at Leusson havde tilfulde

fulde lært at kiende dig. — Ja, siden Beverlei har villet aabne sit Hierte for dig, har holdt dig for sin Ven, og du paaستاet at være det — Altsaa kommer du med saadan din Beretning, enten som en lumst Bedrager, eller en aabenbar Forræder. — Vælg nu, enten du vil hedde Trolos eller en Dagvasser — Jeg troer du er begge Dels. — — Gaae! lad din ureene Mund aldrig mere udspøye sin Forgift her — Men skielv! — Beverlei skal kasse mig Hevn for dit Bedragerie.

Stukeli.

Udsalder kan komme efter Trudsterne — — Madasme! I kan bringe ham i Harnisk; men jeg er ikke den seneste, som løber Fare.

Mad. Beverlei.

Nedrige Siel! du tør ikke see ham under Dinene — han skulde besmitte sine Hænder i dit Blod — Jeg vil dolge din Duindristighed for ham — Men du, den Allerværdigste blant Vænnestene, gaae bort fra mine Dine!

Stukeli.

(Affides, i det han gaaer)

Denne Stoltthed kan man beskjemme, jeg agter ikke at svare hende, uden ved at hevne mig. (gaaer)

3. Scene.

Mad. Beverlei.

(allene)

Jeg merker hans listige Trækker — jeg seer hvad Gavn han sætter for mig — Enddog sukker jeg: Det er neppe jeg kan drage min Haand, mine Dine maae briste af Graad.

4. Sce.

4. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette.

Henriette.

Jeg seer jer svemme i Taarer — Alletider nye Sor og Bekymringer! Jeg har forhen sagt jer det, min Søster, I fordervet jeres Mand med jeres alt for store Fromhed; Men I hører aldrig efter hvad jeg siger.

Mad. Beverlei.

Jeg tilstaaer det, min Søster, jeg er ganske forvirret.

Henriette.

Hvad er nu det for en Engstelse? Du har han atter spillet! Burde I, min Søster, have givet ham jeres kostbare Sager? Burde I saa lettelig have soiet ham det? For skulde han taget Livet af mig, end faaet dem fra mig.

Mad. Beverlei.

Mit Liv havde han gierne faaet, han behøvede kun at begiøre det.

Henriette.

O Himmel! hvilken Skrobelijkheid! fortienet han vel saa om en Kierlighed.

Mad. Beverlei.

Lange var han al min Lyst og Glæde — lange var vi ikke uden een Siel og et Liv — Hvad blev der siden af ham — — En Utaaknemmelig — dog nei, min Søster, han er det ikke — jeg vilde opofre alle Ting, for at overbevise ham om min heftige Kierlighed — At have den Fornøielse, agter jeg høiere end al Verdens Rigdom. Farvel min

min Søster! jeg maae for en støie Tid være allene. Jeg seer at Leusson vil tale med jer — Lad ham lære jer hvad en retfæstten Kierlighed er. (gaaer)

5. Scene.

Henriette, Leusson.

Henriette.

Vi maae ikke lade min Søster være allene — — Kom!

Leusson.

Værdiges, deilige Henriette! at tale et Øieblik med mig! Nægt mig ikke denne Gunst.

Henriette.

J foruroliger mig med denne jeres Alvorlighed; Nu, hvad er da jeres Anliggende?

Leusson.

Det er en Ting, som ligger jer meget Nægt paa at vide.

Henriette.

Lad der da blive en Ende derpaa.

Leusson.

Det er en Hemmelighed, som jeg formædlest en meget vigtig Aarsag ei kan aabenbare, uden paa visse Bilkkaar.

Henriette.

Nu vel, forklar jer da! — Lad høre! —

Leusson.

Først og fornemmelig vilde jeg erfare, om jeres Hiertelav til mig ikke er forandret, om J ikke ønskede at kalde det

det mig givne Løfte tilbage — og, om jeg af jeres Opsætelse bør slutte mig til — —

Henriette.

Tag jer i Agt, Monsr. Leuson — — Hvem der kan fatte Mistanke om min Ustædighed, kan tillige formode sig den — og dersom I tvivler om min Oprigtighed — —

Leuson.

Nei, jeg mistvivler om mig selv. Man kender ikke saa strax et Menneskes Sind og hans Egenskaber — Hver en Elsker synes alting i Begyndelsen at være luter Rædselighed — Han skjuler sine Feil under den Illage han giver sig at behage. — Jeg frygter, at naar mine Feil engang blive opdagede — —

Henriette.

(hidfig)

Hør, min Herre! Svar mig paa een Ting! mit svar mig som et ærefiert Menneske. Siig: Ønsker I ikke af inderste Hierte, at der var ingen Forbindelse imellem mit og jeres?

Leuson.

Ah! Himlen er mit Vidne, at det vilde koste mit Liv. Mit Livs Lyksalighed beroer allene paa at være jeres.

Henriette.

Viid da ogsaa mit Hiertes skulte Tanker — Det har forandret sig — —

Leuson.

Ah Grusomme!

Henriette.

Hør mig til jeg har udtalt.

Leuson.

Tæll Jomfrue! —

Hen-

Henriette.

Nu jeg har lært at kiende jer bedre, Leuson! — Det, som før var Tilbøielighed for jer, er forvandlet til Fornuft; det ene og det andet har saaet saadan Magt over mig, at dersom I var i de usleste Omstændigheder, vilde jeg heller leve med jer i den fattigste Hytte, end i det største Palais.

Leuson.

Alleretsværdigste Henriette! — Nu vel, maae jeg da spørge — (Det er No. 2. af mine forbemeldte Bilskaar) — At I vilde beramme Dagen til vores lykkelige Forbindelse.

Henriette.

Ah! tillad mig at opsætte det.

Leuson.

Nei, jeg kan ikke bide længer — i Morgen maae være den sidste Opsættelsesdag. Herpaa forlanger jeg jeres Lofte og Tilfagn, min sødeste Henriette! og i Mangel deraf skal det være med mig, som jeg ellers vilde have aabenbaret jer.

Henriette.

I er alt for nærgaaende.

Leuson.

Det er forgieves at tage det i Betænkning.

Henriette.

Jeg saaer vel overgive mig.

Leuson.

Lov mig det da!

Henriette.

Der er min Haand — Aabenbar mig nu den omstalte Hemmelighed.

Beverlei.

D

Leu

det mig givne Løfte tilbage — og, om jeg af jeres Opsæt-
telse bør slutte mig til — —

Henriette.

Tag jer i Agt, Monsr. Leuson — — Hvem der
kan fatte Mistanke om min Ustadiighed, kan tillige formode
sig den — og dersom I tvivler om min Oprigtighed — —

Leuson.

Nei, jeg mistvivler om mig selv. Man kender ikke
saa strax et Menneskes Sind og hans Egenskaber — Hos
en Eifter synes alting i Begyndelsen at være luter Rier-
lighed — Han skjuler sine Feil under den Umage han gjør
sig at behage. — Jeg frygter, at naar mine Feil engang
blive opdagede — —

Henriette.

(hidfig)

Hør, min Herre! Svar mig paa een Ting! men
svar mig som et ærefiert Menneske. Siig: Ønsker I ikke
af inderste Hierte, at der var ingen Forbindelse imellem
mit og jeres?

Leuson.

Ah! Himlen er mit Vidne, at det vilde koste mit
Liv. Mit Livs Ulyksalighed beroer allene paa at være jeres.

Henriette.

Vilid da ogsaa mit Hiertes skjulte Tanker — Det har
forandret sig — —

Leuson.

Ah Grusomme!

Henriette.

Hør mig til jeg har udtalt.

Leuson.

Tael Jomfrue! —

Hen-

Henriette.

Nu jeg har lært at kiende jer bedre, Leuson! — Det, som før var Tilhøielighed for jer, er forvandlet til Fornuft; det ene og det andet har saaet saadan Magt over mig, at dersom I var i de usleste Omstændigheder, vilde jeg heller leve med jer i den fattigste Hytte, end i det største Palais.

Leuson.

Allerelskverdigsie Henriette! — Nu vel, maae jeg da spørge — (Det er No. 2. af mine forbemeldte Bilskaar) — At I vilde beramme Dagen til vores lykkelige Forbindelse.

Henriette.

Ah! tillad mig at opsatte det.

Leuson.

Nei, jeg kan ikke bie længer — i Morgen maae være den sidste Opsattelsesdag. Herpaa forlanger jeg jeres Løfte og Tilfagn, min sødeste Henriette! og i Mangel deraf skal det være med mig, som jeg ellers vilde have aabenbaret jer.

Henriette.

I er alt for nærgaaende.

Leuson.

Det er forgieves at tage det i Betænkning.

Henriette.

Jeg saaer vel overgive mig.

Leuson.

Lov mig det da!

Henriette.

Der er min Haand — Aabenbar mig nu den omstaaende Hemmelighed.

Beverlei,

D

Leu

Leusou.

Alt hvad Lykken havde bestieret jer — —

Henriette.

Nu vel! —

Leusou.

Det er forloret.

Henriette.

O Himmel! — jeg maae fortvivle — Forloret! —
Og Leusou, som havde Videnskab derom — — Nei, I
har tilfueget jer mit Løfte — jeg sætter uendelig Priis paa
denne jeres ædle Tænkemaade — Men — —

Leusou.

Men har I ikke lovet mig — Nu, hvorledes da? —
Hvad er det I grubler paa — søde Henriette! — Taarerne
løbe jer strømmeviis af Kindene! — —

Henriette.

Jeg maae aabenbare jer mit Hjertes hele Anliggende
— Saa ædel en Tænkemaade, som I endog udlader jer
med (uueligen vilde I beskylde mig for Stoltthed). Men,
jeg frygter at blive jer alt for meget skyldig — Ja Leusou!
— Har jeg Uret, da er jeg at undskylde i en høi Grad —
Bore Omstændigheder vare nogenledes lige, den eenes imod
den andens — og naar Egteskab havde knyttet det sødeste
Baaend imellem os, saa havde vi begge været hverandres
Lige. Skulde jeg nu til Medgift bringe jer Uselshed, da
maatte jeg til min Døds Time bebreide mig selv, hvad jeg
skyldede jer — Nei! den Sorg og Byrde vil jeg ikke føre
med mig til Graven — Har jeg ikke Ret? — —

Leusou.

Hvor tager I mærkelig Feil! — Hvorledes, deilige
Henriette! Kan der imellem tvende Hjertes, som ikke er
uden

anden eet og det samme, være nogen Gield, nogen Skuld, nogen Sorg, nogen Byrde, som ikke er tilføjes? Vær man vel frygte for at være gieldbunden hos den anden sig selv? Alting er bragt i Rigtighed, naar man elsker hver andre.

Henriette.

Lad det da blive en Sag imellem os. Det er forgievet at min Hovmod vilde gjøre Ophævelser. Henriette vil allene have jer at takke for alle Ting. Der Leusson! — der har I min Haand.

Leusson.

Lad mig i dette lykkelige Dieblif tusinde Gange kysse denne tilbedelige Haand!

Henriette.

Men! hvem skal staae jer inde for mine tilfarte Midler?

Leusson.

Et Menneſte, som har nogenledes Aarsag at viſe ſig er fiendtlig imod mig. Vatis, en af Stukelis fornemſte Handlangere, har betroet mig Hemmeligheden, og naar jeg ſætter heftig an paa ham, ſkal jeg ſnart kunne lægge den Skielm Vedragerter for Dagen, ſom Beverlei gjør ſaa meget Væſen af.

Henriette.

Det give Himmelen!

Leusson.

Jeg forſlader jer — Farvel, deilige Henriette! — Nabendar Beverlei ikke det ringeſte af vores Hemmelighed — Han har alt for længe været indtaget af dette forvorpne Menneſte — Men jeg haaber, at hans Dine ſkal i Morgen blive opladte. (gaaer)

6. Scene.

Henriette.

(allene)

Hvilken ædel Tænkemaade! Hvilken uegennyttig Be-
handling! — Hvor værdig er han ikke til min Kierlighed!
— Men, min Broder! hvor yderligen har Spil ikke for-
ledet ham! — Hvad dig angaaer, kære Søster, hvor
gruelig en Sorg maae du ikke udstaae, naar denne uhykkelige
Eidende vil give dit allerede sønderknuste Hjerter det sidste
Stød? det vil reent quæle dit forsagte Mod. Men jeg
maae dsølge det for hende og forstille mig — Der er Be-
verlei — Lad see jeg kan tvinge mig; dog, hvor koster
denne Tvang ikke mit Hjerter meget!

7. Scene.

Beverlei, Henriette.

Beverlei.

(med en munter Mine)

Ah! Er I der, kære Søster! I har længe havt
Aarsag til at besvære jer over mig — Min uanstændige
Spillesyge havde forledet mig alt for vidt — jeg havde
reent forglemt jer, Søn, Kone, og mig selv med —
Men, uagtet alle disse Forurettelser elsker en Broder jer,
han har altid elsket jer, og vil oprette alle begangne Feil.

Henriette.

I er jo henrykt af Glæde — Hvad vil det betyde?
Har Lykken vendt jer sit blide Ansigt? Disse Omverlinger
har alle Spillere tilfælles — Men —

Be

Beverlei.

Jeg er ikke længer i deres Tal — Nei, jeg har Af-
 gaaet for alt Spil, og jeg gjør jer det Løfte at forsage det
 til evig Tid.

Henriette.

Det har I lovet tusinde Gange.

Beverlei.

Hvor er jeres Søster? Jeg har en nye og glæ-
 delig Tidende at bringe hende.

Henriette.

Der seer I hende.

8. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei, Henriette.

Beverlei.

Min Kone! omfavn jeres Mand, og erfar, hvad
 Lykke Himlen bestier os!

Mad. Beverlei.

Himlen er mit Vidne, hvor ofte jeg har anraabt den for
 jeres Skyld! — Men hvad er da Anledningen til denne
 overmaade Glæde?

Beverlei.

Vore Capitaler ere ankomne — Den gode Hr. John-
 son, en ærefier og berømt Banqueur har remitteret mig
 dem — Her har jeg i denne Brevtaske adskillige Verter og
 Anvisninger, som beløber sig til en Sum af 300,000
 Piasters. Himlen har ladet Anlegget lykkes for os, og
 vi vinder i det mindste 100 Procento paa vores Indskud.

Mad. Beverlei.

Mit Hierte glæder sig inderlig derover, mere for jeres end min egen Skyld: Nu haaber jeg efterdags, at siden I er bleven helbredet for den Svaghed, og Skiebuen bleven os saa gunstig, I da forsager den rasende Spillelyst og giver mig en tier Mand tilbage.

Beverlei.

Jeg kaster mig ned for jeres Fødder, og forsvær dette sammelige Kaserie, som har alt for længe været Aarsag til en dydig Kones, en Søn og en Søsters Ulyksaligheder. Min Kone! jeg har nu ligesaa stor Afstye for Spil, som I — jeg kræver Himlen til Vidne, at min eeneste Omsorg skal herefter gaae ud paa at opdrage min Søn vel og besordre jeres Lyksalighed.

Mad. Beverlei.

Min beroer allene paa jeres.

Beverlei.

Veed I hvad Anslag jeg har? — Denne gamle Herregaard, som er gaaen fra Slægt til Slægt, og endelig tilfalden mig, som jeg næsten havde solgt for intet, den agter jeg at tilkiøbe mig igien, der vil jeg tilbringe mine Dage, som en fornuftig Mand: Jeg har lykkelig revet mig løs fra den Galenskab, som følger med Spillesyge, jeg er kied af at have flere Prøver paa dens Ester-Beer. Jeg vil herefter ikke sole uden til de sødeste Bevægelser, mit Hierte skal nyde den inderligste Nøe, naar det allene bekymrer sig om jer.

Mad. Beverlei.

Ah! dyrebare Ven! —

Herr

Henriette.

Du vel da! Men, min kiere Broder! er der da intet andet Middel for Spillesugen, du beherskes af, end som for Kierlighed, nemlig at tage Flugten?

Beverlei.

O! jeg er ganske og aldeles kommen til mig selv igjen — Saa lange som min Siel var befængt af denne Valens-Hab og ideligen plaget af lutter voldsomme Bevægelser — da jeg svævede imellem Haab og Frygt, havde jeg i Sindet at affkiere mit Lives Traad og legge Haand paa mig selv.

Mad. Beverlei.

J kommer mig til at skielve.

Beverlei.

Min Allerkiereste! Himlen har for dine Dyders Skyld hørt mine Bønner. — Tillad mig imidlertid et Die-blik at gaae bort, jeg maae afgjøre en Gield, som der ligger alt for meget Magt paa. — Opsættelsen kunde have farlige følger — jeg staaer i Stikken derfor — Men jeg skal strax —

Mad. Beverlei.

Jeg lader jer ikke gaae uden stor Betyrning —

Beverlei.

Jeg kommer ufortøvet igjen.

Mad. Beverlei.

Søde Ven! jeg har en meget betydelig Sag at afhandle med jer — I kan derfor ikke komme snart nok tilbage igjen.

Beverlei.

Jeg længes derefter ligesaa meget som I.

D 4

Mad.

Mad. Beverlei.

Du saa gaae da! Medens I er borte, ville vi lave alting til, for at helligholde denne Glædsfæbs Dag.

(Mad. Beverlei og Henriette gaae bort)

9. Scene.

Beverlei, Stufeli.

Beverlei.

(Gaaer et Skridt frem og møder Stufeli)

Er du der, Stufeli! Veed du at Lykken —

Stufeli.

Ja, Johnson har sagt mig alt. Til Lykke.

Beverlei.

Du har vilst et Benskab imod mig, som man sjældent finder Mage til — Du skal du saa at see, om mit ikke i alle Maader svarer dertil. Men jeg maae løbe for at betale en Gæld, som jeg ideligen overløbes for, jeg maae stille baade James og Machinson tilfreds.

Stufeli.

Det gjør I vel i — for nærværende Tid ere de hos Wilson — Spillepartiet er meget anseeligt. Paa Bordet regner lutter Guld ned — Vilde Lykken staae bi nogenledes, kunde man gjøre en god Fangst. Jeg gik fra dem, da jeg saa de vare saa meget uheldige. Du kan du komme ret tilpas, for at staae dem bi.

Beverlei.

Jeg ønskede, om mueligt, aldrig at sætte min Fod i dette Helvedes-Huus, det har altid været min Ulykke.

Stu

Stukeli.

Det hover mig meget, at du ikke vil gaae derhen. Aldrig blev der spillet saa høit tilforn. Al Perns Rigdom er der opstillet — Det kunde blive en Fristelse for dig.

Beverlei.

Aldeles ikke.

Stukeli.

Jeg tvivler dog derom — Det er sandt — Lykken er ikke altid saa grim — Det lader, som hun har forsonet sig med dig — Man kunde saa lempelig forsøge hende — Men det skal ikke være mit Raad.

Beverlei.

O! vær forsikret, at jeg ikke skal vove noget — Men imidlertid kunde man bemægtige sig min Person; du veed, at Machinson har taget Dom over mig.

Stukeli.

Jeg veed det, og en vis Person har sagt mig i Fortrolighed, at han endog i denne Aften vilde lade den overgøre.

Beverlei.

Du vel, den Marsag har jo overtalt mig til at gaae derhen. Men frygt aldeles ikke for mig — Jeg skal holde mit Løfte.

Stukeli.

Vil du lyde mig ad, skal du ikke gaae — Leeson kunde atter komme og behandle mig som et troløst Menneſke, han taler ikke i mildere Tone om dig. (meget alvorlig) Han udlader sig overalt med Trudſler, at du skal gjøre ham Regnskab for din Søsters Midler.

Beverlei.

Lad Monfr. Leusson være den han er — Hans Forskæftelse lader sig lettelig dæmpe — Jeg maae hen og bringe det i Rigtighed hos Wilson — Dog, for at gaae des forsigtigere tilverks; see der! — Glem disse Papirer! —

Stufeli.

Hvem? Jeg? — Jeg skulde tage imod dem? Du kender min Skrøbelighed — Jeg troer, at du i Dag er ret i den gode Lune. Naar du nu vilde have dem igjen, saa havde jeg intet at indvende — Gaae ikke derhen, Beverlei! — Tillad, at jeg holder dig derfra.

Beverlei.

Men troer du da, at jeg er saa skrøbelig, at jeg skulde blive forrykt i Hovedet, over at see lidt Guld paa et — — ? At det skulde blende Minene paa mig? —

Stufeli.

Lit Guld! — store Bunker! —

Beverlei.

Store eller smaa, der ligger mig ikke Mage paa.

Stufeli.

Man kunde vinde tilbage alt hvad du har tabt — Men lad os ikke stole derpaa, det udfordrer alt for stort Overleg og Eftertanke.

Beverlei.

Nei — jeg spiller aldrig mere — Det er min endelige Beslutning — den skal staae fast — Men siden du er saa hange for, at jeg skal udstaae saa haard en Prøve — Lad os da ikke gaae ind — Vi kan jo spørge efter Machinson ved Døren. (gaaer bort)

Fierde

Fjerde Act.

I. Scene.

(Nat)

Beverlei, Stukeli.

Stukeli.

S vad taler I om? — Vil I myrde jer selv? — Vil I tage Forgift ind? —

Beverlei.

Er jeg ikke ulykkelig nok i min haarde Skiebne? Jeg har forspilt alting — jeg har ikke det ringeste tilbage, uden den forskrækkelige Fortvivlelse, som berøver mig Forstanden. Jeg maae salde fra Forbittrelse til det yderste Galsenskab.

Stukeli.

Burde I vel gaact ind til Wilson? — Havde mit Raad og mine Formaninger formaaet noget hos jer — jeres Ven —

Beverlei.

Min Ven! — Barbar! — Passer det Navn sig paa dig? Du er kun en Plagegeist, som ved din forbandede Anførsel har faaet mig til at føre en skammelig Leve-maade, — et Udyr, som Helvede har sluppet løs paa mig — Havde jeg ikke indgaaet dette fordomte Ven-skab, var da noget Menneſke bleven lykkeligere? — Hvem er nu ulykkeligere end jeg? Mangtede der vel noget i alt hvad jeg kunde ønske mig? — Var jeg ikke en lykkelig Fader? — en lykkelig Broder? — og mere en Elsker end Egtemand? — Men i min overhængende Ulykke oplivede du den Sød i mit

i mit Hierte, som næsten var udbød — du forskaffede den Nærings Kraft, og af en Gnist oppustede du en forfærdelig Ildbrand — Alting er forloret, mine Midler, min Ære, mit Liv: Der seer du Frugterne af dit fordervelige Venskab.

Stukeli.

Jeg kan ikke tilskrive Ulykken alting. Den store Ubillighed I viser imod mig, bevæger mig mere til Medlidenhed end Brede; Men har I da forglemmt, at I sagde: I var vis paa jer selv, og at jeg indstændig bad jer, da I vilde gaae hen til Wilson — —

Beverlei.

Du brændte af Begierlighed efter at see mig der — jeg mærkede dit listige Anleg, du behøvede kun at vise mig den steile Klippe, du vidste at gisre mig rasende efter at klavre der op, mit Hierte blev deelagtig i din Ondskab, jeg søgte min egen Undergang. — Men svar mig: Hvorfor gav du mig de Bæxler og Papirer tilbage, som jeg havde betroet i dine Hænder?

Stukeli.

I veed jo, at alt hvad jeg vegrede mig, saa var det, jo forgieves — I vilde jo endeligen have dem tilbage.

Beverlei.

Bedrager! -- Giver man da En Forgift i hans Draserie, fordi han begierer det?

Stukeli.

Jeg saae at James og Machinson vare i Ulykke — jeg haabede -- --

Beverlei.

Jeg har dem mistænkte i højeste Grad — Det er en

Ad:

Kæverbande, som har deres Hule hos Wilson — Det er al-
drig gaaet naturligt til med mit Tab.

Stufeli.

Imidlertid holdes de dog for retskafne ærefiere Men-
nesker, og jeg saae, da de spillede, at det gik ganske ær-
ligt og redeligt til.

Beverlei.

Men du selv? — Er du ærefier? —

Stufeli.

Beverlei! —

Beverlei.

Jeg veed ikke — Men jeg søler til en heftig For-
bittrelse imod dig —

Stufeli.

Troer I mig at være nedrig nok dertil? — Ja, —
Uhyffen med større Mandtighed —

Beverlei.

Mandtighed! — Døden — Men min Kone! — min
Søn! — (griber ham i Struben) Vedroger! du har styr-
tet mig i den Afgrund, jeg nu ligger, du maae trække mig
op igjen heraf, eller jeg i derte Dieblis — Forslad mig! —
Du styr? — Jeg er mig selv ikke længer mægtig! —

Stufeli.

Jeg forslader en Uafnemmelig —

Beverlei.

Ah! bliv her!

Stufeli.

For at overvælde med bittere Bebrejdelser —

De:

Beverlei.

Veed jeg, i mine hestige Bevægelse, hvad jeg selv siger? — Kan jeg vide, om jeg fornærmer dig? — Er jeg Herre og Mester over mig selv? — Nei — Du kan virkelig befrygte dig alle Ting — jeg kan mordre dig først og mig selv derefter. (giver ham Tegn med en forbittret Mine, at han skal gaae sin Vej)

2. Scene.

Beverlei.

(allene)

Hvor skal jeg fløtte Foden hen? — Himmel! — i Hvilken anden Afgrund skal jeg begrave den Skræk, som min beængstede Siel plages af? — Det er forgievet at Mattens Mulm og Mørke overskyager mig, — man kan dog ikke løbe fra sig selv — O Nat, du kan dog ikke skulde en Lastesuld for ham selv! — O Fortvivlelse! — O yderste Skam og Spot. Hvorledes? — Denne Dag har endog Vidne om min Fortrydelse — Den Person, som jeg saa nedrig opofrede for mit Raserie, havde vant sig til at lide Mangel, uden at knurre derover. Det var en herlig Trøst jeg gav min Kone: Hendes Lyksalighed skulde herefter have været al min Attraae — Langt uden for London og fra det fordervelige Spille-Selskab afmaalede jeg hende en himmelsk Vaaning — Ah! Helvede var ikke langt borte. Det er ude med mig, jeg vil aldrig mere komme for hendes Dine. Min Død — Men der kommer nogen, mig synes jeg kender ham — Det er Leusson — det er ham selv — Der siges, at han udlader sig med latter Trudler, at han vil fordre Regnskab af mig for min Søsters Midler — Men jeg har i Sinde at fordre ham selv til Regnskab.

3. Sce.

3. Scene.

Beverlei, Leufon.

Leufon.

Der var nogen, som nævnede mit Navn. Beverlei!
 --- Jeg træffer jer i en lykkelig Stund. Jeg har gjort
 mig al Umage for jer.

Beverlei.

Og det uden at jeg har anmodet jer derom? I har
 en meget ædelmodig Siel --- Monsieur! Hvem har over-
 draget jer denne Omsorg?

Leufon.

Venskab --- Jeg haaber med det første, ved høi lys
 Dag at fremstille for jer det uværdigste Menneske og den
 største Bedrager under Navn af Ven. Det, som jeg har
 opdaget, bør komme ham til at skielve.

Beverlei.

Jeg kender een, som selv bør skielve.

Leufon.

Om hvem taler I? Hvem er det? ---

Beverlei.

I min Nærværelse paaستااer han, at han elsker mig;
 Men i min Fraværelse understaaer han sig at bagvaske mig.

Leufon.

Denne mørke Tale? ---

Beverlei.

Jeg vil forklare mig ganske tydelig: Vil man fæste
 Troe til jeres Ord, saa har jeg ved min Calenskab tilsat
 alle

alle de Midler, som min Søster burde bringe jer til Medgift --- See! --- Dette gjør Leusson allevegne bekendt, det tør han endog igientage i min Nærværelse.

Leusson.

Beverlei! --- Stoltshed og Trudsel har forarsaget meget Ont, som kunde have været forekommet --- Mueligen vilde en anden i mit Sted --- Men jeg skal nok vide at tvinge mig. Jeg siger aldrig noget i eens Vine, uden det jeg vil vedstaae. Nævn mig den, som har beført mig med saadan Paadigt! --- Denne Haand skal straffe hans Fattmelige Dumdriftighed.

Beverlei.

Jeg veed hvad jeg bør tænke om alt dette --- det er alleneſte en Udflugt, for at undgaae min Hævn.

Leusson.

O Himmel! Hvilken underlig Tale! Udlader Beverlei sig saaledes imod mig --- Men vi har seet hverandre før, hvor det galdt om Veren --- Han veed, at man ikke lettelig kommer mig til at ſkielvé.

Beverlei.

Jeg veed af intet uden af min Fornærmelse --- Uden videre Afhandling! --- Forsvar jeres Liv! ---
(trækker Kaarden)

Leusson.

Stod til Utafnemmelige! Følg det Naserie, som her hersker dig. Din taabelige Fortrolighed til en nedrig Berdrager har ſiit dig ved alt hvad dig var kiert. Du har nu intet tilbage, uden een Ven --- Lad ham nu døe for din Haand.

De.

Beverlei.

Jeg har ødelagt min Kone, min Søn og hendes Søster — Lad dem udgyde alle Forkandelser over mig, jeg skal selv fuldsøre dem: Min Haand er rede — Men hvad Ner har du til at sætte Skamslik paa min Ære? Du kalder dig min Ven — Barbar! — Er du det — igiennem: boer da dette Hjerte, — saa vil jeg erkende dig derfor.

Leusson.

Stik din Kaarde ind! — jeg seer, at den Bedrager har hemmelig besøgt din Ven for dig; jeg troer endog, at jeg indseer, hvad han sigter til.

Beverlei.

Men, hvoraf slutter du da, at han bedrager mig?

Leusson.

Han veed, at jeg, fra Grunden af, har undersøgt og er kommen efter alle hans Kneb, og ved at ophidse dig imod mig, haaber den nedrige Bedrager at stille sig enten ved den ene eller den anden — Men Haabet skal staae ham feil — Du skal ikke udgyde din Vens Blod — jeg vil mindre søle mine Hænder i dit — jeg beder dig! — Stik din Kaarde i Skeden! — Farvel! Gaae ind i dit Huus — i Morgen vil du blive stildt ved forudfattede Meninger — Beverlei vil blues ved at have kiendt saa lidet til mig.

4. Scene.

Beverlei.

(allene)

Denne Leussons Koldblødsindighed ligner ikke et forsagt Menneſke. Jeg har ved en og anden seet, at han taaler

Beverlei.

C

aldrig

aldrig nogen Plet paa sin Ere, Stukeli har altsaa fort mig bag Lyset. Overalt — hvad ligger mig mere Nagt derpaa? — Er jeg endnu i Live? — jeg føler tusinde Vindfler i mit inderste Hjerte — et eneste Stød skal gjøre Ende paa alt mit Onde — denne Kaarde skal skille mig ved Livet.

6. Scene.

Beverlei, Jarvis.

Jarvis er kommen ind, medens Beverlei holdt foran sorte Tæle og har nærmet sig til ham, synes i Mørkt at skulle kiende ham).

Beverlei.

(Som fornemmer nogen nær ved sig)

Hvem er det, som nærmer sig til mig? Tæ! Er det en Morder? — Kom da, følg med mig! Min Haand er mere blodtørstig end din; og den rasende Fortvivlelse, som behersker mig, er langt større end den, du kan være begjærlig af.

Jarvis.

Min allerkiæreste Herre! værdiges! —

Beverlei.

Redelige Mand! — Er det dig? — Hvad bestillet du saa silde paa Gaden? — Du burde være i din Seng.

Jarvis.

Kiere Herre! Forlad mig! I burde selv være — (seer den dragne Kaarde) Himmel! —

Beverlei.

Hvad er paa Færde? —

Jarvis

Jarvis.
Jeres Kaarde er blot — Skulle I have — Ah, min
Herre! jeg bliver iskold af Forstrækkelse.

Beverlei.
(uden at høre ham)

Ja, hvor jeg endog vender mig, følger Elendighed
og Skenndsel mig i Hælene — Infet uden en hastig Død —

Jarvis.
Min Herre! Hans Siel er inderlig betagen af Sorg
— han taler for sig selv og vil ikke høre mig, O! min
Herre! —

Beverlei.

Hvem er det, som taler der?

Jarvis.
O! det er den fattige Jarvis — Giv mig denne
Kaarde, min Herre, for Himlens Skyld giv mig den! —
Jeg frygter —

Beverlei.

Ja, tag den, skil mine Hænder derved — Maaskee
har Himlen selv sendt dig hid i dette Dieblit.

Jarvis.
Ah, min Herre! hvor er jeg hierteglad! — Hvor
lykkelig skatterer ikke Jarvis sig! —

Beverlei.

Sid du stedse maatte være det! — O gamle dydige
Mand! — Men bliv ikke langer hos mig — Frygt at mine
Ulykker ere smitsomme! — Dødeliggelse, Forstrækkelse, Forban-
delse bliver alle dem til Deel og Lod, som nærme sig til mig.

Gaae ind, redelige gamle Mand! — Gaae hen og leg dig!
— Gaae hen og slaae dig til Roe! — For mig er ingen
mere at forvente.

Jarvis.

Tillad mig, Herre, at ledsage jer hjem.

Beverlei.

Nei! — Aldrig —

Jarvis.

Eftertænk, hvilken dødelig Hjertesorg det er for
Hruen — Forlad mig! — Vil I da hendes Død?

Beverlei.

Det allerverste Onde for min Kone og Son er maas-
kee, at jeg er i Live. Ah! i deres bedrøvelige Omstæn-
digheder maae de tilbringe deres Dage med at forbande mig.
Gaae fra mig! — jeg søgte efter den mørke Nat, jeg vilde
ønske jeg kunde forøge dens Nædsel — En langt større Skæf-
betager min Siel. — (lader som han hørte nogen) Hvad er
det for Klageskrig jeg hører.

Jarvis.

Det er stille overalt.

Beverlei.

O Hjertenag! O Gremmelse! — Gaae fra mig! —
Jeg vil ligge paa denne Steen og tilbringe Natten med at
sønderlide mit Hjerte — Ah! Gid jeg aldrig mere maatte
se Dagens Lys! (strækker sig ud paa en Steen)

Jarvis.

(paa Knæ)

Ah! allerkiæreste Herre! jeres gamle Tiener kaster sig
for jeres Fodder og besvær jer med grædende Taare —
Staae

Staae op, for Himlens Skuld! — Jeres Siel er ikke saa ubevægelig: Fruen svømmer i Taarer.

6. Scene.

Mad. Beverlei kommer ud fra sit Huus med en Lygte i Haanden. Monfr. Beverlei paa Stenen.
Jarvis paa Knae. (begge tie stille)

Mad. Beverlei.

Jarvis kommer ikke igien, jeg kan ikke udholde at vente længer. Jeg plages af en forstrækkelig Angest. O Himmel ledsag mig! Styrk min vaklende Fod! —
(Nærmer sig hen til det Sted, hvor Beverlei og Jarvis er)

Beverlei.

(til Jarvis)

Gaae fra mig, ærlige gamle Mand! du falder mig besværlig.

Jarvis.

Min Herre! jeres Fader viste, at han satte mere Pris paa mig — Jeg gjorde det samme i jeres Barndom — Men jeg skimter et Lys, som nærmer sig til os — Tag jer i Agt — der kunde nogen —

Mad. Beverlei.

(som har nærmet sig hen til dem)

Jeg kender hans Røst, jeg troer, ja det er ham, det er Jarvis — Hvor er min Siel bevæget! — Det gyser i mig — jeg maae komme ham nærmere — O Himmel! Hvad seer jeg!

Jarvis.

Det er Fruen.

Beverlei.

Min Kone! — O Jord! lad dig op! Slug mig!

Mad. Beverlei.

(til hendes Mand)

Allerkiereste Ven! jeg maae døe — Dette Syn bræker mig — Grusomme! I vender Ansigtet fra mig! — I unddrager jer mine Diekast! — Mit Hjerte er tiisket — Tael dog med mig! I seer at jeg neppe kan drage Mande — Ah! Vær dog medlidende! — Betag mig den Skæk og Angest, som jeg i dette Dieblisk qvæles af.

Beverlei.

Det var kun at forøge dem: Ja, fielt, alt det jeg kan sige, er græsseligt, og I vil udgyde lutter Forbandelse over mig.

Mad. Beverlei.

Der kan mit Hjerte aldrig overtale sig til, det skænske og nafladelig velsigne en fier Mand.

Beverlei.

Denne fiere Mand er en Hværdig, som I aldrig beseer til, uden naar I vil betragte ham som et affvælselig Udyr. — Denne Dag bestemmer vores Skiebne! — Ulykkelighed og Graad — seer, det er jeres Arvepart; min Søns Lod er det samme, og min — det er Døden.

Mad. Beverlei.

Hvorledes hænger det sammen?

Beverlei.

Altting er forloren, jeg har intet tilbage uden Fortvivlelse og Affindighed. Forband jeres Mand, han har forment det.

Mad.

Mad. Beverlei.

O Himmel! hør mine Bønner! see til mine Taarer!
 Rast et naadigt Die til ham i denne hans Sorg! Fordriv
 den Uroelighed, som fordunkler hans Afsyn! Skient ham
 Noe og Lise i Hiertet! Skal Ulykke og Elendighed falde over
 nogen af os, udgød da din Brede over mig og lad Beverlei
 blive lykkelig!

Beverlei.

Er det de Forhandelser din Mund udøser over mig?
 O alt for dydige Kone til en uværdig Mand! Hvor bevæget
 og skamsfuld maade jeg blive over saa megen Godhed!

Mad. Beverlei.

Lad da min æmmeste Medsynd formilde din grumme
 Fortvivlelse! — Hvorfor synke under Bedrøvelsens Byrde!
 — Allerkiereste Ven! Alting er ikke forloret ved dette
 Skibbrud — Min Andeel skal ikke blive Graad og
 Uheld.

Beverlei.

Hvad har vi da til Rest?

Mad. Beverlei.

Er uforsærder Mod og Arbeidsomhed — Du veed, at
 jeg allestider i din Fraværelse tog mig noget fore, og at jeg
 fordrov Tidens Riedsommelighed — Ah! troe mig. Det
 er i Wangels og Frangs Barm min sødeste Fornøielse skal
 sødes. Hidtil har jeg ikke gjort andet end morroet mig
 i Magelighed — jeg skal holde den ved Live, som jeg
 elsker.

Beverlei.

Den Dyd kan forsøde alt mit Onde — jeg giver efter
 for dens uskatterlige Yndigheder — O allerkiereste, æmmeste
 Kone! — og du har ikke Had til mig!

Mad. Beverlei.

Jeg elsker dig, og jeg beklager dig — Ah! —
Ah! —

7. Scene.

De forrige. En Rettens Betient med
sit Følge.

Betienten.

(til Beverlei)

Jeg forkynnder jer Arrest; følg med mig!

Beverlei.

O Lykke! — det er dit sidste Stød; men man skal
ikke see mig overleve det.

Mad. Beverlei.

Monsieur! jeg kaster mig for jeres Fødder —

Betienten.

Jeg maae have Penge.

Jarvis.

Hvor høit beløber Summen sig?

Betienten.

Tre hundrede Dukat.

Jarvis.

Halvparten har jeg hiemme.

Betienten.

Jeg maae have den hele Sum, min gode Mand.

Jarvis.

I Morgen kan jeg, naar jeg faaer slutte en Con-
tract —

Der

Beverlei.

(til Betienten)

Gior Ende herpaa! — jeg er følgagtig — Jarvis!
denne nye Prøve paa din Redelighed trænger mig til Ste-
len. Men — giem dine Penge! — Omsavn mig, min
Kone, det er den sidste Gang jeg slutter jer i mine Arme.
Man maane bukke under sin Skiebne.

(de føre ham bort)

Mad. Beverlei.

(følger med Jarvis efter ham)

Jeg viger ikke fra jer.

Femte Act.

Theatret forestiller et Kammer i et Gængsel. Paa den
ene Side staaer et Bord, hvorpaa er en Vandkrulle paa et
Erased. Paa den anden Side en Lehnestol og en Stol næst
ved. Tomi i Lehnestolen og Jarvis paa den anden.

I. Scene.

Tomi. Jarvis.

Jarvis.

(puster ved Varnet)

Han har luft Dinens og overgivet sig. Arme Varn!
See, hvor han sover. O lykkelige Alder! han kaster sig,
uden al Modstand, i Søvnens Arme. Han frygter ikke
at noget Nag skal i Søvnne overrumple ham og forstyrre
hans Roelighed. Han slumrer hen i sin Ulyldighed, im-
dens hans Faders ulykkelige Hierte er færdig at briste, og
har seet Dagen bryde frem igien, uden at han har saætt
Søvn i sine Dine! — Hvilken ulykkelig Forandring! —

O! min Herre! min kiere Herre! — Hvilken rasende Tost har I overgivet jer til? — Hvor mange Dyder har en eneste Last ikke gjort til intet hos jer? Hvad ullykkelig følger har den ikke havt? Giv Himlen! —

2. Scene.

Mad. Beverlei. Jarvis.

Mad. Beverlei.

Hvad tager min Søn sig for?

Jarvis.

Hun seer, Frue, at han har begivet sig til Røvelighed.

Mad. Beverlei.

(Kysser ham)

Sov! — Kiere Varn! — Ah, Jarvis! — Hvad Qual udstaar jeg ikke for hans Fader? Du veed selv, at mine Forestillinger havde gjort nogen Indtryk hos ham; jeg havde stillet hans hestige Uroelighed: Dette Fængsel har gjort alt mit Verk til intet. O grusomme og forfødelige Nat! Han forfaldt i en dyb Tandsed iagen, stirende og syntes hverken at see eller høre; atter saa opbragt, at det signede Salskab, Kreeg himmelhøit af Forbivelse, og forbandede sin Fødsels Stund.

Jarvis.

O min Herre!

Mad. Beverlei.

Jeg faldt for hans Fødder, jeg vadede dem med mine Taarer, jeg kaldte paa de søde Navne: Mand og Fader — Min Gragd og mine Bønner bleve modtagne med Forbitrelse

trelse — To Gange stødte han mig fra sig med største
 Haardhed; da han endelig kom til sig selv igien og ud af
 denne Forvildelse, blev han skamfuld over at see sin Kone
 ligge næsgrus for hans Fodder — Hans Hierte var fer-
 dig at briste, han trykte mig til sin Varm, og vi blandede
 de Taarer, som strømmevils flød af vore Dine,

Jarvis.

Mine løber ogsaa over.

Mad. Beverlei.

Hans Hestighed er nu nogenledes stille — Sønnen
 har lukket Vinene, og han nyder for en Tid den søde
 Aft.

Jarvis.

Himlen være lovet derfor!

Mad. Beverlei.

Min Søster har imidlertid ladet mig vide, at det var
 høistnødvendigt jeg maatte gribe mig an for min Mand, og
 af den Aarsag ikke forhale et Dieblit, inden jeg talede med
 hende. — Jarvis, jeg fører mig denne korte Tid til
 Nyere, imedens min Mand slumrer. Giv du meget nøie
 Agt, og pas paa, naar han vaagner! — Lad ham ikke
 være allene! — Bring Værnet hen til ham! Naar han
 seer sin Son, dette deilige Syn, det bevæger en Faders
 Hierte, og opvækker de sødeste Følelser deri! Hans Smær-
 ter vil formildes derved — Jeg kommer usfortøvet tilbage.
 Derksom jeg ikke havde dig at forlade mig paa, kunde jeg ikke
 bære det over mit Hierte at gaar fra ham.

Jarvis.

Gaar kunns uden al Betyrning.

Mad.

Mad. Beverlei.

(lister sig saa sagte og figer ind)

Han ligger endnu i samme Stilling, han er faldet i en dyb Sovn. Jeg besvær dig, Jarvis! Vas naie op naar han vaagner. (gaaer)

3. Scene.

Jarvis. Tomi. (sover)

Jarvis.

Jeg vil haabe han sover til Fruen kommer igien. Hvilken Dyd! — Hvad for en rørende Kierlighed! — Hvad har han ikke en usorligelig Kone! — Hvor lykkelig havde han ikke været, om han havde forstaaet sig paa at være det! — Jeg hører nogen Tummel, jeg maae saa sagte lure derpaa. — Han er vaagen — det er ham, hvor er han bleeg og sig selv ulig! Dog seer han ikke saa mørk og forvirret ud som forhen.

4. Scene.

Beverlei. Jarvis. Tomi sovende.

Beverlei.

(affides)

Min Kone er fraværende — jeg maae vise denne gode Mand fra mig, jeg maae stille mig ved ham.

Jarvis.

Det var en meget kort Sovn, I hvilede jer ikke længe.

Beverlei.

Er din Frue gaaet bort?

Jarvis

Jarvis.

Magtpaaliggende Forretninger har nødte hende dertil, det er jeres egen Velfærd angaaende; hun vil inden kort Tid være her igien.

Beverlei.

Denne søde Sovn var en Løgedom for mit Hierte og har forfrisket mit Haab. Det er fornødent, at jeg raader mig med en retskaffen Ven, jeg vil tale med Leufon. — Gaae hen og søg ham op Jarvis! Siig: han maae strax vise mig den Benjamins Prøve og besøge mig i mit Fængsel. Hvorfor tøver du?

Jarvis.

Jeg beder om Forladelse, kære Herre, Fruen har befaleet mig at oppebie sig her.

Beverlei.

Hun kunde ikke forud vide, hvad jeg vilde befale dig — Du seer jo, at jeg nu er ganske roelig.

Jarvis.

Ja, Himlen skee Tak! jeg seer det.

Beverlei.

Gaae da! jeg maae forlade denne bedrøvede Baaning.

Jarvis.

Men — —

Beverlei.

Uden at svare mig videre — jeg befaler — Adlyd mig! —

Jarvis.

(Som den dertager det i Betænkning)

Ja, jeg gaaer derhen.

5. Sce=

5. Scene.

Beverlei. Tomi sovende.

Beverlei.

(Efter at han har giert nogle Skridt hist og her omkring, med en meget mørk Mine)

Min Time er kommen — Dommen er assagt — Dødedom. Min fiendsfulde Siel kan ikke udstaae hoard en Skiebne, men maae synke under dens Piinselse (medens dette siges, nærmer han sig hen til Bordet, kommer Vand i et Glas og blander deri noget af en Flaske, som han tager op af sin Lomme). I Graven skal jeg nu strax sove ind — Sov ind! — Dersom Døden, i Stedet for at være en Søvn, var evig — og en uløfsalig Oprækkelse — dersom en Gud der er Hævner — jeg maae paakalde og bede ham — Gud! hvis uendelige Miskundhed — jeg kan ikke bede — Fortvivlelse og denne min Haand, som neppe kan føre Dolken, tilskynder mig — Imidlertid hører jeg med Forstrækkelse en Røst, som i mit Hierte raaber til mig: Hold inde Ulofsalige! Raader du for dit Liv? — O du Dommer over alle vore Gjerninger, som ikke lader sig forføre! — Samvittighed! — Men hvorthen? Uden Haab, uden Tilflugt! — At see min Kone og min Søn forsmægte i Uselhed! — Jeg som har forvoldet deres Elendighed, skal være Vidne dertil! — Udstaae Foragt, som er verre end Ulykken — Korstøbe hundrede Gange, for ei at tørde døe eensgang — Men — det er for lange at tage det i Betænkning — Man kan bryde Trods til sin Skiebne — Men Skam og Spott — Samvittigheds Nag! — (tager Glasset) Natur! du Rædder! — Skrak for et andet Liv! — Evigheds Afgrund! — Tykke og uigienneimtrængelige Mørkhed! — Ethvert Hierte, naar det forestiller sig dig, maae af Forstrækkelse bliv

liksold. Men jeg har Afstøje for Livet — Min Skiebnes
 Beslutning beholder Overhaand. (Drikker) Det er fuld-
 sørr! — Døden kryber om i alle mine Aarer. Det er
 den sidste Dag Solen bestraalet mig. O kunde Menneſket
 lukke sig allene selv inde i Graven! — Men dersom den
 forpiinte Siel seer de Efterlevendes Taarer, og dem, den
 havde kiereſt, nødlidende og ulukſalige, om jeg hører jeres
 Beſklage! — O min Kone! — O min Søn! — Hel-
 vede! Helvede kan ikke have græffeligere Plager. O! alt
 for ſildige Eſterranke! — (gaaer nogle Skridt og bliver ſin
 Søn nær) Min Søn! — en jød Søn har betaget ham
 Alſaa ſkal jeg da aldrig mere høre din liſlige Raſt, ſom
 klinge ſaa ſødt i mit Øre — Lad mig i det mindſte om-
 ſe dig for ſidſte Gang. O ulukſalige Søn af en end
 mere ulukſalig Fader! — (ſætter ſig ved Siden af ham paa
 Stolen) Hvor inderlig bliver ikke min Siel bevæget ved at
 ſee ham! Det lader, ſom han i Sønne ſmiler til mig —
 Denne Mund — diſſe Lineamenter ere Moderens — Ar-
 me Varn! (reiſer ſig) du veed ikke, du kan ikke forud ſee,
 hvad din Skiebne vil blive. Skam og Skienſel af det jeg
 har været til, Skrak af min Døds Maade, det bliver din
 eneſte Arvepart. Elendighed vil undertrykke dig, og naar
 du ſkal gaar med nedſlagne Dine, lever du allene for at for-
 bande Dagens Lyſ og din Fader — Er Livet da en ſaa
 koſtbar Skat? — Mit Galemſkab har berøvet dig alt, ſom
 ſulde gjøre dig det kiert — Den, ſom ſilte dig derved,
 befriede dig fra en tung Byrde — Hvorfor qualte man ikke
 din Fader i Buggen? — Giften begynder allerede — jeg
 merker jeg er fornumlet: En tyk og ſort Damp bedækker
 mine Dine og opvækker en barbariſt Forbittrelſe i mit Brøſt
 — Hvad ſiger jeg? Forbittrelſe. — Nei — Dumbet og
 Medynk — For den, ſom ſtedſe ſkal forſmagte i ſin Ulykſe
 og

og see sig undertrykt, er Døden kun et Minut, men Livet en lang Pinebenk. Min Søn! — det bliver altsaa din Skiebne — Lad mig berøve ham Livet — Dette Dieblis er meget beleiligt — Lad ham uden Smerte gjøre en Overgang fra Sønnen til Døden! — Denne Dolk — dræbe min Søn! — Denne Ussindighed er jo gruelig. Natur! Ah! din Røst skriger forfærdelig i mit Hjerte — Der er han vaagen.

Tomi.

Papa! jeres Dine! — O! jeg tør ikke see jer! —

Beverlei.

Hans Røst, jeg veed ikke hvorledes, har noget ret behageligt med sig.

Tomi.

(paa Knæ)

Allerkjæreste Papa! Forlad mig.

Beverlei.

Jeg kan ikke holde det ud — Han har vundet — (kaster Dolken) Uhyfsalige Børn! — Min Søn! — Staa op! — Lad mine Taarer væde dit Ansigt —

(herpaa kommer Mad. Beverlei og Henriette ind)

6. Scene.

Tomi. Beverlei. Mad. Beverlei. Henriette.

Tomi.

(løber hen til sin Moder)

Mama! Rød Tomi!

Mad. Beverlei.

Himmel! hvor bliver jeg forkræftet! Det kære Børn! — denne Dolk! — Grusomme! — Hvortil skal de den bruges?

Beverlei.

Erklær mig for det største Udyr! — Af Medynk over min Søn vilde jeg have berøvet ham Livet —

Henriette.

Retfærdige Himmel!

Mad. Beverlei.

Af Medynk! — Jeres Søn! — Hvilken Rædsel! —
Barbar! — Oa det tør I bekiende for hans Moder? —
O min Søn! — min lieke Søn! —

Beverlei.

Dersom intet behøves, for at stille jer tilfreds, uden min Død —

Mad. Beverlei.

Af denne fortvivlede Tale og denne barbariske Yderlighed, fiere og grusomme Mand! seer jeg hvorvidt den sorte Galde og den største Fortvivlelse har forledet jer. — Men viid, at Leuson gjør sig al optænkkelig Unage for at sætte jer paa frie Fod — Viid, at Stukeli, dette afskyelige Udyr —

Beverlei.

(affides)

Hvad er det, som aldeles forrykker mine Sandser? —

7. Scene.

De forrige. Leuson. Jarvis.

Leuson.

Beverlei! Jeres Arrest er ophævet — Stukeli lever ikke mere, James har dræbt ham; der kom dem en Tvistighed imellem, Deelingen angaaende.

Beverlei.

§

Hen

Henriette.

Er den Troløse ikke mere til?

Leuson.

Nei, James er hestet. Deres Capitaler ere i Sikkerhed. Fat Mod igien, kære Ven! I skal faae alting tilbage.

Beverlei.

Ah jeg Ulyksalige! jeg er gaaet alt for hastig tilverfs.

Mad. Beverlei.

Hvorledes? Hvad nye Fortred? —

Leuson.

Han er jo ukiendelig.

Beverlei.

En gruelig Smerte —

Leuson.

Han maae strax kommes til Hielp.

Mad. Beverlei.

Lob, Jarvis! (han gaaer) O Himmels! jeg anraaber din Vistand.

Beverlei.

Smerten lindres — jeg solet nogen Lise — Ah! min Kone! —

Mad. Beverlei.

Nu vel! hvor er det fat, min elskeligste Ven! — min Mand! —

Beverlei.

Søg intet Middel for mit Onde, jeg staaer ikke til at redde.

Mad. Beverlei.

Hvad siger I? — Jo, der er Redning — der er.

Beverlei.

Værdigste og kæreste Kone! I har ingen Mand mere, og min Søn ingen Fader.

Leuson.

O uhyksalige Ven! hvad har I gjort? —

Henriette.

Ah! min Broder! har I kunnet? —

Mad. Beverlei.

Nei, jeg kan aldrig forestille mig, at han har gjort noget grueligt Anfald paa sig selv —

Beverlei.

Mit Hierte fordsømmer det — Unaturlige Fader! —
 Strafværdige Borger! — Barbariske Egtemand! — med
 eet Ord: i et uhyksaligt Dieblif har jeg overtraad Guds og
 Menneſkens Love.

Mad. Beverlei.

Jeg døer! — (Leuson holder paa hende)

Beverlei.

Nu nærmer det Dieblif sig, at jeg ſkal fremſtilles for
 dens Domſtol, ſom gav mig Liv og Aande. Alting forkyn-
 der mig, at jeg er ikke langt fra denne bedrøvede Stund —
 Den Mølgthed, jeg befinder mig i — den ſtore Aſmagt —
 det Mørke, der fordunkler mine Dine! — Min Kone! Ah,
 ſig mig! Stig, at I tilgiver mig det!

Mad. Beverlei.

(med bitter Graad)

Ah! O at Himlen vilde tilgive jer det ligeledes! *)

Beverlei.

Sag at høre den til Medlidenehed imod en Mand,
 ſom nu opgiver ſin Aand. Varmhiertigheds Gud, jeg
 knæler ſelvende for dine Fodder, dit Creatur anraaber
 din Miſſundhed! — Din Retfærdighed tilgiver et anger-
 fuldt Hierte. Opliv mig Strafværdige med et Glimt af

§ 2

Haab.

*) NB. Ved Representationen er Scenen ſaaledes forkortet.

Haab. Du seer min inderlige Fortrydelse. Kan den ikke, store Gud, formilde din Brede, da lad den i det mindste ikke falde paa min Kone og Søn! —

Beverlei til Lenson.

Hav Omsorg for hende og min Søster. Værdigste Ven! — hvis Hiertelav jeg ikke havde lært at kiende tilfulde. — Min Søn! lad ham komme hen til mig! —

(Barnet kaster sig for Faderens Fødder, Moderen paa den anden Side)

Beverlei.

(Efter at have betragtet alting noie)

Mine Dine smelter hen i Taare — O Død, hvor er din Skrak sølelig i dette Nieblik! —

Beverlei.

Den seer min Graad og Fortrydelse — Min Søn! — Du mister mig — du beholder en Moder tilbage — bevist hende stedse al Kierlighed og Værbødighed. Og Skulde du nogen Tid forfalde til den rasende Spillelyst — Erindre dig da en Fader — Kone! giv mig din Haand — Farvel! — jeg døer —

(Mad. Beverlei besvimer, og Døffet falder)

Ende.

Den

Den
ryggesløse
eller
forlorne Søn.

Comoedie i fem Acter.

Oversat af Fransken efter M^{rs}. Voltaires
L'Enfant Prodigue.

Personerne:

Leonard

Leander, Leonards ældste Søn.

Gieffkenstolt, Raadsherre, Leonards yngste Søn.

Hieronimus.

Leonore, Hieronymi Datter.

Baronesse Rynkenborg.

Pernille, Leonores Pige.

Henric, Leanders Tjener.

Politiebetientere.

(Scenen er i Hamborg).

Første Act.

I. Scene.

Hieronimus. Leonard.

Hieronimus.

Sør, min gode gamle Ven og Naboe! Herefter maae hverken du, eller nogen af dit Huus, see saa snart ud, som I pleie. Du skal du glemme al din Modgang; ligesaa vil jeg gjøre. Ja, min Troe, vil jeg holde mig lystig herefter! Du skal kun see, naar nu min Datter faaer din Søn, og kommer i dit Svogerskab. Hun er Vige for at sætte Liv i jer allesammen. Men det er sandt, din Hr. Søn, Monsieur Vieckenstolt; mig synes, han fører sig kun op, som en passelig Karl.

Leonard.

Hvordan?

Hieronimus.

Han er saa storagtig af sit Magistratskab, at han stinker, og jeg troer, han maae have læst Loven igiennem, for at frie efter alle de Formaliteter, der staaer i den. Hvad vil den Grønkaaldning, den Skolepog, bilde sig ind, at han vil løse for os gamle Mand? Han var værd at brixet. Af to Onde maatte han heller være Gallfranz end Storelasse. Nei! han er mig alt for fiantet.

Leonard.

Enhver har sine Feil. I er ikke heller alt for høflig, sommetider.

Hieronymus.

Det er en anden Sag. Det er saa min Maade. Jeg gider gjerne sagt Sandhed, men jeg gider ogsaa hørt den igien. Just derfor har jeg min Lyft af, at hegle min Svigersøn igiennem for det Pedanterie, der er hos ham, og tage ham i Skole, naar han bærer sig saa haesagtig ad. Det er sandt, Svoger! den Gang jer ældste Søn løb bort, den Galliesugl! der spillede og var saa vild og lidertig, saa gjorde I, som en klog Mand, at I gav alle Eders Midler til denne Nar, I har tilbage. Det er vel nok overlagt, at I har sat alt jeres Haab til ham, og kjøbt ham til at blive Raadsherre; men han blev det, min Troe, aldrig saa snart, førend han tillige blev til en storagtig Kantast. Hans Belviished taler ikke et Ord, eller gaaer et Trin, uden efter Tacten. Tænk mig, han siger, at han har meer Forstand end jeg. Og nu veed al Verden, at jeg i det mindste har meer Forstand end du. Ja, han siger — —

Leonard.

Det er dog forunderligt med ham, Hr. Hieronymus! Saadan er det hver evige Gang, vi sees. Vener han, at jeg altid kan taale — —

Hieronymus.

O! Snak! Det skal du intet fiære dig om. Det giver intet til Sagen. Seer du vel! Alle disse Feil ere kun, som et Smorrebrød, hvor der for Resten ere mange Penge samlede. Din Søn er gierrig, og hvem der er gierrig, han er klog. Ja vist er Gierrighed en meget god Last, en

umir

umistelig Last i en Huusholdning. Nu! Kom an! i dine Dag skal han blive min Svigersøn, og min Leonore høre ham til. Nu staaer der kun een Post tilbage, Svoger; Det er, at du giver ham en reen Afstaelsse paa alle dine Midler, reede Penge, Jordegods, Løøre; Kort at sige, alt hvad du eier og har, eller kan faae i dine Dage, og det i behørig Stiil, saa det kan blive ringløst; Behøver du selv noget at giøre dig tilgode med paa din Alderdom, det kan han give dig aarlig; men du maae inter stikke under Stol; Din Søn maae blive vel udstyret; han skal have baade mine og dine Grunker, at han kan blive saa riig, som han kunde mynte Penge. Ellers seer min Datter sig strax om en anden.

Leonard.

Ja! ja! han skal faae der. Hvad jeg har lovet, det skal jeg holde; Jeg vil dog selv staae mig fra Verden, og ende mit urolige Liv i Sorg; men jeg ønskede dog, at den ene Søn, som bliver saa vel forsynet, ikke var saa slugen paa mine Midler; jeg har seet paa den ene, at han var en uestertentssom Odeland, og nu maae jeg see, at den anden er saa narig, saa han inter søger, uden sin egen Fordeel.

Hieronymus.

Saa meget desto bedre!

Leonard.

Al! min kiere Ven! jeg er fød til at være den ulyseligste Bader paa Jorden.

Hieronymus.

Kommer I ikke nu igien med jeres Jeremiabegrædelse og abgesmagte Heblerier? I vil kanstsee, at jeres aldste Søn, den forstyrrede Knecht, skal komme ihlant os, just i Dyr!

i Bryllupsdagene, for at spille vor Lystighed, og forderve god Leeg?

Leonard.

Nei!

Hieronymus.

J vil kænsee, at han uden videre Complimenter skal komme at stielde os ud, sætte Ild paa Huset, og brænde os inde?

Leonard.

Nei!

Hieronymus.

At han skal give jer et Livsuld Hug, og tage mig min Leonore bort for min Næse; Han vilde intet have hende, da han var forlovet med hende. Du vil J kænsee, at han skal faae Lyst til hende paa nye, nu han intet kan faae hende?

Leonard.

Nei! Gud bevare det fromme Varn fra saadan en slem Krabat.

Hieronymus.

Vil J da have, at han skal komme tilbage, for at klæde jer nogen af, og faae sin Arvepart igien?

Leonard.

Nei, saamen! hans Broder skal have det tilfammen.

Hieronymus.

Ja! [det forstaaer sig selv. Ellers kan han flyde en hvid Vind efter Leonore.

Leonard.

Han skal faae Leonore, og alt hvad jeg eier og har. Hans ældre Broder fortjener intet andet paa sin Lod, end min

min Brede; han gjorde sin Fader kun Skam, og var et unaturligt Barn.

Hieronymus.

Deri har I Ret. Men I saae ogsaa for længe igiennem Fingre med ham. Den anden bærer sig dog noget viiselig ad; men denne, han var reent ravsplitter gal. Bevar os Gud! hvad var det ikke for en gudsforgaæn Krop? Kan du huske, Svoger! Ha, ha, ha! — at han bestial dig, og den Streg var endda ikke at regne imod de andre; men imidlertid gif dit Sølv og Boeskab, Linned og Klæder, Heste og Vogn fløiten, og det satte han altsammen paa hende — — Jomfrue Sikke, som løb fra ham om Morgenstunden efter. Jeg tilstaaer, jeg fik en god Latter derover.

Leonard.

Ah! hvad Fornoielse finder I da i, at føre mig paa det, som forarsager mig Hjertesorg?

Hieronymus.

Og at han satte en Bankofeddel paa 100 Rigsdaler paa et eneste Kort? Ha, ha, ha!

Leonard.

Hold dog op.

Hieronymus.

Kan du da huske den dumdriftige Karl, da han skulde vies til min lille Leonore, da havde han forstuffed sig, og hvor de da fandt ham? — — og i hvad for Postyr? — — Hille Skamfærd! hvilken ryggesløs Kompan!

Leonard.

Hr. Hieronymus! Vær saa god og forskaan mig for disse lumpne Historier. Jeg erindrer mig alt for vel min

Søn

Søns flatte Opførsel desuden. Jeg har jo maattet forlade mit Fædreland, just for at slaae min Sorg over det samme af mine Tanker. I er kommet her for Eders Handels Skyld, og viser jer at være min Ven, som I pleier. Det takker jeg jer for; men har I ikke Synd af at sige mig saa mange Sandheder i Utide, naar Tingen intet staaer til at ændre; Mener I ikke, det kan støde mig for Hovedet?

Hieronymus.

Nu da! jeg skal gierne tie. Ja nok; Det skal stee. Om Forladelse! Men hvorfor Døkker vilde I ogsaa sætte jer Søn til Krigen, da I vidste, han var saa vildhovedet?

Leonard.

Endnu mere?

Hieronymus.

Om Forladelse! Men I burde dog — —

Leonard.

Ja vist burde jeg. Jeg bør at glemme alting for min yngste Søns og hans Giftermaals Skyld; men mener I, at den Karl, som er saa klog i Eders Tanker, har rørt Eders Datters Hjerter?

Hieronymus.

Spørgsmaal! Min Datter er ærefier. Mine Befalinger ere hende en Lov; Saasnart jeg siger: Hør, min Datter! den eller den skal du elske, det maae du vide! saa elsker hun ham strax uden videre Raisonnement. Hun er saa smidig, at jeg kan vinde hende om en Finger; jeg har dannet hende, fra hendes Barndom af, efter mit Sind, som et Stykke Vør.

Leonard.

Jeg skulde hartad tvivle om, at hun lærte at elske efter Eders Formaninger, og, uden alle Tulemerker slaae fejl, er hun nok ikke eenig med Eders Anstalter. Jeg udvirkede det i hendes blotte Ungdom, at min ældste Søn fik hendes første Kierlighed. Jeg veed, hvad slige Indpræntninger give; naar et Hjerter først er smit, saa svier det længere, end i otte Dage.

Hieronymus.

Slidder! Sladder!

Leonard.

J maae sige, hvad J vil, saa forstod den Spræde-
basse mesterlig at gjøre sig elsker.

Hieronymus.

O! inter; det var kun en Døgenicht. Det skal du intet frygte for, din stakkels Tasse! for fra den Tid han tog saa galt affted, har jeg forbudet min Datter at elske ham længere. Sov kun rolig for den Vost. Naar jeg siger Nei, saa vil jeg see paa den, der tør sige Ja. See nu kun til. Der kommer Leonore. Nu skal du saae at høre.

2. Scene.

Leonard. Hieronymus. Leonore. Pernille.

Hieronymus.

Kom hid, kom nærmere, Leonore! I Dag vil det gælde med dig. Naar jeg nu giver dig en Mand, er det dig da ikke lige meget, enten han er gammel eller ung, grim eller snuf, suur eller mild, fattig eller rüg? Har du da ikke ligesuldt lyst til at elske ham og behage ham.

Lepe

Leonore.

Nei, min hierte Fader!

Hieronymus.

Hvad siger du, din Laptaske?

Leonard.

Ha, ha, Karlille! jeg synes det gaaer noget skidt med jeres Befalinger. Den store Wyndighed slap vist op og blev til intet.

Hieronymus.

Hvordan? Efterat jeg nu har sagt dig alt det, finder du endda ikke, at din tilkommende Mand kunde røre dit Hierte lidt i det mindste?

Leonore.

Nei, hierte Fader!

Hieronymus.

Veed du ikke det er din Skyldighed, at overgive ham dit ganske Hierte?

Leonore.

Jeg siger Nei, hierte Fader! jeg veed, hvad man er forbunden til i Egteskab, naar man har Dyden for Dine; jeg veed, at man skal være baade yndig og fornustig, for at fortjene en Mands Kierlighed; Har Elskenen nægtet os Skønhed, saa skal vi erstatte det, saavidt mueligt, ved Fromhed; Uden Huset skal man være sindig, stadig og flidelig; Inden Døren from, behagelig og altid sig selv lig; Men Kierlighed, det er en ganske anden Sag. Vor Hiertes Tilbøielighed lader sig ikke commandere. Gjør kun ingen Anstalter i det Fald; for Elskov er Trældoms affagde Giende. Al Næsten er min Mands Rettighed, men vil
han

han have mit Hierte, saa skal han først fortjene det. Det er det eeneste, som ikke saa let lader sig tvinge. Hiertet, naar det skal elske, saa retter det sig hverken efter en Faders Befalinger, eller efter Hoiromaninger, eller efter Notarial-Forretninger.

Leonard.

Det er efter mine Tanker fornuftig dømt; jeg kan ikke andet end bifalde saa retsindig en Mening. Ja vist bør min Søn stræbe at gjøre sig værdig til saa godt og ædelt et Hierte.

Hieronymus.

Skal han saa? Vid I kun vilde holde jer Mund, I Zæbroder! I Drømmer! I graahærdede Dienstkæ! I var god til at kiæle for Vørn og fordærve dem; Havde I ikke været, saa havde min Datter aldrig ladet sig merke med saadanne Unoder i min Nærværelse. Hun er alt for vel optrugtet dertil. (til Leonore) Hør, Du! Du skaffer jeg dig en Mand. Noget narrisk er han, og meget bilder han sig ind; men det er min Sag at tugte min Svigersøn, og din Sag at tage ham, som han er; Kan I siden elske hverandre, det seer I til; men du, du skal adlyde alt, hvad jeg befaler. Kom nu, Svoger! Lad os gaae hen til vor tykke Notarius; han kan være en heel Time om det, han kunde sige med fire Ord, men vi vil stynde paa ham. Han skal intet faae Lov til at smøre for meget sammen. Kom! Skal vi brav drille ham? Naar jeg kun slaaer mine Dine paa hans brede Glab, saa synes mig, jeg har Lyst dertil; og naar det er gjort, saa kommer jeg igien, for at kiende jer Huden fuld tilsammen, baade din Søn og din Datter, og dig selv med.

Leonard.

Meget vel betænkt. (Hieronymus og Leonard gaae bort)

3. Scen

3. Scene.

Leonore. Vernille.

Vernille.

Herre Gud! Hvad er den Mand dog underlig, naar det stikker ham! han har Indfald, saa man maae baade let og blive hange ved dem.

Leonore.

Ja! Men det er dog min Fader, og Gemttet er intet ont med alt det; hvor karst han seer ud, hvor meget han buldrer, saa har han dog et faderligt Hierteaug til mig. Sommerider, naar han larmer allermeest, og er midt i sit Skienderie, saa gior han dog, hvad jeg vil have. Det er sandt, han har største Rier, naar han laster min tilkommende Mand, og viser mig hvad Farligheder, der vil følge paa vor Forening. Men, Herre Gud! kan jeg synes andet, end at han har største Uret, naar han strax derpaa befaler mig at elske ham?

Vernille.

Hvordan skulde man ogsaa komme til at elske en Herrer Sieffenstolt? Jeg vilde heller giftee med en fuld Dragoner, som bander og slaaer sin Kone, men holder af hende, end med saadan en naragtig Embedsmand, der er forliebt i sig selv, der taler til sin Kone i Procurator-Stil, med saadan en magistralist Mine, som om han skulde affige en Dom, der speiler sig i sig selv, som Paafuglen, gaaer og kroer sig, som en Popegoise, med sin lange Klud og sin lokede Paryk, og er endnu mere gierrig end selvskog, saa at naar han skal frie, snakker han om sine Rentepenge, og taler kun om Brudeffatten.

Leonore.

Ah! du har skildret ham saa levende af, som han gaaer her i Verden: men hvad skal jeg gjøre? Jeg er der for, jeg maae deran. Min Fader vil, at jeg skal giftes. Jeg er nu paa de Aar, og jeg kan blive et stikkelig Partie; saa at jeg ret er dømt til Slaverie. Vor Skiebne staaer ikke i vore egne Hænder. Denne Gieffensstolt, hvor megen Barmherticheit jeg end har for ham, er den eeneste her, som kan blive min Mand; han er en Søn af min Faders gode Ven, saa at det Partie er blevet nødvendigt. Og hvem af os er der vel til i Verden, som har Lov til at elske, og give sig bort til hvem hun vil? Jeg faaer at give mig tabt; den Modbydelighed, jeg har til min Mand, kan Tiden og Taalmodighed overvinde, og naar jeg bliver vant til mit Aag, kan jeg see igiennem Fingre med hans Feil, ligesom jeg gjør med mine egne.

Pernille.

Det var vel taelt, min smukke og artige Jomfrue! Men hun er lidt polist og forstiller sig lille Korn, det skal man ikke regne. Torde jeg kun — — Men det er sandt, hun har forbudet mig nogen Tid at tale om den ældre Broder.

Leonore.

Om hvem?

Pernille.

Om Leander, som, uagtet alle hans Feil, var den første, der besad hendes Kierlighed, og som elskede hende.

Leonore.

Han elskede mig aldrig. Lad os intet tale meer om ham. Jeg hader ham, og gider ikke høre hans Navn nævne.

Den forlorne Søn.

G

Pers

Vernille.

(vil gaa bort)

Nei! lad os intet tale meer om ham.

Leonore.

(holder hende tilbage)

Det er sandt, hans Ungdom forledede mig for en Tid til at elske ham. Men var et dydigt Hjerte vel tient med ham?

Vernille.

Det var, min Troe, en meget farlig Karl, paa gal, som han var.

Leonore.

Det ulykkelige Menneske, han var ung, han var omringet med dem, som fordærvede og forførte ham til Ederlighed. Han søgte allestags Fornoielser, en efter en anden, men Kierlighed vidste han intet af.

Vernille.

Det lod dog, som hun troede, at han var forstødt i hende, og gjorde sig en Vre af at elske hende.

Leonore.

Hadde han elsket mig, saa havde jeg fort ham paa det Bei igien. En reen og oprigtig Kierlighed, som er alvorlig, er ganske vist en stor Tømme paa Laster. Hvo der veed at holde sig inden de Grændser, bliver strax stikkelig om han ikke er det tilforn; men Leander foragtede sin Kierreste; han forlod Kierlighed for Løsnagtigheds Skyld. Hans falske Venner, de sultne Skielmer, da de først havde faaet ham i Snaren, aad de hans Modernes Arv, og bestial ham bedrøvede Fader paa hans Kappe. Det værste var, at disse slemme Løkkesugle fik ham tilsidst saa godt som revet ud af hans

hans Faders Arme: Siden saae mine Dine ham aldrig, men de græd desmere over, at han, som var ellers saa behagelig, skulde være saa lastværdig, og nu har jeg ingen Part i ham mere.

Vernille.

Jamen! Saa træder da hans Broder i Dag i hans Sted. Han skal da have Leonore? Det er sandelig dog Skade; for den anden havde ret et fint Ansigt, deilige lyse Haar, velskabte Been, dansede og sang saa godt, var ret sød elskværdig.

Leonore.

Ne! hvad er det du siger?

Vernille.

Sa, det var let at merke, at der var en Slags Grund af Uerlighed midt i hans Hierte, midt iblant hans Forvildelser og store Daarligheder.

Leonore.

Sa, jeg tilstaaer, han var sød til noget Godt.

Vernille.

Tænk ikke jeg vil rose ham: men mig synes han var ingen Hykler, ingen Bagtaler, ingen Løgner.

Leonore.

Nei! Men — —

Vernille.

Lad os løbe! Der kommer hans Hr. Broder.

Leonore.

Vi saae at vie. Det er et fornødent Onde.

4. Scene.

Raadsherre Gieffenstolt. Leonore. Pernille.

Gieffenstolt.

Jo, der var endelig inter at sige tilforn paa det Partie, hun gjør med mig: men det kan jeg begribe, at det nu maae staae hende ti Gange bedre an, siden denne Gave og Brevelse er kommen dertil. Det er Sielen i en Huudeholdning, at forøge sine Midler. Nu skulde jeg troe hun faaer overflødig nok af Velstand, Ære og Værdighed med mig; hun faaet Rang med de Fornemste, baade her i Byen og i den hele Egn rundt omkring. Det bør ret kildre hende, naar hun faaer den Fornæmste at høre Folk hviske til hverandre: See! der kommer Frue Gieffenstolt. Sandelig! naar jeg fuldkommen betragter min Rang, mine Midler, alle mit Embeds Prærogativer og Fordele, den høgelige Fod jeg er paa i Verden, den første Fødselsret, som jeg er indsat og substitueret til, saa ønsker jeg hende til Lykke dermed, Jomfrue!

Pernille.

Og jeg beklager hende. Er det ikke en Skam og en Spot, at han ikke kan tale et Ord, uden at der skal komme noget imellem om hans Rang og Midler, og andre skønne Egenskaber. Det er latterligt i yderste Grad, at være Jern Gnier og Jean de France paa ceugang, at være opblæst af Hovmod, og indtændt af Gierrighed, at kaste ligesaa værdige Dine til en Piges Penge, som til hendes Person; fort sagt: at være en gierrig Stratenjunker i en Raadmands Kiole; en ung Fantast, det gaaer endda an, men en ung Pengepuger er, min Troe, et urimeligt Dyr i mine Dine.

Gieff

Gieffkenstolt.

Det er formodentlig Jomfruen, og ikke jer, lille Børn, som min Fader gifter mig med i Dag, derfor er I saa god og bekvommer eder lidt mindre om os, det kommer jer til at holde eders Mund. (til Leonore) Og hun, Jomfrue, som om et Par Timers Tid skal være min Huusfrue, hun er af den Godhed inden Aften at jage mig denne ublue Gæst paa Døren, som under Navn af Kammerpige giver sin uforkammede Mund Toilen; jeg er ikke Raadsherre for Nummernichts, og vi kan indspærre saadanne Folk, indtil de vise Bedring.

Vernille.

Hillemén, Jomfrue! forsvar mig; tæll dog, tæll dristig til ham, jeg skal staae hende bje; lad ham intet spærre mig ind, han kunde snart spærre Jomfruen ind bag efter.

Leonore.

Dette staaer mig allerede meget slet an.

Vernille.

Tag dog Bladet fra Munden; hvi staaer hun og mumler ved sig selv?

Leonore.

Ne! hvad kan jeg sige ham?

Vernille.

Skieldsbord.

Leonore.

Nei! Alting med Høflighed, det er bedre.

Vernille.

Troe mig! Ingen Høflighed, Skieldsbord er det sikkerste.

5. Scene.

Hieronymus. Gieffenstolt. Leonore. Pernille.

Hieronymus.

Det gik os, saamen, ret artig! Det glemmer jeg ikke, før jeg faaer sovet.

Gieffenstolt.

Hvilket? min Herre!

Hieronymus.

Du skal du høre. Da jeg vilde gaae hen til gamle Fader med det stemplede Papir til Afstaaelsen, mødte jeg ham hist neden for Bakken, at han stod og snakkede med en reisende Person, som var staaet ud af en Carer.

Leonore.

En ung Person?

Hieronymus.

O! Nei, vist ikke; En gammel tandløs Krøbling, som gik ved Krykke. Først kom de med deres graae Stier imod hverandre, saa sukkede de, saa stønnede de, og ved hvert Suk kunde man see, hvordan deres pulkede Ångge gik op og ned, ligesom en Vippe. Saa tog de til at hulke græde. Smergiede vare de før, og mere bleve de da; saa man maatte faae ont for sit Hierte deraf. Leonard saar ud, som han skulde gde Folk, og lukkede sig strax derved inde i sit Kammer; han siger, at han har faaet saadan en stor Hiertesorg, at han endelig maae græde et Vers forli, førend han skriver under, og han vil ikke tale med noget Menneske.

Gieffkenstolt.

O! jeg skal nok stille ham tilfreds. I vide alle, hvordan jeg har ham under min Vidst; og Tingen ligger os temmelig Naag paa. Jeg kiender ham, saasnart han seer mig med Contracten i Haanden, saa skrider han strax under. Tiden er kostbar, og min Førfesødsels-Aet er intet at skiemte med.

Leonore.

Nei, min Herre, det haster intet.

Hieronimus.

Jo vist haster det, og det er ogsaa din Skyld alt dette.

Leonore.

Hvordan! Hvor kan det være min Skyld?

Hieronimus.

Jo vist! Al den Fortred, der skrider i et Huus er Døttrene altid Skyld udi.

Leonore.

Men hvad har jeg da gjort? Hvorfor er han saa vred?

Hieronimus.

Det har I gjort allesammen, at I har Uret. Jeg maa hen at see engang til vore gamle Confusionsmagere, og fore deres tykke Hoveder paa rette Veie. Og det skal ikke være længe, inden jeg skal gifte jer sammen, Trods for deres Næse; ja Trods for jer selv, om det skal gielde.

Ende paa første Act.

Anden Act.

I. Scene.

Leonore. Pernille.

Pernille.

Sa! ja! Somfrue! jeg kan dog see, det gyser i hendes alt som der bliver gjort mere Anstalter og Allarm, og Brylluppet kommer nærmere.

Leonore.

O! Pernille! Der staaer mig et tungt Arbejde for, og jo mere jeg studerer paa mit Hjerte, jo mere bange bliver jeg. Der er ingen Middelvei i mine Tanker. Enten et Egetskab vor største Lykke, eller vor største Ulykke. Det er en stor Lykke, naar Folk stemme overens i Sind og Hjertelag, saa at den ene vil intet, uden hvad den anden vil; Saadan en Forening er, ligesom Naturen selv kunde have skiftet den. Den faaer sin Fuldkommenhed af den reene pure Kierlighed, som er grundet paa Tugt og Vred. Tank engang! hvad Fornoielse det er, naar man først holder ret af et Menneske, at man tør elske ham aabenbare for alle, at man bærer hans Navn, at eens Huus, eens Folk, eens Liberie, den mindste Ting, der er til, husker os paa det Kiereste, vi have i Verden. At vore Børn, som ere Frugten af vor Kierlighed, forbinde os endnu mere, som det dyrebareste Pant og Kiendetegn derpaa. Er der ellers saadant et Egetskab til, saa maae det være et Himmerig paa Jorden. Men derimod at gaae hen at
selge

selge sin Frihed, sit Jomfrue-Navn, sine Midler, ved en
Egte-Pagt, at underkaste sig et strengt Herredømme,
lade sig tractere som en Tienestepige, ligge i Klammerie
med hverandre hver Time paa Dagen, eller og, naar
Manden kommer ind af den ene Dør, at Konen da skal
gaae ud af den anden; at gaae til Bords uden Appetit,
og til Sengs uden Elskov, det er jo hedrøveligt. Man
skal stride hvert Dieblit imod Fristelser, og gaae som
med Livet i Hænderne, af Frygt for at falde i dem, og
enten være bereed paa at trække sin Mand ved Næsen, eller
tæres hen af Længsel og Sorg, og gjøre hvad man bør af
Evang og med Fortredelighed. Seer du vel, Pernille,
saadant et Egteskab maae jo være et Helvede paa
Jorden.

Pernille.

Hvad har dog ikke Ganden at bestille med at sætte
Hoved paa disse Jomfruer? See! hvilke Tanker der kan
ligge i dette uskuldige Noer! Der er mangen klog erfaren
Enke i Hamborg, som ganske fornuftig har fundet sig i at
bære Sorg for tre Mænd efter hverandre, og dog skulde
have ondt ved at sige mere om denne Vost. Men Aarsagen
til hendes Afstye for dette smukke Giftermal behøver nogen
nærmere Oplysning; Egteskab staaer hende intet an, naar
det er med Raadsherren; men om det var med hans Bro-
der, stod det da hende an? Vær saa god og løs mig den
Knude. Er den ældste Broder den yngste i Veien? Hader
eller elsker hun ham? Stig reent ud.

Leonore.

Det veed jeg intet. Hverken tør jeg eller kan jeg ud-
finde Aarsagen til min Afstye; mit Hjerte er alt for uroes-
ligt til, at jeg kan søge efter saa bitter en Sandhed. Vil
man

man sveile sig i Vandet, saa maae man i det mindste bie til Vinden har lagt sig, og til det ikke mere er oprørt af Bølger.

Pernille.

Nei, Jomfrue! Den Lignelse passede sig nu slet intet godt paa dette Sted. Man kan nok læse sig frem, og set tydelig i sit Hierte. Det har ingen Fare; og naar end det er i stor Bevægelse, saa maae en Pige, der har lidt Fornuft, sakte vide, hvorfra den Storm kommer, som gjør Vandet oprørt. Man veed — —

Leonore.

Tie stille! jeg vil ingen Ting vide. Jeg vil hverken høre eller see. Er det Spørgsmaal, om jeg endnu elsker det uhyggelige Menneske? Jeg skal og bør jo hade ham. Havede jeg nu Haab om at faae en mere elskværdig Mand, saa blev jo min Længsel forgieves, og min Afskye større for den, som jeg skal have. Lad den Forræder, Leander, blive frem mig; Kan han leve vel og fornøiet alligevel, saa lad ham. Men i det mindste skal han aldrig blive arveløs, om jeg maae raade. Saa haardt et Hierte kan jeg aldrig faae, at jeg skulde gaae en Ektepagt ind, og blive hans Broderkone, for at sætte ham i yderste Armod; Det er min reene Mæening, og alt, hvad jeg kan udlade mig med. Vil man gaae mit Hierte nærmere, saa brister det.

2. Scene.

Leonore. Pernille. En Tiener.

Tieneren.

Der er Baronesse Rynkeborg uden for, Jomfrue!

Leo

Leonore.

Hvad vil den Besøgelse sige?

Tieneren.

Hun er kommet lige fra Leipzig herhid, for at ønske Jomfruen til Lykke.

Leonore.

Al! Hvortil?

Pernille.

Spørgsmaal! Jomfrue! Til hendes Giftermaal.

Leonore.

Det er just det, jeg længe har frygtet for. Er jeg nu i Stand til at høre Complimenter og Taabeligheder, hvor der er ikke et sundt Ord i. Man sidder som i et Halsjern og svejder en halv Time over at sige slet intet. Det er ligesom saadanne Besøgelse laae mig paa mine Skuldre.

3. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leonore. Pernille.

Pernille.

Der har vi hende.

Leonore.

Ja! alt for vist, desværre!

Pernille.

Hun skal være temmelig giftesyg, og noget tretteklæd, men fladderklæd uden al Ende.

Leonore.

Nu! lad os faae Stole; Fruen tager det ei ilds op, om — —

Ryn-

Rynkenborg.

Oh! Vil min smukke Jomfrue ikke — —

Leonore.

Oh! Vil min smukke Frue ikke — —

Rynkenborg.

Oh! Man skulde dog — —

Leonore.

Ja! man skulde nok sætte sig, om det saa behager!

Rynkenborg.

(sætter sig)

J Sandhed skammer jeg mig ikke, Jomfrue, og jeg vilde af mit ganske Hjerter — —

Leonore.

Hvad vilde Fæden?

Rynkenborg.

Jeg vilde gjøre hende daggrim; tage Forgylbningen af hende. Al! hun er saa smuk, saa jeg maae græde de mine modige Taare.

Leonore.

Giv sig tilfreds, Frue!

Rynkenborg.

Oh! Nei! jeg kan ikke, mit hjerter Varn! jeg seer nok hun saaer alle de Mænd, hun peeger paa. Jeg havde een een gang, i det mindste i Haabet, kun en eneste; det var lidt nok, skal jeg Sanden sige, det kunde ikke være mindre, og jeg havde endda havt Ulykke nok for at finde ham, og nu kommer hun og tager ham bort for min Nase, og det

det just saa ubeleiligt, paa en Tid, da jeg mindst kunde taale at miste en Kiereste. Ja! min Hierte! Den Tid kommer paa een, inden man venter det, at man har intet Raad til at miste nogen, for man har ingen tilbage, og saa er man saa eensom. Men det er, sandelig! intet smukt at rane alting bort fra den, som selv har lidt eller intet.

Leonore.

Hruen forlader mig, at det kommer mig underligt for, baade med hendes Besøgelse og hendes Snak. Hvad Ulykker er der skeet hende? Hvad sørger hun over? Hvad har jeg taget fra hende?

Rynkenborg.

Mit hierte Varn! Der ere mange rynkede Slatter til, som tænker, at de allene kan være unge og behagelige, og blive gjort af, saa længe de vil, og at det skulde lade sig gøre med en Klat Sminke og et Par falske Tænder; men jeg er klogere til min Ulykke. Ak! jeg seer alt for vel, at alting forgaaer, og det skier mig i mit inderste Hierte.

Leonore.

Ja, det er ret ilde. Saa gaaer det i Verden, men hvad kan jeg gjøre dertil? Jeg kan ikke gjøre hende ung igien.

Rynkenborg.

Hvem kan vide det, i det mindste har jeg Haabet? At give mig min Bedrager igien, det tørde være det samme, som at gjøre mig ung paa nye.

Leonore.

Men hvad er det for en Bedrager, hun taler om?

Ryn:

Rynkenborg.

Det er et utaknemmeligt Dyr af en Raadsherre. Det er en Mand, min Hierte, som jeg løber gal efter, saa jeg mister min Aande; og han er ganske vist ikke halv den Værd.

Leonore.

Nu da!

Rynkenborg.

Nu da, min Hierte! I mine unge Dage talede jeg aldrig til Raadsherrer; jeg lod haant baade om deres Versouer og om deres Stiil, men man bliver mindre vanskelig med Alderen.

Leonore.

Hvad saa mere?

Rynkenborg.

Hvad saa mere? Det maae hun vide, at hun har ført mig i Forrvivelse.

Leonore.

Hvordan? Hvori?

Rynkenborg.

Jeg boede i Leipzig; jeg var Enke og raadede mig selv. Gieffenstolt laae der den Tid og studerede Jura; han gjorde forliebte Mine til mig, og fastede en uanstændig Kierlighed for min Person. Ja vist! jeg maae nok kalde det en uanstændig Kierlighed; det var en grov, en uartig Kierlighed, for den sigtede kun til mine Penge. Jeg lod Frive hans gode Fader til, der var Folk, som lagde sig dertil, og Sagen gik temmelig vidt, for der blev talt til ham paa mine Vegne. Han svarede, at han skulde see til, hvad der var ved at gjøre. Saa hun seer deraf, at Sagen havde sin Digtighed.

Leon

Leonore.

Ja, det var klart nok.

Rynkenborg.

Jeg paa min Side var færdig at staae til, naar det skulde være. I den Tid sagde de, at Girkensstolts ældre Broder blev forlovet med Jomfruén.

Leonore.

(sagte)

Ne! hvad kommer hun mig der til at huske paa?

Rynkenborg.

Det var en Nar, min Hierte, som havde den Ære at besulde hende.

Leonore.

Ne!

Rynkenborg.

Den Gang denne Nar tog saa galt afsked, løb fra sin Fader, slakkede omkring, blev forvildet Landet, og kanskee døde, hvem veed det? (Hvorfor flister hun Farve?) Saa saarer denne min Giamtemikkel, min Raadsherre, at vide, at hendes Midler, efter rigtig Regning, ere større end mine; og derover foragter han den Lykke, han kunde gjøre med mig, og de Taarer, jeg sælger over ham, bliver forliebt i hendes Medgift, og skal nu sove hos hende i Nar; Der har hun den hele Historie. Men mener hun, det er tilslædt, saadan at bide og kaste, løbe fra en Broder til den anden, og tage en heel Familie paa sin Samvittighed? Jeg for min Person gjør Forbud, at intet Bryllup maas holdes. Jeg skal føre Proees, om jeg skulde sætte min Herregaard og min Pension til paa den. Og jeg skal mage, at Eagen skal blive sørt paa den Maade, at hverken hun, hendes

hendes Fader, eller jeg og mine Børn skal leve den Dag, der gaaer Dom i den.

Leonore.

Jeg er, sandelig, skamsuld ved, at mit Giftermaal gjør hende ulykkelig. Ak! jeg fortjener ikke hendes Bredt i det Fald. Bliver jeg misundt, saa er det ikke fordi jeg bliver lykkelig. Min kiere Frue! Misund mig kun intet min Stand og min Lykke. Vi kan snart blive forligte. Jeg vil intet føre Proces om en Mand.

Rynkenborg.

Hvad vil det sige? Vil hun intet føre Proces?

Leonore.

Nei! jeg overlader ham ganske til hende.

Rynkenborg.

Saa maae hans Person ikke staae hende an.

Leonore.

Jeg finder kun liden Smag i Giftermaal, og stængen i Processer.

4. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leonore. Hieronymus.

Hieronymus.

Ha! ha! min Datter! De vil gjøre os Alarm her. Din Svigerfader er færdig at krybe i et Musehul; de har talt til mig om Forbud. Ja! lad dem kun komme til Hieronymus med Forbud; jeg skal, paa min Væ, vise de Kieltringer Vinterveien.

Ryn

Rynkenborg.

Skal jeg tage imod knubbede Ord oven i Kjøbet?
Hr. Hieronymus! Vær saa god og hør mig.

Hieronymus.

Hvad behager?

Rynkenborg.

Jer Svigersøn er en Skurk; der er hverken Troe eller Love hos ham, han er intet en Skielm, som en anden Skielm, men han er en Snier og Liebhaber paa een-gang; han snuser efter Enker, kun for deres Penges Skyld.

Hieronymus.

Han har Ret.

Rynkenborg.

Han har hundrede Gange i mit eget Huns lovet mig en reen og bestandig Kierlighed til evig Tid.

Hieronymus.

Han var en Nar, om han holdt saadanne Løfter.

Rynkenborg.

Ne! Ne! han har forladt mig paa saa haard en Maade.

Hieronymus.

Jeg havde med Glæde gjort det samme.

Rynkenborg.

Jeg skal tale til hans Fader derom, som jeg bør tale.

Hieronymus.

Oh! Ja! tæl ham til, heller end mig.

Den forlorne Søn,

H

Ryn

Rynkenborg.

Det er en Sag, som er uhørt, og som det hele Qvindelign maae strige over, for den Uret mig skeer.

Hieronymus.

De skal strige høit, om de strige høiere end I.

Rynkenborg.

I skal ogsaa vide lidt, I godt Folk, hvad I er Baronesser skyldig.

Hieronymus.

Vi ere saadanne Baronesser skyldige, at vi skal lade dem ud.

Rynkenborg.

Jeg skal have en Mand, hvor jeg faaer ham selv, og jeg skal tage ham, eller hans gamle Fader, eller jer.

Hieronymus.

Hvem! Mig?

Rynkenborg.

Ja, jer selv personlig.

Hieronymus.

Ha! ha! Det trodser jeg jer.

Rynkenborg.

Ja! Det skal vi snakkes ved om. Vi skal fore Proces.

Hieronymus.

Nei, see mig til den Kierling, jeg troer hun er besat.

Baronesse Rynkenborg gaaer ud, Gieffenstoff kommer ind.

5. Scene.

Hieronymus. Gieffkenstolt. Leonore.

Hieronymus.

Jeg gad ogsaa nok vidst, hvorfor I tager imod saadanne Besøggelser i mit Huus. Altid kommer I mig nogen nye Allarm affied. Og I! Monsieur Oldermænd for alle abgessmagte Pedanter! Rider Sanden jer, I dumme Diever! at I legger jer efter en Baronesse for at fixere hende. I maae melde jer, at giøre jer til Springer. I har jo et Ansigt, som er اسپillet Lammehoved; I seer jo saa tærbud, som I ikke kunde tælle til Fem, og dog vil I agere en forlobrt Person? Det stod jeres gale Broder an, men Jer — — Jer!

Gieffkenstolt.

Lad sig sige deri, Svigersfader! Jeg vil tiene ham. Jeg har aldrig lovlig begiert Egteskab af hende, ikke heller har jeg lovet noget, uden paa visse Vilkaar, nemlig: Jeg havde mig forbeholden hos mig selv per reservation mentalem, at min Ret til at tage en rigere Kone, skulde være i alle Maader usforkrænket. Nu, ved det min Broder er bleven arveløs, og jeg er i Besiddelse af alle Midlerne, saa har jeg endelig kundt begiere hans Datter. Med trede Penge saaer man Kone til sin Søn — — og Mand til sin Datter.

Hieronymus.

Han har, min Troe, Ret, det maae jeg tilstaae.

Leonore.

Da er det stor Uret, at have Ret paa den Maade.

Hieronymus.

Med reede Penge faaer man alting. Ja vist; det er reent. Naar vi kun tage Sagen paa den Fod, saa kan vi jo gjøre det klart, naar vi vil. Lad os da stynde os. Tredstindstive tusinde blanke Dalere skal gjøre Sagen af for alle Rynkenborgernes Næse. Men hvor bliver Leonard af? Han gir mig Tiden saa lang, saa jeg kan ærgre mig. Kan vi ikke nok skrive under, førend han kommer?

Leonore.

Det! hierte Fader! jeg gir ogsaa Forbud, og giver mig bort paa visse Vilkaar.

Hieronymus.

Hvad for Vilkaar? Hvilken usforkæmmet Snak? Du maae nok melde dig med dine Vilkaar. Hvad er det du siger?

Leonore.

Jeg siger det, jeg meener. Kan man finde nogen Lykkelighed i at leve vel, naar man derved tager et elendigt Mennekses Sukke og Taarer over sig? Og I, min Herrel! har I midt i jer Velstand forglemt, at I har en Broder?

Giekenstolt.

At jeg har en Broder? Jeg saae ham aldrig. Han havde gjort sig usynlig, da jeg endnu var paa Universitetet og hængte i Justinianus. Jeg har hørt siden efter hans smukke Opførsel. Vær kun intet bange; dersom han nogen Tid lader sig see mere, saa er der Lands Lov og Ret til, saa skal vi i al Stilhed sende ham til Ostindien.

Leonore.

Det er ret et broderligt og christeligt Forsæt. Og

imidlertid confisquerer I hans Midler. Det er nu jeres Meening. Men jeg siger jer reent ud, at jeg har Afſkye for det Arbeide.

Hieronymus.

Pyt! Mit Barn, du snakker for din Effe. Contracten er allerede ſkreven; Notarius har alt ført den Egg i Rigtighed.

Gieffenstolt.

Ja! Saaledes har vore Forældre gjort det af paa begge Sider, og hvad de har gjort, det bør ſtaa, i Folge Loven. Læs kun Justinianus, det 6 Cap. 7 Paragrapho, Si quis filius. Saaledes lyde Ordene: Tager en Søn ilde afſted, og ganger i ſin Faders Gaard, og røver og plyndrer der, da vorde han arveløs, og hans nærmeste Frænder værges hans Midler. End lyder han ikke ſin Fader, da agtes han ſom Slegfred: Søn.

Leonore.

Jeg forſtaaer mig hverken paa Lov eller Forordninger, ikke heller har jeg læst Justinianus; men jeg maae troe om alle jere Jurister at de ere allesammen nogle uſtikkelige Folk, der hverken veed hvad Kierlighed eller Fornuft er, derſom de ſige, at den ene Broder maae lade den anden døe af Armod og Elendighed. Naturen og Verligheden har ogsaa deres Love, ſom gielde mere end jeres Justinianus og jeres Jurister.

Hieronymus.

Saa! ſaa! Lad kun jeres Love, jeres Natur, og jeres Verlighed være, og gjør ſom jeg vil have det. Hvad bekymrer du dig om hans Broder efter? Det er Penge om at gjøre.

Leonore.

Det er Dyd om at giøre. Lad ham blive straffet, men lad ham i det mindste beholde nogle af sine Midler, som en Lønning af hans Førstefødsels-Ret. Jeg siger jer det, jeg giver aldrig min Haand og mit Hierte bort paa den Maade, at han skal blive ulykkelig derved. Forandre derfor den Artikel i Contracten. Jeg har Affkye for den, og den gjør os alle Skam. Er det af Sierrighed at den er sat op paa den Maade, saa er det jo en Skamslik, som vi maae flette ud igjen.

Gieffenstolt.

Å! Hvor ulovkyndige ere ikke Fruentimmer i Embedsforretninger.

Hieronnymus.

Hvor vil du hen, min Datter! Vil du sætte Notarius Publicus tilrette, og kaste en Contract over Ende, det gaaer aldrig godt?

Leonore.

Hvorfor ikke det?

Hieronnymus.

Saa kommer du aldrig til at holde godt Huus. Saa sætter du jo alting overstyr.

Leonore.

Jeg har hidindtil ikke haft stor Kundskab om Verden og Huusholdning. Men det er jeg overbevist om, at Sierrighed legger ligesaa mange Huse øde, som den sætter i Stand. Skal jeg holde Huus nogen Tid, saa skal min Huusholdning i det mindste være grundet paa Ret og Retfærdighed.

Hieronnymus.

Hun vil, hvad hun vil, mærker jeg. Kom, Svigersøn!

Søn! tag det over dig, og giv ham lidt, for at hun kan
saa sin Villie frem.

Giekkensstolt.

Jamen! da! Nu saa vil jeg da give ham — Wie —

Ja — Ja, saa vil jeg da — —

Hieronymus.

(hvæder til Giekkensstolt)

Ja! Du kan jo give ham saa lidt og saa meget
som du vil.

6. Scene.

Leonard. Hieronymus. Leonore. Giekkensstolt.

Hieronymus.

See! Der er den gode gamle Leonard. Kom hid!
Kom hid! Nu har jeg overtalt min Datter. Nu fattes
der kun, at du skal skrive under; Saa skynd dig da! gaae
ikke saa og træk Lænderne efter dig. See mildt dog! Er
det et Bryllups-Ansiget? Wie kun til om en 40 Uger! saa
skal du see. Ja, min Troe, skal der blive Tvillinger af,
Svoger! Trods for din Næse, og det kildrer mig ret, naar
jeg tænker paa det. Saa lystig! Korasi! Ingen Sult-
mulen, gesvindt skriv under.

Leonard.

Nei, jeg kan ikke, min Herre.

Giekkensstolt.

Hvad! Kan I intet?

Hieronymus.

Hvad Ganden er det for en Snaf?

Gieffenstolt.

Alf hvad Aarsag?

Hieronymus.

Nider Dievelen jer! Det nu troer jeg hele Verden bliver gal; alle sige de Nei. Hvad? Hvad er det? Hvad betyder det? Hvad skal det sige?

Leonard.

Alf! det var unaturligt at skrive under i disse Dødsfrændigheder.

Hieronymus.

Der skal I nok see Baronesse Rynkenborg har været og makket os dette sammen under Haanden.

Leonard.

Nei! Den Kvinde er gal, og det er daarligt, at hun har faaet i Hovedet at støde Giftermaalet over Ende; det skal hun være for kort til. Men jeg har en anden Aarsag til at være bedrøvet.

Hieronymus.

Er det da intet Kroblingen, der var i Begnen, som forstyrrer os her, og fører alting i Vilderede?

Leonard.

I det mindste har han sagt saa nieget, at vi faaer sætte Brylluppet op, i hvor stor Aarsag vi har havt til at ønske, det maatte gaae for sig.

Leonore.

Hvad har han da sagt, min Herre?

Gieffenstolt.

Hvad Nyt har han bragt?

Leo

Leonard.

Alt for bedrøveligt Nyt. Han har seet min Søn ved Leipzig, sat i Fængsel, forladt af alle, halv nøgen, og færdig at døe af Sult, og at gaae i Graven af Skamfuldhed og Bedrøvelse, i sin blomstrende Ungdom. Sygdom og yderste Modgang skal have gjort ham saa forandret, at han var ukiendelig. Han havde en Feber i Kroppen, som lod sig ansee til, at gjøre snart af med ham. Da han saae ham, var der intet meget Haab tilbage, og han er (Leonard sukker) maaskee død i denne Time.

Hieronymus.

Saa er min Troe hans Pension betalt, Svigersøn.

Leonore.

Skulde han være død?

Hieronymus.

Torstræk dig intet derover. Hvad kan det give dig?

Giekkenstolt.

Al! see engang, min Herre! hun bliver jo ganske bleeg.

Hieronymus.

Det slog hende, min Troe! See mig til den skielmske Pige! Nu! det er ligemeget, siden han er død, saa skal det være dig kienket.

Giekkenstolt.

Men overalt, min Fader, vil I, at — —

Leonard.

Bryd kun intet, du skal saae Jomfruen. Jeg holder det endog for en stor Lykke for mig selv, at det skeer. Men det var jo uhort, om vi lagde Sorg an og holdt Bryllup

paa een Dag; Dom selv, min Son, om ikke min Sorg, som jeg har saa stor Aarsag til, vilde forstyrre jeres Glæde, og om det kan stikke sig, at jeg, som en bedrøvet Fader, skal sidde og græde iblant jer andre, imedens I holde Eder lystige? Lad os have en Dag at sørge i, og sæt jeres Forbøielse op saa længe. Nu strax at givne sig glad, det var ubetænksomt, og fast gal Mands Verk, og strider meget imod Anstændigheden.

Leonore.

Ak! ja, min Herre! jeg finder, at I har største Ret i at sørge; og jeg har mere Behag i at tage Part i jeres Bedrøvelse, end i at holde Bryllup.

Gieffenstolt.

Jh! Men, min Fader — —

Hieronymus.

Men I er jo intet klog, Mand. Sætte et Bryllup op, naar det er engang berammet, for en Skurkes Skof, som ti Gange er gjort arveløs. Jh! Saa gid den Mand fare i jer og jer hele Folkesfærd!

Leonard.

En Fader er en Fader i saadan Leilighed, hvad I gior ved ham. Hans Forgribelser og Vildfarelse har altid kostet mig modige Taarer; og det, der ligger meest paa mit smukke Hierte, det er, at han er død uden at ændre sin Levemaade.

Hieronymus.

Jh! da lad os ændre den, lad os begynde i Dag at arbejde paa Børnebørn, som skal due mere end han, lad os skrive under, lad os danse, lad os springe! Hvem vil bære sig ad som en Kierling?

Leonore

Leonard.

Men — —

Hieronimus.

Men! Gid jeg saae Skam! om ikke ogsaa saadan
Opførsel ret kan ærgre mig. Om man eiede det bedste, der
er til, og mistede det, saa var det endda meget ilde giort at
sørge, fordi al Sorg er ikke en suur Sild værd. Men at
fortryde paa, at man bliver af med en Dyrde og en Besvær-
lighed, det er jo en bandsat grov og latterlig Forsælse. Den
Son har jo været en Pest i jer Huus. Han har jo tre
Gange nær kostet jer jeres Liv, og i Daa eller i Morgen
havde I dog taaget jer Død over hans Galenskab. Vær I
kun roelig, gamle Stræffel! og følg mine Raad. Det er
en stor Gevinst, at tabe saadan en Son.

Leonard.

Ja, men den Gevinst kommer mig dyrere at staae,
end I tænker, desværre! Jeg græder baade over at han er
død, og at han er fød.

(Leonard gaar bort)

Hieronimus.

(til Giekenstolt)

Gaae du med, sælg din Hader, og vær hurtig. Livet
er kort. Jeg vil ingen Slingsring vide mere af at sige. Der
har du Contracten, tag nu din Hader om Næven, og sæt
hans Haand under. (til Leonore) Og du, min Datter!
bie du kun til i Aften, saa skal alting gaae godt.

Leonore.

Ja, Gud bedre det, saa vil det gaae!

Ende paa anden Act.

Tre

Tredie Act.

I. Scene.

Eeander. Henric.

Henric.

Sa men! Kammerat! I gamle Dage var du min Herre! Jeg kiente dig i to Aar, og vidste ikke endda, hvem du var. Du vi begge ere tiggescærdige, nu veed jeg dog saa meget at Armod har gjort dig til min Jevnlig. Nei, nu est du ikke mere den forrige Hr. von Spradensfeldt, den galante Cavalleer, som vidste saa vel at leve, som var hver Dag til Giest hos de Store, som kunde stikke Ild i hvilken Frosen du vilde; Den Gang svømmede du i Bølløst, du aad det Fæde og drak det Søde, og du vidste ikke selv, hvor gode Dage du havde; men nu er det altsammen Fanden i Vælk. Tænk nu kun aldrig mere paa de Ting, og stryg en Streg over alle dine Velmagtsdage; Fattigdom og Hoffart passer sig som en knyttet Næve til et Die; Est du endnu saa gal at huske paa den Lykke, du har været i, saa gjør du jo din Elendighed dobbelt saa stor, som den er: Jeg er Henric, og jeg har aldrig været andet end Henric, og just derfor er jeg mindre ulykkelig; jeg er fød til at taale Ondt, og derfor taaler jeg det ogsaa med Lyst og Fornøielse; Naar jeg har Trang for alting, saa er jeg just i mit Element; Du skæer og skammer dig ved din gamle Hat og din grove Kiøle, og jeg meente, jeg var meget stadselig pyntet, naar jeg var saadan klæd. Troc mig, du maatte give meget Gode til, at du aldrig havde været andet end Henric alle dine Lives Dage.

Eeander

Leander.

(til Spectatores)

Herre Gud! Der seer man, hvad Forsnædelse der følger med Armod og Elendighed! Du skal jeg oven i Kibbet lade mig sætte tilrette af en Tiener! Vil man kun høre, hvilken Skarp og giennemtrængende Prædiken han staaer og holder, og det meste er endda, at jeg finder hos mig selv, han har Ret; Men hvad skal jeg sige? Han søger dog at troste mig paa sin Viis, det bedste han kan, og omendst skönt han er en grov og gemeen Karl, saa har han dog et medlidende Hjerter, saa bliver han dog hos mig, og viser sig ikke saa umenneskelig imod mig, som andre. Han er jo min Jevnlige, siden han er et Menneske ligesom jeg, og dog holder han Modet i mig, midt i min Modgang, som ellers reent maatte undertrykke mig; ja, han følger med mig af sin egen gode Villie, og ret med Lyst, i min ulykkelige Skiebne, da mine Venner har forladt mig allesammen.

Henric.

Dine Venner, min stakkels Herre! havde du nogen af dem? O! Vær saa god og siig mig, hvordan de Dyr see ud. Jeg gad nok lært at kende dem, du kaller Venner.

Leander.

Oh! Det var dem, du saae hver Dag hos mig. De vare i mit Huus, som hiemme. Jeg havde aldrig Noe for deres Besøgelse, de snylede sig et Maaltid til efter et andet hos mig; De vare saa høflige, og talede saa meget om, at jeg forstod mig paa, hvad der var smukt og godt; men først og fremmest laante de mine Penge, og saa raabte de mig Drerne fulde om deres Uelighed og Oprigtighed, og trofede mig i mine Dine.

Hen:

Henric.

Ja! i dine Dine, din stakkels eenfoldige Tasse! men hørte du inter, at de Knap havde saaet Maden af Munden, førend de gjorde Viser om dig paa din Dag, og drev Spot med din taabelige Godhertighed.

Leander.

O! jeg vil gierne troe det, for, da det gik Krebsgang med mig, og jeg blev sat i Arrest i Leipzig, saa var der ikke een af dem, der havde laant Penge af mig, som saak til mig, eller bad mig Penge til, da jeg trængte; Den Gang jeg nu slap ud af Arresten, og var saa syg, at jeg var nærmere død end levende, og havde ikke en Klædning til min Krop, uden disse Pjalster, saa jeg saae ud som den ægte rigste Staaider, saa gik jeg hen til En, som jeg havde holdt mest af iblant dem alle, og begierde kun en ringe Hielp til at holde Livet op med. Men meener du ikke den Forræder skammede sig ved at see mig, vendte sine Dine fra mig, og lod som han ikke kiendte mig, men jog mig bort som en anden uforfæmmer Tigger.

Henric.

Saa var der da ingen, der tørde kiende sig ved dig?

Leander.

Ikke et Menneske.

Henric.

Å! disse Venner, disse Venner! det er Kieltringe Pak tilfammen.

Leander.

Ja, alle Mandfolk ere af Jern og Staal.

Henric.

Men, hvordan ere da Fruentimmer?

Leander

Leander.

Af! Dem ventede jeg mere Fromhed af. Men jeg fandt hundrede Gange saa stor Haardhed hos dem. Og det Fruentimmer fornemmelig, som gjorde ingen Hemmelighed af, at hun elskede mig, men tværtimod syntes at gjøre sig en Ere deraf, hun var den allerværste. Hun brugte mine Forøringer til at kiope sig nye Galauer og tracterede dem med min Wiin, i det Huus, jeg havde leiet og ladet pynte op til hende. Imens stod jeg paa Gaden, uden for hendes Vinduer, og var færdig at døe af Sult. Kort sagt, Henric, jeg havde længe siden været død, og havt Ende paa Livet, hvis ikke den stakkels gamle Mand havde været, som fik mig at see ved en Hændelse, og sagde, at han havde kiendt mig i min Barndom. Men, kiære Henric! paa hvad Sted ere vi i Verden?

Henric.

Om jeg veed Veien ret, ere vi i Hamborg, og jeg har hørt, at min forrige gamle Herre, Hr. Hieronymus, kalder her et Sted, om det ellers er sandt.

Leander.

Hieronymus, som er Kader til — — Hvordan! Hvem var det, du nævnede?

Henric.

Jeg nævnede en Mand, som er meget but og underlig. Jeg var tilforn Koffedreng i hans Kiokken; men som jeg elskede Frihed, saa gav jeg mig til at reise udenlands. Siden den Tid har jeg været Løber, Laqvei, Ridesfoged, Soldat; fra Soldat avancerede jeg til Deserteur, og derfra kom jeg i Tieneste hos dig i Leipzig. Det kunde være en Hændelse, at Hr. Hieronymus kiendte mig igien, og maaskee fik vi Leilighed i vor Modgang — —

Leander

Leander.

O! sig mig, hvor længe er det siden du kom fra ham?

Henric.

Det kan være en femten Aar siden. Det var en pudserlig Mand; et Dieblig var han lystig og moersom, et andet Dieblig ivrig og hastig; i sig selv var han en god stoffels Dievel. Han havde et Barn, en eneste Datter, ret en nydelig Slut, et Par levende Dine, en veiskabt lille Mase, et Par røde Kinder, en lille Mund, og der laae Ord i hendes, som man aldrig skulde vente. Den kunde i min Tid omtrent gaar i sit sidste eller syvende Aar. Er hun vopet til sin Fordeel, som det tegnede sig til, saa er hun min Troe nu en god Mand værd.

Leander.

(sagte)

Alt! jeg uslykkelige Menneſke!

Henric.

Men! hvordan er det? Alt hvad jeg snakker for dig, saa kan ingen Ting trøste dig, altid staaer Tankerne dig i Dinene.

Leander.

Alt! hvorfor har min Skiebne dog ført mig elendige Menneſke herhid!

Henric.

Hvorfor stirrer du saa paa dette Hus? du staaer jo i Tanker og græder.

Leander.

Jeg har Aarsag dertil.

Henric.

Men kender du Hieronymus? Est du kanskee en Ven af Huset?

Leander.

Leander.

O! lad mig være.

Henric.

(tager ham i Gavn)

Min kiære søde Herre! for Guds Skyld siig mig dog, hvem du est?

Leander.

(grædende)

Jeg er — — jeg er et ulykksaligt, et galt Menneske, en Misdæder, som Himlen bør hade og forfølge, og som længe siden har fortient at døe.

Henric.

Tænk du kun paa at leve, det er nok saa godt. Sid ingen vilde døe af Sult, da maatte man vist være gal. Se her! du har jo to Arme og jeg to, det er fire. Lad os bruge dem i Stedet for at staae og beklage os til ingen nytte. Saae du ikke de Folk, der stod og grov nede i Haven; man kan ret siige om dem, at de have deres Lykke i deres Hænder. Kom med! giv dig iblant dem, og giv som de; lad os arbeide for Føden, saa giv andre Kieltringer.

Leander.

Å! ja! Saadanne gemene Folk, der arbeide som Bøfster, de smage det Gode, som jeg var for egensindig til at skienne paa i de Dage jeg levede meest lystig. De besidde i det mindste Sindets Roelighed og Legemets Sundhed, uden Angest eller Nag i Samvittigheden.

2. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leander. Henric.

Rynkenborg.

(inderst paa Theatret)

Hvad er det, jeg seer der! Er jeg blind, eller seer jeg
Den forlorne Søn. 3 ikke

ikke ret til? Paa min Ere troer jeg ikke det er ham; jo længere jeg stirrer og gloer paa den den Karl, jo mere synes mig, det er ham. (Hun betragter Leander) Men det kan dog aldrig være det samme Menneske, den galante Cavaleer, der gjorde saa stor Opsigt i Leipzig, spillede saa store Spil, var saa galoneret — — Jh! jo, det er ham. (Hun gaar nærmere til Leander) Men den anden var riig, velstaaet, saae godt ud, og denne, synes mig, er baade grim og fattig — — Ja! Sygdom kan let forandre et kiont Ansigt, og Fattigdom endnu meget mere.

Henric.

Men hvad gaar der af det Fruentimmer, der følger os, og kaster saa fæle Bine paa os.

Leander.

Uden Tvivl kender jeg hende. Hun har seet mig i den Tid, jeg stadsede, som en Herremand. Jeg grues ved at lade mig see saa udplundret just for deres Bine, som have seet mig i Velstand. Lad os gaae vor Vej.

Rynkenborg.

(Gaaer Leander i Mode)

Hør, min Søn! hvordan est du kommen afsted? Du seer jo ud, som den dyre Tid! Hvad har bragt dig i saa elendigt et Paastry?

Leander.

Min egen Forfølelse.

Rynkenborg.

Herre Gud! hvordan seer du ud?

Henric.

Ja, Frue! det er kommet sig af de ypperlige Venner vi have havt, og af det, vi ere blevene bestaaende.

Ryne

Rynkenborg.

Bestiaalne? Hvordan det?

Henric.

Bed bare Gudhed, min Troe! Vore Lyve ere de bedste Gemytter af Verden, gode ærlige Folk, som vide at leve, og have Forstand; saasom for Exempel: Drankere og Spil-
lere, Dagdrivere, Snyltegieste, smukke Piger, &c.

Rynkenborg.

Au, nu forstaaer jeg det. I have ædt og drukket op, hvad I havde; men det vil gaae Eder ti Gange saar til Hjerter, naar I saar at høre den forfærdelige store Skade, jeg nu paa en kort Tid har taget i Sifter-
maalesager.

Leander.

Farvel, Frue.

Rynkenborg.

Ingen Farvel. Du skal i al Sandhed høre, hvordan det er gaaet mig. Og du skal beklage mig, om du blev gal.

Leander.

Du da! jeg beklager hende. Farvel.

Rynkenborg.

Nei, jeg sværger dig til, du skal høre min Historie. Der er en, hedder Sielkenstolt, som lagde sig efter mig i Leipzig, den Tid du pryglede de fire Bøgttere af og løb din
Bei. Han boer her i Byen hos hans Fader, Hr. Leonard.

Leander.

(vender sig tilbage)

Hr. Leonard?

Rynkenborg.

Ja.

Leander.

O! Om Forladelse, Frue! Den Hr. Leonard, som alle Folk taler saa godt om, der skal være saa brav en Mand, skulde han boe her i Egnen?

Rynkenborg.

Ja vist.

Leander.

Kan jeg da intet i det mindste faae at vide, hvordan — — han befinder sig.

Rynkenborg.

Ner vel, det jeg ikke andet veed; men hvad Tiden kommer det dig ved?

Leander.

Og hvad siger Folk om — —

Rynkenborg.

Om hvem?

Leander.

Om en Son, han havde, som var ældre.

Rynkenborg.

O! det var en ilde optugtet Knøs, en Slængel, en vildhovedet Knægt, en ravgal Karl; han var et stort Huus fors for hans Fader, forfalden til yderste Liderlighed, saa han er uden Tvivl hængt i denne Time.

Leander.

Skulde han det, ja — — min kiere Frue! det gik mig ondt, at jeg er falden hende ind i hendes Tale.

Ryn

Rynkenborg.

Du skal du da høre. Sietkenstolt, hans yngre Broder, friede aabenslyst til mig, og han skulde ogsaa have mig; til Rone at forstaae.

Leander.

Du! Blev han da saa lykkelig, at han fik hende?

Rynkenborg.

Nei vist ikke. Du, den Dosmer har faaet de Midler med, som hans galne Broder skulde have, saa synes han, at han aldrig kan blive rig nok, og derfor har han staaet op med mig, og givet sig i Hærd med en Borger-Datter, hvis Fader hedder Hieronymus, som skal være en ganske ordinær Mand, men en rig Subbe; Mig synes, han havde nok have saa megen Ære af at tage mig.

Leander.

Hvad siger hun, Frue! Gifter han sig med hende?

Rynkenborg.

Ja vist, og det forbittrer mig i yderste Grad.

Leander.

Den deilige Pige — — Henric har just nyelig bestrebet mig hende, som en Engel; Skulde hun vilde tage — —

Henric.

Ja, ja! hvorfor ikke det? Jeg troer I er intet klog. Kan han ikke sige være ligesaa god som en anden? Det er ogsaa en Fandens Karl, han sørger over alting.

Leander.

(sagte)

Dette sidste overgaar al min Taalmodighed. (til

Rynkenborg) Hun kan være forsikkert om, jeg tager mig meget nær, at hende er skeet saa aabenbare Uret; og, om jeg maatte raade, saa skulde han aldrig faae den Jomfrue, det er nu ganske vist.

Rynkenborg.

Det er Ret. Du taler, som du hør, at du beklager min Skiebne; gierne finder man Medlidenhed hos Staa- dere. Da du havde flere Penge, end du kunde finde Raad til, da lod du intet at være saa godhierttet; men hør! man kan hielpe hverandre i dette Liv.

Henric.

O! Hillemen! Hielp os da, naadige Frue! vi have det haardt nødig.

Rynkenborg.

Jeg har i Sinde at bruge dig, du kan være mig til Tjeneste her.

Leander.

Al! hvori skulde jeg kunde tiene hende? min kiere Frue!

Rynkenborg.

Du skal være den, der skal hævne mig. Dig fattes kun en anden Kiøle, og at du pynter dig lidt, saa kan du komme til at see gode nok ud endnu. Du est artig og bekvem, og du forstaaer at tage en Pige vis, naar du vil. Maag, at du kan faae din Gang der i Huset; Glætteer Gæstfærdighed, og roes kun hans Penge, hans Forstand og hans Parok, om det skal gielde; See til, at du bliver vel lidt, og medens jeg protesterer, saa gjør du Resten; jeg skal nok protestere saa længe, at du skal faae al den Tid du behøver.

Leander

Leander.

(seer sin Fader)

Hvem er det? Ak Himmel! (han løber bort)

Rynkenborg.

Den Karl er aldrig rigtig i Hovedet; hvorfor løb han nu bort?

Henric.

Hun maae have kysset ham, uden Tvivl.

Rynkenborg.

Hør, hør Coujon! holdt, vil du hie.

(hun løber efter Leander)

3. Scene.

Leonard. Henric.

Leonard.

Jeg kan ikke nægte, det jo rørte mig; jeg saae usfordentlig et Glimt af et stakkels Menneſte, som saae saae elendig og fattig ud. Jeg blev ret bedrøvet og hierteklent over det, jeg veed ikke selv hvorfor. Mig synes, han havde noget Fornemme i sit Væsen, og der var nogle af hans Pineamenter, som ret hovedede mig godt; jeg seer aldrig saadanne fattige Folk, ongefær af den Alder, uden jeg tænker paa min ulykkelige Søn, og saa er mit Hjerter, som det skulde brikte. Enten er han død, eller han lever i Armod og Lidelighed, saa jeg har Skam af ham. Jeg er ulykkelig, paa hvad Kant det gaar. To Sønner har jeg, og de ligge begge to, som to tunge Stene, paa mit Hjerter. Den ene har været en Pind til min Elgiste ved hans ryg, gesløse Levnet, hvorover jeg mistede ham. Den anden har

jeg sat alt mit Haab til i min Alderdom; det veed han alt for vel selv, og derfor misbruger han det; saa jeg var tilfreds jeg laae i den sorte Jord. (til Henric, som hilser ham)
Hvad Godt vil I mig, min Ven?

Henric.

O! gode Hr. Leonard! Kiender han intet den stakkels Henric igien, som tjente til Hr. Hieronymusses?

Leonard.

Nei, see! er det dig, Henric? Jeg havde nær ikke kiendt dig. Ja! hvad Tiden kan forandre et Ansigt, det kan du see paa min Skaldede Pande. Da du reiste din Vej, var jeg endnu ganske rørig; men Alderdommen tager hver Dag til. Nu er det snart paa Faldenden med mig. Kommer du nu endelig hjem til dit Fæderneland igien?

Henric.

Ja! jeg har længe nok gjort mig Livet suurt, og stakket om som Jerusalems Skoemager. Nu er jeg færdig af; Lykken, hun er dog en Landstryger, hvormeget man reiser, kan man endda ikke faae hende sat; kort tid sagt: Daarlighed har altid været min Veileder, den førte mig ud, og den har ogsaa ført mig tilbage igien.

Leonard.

Jeg skal nok hielpe dig. Skik dig kun vel, om du kan. Men hvem var den anden Stakkel, som stod her og talende med dig? Han, som løb saa hastig bort?

Henric.

O! han? Det er min Kammerat, en fattig Drenk og sulsten Lums, ligesom jeg. Han har intet i den ene Haand og intet i den anden, derfor søger han ogsaa Tiensse.

See

Leonard. Da kunde det hælde sig, at man tog jer begge an.
Har han ellers et godt Skudsmaal? Er han skikkelig?

Henric.

Han burde være det. Jeg har merket, han har et
hemmelig godt Gemyt, og han har lært adskilligt Smukt.
Han kan haade regne og skrive. Han ridser ret artig og
spiller paa Instrumenter. Den Knekt har havt en meget
god Optrugtelse.

Leonard.

Ja! Henric! Hænger det saa sammen, saa har jeg
allerede en Plads til ham. I skal begge to komme til at
siene min Son. Han skal have Bryllup, kanske i denne
Aften, derfor skal han ogsaa have flere Folk; Nu er der
just een, der har sagt op, saa er der en Plads ledig til; I
maa begge to melde jer hos ham i denne Aften; I kan finde
ham hos Naboe, Hieronymus. Nu gaar jeg derhen, saa
skal jeg sige ham det. Farvel, saa længe, Henric! der
har du til at drikke paa min Sundhed.

(Leonard gaar bort)

4. Scene.

Henric.

(allene)

Gud glæde hans Siel, den velsignede Herre! Hvem
skulde tænke, at der endnu var saa brav og ærlig en Mand
til i disse forbandede Tider? Naar man betragter hans Per-
son og Væsen, og kender hans ædle Hjerter, er det da ikke
sligesom man saae den gamle Ærlighed saa levende som den
sik her i Verden?

5. Scene.

Leander kommer igien. Henric.

Henric.

(tager ham i Favn)

Jeg har allerede fundet Plads til dig. Vi skal
tiene hos Hr. Leonard.

Leander.

Ak! min Gud!

Henric.

Med Forlov. Hvad stikker dig? Har jeg bidt dig?
Hvorfor slaer du og gloer som en Stængerotte? Du kan
jo ikke sære Ordene ud for bare Graad.

Leander.

O! min Samvittighed slaer mig. Jeg er saa be-
væget og saa forrumlet, jeg kan ikke mere.

Henric.

Hvad har da Baronessen sagt dig, som har gjort dig
saa heed om Hovedet?

Leander.

Hun har sagt mig, at — — Jeg har ikke hørt
et Ord af alt hvad hun har sagt.

Henric.

Hvad gaaer der da af dig?

Leander.

Jeg brister, om jeg tier. Denne Hr. Leonard — —

Henric.

Ja, hvad han?

Lean-

Leander.

Åh! han er min Fader.

Henric.

Er han jeres Fader, Herre?

Leander.

Ja, Henric! jeg er hans ældste Son; jeg er just den Misdæder, det ulykkelige Menneske, som har gjort ham og hans hele Huus saa stor Hiertesorg. Åh! hvor slog ikke mit Hierte i mig, da jeg saa ham. Jeg blev saa nedslaget i mit Sind, at jeg var færdig til at kaste mig ned for hans Fødder, og bekiende mig uværdig til at være hans Son.

Henric.

Er I hans Son? Velbaarne Herre! Saa beder jeg ydmygt om Forladelse for jeg har været saa dristig og næseviis.

Leander.

Sie stille; meener du, jeg har intet andet at tænke paa, end om du har gjort mig imod?

Henric.

Jer Fader er en Mand, som er elsket og æret af alle. Hans Ege er ikke til; og skal jeg sige Sonden, saa maatte Sonnen give noget Gode til, at han havde havt saa gode Dygte paa sig, som Faderen.

Leander.

Det er ogsaa just det, som kræver mig. Men sig mig engang, hvad sagde min Fader til dig?

Henric.

Jeg sagde, at vi søgte begge to om Tjeneste, at vi vare begge to vel optruede, men saa fattige, som to Kirke-
Ritter,

Dotter, og han beklagede os, at vi vare begge lige ilde satte, og tog os begge an til Tienere. I skal i denne Aften i Tieneste hos hans Son, jeres elskelige Broder, Høit Maadsherre Sieckenstolt, som er saa lykkelig og skal have Hr. Hieronymi Datter, Jomfrue Leonore.

Leander.

Nu! Hør da alt, hvad der ligger mig paa Hiertet, og see, hvor yderlig ulvksalig jeg er. Jeg har ved en Rie af Misgierninger forbitret en Fader, som jeg inderlig elsker, jeg har bragt hans Forbandelse over mig; jeg er gjort arveløs; jeg har maattet gaae om for hver Mand Dør og betlet; jeg seer mine Midler falde til min yngste Broder; jeg maae nødes til at tiene hos ham oven i Kjøbet, efterat han har klæd mig nogen af. Det er nu min Skiebne, og alt det har jeg vel fortient; men vil du tro det, at midt i min Sienvordighed, da min Lyst er forgaaret, da mit Haab er ude, da jeg er forhadet og foragtet af alle, da jeg intet har mere at vente, saa er jeg endnu Karl for at være jalour.

Henric.

Jalour? Over hvem?

Leander.

Over min Broder og Jomfrue Leonore.

Henric.

Kan I endnu blive i Lysten? Herre! og det endda efter jer Broder-Kone? Nu! det er sandelig jer ligst nok. Den Synd havde I tilgode.

Leander.

Du var nok intet saa lange hos Hr. Hieronymus, derfor veed du intet Beskaffenheden. Da vi vare vorne
paa

paa begge Sider, forlovede vore Forældre os sammen, og vi vare dem ogsaa ganske lydige i den Post, vi vare lige gamle, vi havde været Naboer længe, og hver Dag sørgte sammen; hvad den ene havde Lyst til, havde den anden ligesaa. Saa der var Anledning nok til at stifte Venstreb i mellem os. Vi vare som to Træer, der kunde være plantede hos hverandre, just for at deres Grene skulde være sammen. Hendes Skønhed tog alt mere og mere til, og hendes Kierlighed til mig ikke mindre, saa hun endog for Tiden lod af at være barnagtig. Al Verden maatte den Gang misunde mig min Lykke; men jeg var da falden i onde Hænder. De fik mig let forført, som en uskyldig raar Dreng. Jeg kom da ganske i Billedrede, saadan, at jeg gjorde mig en Vre af at foragte og forhaane hendes Kierlighed. Skulde du troe, at det gik endog saa vidt, at jeg beegnede hende med Grovhed? Herre Gud! hvilke Tider vare ikke de! Jeg forsolgte da saa yderlig, at jeg maatte romme min Faders Huus paa det sidste. Siden veed du, hvor ulykkelig det er gaaet mig. Jeg har mist alting uden min Kierlighed til hende. Den har Himlen, som nu vil skille os ad, ladet mig beholde, og det just for at straffe mig des haardere.

Henric.

Jamen! Veed I da intet bedre at tage jer for i jeres Elendighed, end at blive forliebt i hende paa nye Regning, saa var Baroness Rynkenborgs Raad ikke saa galt, at I stræber at faae Eders Gang i Huset hos Hr. Hieronymus. Den forvorpne Eliøbe har tømmet jer Pung; tankse Kierlighed kan erstatte jer jeres Skade.

Leander.

Hvor skulde jeg i denne græselige Tilstand tørde komme

me for hendes Dine, efterat jeg saa grovelig har syndet? Jeg maae slye haade min Fader og min Kiereste, siden jeg har lønnet dem begge to ilde, og jeg veed ikke, hvem af dem der har meest Aarsag at hade mig. Dog, det nytter ikke at tænke paa, thi det staaer intet til at ændre.

6. Scene.

Leander. Gieffenstolt. Henric.

Henric.

Der troer jeg den velvillige Raadsherre kommer.

Leander.

Er det ham, som er min Broder og min Rival? jeg saae aldrig hans Ansigt før.

Gieffenstolt.

Nu gaaer det, saamen! som det skal gaae. Jeg fik dog saa længe plaget min Fader og præket for ham, at han maatte lade os gjøre Sagen klar, hvor nødig han vilde. (til Henric) Hvor ere de Folk, som vil tjene mig?

Henric.

Det er os, velbaarne Herre! Nu kom vi ret til pas, for ydmygt at tilbyde vor ringe Tjenester.

Gieffenstolt.

Hvilken af jer kan lase i Bøger?

Henric.

Det kan han, velbaarne Herre!

Gieffenstolt.

Han kan vel ogsaa skrive?

Hen

Henric.

Ja vist! Han kan skrive Fractur, og regne Brøken.

Giekkenstolt.

Men han kan intet smagge, det er Skade.

Henric.

Han er noget undseelig, og har ogsaa længe været syg.

Giekkenstolt.

Han seer dog temmelig dristig ud; Der lader at være noget Godt ved den Karl. Hvor meget vil du have til Lon om Aaret?

Leander.

Ikke en Skilling?

Henric.

O! Herre! Vi have heroiske Gemytter.

Giekkenstolt.

Tov! Det er giort. Paa de Vilkaar maae du tiene mig, saa længe du lyster. Kom, min Kone skal see dig.

Leander.

Herrens Kone?

Giekkenstolt.

Ja vist! Jeg skal gistes.

Leander.

Maar?

Giekkenstolt.

I Aften.

Leander.

Himmel! — — Maae jeg spørge Herren, om han da er forliebt i den, han skal have?

Giekkenstolt.

Gieffenstolt.

Ja!

Leander.

Herre!

Gieffenstolt.

Du!

Leander.

Holder han ogsaa af ham?

Gieffenstolt.

Ja! Du lader at være meget nyægierrig, Karl!

Leander.

Jeg gab skæret Tungen af Halsen paa ham, for den Lykke han har.

Gieffenstolt.

Hvad siger han?

Henric.

Han siger, at han var tilfreds, han var ligesaa lykkelig, at nogen var forliebt i ham.

Gieffenstolt.

Ja! det troer jeg! Det er en forvoven Krabat! Gaa
 følg med! Vær flittig, ædru, tarvelig, hurtig, forsigtig
 og hav Respekt. Kom Jesper, Christopher! Hvor er
 Slynkler? (Gieffenstolt gaaer bort)

Leander.

Du havde jeg ret lyst til at give ham et Par af de
 Høilærde paa hans raadsherrelige Næse.

Henric.

Herre! I er intet blevet fuldkommen klog endnu.

Leander.

Leander.

Det er dog det beste, jeg bliver det, det er paa Tide.
Saa meget maae jeg i det mindste have lært af alle mine
Bildfarelser, at jeg kan lide med Taalmodighed.

Ende paa den tredie Act.

Fjerde Act.

I. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leander. Henric.

Rynkenborg.

Jeg har, saamen! brugt den Forsigtighed, min kiere Ven!
at forskrive to Kaldsmænd og to Vidner fra Leipzig. Men
hvad har du gjort paa din Side? Har du nu brugt din
Forstand ret? Kan du ogsaa stille dig ærlig an? Kan du
tage dig et helligt Ansigt paa, og stifte Menighed i et Huus?
Har du begyndt at gaae den gamle Hieronymus under Di-
ne? Har du seet Bruden? Hvad?

Leander.

Å nei, desværre!

Rynkenborg.

Hvor kommer det sig?

Leander.

Froe mig, jeg længes hiertelig efter den Lykke at
see hende.

Den forlorne Søn.

R

Ryn-

Rynkenborg.

Giv du det? saa skynd dig da, jeg beder dig. Giv dig i Hærd med hende for min Skuld, saa kan jeg faae den utaknemmelige Vedrager igien, som har forført mig. Jeg skal tiene dig med at føre Proces; tien du mig igien med at være forliebt. Vær dig ad, som i gamle Dage, da var du vis paa at indtage alle Jomfruers Hjærter, hvor pante de end vare; det kostede dig kun at see paa dem, saa vare de klar. Vær kun dristig, som du var den Gang. For voven Mand staaer Lykke for.

Leander.

Nei, jeg har tabt min Dristighed.

Rynkenborg.

Da er det hiertelig ilde.

Leander.

Jeg var kun dristig, saalange jeg intet var forliebt.

Henric.

Han kan kanske have andre Marsager, hvorfor han er bange. Hun maae vide, denne Gieffensstolt er, min Troe, vor Herre. Han har taget os begge an til Tienere.

Rynkenborg.

Saa meget desto bedre, saa er du jo Lykkens Pampgelius. Ikke een iblant hundrede er saa vel faren, at han er Kammerdiener hos sin Kiereste. Søer dig kun det til Nytte.

Henric.

See hvilken sød Snut kommer her lige imod os. Jeg syntes, hun kom ud fra Hr. Hieronymusses.

Nyn

Rynkenborg.

Nu er det Tid. Skynd dig nu at blive forliebt. Væ-
 tien dig nu af Leiligheden. Vov paa det, og tael til hende,
 hvordan er det sat? Du ryster og bæver jo som et Espeløv.
 Est du intet forliebt endnu? O! jo, lille søde Gaer! O!
 jo, vær saa god, jeg beder dig saa mindelig.

Leander.

A! kunde hun see mit Hierte, og vidste, hvad der
 gaaer om i mit Hoved, saa skulde hun ikke undre sig
 over, at jeg ryster og bæver.

Henric.

Det yndige Barn! See, hvor skøn hun er blevet.

Leander.

Min Gud! Det er hende. Nu døer jeg af For-
 tvofelse, af Jaloufie og af Kierlighed.

Rynkenborg.

Farvel! jeg skal staae dig bie, som en ærlig Kone.

Leander.

I hvad hun gjør, saa mag dog, at Brylluppet
 bliver opsat.

Rynkenborg.

Ja, ja! Det skal ingen Fare have.

(Rynkenborg gaaer bort)

Leander.

A! Jeg ryster.

Henric.

Naar Herren skal tale med hende, maae det være i
 Centrum i det mindste. Lad os derfor gaae bort til siden.

Leander.

Sa nok da, lad os gaae. Jeg veed hverken hvad jeg har gjort, eller hvad jeg vil gjøre, eller om jeg nogen Tid tør komme for hendes Dine.

2. Scene.

Leonore. Pernille. Henric og Leander
langt borte.

Leonore.

Nu er jeg hartad fied af mig selv. Jeg maae gaae ud eller ind, jeg maae være hos Folk eller allene, saa kan jeg dog ikke forstaae Tankerne, og jo mere jeg randsager mit Hierte, jo mere kan jeg merke, at min Lykke bliver kun tynd i Verden. Det eneste, som kan trøste mig for et Dieblit, det er den gale Mad. Nynkenborg, som gjør Hinder i mit Giftermaal, men derved bliver dog det sidste værre end det første, siden min Fader og Sieckenstolt virkelig derover ere blevne mere ivrige paa at haste med min Ulykke. Og nu have de overtalt den gamle Hr. Leonard.

Pernille.

Sandt at sige, den gamle Mand er alt for god, og det er ret en Tyran, den Sieckenstolt, han har til Søn; han raader ganske over ham.

Leonore.

Faderen er at undskyld, at han elsker ham; han har kun den eneste Søn at helde sig til i sin Alderdom, siden den ældste var ham saa ulydig.

Pernille.

Men de maae sige, hvad de vil, saa er det intet saa vist, at den ældste er død.

Leo

Leonore.

Å! det smelter mig lige stærk, enten jeg skal be-
græde ham som død, eller hade ham som levende.

Vernille.

Jomfruen blev dog noget bevæget, da hun hørte
den Fare, han var i.

Leonore.

Kan man ikke nok beklage hans Skiebne, uden at
elske ham?

Vernille.

Jo vist; men elsker hun ham intet, saa maae han
ligesaa gierne være død. Skal Jomfruen da endelig have
hans Broder?

Leonore.

Det Ord fører mig i Fortvivlelse, mit Barn! Du
veed, jeg har altid været koldsindig imod Sieffenstolt; Til-
førn kunde jeg intet lide ham, men nu har jeg ret Afstøje
for ham. Det er ligesom jeg laae for Døden, og for at
redde mit Liv maatte tage en vidderlig Drik ind, som stod
mig imod længe førend den kom til Munden.

Henric.

(trækker Vernille ved Ermet)

Min lille Dukke! maae jeg tale et Par Ord med
hende, som ingen maae høre?

Vernille.

Hjertelig gierne.

Leonore.

Å! Hvorfor har dog Skiebnen forlænget mit Liv,
siden en utaknemmelig og lastværdig Kiæreste har gjort
mig det saa kummerligt?

Vernille.

(til Leonore)

Det er en af Raadsherrens Folk, som er nvelig
kommet i Tieneste, han vilde gierne tale med Jomfruen.

Leonore.

Lad ham bie.

Vernille.

Min kiere Ven! Jomfruen befaler, at I skal bie lidt.

Leonore.

Det er dog elendigt! Altid forfølge mig, altid hænge
efter mig, saasnart jeg kun vender mig bort! Ak! hvor
er jeg allerede kied af mit Gistermaal.

Henric.

(til Vernille)

Min søde Snut, lad os faae den Naade!

Vernille.

(kommer igjen)

Han vil endelig tale med Jomfruen.

Leonore.

O! jeg seer nok, vi faaer at gaae vor Vej.

Vernille.

Nei, det er nu strax, han vil tale med Jomfruen,
og han siger, faaer han intet Lov, saa dør han.

Leonore.

Lad os da skynde os at gaae ind, at jeg kan skule
mig.

3. Scene.

Leonore. Vernille. Leander sætter sig paa Henric.

Leander.

Jeg kan intet gaae, jeg taber mit Veir, og det bliver sort for mine Dine.

Henric.

Tag mig i Haanden, lad os gaae hende i Møde.

Leander.

Jeg bliver saa iiskold — — (til Leonore) Vil Jomfruen tillade — —

Leonore.

(uden at see paa ham)

Hvad vil han, min Herre?

Leander.

(kaster sig paa Knæ)

Jeg vil døe, som jeg har fortient.

Leonore.

Oh! hvad var det? Ak! min Gud!

Vernille.

Det var Leander. Hvilken Besøgelse var ikke det! Herre Gud! hvor har han stæmmet sig?

Leander.

Ja jeg har. Du kan hun see sin Havn paa mig. Jeg er mig ikke selv liig i nogen Maade mere. Jeg er ikke mere den rasende Fredsforstyrrelse, som I havde Frygt og Afsky for, og som Naturen og Kierlighed maatte ramme sig ved. Den Gang var jeg et ungt vildfarende og underligt Menneske.

neske. Alle mine Staldbrødres Laster havde smittet mig. Men den største, den græffeligste, jeg begik, var, at jeg fortrængte Jomfruen, det kan jeg aldrig gjøre godt igjen. Men jeg sværger hende til, ved hende selv, ved Dyden, som jeg elsker, endskjønt jeg har forladt den, at jeg kiender mine Feil; og at de ere forfærdelige for mine egne Dine. Udd har aldrig været mig medfod; den var som en fremmed Tætte, der formørkede mit Sind's naturlige Klarhed. Nu er den reene og hellige Kierlighed til hende allene tilbage, som ganske har rensset mit Hierte. Det er den Kierlighed, der har ført mig tilbage. Og jeg er intet kommet for at kaste hendes Giftermaal, eller gjøre Forandring i hendes Eliebne. Det Forsæt passer sig ikke med min Ulykke. Nei! det er allene for at see hende førend jeg dør; derfor har min Elskov ført mig hid, endog da jeg saae min Grav aaben, og mit Liv forkortet af Modgang og Elendighed; ja! nu er jeg lykkelig nok, om jeg dør, uden at være forhadet af hende. Da jeg ellers tilforn var udseet til at være hendes Egetesælle.

Leonore.

Jeg er knap kommet til mig selv igjen. Leander! Er det jer? Kommer I den Tilstand igjen, paa denne Tid, for at see mig? I ulyksalige Menneske! hvad Fortred har I ikke gjort os begge?

Leander.

Ja! det veed jeg. Mine Misgjerninger synes større for mig, end tilforn, ved det jeg seer hende. Hun veed, ligesaavel som jeg, hvor forfærdelige de vare; jeg er ogsaa straffet derfor, men det forslaaer endnu intet.

Leonore.

Er det da ogsaa vist, I ulyksalige Menneske, at jeres Modgang har udryddet den store Ubetænksomhed og

Bildskab af Ederes Hjerte, og at I virkelig er bleven dydig igien?

Leander.

Nei! Hvad nytter det til, at Dyden nu oplyser mig, det er jo alt for sildig? Jeg har fornummet dens Skin. Det er forgienes jeg følger den, naar jeg taber Dydens Beslœmning, ved at tabe Jomfruen.

Leonore.

Nei! Svar mig, Leander! Kan jeg forlade mig til, at I har vundet den Seier over jer selv? Bedrag mig intet. Mandslag jer selv, og siig mig, er I ogsaa nu baade dydig og skikkelig?

Leander.

Ja jeg er, for mit Hjerte elsker og tilbeder hende.

Leonore.

Oh! Leander! Elsker I mig endnu?

Leander.

Om jeg elsker hende? Ja, det er Kierlighed til hende, der allene har holdt Livet op i mig; derfor har jeg taalt alting, indtil Spot og Vanære. Jeg har ti Gange været paa Veie til at forkorte mine Dage, men jeg har skaaet mit Liv, fordi det hørte hende til; ja, jeg har hende at takke for, om der er noget Godt hos mig, og baade for jeg er til, og for hver Dag jeg skal leve herfter. Jeg har hende at takke for jeg har faaet min Fornuft igien, om min Kierlighed ellers ikke ganske betager mig den paa nye. Skul dog ikke for mine gradende Dine det blide Ansigt, som faaer nye Skønheder hver Dag. See dog paa mig, omendskiant jeg er forandret, det er Frugten af min ulidelige Længsel. Min onde Samvittighed og min tunge Sorg har

giort mig gammel for Tiden. Jeg har maaskee seet bedre ud tilforn, men see paa mig nu, det er alt, hvad jeg forlanger.

Leonore.

Dersom jeg seer jer bestandig og ærlig, saa er I endnu behagelig nok i mine Øine.

Leander.

Hvad siger hun? Himmel! Hun græder jo?

Leonore.

(til Vernille)

Af! hold mig! jeg gaaer fra mig selv. Skulde jeg blive hans Broderkone! — — Har I endnu intet seet jer Fader?

Leander.

Jeg undseer mig ved at vise mig for ham, siden jeg har giort ham Vanære i hans Alderdom. Jeg er forhadet og forviist fra hans Øine, uden Haab at maae komme til ham igien. Jeg drifter mig dog til at elske ham, men jeg tør intet komme for hans Øine.

Leonore.

Hvad har I da i Sinde?

Leander.

Fader vor Herre mig leve, og hun skal have min Broder, saa vil jeg søge min Dod i Krigen. Naar jeg forandrer mit Navn tilligemed min Tilstand, saa kan jeg med Ære tjene som Soldat. Maaskee mine Vaabens Lykke kan en anden Dag indleaae mig Berømmelse, og fortiene mig hendes Taare. Der er intet Uærligt deri, og jeg kender to store Generaler, som have begyndt paa den Maade.

Leonore

Leonore.

Saadan Slags Fortvivlelse er Tegn til et meget edelhjertet Gemyt, som vel kan falde, men dog reiser sig igien; Ja! disse Tanker røre mig mere end alle de Taarer, I har faldet for mine Fodder. Nei, Leander! maae jeg kun raade for mig selv, kan jeg kun undgaae det Giftermaal, man har foreslaaet mig, saa skal jeg have Omsorg for jeres Lykke, og saa skal I ikke have nødig at reise saa langt for at hente den.

Leander.

Åh! Himmel! Har min Modgang da so mildet hendes Hjerter?

Leonore.

Den har opvakt Medlidenhed hos mig; men jeres Bedring har opvakt Kierlighed.

Leander.

Kan jeg da see hendes deilige Dine optændte af Kierlighed i Stedet for Brede? Vil hun da igientage de hellige Løfter, som mine Misgierninger havde brudt, saa lad da min Broder fornøie sin Gierrigheds Aand, lad ham da opsluge den Arvepart, som han har afsvungen min Fader, og efter Naturens Lov faldt mig til. Det er dog ham, der bør misunde mig min Lykke. Elsker hun mig, saa er han gjort arveløs. Åh! jeg døer af Glæde.

Vernille.

Der har vi ham, min Troe, paa Halsen. Naar man taler om Fanden, saa er han nærmest.

Leonore.

Bring Jer da noget. Stil Jer intet saa forliebt an.

Leander.

Leander.

Hvorfor det? Naar hun elsker mig!

Leonore.

O! I har at frygte for mine Venner og for jer Her-
der; vi kan intet gaae fra, at I jo har lagt paa Knaet
for mig; lad ham i det mindste intet vide hvem I er.

Vernille.

Jeg leer alt i Forveien af hans gravitætske Brede.

4. Scene.

Leonore. Leander. Vernille. Henric.

Raadsherre Gieffenstolt.

Gieffenstolt.

(Kommer ind, og Leander vender ham Ryggen)

Enten maae Ganden have gjort mine Dine i Blaak,
eller om jeg seer ret til, saa er jeg — — Jo! jeg seer det,
jeg er det rigtig nok, jeg har min Bekomst. (han gaaer imod
Leander) O! er det dig endda til, Slyngel! Skielm!
Forræder!

Leander.

(i Brede)

Jeg skal min — —

Henric.

(Gaaer imellem dem)

Herre! I forstyrer dem i en meget magtpaaliggende
Sag, de have for, det er om to Hierter, som have
faaet en hastig Forandring, det er om Erbsidighed, om
Tafnemmelighed, om Dyd — — Jeg veed ikke selv at
finde Næde deri.

Gieff

Gieffkenstolt.

Hvad? om Dyd! At kysse hende paa Haanden, er det Dyd? din Efel!

Peander.

(sagte)

O! Sid jeg torde, Henric!

Gieffkenstolt.

Nei! Jeg maae blive gal over dette. Harde det end: da været en Herremand, men en Laqvaj, en Skoepudser, en Staader, som ikke har en Skilling? Hvor skulde jeg saae mine Omkostninger igien, om jeg nu vilde lade ham actionere?

Leonore.

(til Peander)

Styr jer, om I holder af mig.

Gieffkenstolt.

O! din Skielm! jeg skal lade dig hænge og det paa Steder. (til Pernille) Og leer du, din Laptasse!

Pernille.

Ja jeg gjør, Herre!

Gieffkenstolt.

Hvad! Hvad leer du af?

Pernille.

Af dette — — Det er saa artig.

Gieffkenstolt.

Kanskæe I veed ikke, hvad der kan følge paa, mit Børn! Veed I, hvad Øvrigheden pleier at gjøre ved saadanne Tøser, som I og jeres Pige?

Per:

Pernille.

O ja! paa mine Fingre.

Giekkenstolt.

Og I, Jomfrue Cipp! I staaer, som det kom jer ikke ved. Det er noget tidlig, I er blevet mig utroel; Spille mig saadan et Puds en Bryllupsdag, knap en Time for Vielsen. Det maae jeg bekiende, det er skikkelig!

Leonore.

Min Herre! Vær saa god og sæt jer Sind i Roelighed. I maae intet saa løselig fordomme Ufskyldigheden paa en blot Mistanke.

Giekkenstolt.

Det er en rar Ufskyldighed.

Leonore.

So! Naar I saaer min Mening at vide, skal I saae Credit for mig.

Giekkenstolt.

Ja! det er en artig Maade at sætte sig i Credit paa.

Leander.

O! det gaaer for vidt.

Leonore.

(til Leander)

Vær intet saa hidfig; tving jer dog.

Leander.

Nei! jeg kan ikke taale, at han tør understaae sig at beskyldte hende.

Giekkenstolt.

Veed I vel, at man har forbrudt sin Morgengave, sin Boeslod, naar man gjør sin Mand til — —

Leonore

Leander.

(tager til sin Kaarde)

Bed I vel, I skal holde jer Mund.

Leonore.

O! Styr jer.

Leander.

Min kiere Hr. Raadmand! Vær intet saa streng; tag det intet paa saa farlig hsi og myndig en Tone. Hvad har I at sige for? Jomfruen har endnu ikke den Vre at være jeres Kone. Hun er ikke enaang jeres Kiereste, for I har ingen Ret til hende, saa længe jeres Person staaer hende ikke an; det var ogsaa alt for kien en Kone for jer. Derfor maae I intet bilde Eder ind, at I vil gjøre jer vred, og det staaer jer meget ilde, at I tør have hende mistænkt. I seer, hun er god af sig, og tager mig ikke min Frihed ilde op; følg derfor hendes Exempel, og vær ligesaa from som hun.

Giekkensstolt.

Dette er meer end jeg kan taale. Hei da! Hvor ere mine Folk?

Leander.

Hvad vil I?

Giekkensstolt.

Gaaer hen og henter mig Bagten.

Leonore.

(til Leander)

Gaaer jer Vel.

Giekkensstolt.

Jeg skal vise dig, hvad Verbødighed du er mig som din Herre, og min Stand og mit Embede skyldig.

Leander.

Leander.

Tag I kun i Agt, hvad Erbødighed I er Gomsfruent her skyldig. Hvad mig angaaer, saa, naar Om gaaer Om, er I mig kanske mere Respekt skyldig, end jeg jer.

Gieffenstolt.

Jeg! Jeg!

Leander.

Sa! I! I!

Gieffenstolt.

Den Knekt er meget tiephoiet. Det er nok en Snushane, der har forklædt sig. Hvem est du da? Svare mig!

Leander.

Det veed jeg intet; min Skiebne er er endnu uvis, min Stand, min Rang, min Pøkke, fort sagt, min hele Person beroer paa Gomsfruens Hjertelav, Kierlighed og Godhed.

Gieffenstolt.

Det skal snart berøve paa Skuffarren, det skal jeg svare dig til. Wie kun, god Karl! jeg skal snart faae Politiet hentet og holdt Forhør. Og I utroe Maammes felle! I har at frygte for min Brede. Jeg skal føre jeres Forældre og Venner hid; de skal faae jeres Uskyldighed at vide, og see, hvilket Skont Dyr I er.

(Gieffenstolt gaaer bort)

5. Scene.

Leonore. Leander. Pernille.

Leonore.

O! Skynd jer Kiere! og gaae i Skul, jeg er bange det gaaer os galt; Gaaer jer Fader at vide, at det er jer, saa

saa faaer vi ham aldrig stillet tilfreds igien, saa tænker han
 I er bleuet gal igien, og kommer kun for at gjøre ham
 Fortred, og sætte Splid imellem vore Huse. Og tænk, om
 de saa fik i Sinde at sætte jer ved jeres Vingebeen uden at
 høre jer.

Pernille.

Lad mig da kun skule ham, saa kan hun være vis paa,
 at ingen skal finde ham.

Leonore.

Gaae jer Vel. I maae troe mig, det er høistfor-
 dent, at jeg taler med jer Fader i Centrum, for at formilde
 ham. Jeg maae, om det er muligt, see at opvække den
 Kierlighed, han af Naturen har til jer, førend I seer
 ham. Skul jer kun det beste i kan. Lad dem intet
 sags ham at see, Pernille! O! Skynd dig da.

(Leander og Pernille gaae bort)

6. Scene.

Hieronymus. Leonore.

Hieronymus.

Hu! Hvor gaaer det, Leonore? Jeg gif og leedte
 nu om dig og din Mand.

Leonore.

(i det hun gaaer bort)

Han er, Gud ske Lov, intet min Mand endnu,
 skulde jeg troe.

Hieronymus.

Hvor vil du hen?

Den forlorne Søn.

Leonore.

Det er intet anstændigt endnu, at vi ere hos hverandre.

Hieronymus.

Saa maae den Raadsherre være meget farlig. Jeg gad staaer i en Krog, hvor de vare, saa — — for at see, hvad for et artigts Ansigt, de sætte op, to Folk, som skal have hverandre.

7. Scene.

Hieronymus. Gieffenstolt. Politie-
Betientere.

Gieffenstolt.

Hvor ere de? Hvor monne de være? Hvor skal vi finde dem? See til de Skielmer, hvor snedige de ere. Nu have de forstuet sig; hvor skal jeg nu faae hevnet den Skam, de have gjort mig?

Hieronymus.

Mig synes du kommer noget heseblæsendes affed med al din Alvorlighed. Hvad vil du? Hvad søger du om? Har nogen gjort dig noget? Hvad skader dig?

Gieffenstolt.

Hvad mig skader? Mig skader nok. De gaar her og gjøre mig til Hanrey.

Hieronymus.

Til Hanrey! Hvad fanden er det? Tag dig Vars, hvad du siger.

Gieffenstolt.

Ja, ja! Min Kone er — — Nok sagt. Gud bevare mig fra at kalde hende saa slemt, som hun fortæller; men

men jeg er aldrig ærlig, har hun ikke gjort mig til Hanrey
imod al Lov og Ret.

Hieronymus.

Min kære Svigersøn!

Giekkenstolt.

Ja! min kære Svigersfader! det er alt for vist!
desværre!

Hieronymus.

Men den Ting — —

Giekkenstolt.

O! Den Ting er soleklar.

Hieronymus.

J gør mig Hovedet kruset.

Giekkenstolt.

Nei! Det er mit Hoved de gjøre kruset.

Hieronymus.

Dersom jeg kunde troe — —

Giekkenstolt.

Troe? J kan kanskee sikkert troe det.

Hieronymus.

Men jo mere jeg hører, Svigersøn! jo mindre be-
griber jeg.

Giekkenstolt.

Det er dog en Sag, som lader sig let begribe.

Hieronymus.

Var det Sanden, saa skulde jeg vride Halsen om
paa Leonore for alle Daboenes Dine.

Gieffenstolt.

Saa vrid den om da, jo før jo bedre, for Tingen er beviist.

Hieronymus.

Men skal jeg Sanden sige, saa fandt jeg hende ogsaa staae med nedslagne Dine, og hun saae ud som hun var bang, og det var intet ret sat med hende. Kom, Svigersøn! lad os tage den Tasse paa første Gjerninger. Lad os see, hvordan det Lei hanger sammen; for min Vre ligger mig paa Hjertet. Hilsen! Vren gaaer for alting. Høre de Hieronymus ved hans Vre, saa duer han intet at slemte med, maae du vide.

Ende paa fjerde Act.

Femte Act.

I. Scene.

Leonore. Vernille.

Leonore.

O! der har du mig igjen. Det var med Gud jeg slap. Ja! der ligger et Huus, Vernille! der er en Allarm opst! Det veed Gud, det er tungt for den, der har saa reen en Samvittighed som jeg, at bære saa skammelig en Mistanke et eneste Dieblis paa sig. Ak! min søde Leander! du est en ulyksalig Kiereste for mig. Est du da sød til at være min Plage? Da du reiste, havde det nær kostet mit Liv, nu du kommer igjen, koster det mig min Reputation. Pas paa i det mindste, Vernille! for du leede allevegne.

Pern

Leonore.

Jeg troer de skal faae en lang Næse allesammen. Jeg skal nok mage, at den hele Skriverstue skal løbe April. Jeg har en Krog i mit Klædeskab, som ellers er til et andet Brug, den skal de ikke saa let faae Næsen paa. Der sidder den gode Leander og kuffeslurer, saa jeg troer nok den hele Støverjagt har allerede mist Foden.

2. Scene.

Leonore. Vernille. Henric.

Leonore.

Mu! Hvad have de taget dem for? Henric!

Henric.

Jeg er en gammel Næv, Jomfrue! Jeg holdt min Examen ud med Priis og Berømmelse, uden at lade mig forbløffe. Jeg tør sige, der var 16 Procuratorer om mig. En tog assisted, og buldrede, som han skulde sluges mig; en anden snakkede saa huult, som det kom af en tom Tønde, og den tredie fistulerede og sagde: Min Son, bliv ved Sandhed. Men jeg stod alt stille sernit paa min Post, og gav kun saa Ord for Penge, saa jeg holdt alle disse Tingskude flink fra Livet.

Leonore.

Veed de da intet?

Henric.

Nei, endnu veed de slet intet, men i Morgen faae de det altsammen at vide. For alting kommer dog op engang.

Leonore.

Gid kun Sieckenstolt i det mindste intet faaer Tid at snakke sin Fader noget for, det er det, jeg frygter meest, for saa gaaer det ud baade over Leander og over min Vret. Men jeg haaber, min Kierlighed skal give mig de bedste Raad.

Vernille.

Jeg er i Dødsens Angest, at Jomfruen kommer til at betale Lavet, for vi have saa mange imod os. Først begge Forældrene, saa den hele Raadstue, saa alle de Sladderjofstre og hellige Matroner, der ere i Byen; Dersom Jomfruen kun hørte, hvor ivrig de tage paa, hvordan de hudflette hende, hvor uforsømmet skandearske Tunger de have, hvordan de raabe paa Død og Erbarhed, saa maaatte hun enten see, eller ryste og bave over deres rasende Næstkerhed.

Henric.

Sa! Jeg har længe reist udenlands. Jeg har seet mangen Tummel i mine Dage; men aldrig saaer jeg Magen til denne Hurrelumhei. Der er vendt op og ned paa det hele Huns. Det er intet at troe, hvor onde Folk ere, og hvor galne og taabelige de ere tillige. De larme og skende, fortælle Historier paa femten Manerer, lægge til og tage fra, men alt gaaer det ud paa at beskylde Jomfruen. Musikanterne ere allerede viste hjem igien, uden Betaling; vrede vare de, de fik ikke engang at drikke. Sex Borde med Glas og Pyramider have de revet overende. Folk stimler til paa Gaden. Laquaierne drikke og grine. Hieronymus bander, og Sieckenstolt fører til Protokols.

Leonore.

Og hvad gjør den ærlige Hr. Leonard i al den forfærfelige Allarm?

Henr.

Henric.

Man kan see Sorgen malet paa hans Ansigt; men han sørger som en dydig og fornustig Mand. Han vidner for Himmelen, at han aldrig kan troe Jomfruen har besmittet sin Ukyldighed med saa hesselig en Skamflæk, derfor trætter han alle hendes Venner imod; men naar han saa hører de stærke Beriser, saa sidder han, som han var fortabt, sukker og siger, at om det er sandt, saa kan man ingen troe herefter.

Leonore.

Hvad jeg holder meget af den gamle Mand!

Vernille.

Der er Hr. Hieronymus. Det er en anden Art af Krebs. Lad os løbe, Jomfrue.

Leonore.

Nei, det tager jeg mig vel Vare for. Jeg har intet Ondt gjort. Jeg har intet at være bange for.

Henric.

Da har min Troe jeg. (Henric løber sin Vej)

3. Scene.

Leonore. Vernille. Hieronymus.

Hieronymus.

O! Leonore! Leonore! Din Flanegied! Din glstefyge Tøe! Sigt mig nu strax, enten du har løbet gal, eller du agter at løbe gal? Hvordan har du baaret dig ad? Hvad er det for en Stratenrøver? Hvor kender du ham? Hvad hedder han? Hvem er han? Hvad har han taget sig for? Hvordan er han

faldet dig i Minene? Jeg vil vide det altsammen til Punkt og Prikke. Hvor er han kommet fra? Hvor er han at finde? Vil du svare mig! Staaer du og leer af mig? Seer du ikke jeg er vred? Skammer du dig ikke til Døde?

Leonore.

Nei jeg gjør ikke, hierte Fader!

Hieronymus.

Kommer du nu med dit Nei igien? Det er og en diæbleblandt Talemaade. Kan I da aldrig snakke med Hieronymus, uden at sige Nei? Hør, Leonore! Dit Nei kommer mig alt for fordægtig for. Naar du har Uret, saa maae du bære Respekt for mig, være saa bange, saa du ryster, og flux gjøre hvad jeg siger.

Leonore.

Ja! jeg vil gierne aabenbare min Fader det altsammen.

Hieronymus.

Ja det kan jeg begribe, det gaaer endda an. Naar jeg skænder, saa maae Folk ikke knye.

Leonore.

Jeg beder mig kun en Naade ud, at Hr. Leonard først maae tale et Ord med mig i Cætrum.

Hieronymus.

Leonard! Ih! Hvad Godt kan han gjøre? Det er mig allene du skal tale med.

Leonore.

Hierte Fader! jeg har noget Hemmeligt at aabenbare ham, bed ham komme herhid — — Det er for jer egen

egen Vres Skyld — — Vær saa god — — Det er
det eneste jeg beder om.

Hieronymus.

Hun vil tale med Hr. Leonard i Cenrum? Det kan
man endelig sige hende i. Det kan nok gaa af uden
Fortænkelse? Men saa skal den Laptaske ogsaa strax troe
derpaa, og lukkes inden fire Vægge.

4. Scene.

Leonore. Vernille.

Leonore.

Ne! Kunde jeg kun bevæge Hr. Leonard? Mit Hjer-
te er ligesom det vilde ud af mit Bryst. Det er enten Li-
vet eller Døden, jeg har her at vente. (til Vernille) Hør
et Ord. (hun hvisker til hende)

Vernille.

Det skal skee, Jomfrue!

5. Scene.

Leonard. Leonore. Vernille.

Leonore.

(til Vernille)

Giv os en Stool. (Vernille sætter en Stool, og gaar
bort) Ne! min Herre! Vil han sætte sig, og tillade, at
jeg falder paa Knæ for ham.

Leonard.

(sætter sig derimod)

Jeg troer hun vil sige mig.

Leonore.

Nei, mit Hjerte ærer ham, og anseer ham altså som en Fader.

Leonard.

Hvordan skalde Jomfruen kunde blive min Datter?

Leonore.

Jo, jeg troer om mig selv, at det er et Navn, som jeg har fortient.

Leonard.

Hvordan kan Jomfruen sige det, efter denne Alarms og den slemme Historie, hvorover Partiet er opslaaet?

Leonore.

Jeg skal aabenbare ham mit Hjerte, og kun bede ham være min Dommer, saa er jeg vis paa, han tilsidst bliver mit Forsvar. Hør mig, Hr. Leonard! Maaskee han vil finde, at hans Tanker kommer oveens med mine. (Hun tager en Stool, og sætter sig ved Siden af ham) Dersom han havde haft et ret opriigtigt og reent Venstebånd for et Menneske, som fra sin Barndom af havde givet den bedste Forhaabning om sig, havde regnet til meget Godt, og daglig gjort Fremgang i Artighed og Skikkelighed, og det Menneske paa nogen Tid lod sig forsøre i de hidtige Aar, og faldt til Verdens Lyster, der saa let kan bedrage unge Mennesker, saa han ikke allene opofrede al sin Pligt og Skyldighed, men endog hans Venstebånd, for Bellysters Skyld.

Leonard.

Ja! Hvad da?

Leonore.

Om nu det Menneske blev saa klog af Erfarenhed og af sin egen Skade, at han saae, at alt dette var kun en falsk

Lyst.

Udsalighed, som han i Vildfarelse havde udvalgt, og hans Samvittighed da rørte ham, at han skammede sig ved sin flette Doforsel, og han da ved sin Modgang fik bedre Forstand, og et nyt Hierte, som elskede Dyden, eller rettere sagt, om han blev til et ærligt og stikkeligt Menneſke igien, som han var, førend han kom i Vilderede, kunde Hr. Leonard da lukke sit Hierte til for ham, naar han engang havde elſket ham?

Leonard.

Hvad vil hun ſige med alt dette, min kiære Jomfrue? Hvad kommer det ved den Tort mig er ſteet? Den Person, ſom de have ſeet ligge for hendes Fødder, er et ung Menneſke, ſom ingen kiender her paa Stedet, og Baronessen ſiger, at hun ſelv har ſeet ham i lang Tid i Leipzig. En anden ſiger, at det er en liderlig Karl, ſom ſøger berygtede Huſe, og jeg maae tilſtaaе, naar jeg hører ſaadan en Beſkrivelse, ſaa grues jeg derved, og falder i ſaa meget ſtørre Forundring.

Leonore.

Ne! Hr. Leonard! Naar han ſaaer at vide alt, hvad der er ved ham, ſaa vil han endnu mere falde i Forundring; Med Tilladdeſe, maae jeg ſpørge ham om een Ting, Hr. Leonard? Jeg veed, han har et ædelt og eiegodt Gemyt, og han er intet haardhiertet. Er det ikke Sanden, at hans Son, Leander, var i lang Tid hans Dieſteen og kiereſte Barn?

Leonard.

Jo! Det maae jeg tilſtaaе, han var. Og juſt derfor har han ſaa meget mere fortient, at jeg ſkal være fortørnet, ſiden han forte ſig ſaa ſkammelig op imod mig. Jeg tog mig hans Død nær nu, ligesaa vel ſom jeg tog mig hans Modgang nær tilforn; men omendſkiønt det var

naa

naturlikt, at jeg sørgede, saa havde jeg dog altid brædt min sunde Fornuft, midt i min Bedrøvelse, til at straffe ham for hans Forseelser.

Leonore.

Skulde det være mueligt, Herr Leonard? Kunde han blive ved at straffe ham altid, uden at holde op igien? Vilde han være i den uhyksalige Tilstand, at bære Had til nogen, saa længe han levede? Naar den Søn blev forandret, begyndte at slægte Hr. Leonard paa igien, faldede sig for sin Faders Hæd med sine gradende Taa-
rer, kunde han da bære over sit Hjerte, at stæde ham fra sig, som et Skumpelskud? Siig mig! kunde han vel det, Herr Leonard?

Leonard.

Hun glemmer jo, at det er Synd, at rive mit Saar op, og pine mig paa nye igien. Min Søn er jo død, eller i det mindste saa langt borte, at han kommer aldrig igien, og hvor han end er, saa har han intet forladt sin Synd og Ondskab. Dersom han var bleven stikkelig, saa maatte han jo komme og bede mig om Forladelse.

Leonore.

Maatte han komme? Han skal ganske vist komme. Herr Leonard skal saae ham i Tale, og blive bevæget af ham.

Leonard.

Hvad siger hun?

Leonore.

Jo! Er han intet alt for pludselig kommet af Dage, saa kan det hændes sig, at Herr Leonard saarer ham

ham at see her paa dette Sted, at ligge for hans
Fodder, og være særbig at døe af Fortrydelse over sine
Synder.

Leonard.

Hun kan let merke, at det rører mig mangfoldig.
Skulde han endnu være i Live? Min Søn!

Leonore.

Det skal jeg ikke kunde sige. Men lever han, saa
elsker han sin Fader.

Leonard.

Ne! Dersom han endda elskede mig! Men, hvor
er det at vente? Af hvem skulde jeg faae det at vide?

Leonore.

Af hans eget Hierte.

Leonard.

Men veed Jomfruen noget?

Leonore.

Alt, hvad jeg siger ham om hans Søn, kan han
ligesaa sikkert troe, som om han hørte det af hans egen
Mund.

Leonard.

O! Nei! Hold mig ikke saa lange i Tvivl. Ha
Faalmodighed med mine graa Haar. Jeg er imellem
Haab og Frygt. Jeg har elsket den Søn, det bærer
mine Taarer Vidne om. Ne! Elskede han mig end-
da! Var han endda skikkelig? Fortlar mig det! Siig
mig — —

Leonore.

Ja jeg vil. Det er nu Tid man maac fornøie sig her.
Chun

(hun gaaer et Par Skridt, og nærmer sig til Leander, som staaer i Maskinerne) Kom frem da.

6. Scene.

Leonard. Leander. Leonore.

Leonard.

Åh! Himmel! Hvad seer jeg?

Leander.

(paa Knæ)

Kiend mig igien, hierte Fader; Stig mig, hvordan min Skiebne skal være, jeg venter Livet eller Døden af et Ord af Eders Mund.

Leonard.

Åh! Hvad kan have ført dig hid i disse Omstændigheder?

Leander.

Naturen, Kierlighed og Fortrydelse over min Synde.

Leonore.

(ogsaa paa Knæ)

Her seer han sine Børn for sine Fædter; thi vi have et Sind og et Hierte.

Leander.

(veegende paa Leonore)

Åh! hierte Fader! Domstuen har været saa from og tilgivet mig mine Misgierninger. Folg nu dette lykkelige Exempel, som I seer her i vores Kierlighed. Mit eneste Haab var, at blive elsket af jer og hende, førend jeg døde; jeg har den Fortrøstning, at det skeer, og jeg ønsker kun at leve for at gjøre mig værdig dertil. I vender jer

tes Dine fra mig uløselige Menneske. Hvad for Begærelser finder I i jeres Sind? Er det Had? Er jeg da dødsdømt?

Leonard.

(løfter ham op, og omfavner ham)

Nei! Det er Kierlighed, og alting er dig tilgivet; dersom Dyden endelig er bleven Rester over dit Hjerte, saa er jeg din Fader.

Leonore.

Og saa tør jeg være hans Kone. Jeg hørte ham til, tillad nu, at vi igien stadfæste vores forrige Forlovelse i jeres Nærværelse. Det er ikke jeres Midler, Leander begjærer; hans Hjerte er alt for redeligt til at søge sin egen Fordeel. Han vil intet have, og naar han elsker Dyden, saa er det, jeg har nok til os begge.

7. Scene.

Leonard. Leander. Leonore. Hieronymus.

Baronesse Rynkenborg. Gieffenstolt.

Politiet.

Gieffenstolt.

Ne! See, der er han, han taler endnu med Leonore. Skynder jer nu og omringer ham, værre ikke bange, tag ham i Kardusen, og staa ham intet.

Hieronymus.

Staaer jer, som brave Karle, I ere jo Sex mod Een.

Leo-

Leonore.

(til Hieronymus)

Oplad jeres Dine, kære Fader! og kiend den jeg elsker.

Hieronymus.

Det er ham.

Giekkensstolt.

Hvem da?

Leonore.

Jeres Broder.

Leonard.

Ja ham selv.

Giekkensstolt.

I giekkes for jer, den Slynge, min Broder?

Leonore.

Ja.

Rynkenborg.

Jeg er overmaade fornøiet herover.

Hieronymus.

Hvilken Forandring! Hillemen! Er det vor Knab vi spurgte efter?

Giekkensstolt.

Oh! oh! Jeg spiller her en meget besynderlig Rolleset
det maae jeg bekiende, det er en Broder den.

Leonard.

Ja, jeg havde regnet ham, som tabt, men hans
Bedring og Himmelen selv har givet mig ham igien.

Rynkenborg.

Saa meget desbedre for mig.

Giekkensstolt

Gieffkenstolt.

Den stemme Kumpen, han skalde nu just komme igien, intet for andet, end at tage min Kone fra mig.

Leander.

Det er Tid, at han lærer at kiende mig. Det er ham, min Herre, som vilde tager hende fra mig; jeg er den, som hun først elskede; hun er den Skat, som jeg misiede ved min Ungdoms Daarlighed, da jeg intet skionnede paa, hvor lykkelig jeg var, eller satte den Priis paa hende, som jeg burde. Nu har jeg i denne glædelige Dag fundet min Dyd, min Kiæreste, og min Fader igien. Vilde han nu misunde mig, at jeg saa uventelig kommer til den Ret igien, som jeg ved Gudselen og Kiærlighed havde erhvervet. Behold han kun mine Midler; jeg overlader ham dem gierne. Han elsker Penge, og jeg elsker hendes Person, saa finder jo hver af os sin Regning, og faaer sin rette Lyksalighed. Han, min Herre! mine Midler, og jeg Jomfruens Hierte.

Leonard.

Nei! min Søn! din uinteresserte Godhed skal ikke blive saa ilde belønnet. Nei, Leander! Din Fader har ikke i Sinde at byde dig til saa smuk en Jomfrue uden Midler og Medgift.

Hieronimus.

O! det kan jeg lide!

Rynkenborg.

Nu er jeg tilfreds; jeg er saa forundret, som jeg var løstet op i Himmelen. Den Cavalleer er sandelig kommet, Den forlorne Søn.

W

met,

met, just for at hevne den Foragt, der er kastet paa min Skønhed. (til Leander) O! gift jer snart. Wegen Lykke og Velsignelse! Hun er ret en Kone for jer, og det kunde træffe sig saa godt, at jeg fik min Raadsherre igien ved samme Leilighed.

Leonore.

For mig hiertelig gierne. Min fiere Fader! Tilfald at mit Hierte, som ikke kunde give sig bort mere end een gang, bliver igien forbunden med den, som det første Gang havde lovet sig til.

Hieronimus.

Dersom han kun intet er saa vildhovedet mere.

Leonore.

O! det vil jeg svare for.

Hieronimus.

Dersom han kun er skikkelig, dersom han kun holder af dig.

Leonore.

Tvivl ikke derpaa.

Hieronimus.

Dersom Leonard først og fremmest vil give ham en stor Medgift, saa giver jeg mit Minde dertil.

Gieffenstolt.

Det er sandt, jeg vinder en Hoben derved, at jeg finder en Broder igien; men ikke desto mindre, saa taber jeg dog i en Haandevending mine Beføstninger paa Brødre luppet, en Kone og gode Midler.

Dign

Rhynkenborg.

O! Sve! Din Onier! Hvem vil have saa nedrigt og gierrige et Hierte? Skal du da altid løbe efter den, der har fleest Penge? Monne jeg ikke i Obligationer og Jordegods har nok at søde dig med, og mere end du est værd, om du skulde sælges op og ned, som du staar? Er jeg ikke den første, som du har friet til? Har du ikke gjort dig saa stor Umage for mig, skrevet Beder og Forpligtelser til mig, paa hele Art Papir? Gjort Viser og Vers til min Geburtsdag, saa flet, som du kunde? Jeg har alle dine Løfter i mine Hænder. Skal det komme til Proces, saa viser jeg mine Documenter frem, og saa kan du aldrig undgaae at blive dømt ved Samperretten for Desertio malitiosa.

Hieronimus.

Hør, min Ven! Hun er intet at slemme med. Lyd mit Raad, og tag hende med alle hendes Documenter, du bliver ikke af med hende paa anden Maade.

Leonard.

Fruen gjør min Søn, Naadsherren, alt for stor Være, at hun viser saa stor Tilbøielighed for hans Person, endog at hun vil føre Proces, naar man betragter Anledningen dertil, og jeg veed ikke, hvormed jeg kan afstiene al den Høflighed. Men for nærværende Tid tillader Fruen, at vi allene bekymre os om Jomfruen, som jeg maae takke for, at jeg har faaet min Søn igien. Hør, Børnlille! Tag hverandre i Favn, som Brødre, paa denne lykkelige

Dag, og lever eenige herefter. Lad os takke Himlen, Hr. Hieronymus, som har gjort alting til det bedste. Nu er jeg overbevist i mit Hierte, at man ikke altid bør reent tale Haabet om unge Mennesker, fordi de geraade i nogen Vildfarelse.

Ende paa femte og sidste Act.

himlen, Hr.
ste. Nu er
der reent tale
nogen Vil

Den

grote Philosoph

eller

Agtemanden,
som blues ved at være det.

Comoedie i fem Acter.

Oversat af Fransken efter M^{rs}. Des Touches
Le Philosophe Marié.

Personerne:

Ariste.

Damon, Aristes Ven og Celiantes Kiereste.

Marquis du Lauret, nok en Ven af Aristes, forliebt
i Melite.

Lisimon, Aristes Fader.

Gerontes, Aristes Farsbroder.

Melite, Aristes Hustru.

Celiante, Melites ældre Søster.

Sinette, Melites Pige.

Hentrie, en Tjener.

(Scenen er i Paris i Aristes Huus).

Første Act.

(Skuepladsen forestiller et Cabinet med Bøger. Ariste sidder ved et Bord, hvorpaa er Skrivertoi, Papiir, Bøger, mathematiske Instrumenter, og en Globus).

I. Scene.

Ariste.

(Allene, i Slaabroøk)

Aei! der er intet, som kan trække mig herfra; jeg svager med en inderlig Fornøielse den saa lidet kjendte og agtede Sodhed, som er ved en uskyldig Lediggang. Jeg lever roelig, lykkelig, befriet fra Misundelse; den ubesindige Vergierrighed forstyrrer ikke mit Levnets Sodhed, min Tilstand den er som jeg har ønsket samme. Saa er al min Attraae fuldkommen opfyldt; jeg er allene, og dog ikke ene, og uden at have nogen Forretning, er jeg dog stedse i Arbeide. Er jeg tied af at bestille noget Vigtigt og Verbart, strax opmuntrer Muserne mit Sind igien, og jeg maae takke deres Skiemtedigtere, at jeg ikke vænner mig til det vilde og uregierlige Væsen, som findes hos dem. Mit Studerekammer er mit Slot, der regierer jeg som en Konge, og har tusinde Hofmænd om mig; men det er ogsaa allene her jeg kan vise min Myndighed; saasnart jeg kommer her ud fra, er det til Ende; i det andet Kammer bliver jeg alletider imodfagt; her er jeg Ungkarl, og der er

jeg giøt — — Giøt! ja det er forgieves, at man ved Philosophiens syndige og skarpe Regler tænker at kunde bevæbne sig imod et yndiat Kion, som man gierne vilde trodse, men som midt i Wiisdoms Skib dog veed at fange Een. Jeg har imod min Villie maalt giørt denne bedrøvelige Prøve. Men overalt, min Kone er jo ærbar og dydig, jeg besidder hendes Hjerte mere som Kiæreste end som Mand, og min Lyksalighed gjør ene hendes Glæde — — Hvorfor klager jeg mig da over Giøtmaal? Min Kone er jo deuden ganske elskværdig, det er vist; men det er dog min Kone, og jeg kommer hver Dag over Seil, som hun før havde skult for mig. O! yndige, O! bedræglige Kion! det er ved dette Kunstgryb, I veed at overrumple Hjerterne. O! hvor har jeg kundet satte den daarlige Tanke, at Himlen for min Skyld allene skulde skabe det, man aldrig har seet? En Kone uden Seil! Jeg har dog troet det, og har begaaet Daarligheden. Det er da min Sag at see, om jeg kan undsløpe al Tvistighed, bære alting over med Taalmodighed, og nøies med at knurre for mig selv i Centrum.

2. Scene.

Ariste. Damon.

Ariste.

Der har jeg giørt mit Portrait; det er en levende Afsbildning paa en klog og viis Mand, som Naturen har overvunden. Det er dig, o! farlige Ven, som først angreb min Fornuft, og fik mig til at bide i dette sure Eble. Det er dig, som ved din Veltalenhed gjorde over denne Person saa deilig en Beskrivelse; du roste hendes Fromhed og Høielighed; min Fortrolighed til dig gjorde mig troobjærtig.

Damon.

Fortryder I derpaa?

Ariste.

Å! Himmel! hvad hører jeg? er det jer?

Damon.

Mig selv.

Ariste.

Hvorfor lurar I paa mig?

Damon.

Jeg lurar jo intet paa jer. I taler om mig, og jeg svarer jer.

Ariste.

Det kan vel være; jeg forsikker paa min Ære, at jeg tænkte at være ene.

Damon.

Og jeg paa min Side kan svare jer til, at jeg over denne Hændelse er ganske forundret; thi jeg seer, at jeg i jeres Sind er ganske sværet. Men hvad Onde har jeg da begaaet?

Ariste.

I har giftet mig.

Damon.

Er det da saa stor en Ulykke?

Ariste.

Det skulde vel ikke være; i det mindste var det mit Haab.

Damon.

Er I ikke Herre, om noget skæder jer, at I strax kan rette det.

M 5

Ariste.

Ariste.

Nei vist ikke; thi det staaer skrevet: En Mand skal allerider have noget at klage over; hidindtil har jeg kundet tvinge mig, men siden jeg ved denne Hændelse har forraadt mig selv, vil jeg herefter omgaaes jer mere aabent hiertot.

Damon.

Jeg forstaaer ei, hvad I vil sige.

Ariste.

Hvorfor ikke?

Damon.

Gistermaal, i hvad man end kan sige derom —

Ariste.

Er et tungt Slaverie.

Damon.

For Konerne —

Ariste.

I vil snart faae jeres Deel, og der kommer vel den Dag, I bliver af mine Tanker; og saa skal I lære, at en Mand, der har sat sig for, ikke at elske andre end sin Kone, og at belønnes med lige Kierlighed, maae, for at nyde den Lyksalighed, hverken have Fornuft eller Villie mere.

Damon.

Hvorfor det? naar en Kone er from og fornuftig.

Ariste.

Min besidder tusinde Dyder; men hun vil ikke tvinge sig for min Skyld.

Damon.

Hvad har I da at sætte ud paa hende? Tael ogsaa rigtig!

Ariste.

Ariste.

Hendes aabne Mund staaer mig for Hovedet, og ind-
sager mig hver Time paa Dagen nye Angest. Det synes
ret at være hendes største Glæde, saa forblummet at til-
kiendegeve, at jeg er hendes Mand. Hun giør hver Dag
nye Bekendtskab, og derhos nye Kortreliashed, især til
Kjærligheds. Døm nu selv, om mine Hemmeligheder
ikke ere i sikke Hænder.

Damon.

Jeg seer forud med Kortreliashed, at jeres Villie heri
ei bliver opfyldt; Men har I vel de Tanker, jeres Livstid
at være giort, uden at nogen skulde merke?

Ariste.

Gid det var saa vel.

Damon.

Og hvorfor?

Ariste.

Jo, ved dette, for to Aar siden, uden min Faders
Vidende sluttede hemmelige Egetskab, paadrager jeg mig
dog engang hans retmæssige Brede.

Damon.

Ne! To Ord vil stille ham igien tilfreds, og hans
Kierlighed for jer — —

Ariste.

Hans Sorg vil gaae mig nærmere end hans Brede;
I veed, hvor høit jeg elsker og ærer ham; han vil sætte
Tvivl paa Kierlighed, om han faaer dette, uden hans Raad
og Samtykke, sluttede Giftermaal at vide. Det er og ikke
allene denne Ensidelighed, der bringer mig til at tie der-
med; imellem os maae jeg tilføje, at jeg er saa skrøbelig,
at

at jeg rødmmer over saa sødt, ærefuldt og vedtaget Navn, det deilige Egtemands-Navn, som kommer mig til at stikke i halsen, naar jeg kun tænker derpaa, og som disse Tiders Daarlighed gjør nuomstunder saa latterlig. Jeg veed vel denne Grund er ikke den fornuftigste.

Damon.

Jeg maae tilstaae I har største Ret, ikke at betroe dette til nogen anden end mig, og I vilde handle meget uforsigtig, om I gjorde det. I har desuden en anden Aarsag, som er kraftigere, og stærkere, og hvorpaa jeres egen Velsfærd grunder sig, nemlig: Ei at støde jeres gierige og tillige rige Farbroder for Hovedet, der ogsaa er temmelig haard og særindet, og derfor useilbarlig vil gjøre jer arveløs, saasnart han erfarer, at I uden hans Samtykke er giøt. Der har I for jeres Kone en vigtig Aarsag til Taushed.

Uriste.

Wunden stanner aldrig paa hende; og hun er ikke den eneste her, som sætter mig i Fare, og forvolder mig idelige Bekymringer; hendes Søster er langt mere uforsigtig, og saa særindet, at et Dieblæk er hun lystig, et andet ærbart, og verelviis leer, græder, sladdrer, tier, med et Ord at sige: vel ti Gange om Dagen forandrer sit Sind. Hendes Søster, jeres tilkommende, der med Tiden nok skal hitte paa at bryde jer, gjør mig tusinde Vergernes ved hendes fremsfusende Bæsen, og oven i Kibbet forsamler her en Højselsomme og kedsommelige Folk, af hvilke jeg maae taale utallige Strikviller. Kommer jeg til Ulykke for at besøge hende i hendes Kammer, strax tier man, saa hvistes der i Døret, saa smiles der; lidt efter lidt vaagne de op igien, og taler alle paa eensgang, og det jeg kan begribe af deres uordentlige

lige Tale, og adskillige Gebærder, er, at min fine og underfundige Svigerinde har betroet det, jeg vilde skjule, til dette fortrolige Selskab, og at jeg kan være vis paa, inden saa Dage, at hele Hoffet og Byen veed min Hemmelighed.

Damon.

Slig Uforsigtighed gaaer mig nær, og jeg vil strax hen og skiende dygtig paa jer Kone og jer Svigerinde.

Kriste.

Nei, jeg holder for, jeg, at det er best at gaae sagtsom og modig tilverks med dem: sig min forsigtige Kone, at hun nøder mig at flygte ud paa Landet, for aldrig at komme derfra igien, dersom hun herefter ei er mere taus.

Damon.

(med en fin Smil)

Det skal see; men I paa jer Side, sæt al jeres Wiisdom og alle jeres Kunster i Værk, at I kan have Taalmodighed.

Kriste.

(i samme Tone)

Følg I mit Exempel; vær i Forveien saa forsigtig, og beslit jer paa al muelig Taalmodighed, I vil sandelig behøve det meer end jeg; jeg kiender Celiante, og jeg frygter — —

Damon.

Jeg elsker hende, og var det kun saa nær, at vi kunde givtes sammen, skulde hendes Feil ei affrække mig. Mit Navn og min Stand, som jeg er nødt til at skjule for hende, gjør, at hendes hovmodige Sind er vanskelmodig, og at hun troer, hun maatte forringe sig, om hun gav mig sin Haand; men i Hjertet elsker hun mig, og skulde min

Dro:

Broder blive nogentid saa lykkelig, at faae den fortreffeligt Sag, jeg allene af en point d'honneur har paa Halsen, i Rigtighed, vil jeg strax gjøre mig bekendt for jeres Svogerinde.

Ariste.

Troe mig, jo før, jo bedre.

Damon.

Jeg forlader jer, for paa jeres Begne at gaae hen og Kiende paa Celiante og Melite. (gaaer)

3. Scene.

Ariste.

(allene)

Jeg længes ret efter at see ham giøre; og jo mere Lærlighed han vil faae til at ærgre sig, jo mere bliver jeg hevet. (gaaer hen og læser)

4. Scene.

Ariste. Finette, som staaer først lidt og seer paa ham.

Finette.

(for sig selv)

Stedse lase! (til Ariste) Min Herre! Deres Frue — —

Ariste.

Raab lidt høiere.

Finette.

Ja gierne. Deres Frue — —

Ariste.

Det er jo over hundrede Gange jeg i to Aar har forbudet dette Ord at nævnes her, kan du ei huske det? (Sige)

Finette.

Jo vist; men Herre, naar jeg glemmer det, hvad Skade har han deraf?

Ariste.

Først er det en Ulydighed.

Finette.

Godt!

Ariste.

Dernæst — —

Finette.

Jeg maae ærgre mig derover; man skulde af Herrens Tale slutte, at det var en grov Forseelse, at give Fruen et Navn, hende med Kette tilkommer.

Ariste.

Finette!

Finette.

Hvad befaler Herren?

Ariste.

Man burde høre mig ud, naar jeg taler.

Finette.

Å! ja vist; hvem der vilde tie til alt det Herren taler, og høre ethvert Bogstav, det fik aldrig Ende — —

Ariste.

Du vil dog tillade, at jeg maae sige et Ord.

Finette.

Ja ti, om Herren vil.

Ariste.

Du veed, at en Hemmelighed — —

Finette.

Nu er det to Aar siden, vi fører et tvetydigt Levnet, jeg kan ei længer holde det ud, og en Hemmelighed er færdig at kvæle mig.

Kriste.

Veed du vel, at min Taalmodighed tilsidst kunde faae Ende?

Finette.

Herren har Synd deraf, at han i to samfulde Aar vil tvinge Gruentimmer til at tie; jeg for min Part vilde helst være paa Spraae, og leve af Vand og Brød, naar jeg kun havde Lov at tale saa meget som mig lyster.

Kriste.

(Raaer op)

Ja tael! for Pokker! tael! jeg er endnu ei bleven saa gal, at jeg vil legge Tomme paa jeres halstørige Tunger, og det er kun en eneste Post jeg begierer og har søgt langt, de maae holde inde med — —

Finette.

Ja, men den Post, Herre, er det forbudne Træ, og just det, som oprækker Lysten. Dersom iblant 30 af de lækkerste Ragouts, man vilde sætte for mig, ifkun sandtes den allersletteste Ret, men som man stændig vilde forbyde mig at spise, blev det den eneste, der vilde friste mig. Dem nu, Herre, om jeg ikke maae være færdig at sprække af Begierlighed til at tale om Herrens Giftermaal.

Kriste.

Nei see, hvilket tvert Sind! hvilken Modsigelse! hvilken Uforsigtighed! det er Gruentimmer der er til.

Fin

Finette.

Lad saa være! men hvordanne vi end ere, og med alle vores Keil, saa herske vi dog over Mandfolkene, ja endog over dem, som bilder sig meest ind, og vi ere just den Klippe, paa hvilken deres Wiisdom og Hovmod liden Stibbrud, de have ikkun skrøbelige Vaaben at bruge imod os; Fornuftten er paa deres Side, men Skionheden paa vores; den buldrende Philosophus larmer forgiøves; hverken kan hans suurseende Ansigt, hans Rynker, eller hans Skraalen frelse ham fra vore Dines dødelige Slud. Han forlader sig paa sin Lærdom, sin Estertanke, og bilder sig ind at være frie for at blive forført af os. En Skionhed kommer frem, hun smigrer, hun lokker af ham, trak — — ved første Anløb har hun Seieren vundet.

Ariste.

(for sig selv)

Der har jeg min Historie, der feiler ikke et Ord.

Finette.

Jeg længes ret efter at see Herren, med tre eller fire Røllinger, hoppendes omkring ham, at leegge Skiul, ride Nante, eller spille Skiotter med dem.

Ariste.

(for sig selv)

Den Taske gjør Ret, at hun leer mig ud, og hendes Kiønstale er ganske fornøftig. (til Finette) Jeg beder, lad denne Skiemt fare. Jeg vil endnu en Tid lang holde mit Ægteskab hemmelig, for ei at gaae den Arv qvit, jeg venter efter min Farbroder, og som er alt det jeg attrager.

Finette.

Hvad, min Herre! kan han attraae noget? Jeg maae vist betiende, at en Philosophus er dannet ligesom et andet
Den giøtte Philosoph. M Men

Menneske. Men hvad har Herren nu gjort af alle de skønne Lærdomme, som han hvert Dieblis har foreholdt os? Den største Skrøbelighed hos et Menneske, sagde han, er ei at kunde blive mæt af Rigdom; hvor mange har ikke denne Svaghed gjort ulykkelig? Jeg kan takke Himlen, min Tilstand er større end min Attraae; en Skat af Døder er nu det eneste jeg stræber efter, og for at opnaae den lod jeg gierne et Kongerige fare. — — Og var der nu nogen, der kunde tage Herren paa Ordet, saa svarede han vist nok: Skyldige Tiener! Tag mig der.

Ariste.

Du bedrager dig; jeg er endnu af samme Tanke, men jeg veed at sætte dem inden de rette Grændser, og mine Børn vilde bande mig, dersom jeg til deres Skade vilde øve Philosophien; en klog Mand bør aldrig gaae for vidt, og jeg maae stræbe, at de ikke skal miste en stor Arv.

Finette.

Den Aarsag er vel grundet; men Deres Herres Børn ere endnu i vente, maaskee kommer de vel; imidlertid — —

Ariste.

Hvad vil du sige?

Finette.

Jeg tørde spaae, at Herren ei vil faae stor Afkom.

Ariste.

Jeg er endnu ikke tredive Aar, og jeg skulde troe i min Alder — —

Finette.

Der holdes for, at et Menneske har ikke alle Gaver tillige, og at de største Hoveder, saa stor Hviagtelse som de

end ellers fortjene, ikke have store Gaver til at forplante deres Slægt.

Ariste.

Finette har Forstand, hun veed at bruge den, og hendes Artighed fortjener vel et Svar. Man taaler til en Tid en Piges Nykker, som ved alt for megen Godhed bliver fordervet, og uforskammet; til Slurning ender hun, ved at lade sig jage paa Døren. Jeg troer Finette er alt for forstandig til, ikke paa det bedste at tage dette gode Raad op og benytte sig deraf, hvis ikke, bliver Slurningen at befrygte.

Finette.

Denne skønne Advarsel faaer jeg vel at erkiende, dette gode Raad faaer dog vel besvares: Jeg merker nok, at Philosophus er en slet Politicus, siden han ikke skønner, hvad man vover ved at jage en Person bort, som har vor Fortrolighed, især, om den er af det Køn, der er geneget til at snakke og at hevne sig.

Ariste.

Dit Svar er ganske rigtig, og forstandige Herrer bør rigeligen belønne dem, deres Hemmelighed er betroet. (giver hende Penge) See, der har du noget for at stille dig tilfreds, og at være taus. (for sig selv) Min Skiebne er at lide og at have Taalmodighed.

Finette.

Denne Hemmelighed var mig en tung Byrde, nu er den saa meget lettet, og Herrens forgyldte Formaninger ere et kraftigt Middel for at gjøre mig taus; igientag dem Luns tidt, saa bliver jeg ganske stum.

Ariste.

Gielder det ei om andet, saa kan jeg forlade mig paa dig.

Finette.

Saa længe Herren betaler vel, lover jeg for mig. Men det er sandt, jeg forglemmer mit Verinde. Deres Hustru — — Nei, Fruen ønsker — —

Ariste.

Fruen — —

Finette.

Mit Herskab — — Min Frue — — Til Lykke nu fandt jeg det; at mit Herskab gierne vilde komme her hid, for at tale med Herren om noget Vigtigt.

Ariste.

Vor Samtale om Dagen er ifkuns lidt fornøden, vi faae Tid nok dertil i Nat; for alle Ting hindre hende fra at forstyrre mig, jeg har et Par Timers Tid noget at forrette.

Finette.

Det er nok; jeg skal rødde Herren fra hendes Besøgelse. (gaaer)

5. Scene.

Ariste.

(allene)

Fromhed og Penge fornaaer meer end de grundigste Lærdomme, og holder jeg dem for tvende useilbarlige Midler til at rette endog de uregierligste Mennesker. Den skalkagtige Finette leer, naar hun seer min Pung, saa jeg nok skal kunde leede derte farlige Sind efter Behag — — Nu da, siden mit Sind er igien bleven lidt roelig, saa lad

lad mig anvende min Tid paa noget vigtigt og nyttigt Arbeide.

6. Scene.

Ariste. Melite.

Ariste.

(Seende paa sin Kone)

Hvad! kommer du der?

Melite.

Åh Himmel! Hvoraf kommer denne Forfættelse? Forarsager dig mit Afsyn saa stor Væmmelse?

Ariste.

Vist ikke; intet i Verden er mig kiere, men naar jeg har ladet dig bede, ikke at komme i mit Kammer, skulde det da vel skee?

Melite.

Det er vel saa; men jeg havde sat mig for at tale med dig om en magtpaaliggende Sag, som maae bringes i Rigtighed.

Ariste.

Naar du vil en Ting, kan intet holde dig derfra.

Melite.

Skulde du vel laste mig, fordi jeg søger dig? Jeg har en stor Fornøielse deraf, og gjør hvad jeg er pligtig.

Ariste.

En Kones Pligt er at være soielig.

Melite.

Tael kunns reent ud, Hierte! hun skal være lydig; en Mandes Myndighed er det dig allene behager.

A 3

Ariste.

Ariste.

Jeg forlanger ikke fligt; det er at besyrlbe mig for Uret; og gjøre mig til en Tyran; jeg begierer allene en Slags Kædelighed imod mig, og ingen Underdanighed, og med al optænkelig Omhu at holde vores Ægteskab hemmet lig. Det er hvad jeg æfter af dig, og du kan igien vente alt af min Erkiendtlighed.

Melite.

Er det da saa stor en Forseelse, at forstørre dig et Dieblit?

Ariste.

Om nogen kom herind, hvad vilde han vel tænke?

Melite.

Han vilde tænke — — Overalt, hvad gav det til Sagen?

Ariste.

Hvad det gav til Sagen? Af Himmels! er det mueligt, at du saaledes med Koldsindighed kan dræbe mig? Har du da glemt, hvad der bevæger mig til, ei at aabenbare — — Hvad siger jeg, der tvinger mig til at sætte alting i Værk, for at betage enhver Mistanke om vores Ægteskab.

Melite.

Det lader sig ikke gjøre.

Ariste.

Nei, om du ikke tier.

Melite.

Jeg anderkaster mig din Villie; men hvorledes! blinde, at Folk ei skulle merke — —

Ariste.

Ariste.

Der har vi det robet.

Melite.

Det skal inderlig glæde mig.

Ariste.

Altid Modsigelse.

Melite.

Den Lykke, at have dig til Mand, er mig saa angennem, saa sød, ja den indtager mit Hierte saa stærk, og jeg gjør mig saa stor en Ære deraf, at jeg blev alt for lykkelig, om det blev bekendt. Forseer jeg mig ved derte Ønske, maae jeg tilstaae, at min Forseelse gjør mig stor Fornøielse.

Ariste.

(for sig selv)

Der er jeg overvunden, fordi jeg er alt for emfindelig. En Qvindes List er dog uden Ende.

Melite.

Du er vreed paa mig, kan jeg see, men veed ikke hvorfor.

Ariste.

Nei, er jeg vreed, er det kun paa mig selv.

Melite.

Af hvad Aarsag, maae jeg spørge?

Ariste.

Over min Eenfoldighed, at jeg har troet, at du var en Kone, der vilde være taus og holde sit Løfte. Thi førend vi indgik nogen Forening sammen, havde du jo helligen tilsagt mig, at saa længe jeg vilde det skulde være hemmeligt, skulde ingen uden din Søster vide det.

Melite.

Det er sandt.

Ariste.

Desuagter maae jeg takke dig, fordi du har været saa omhyggelig, at lade mange vide det.

Melite.

Min Søster, der ikke længe kan tie med noget, er allene Skold deri; jeg har i denne Sag aldeles ikke forraadt dig, og til denne Tid kun alt for noie efterkommet din Villie.

Ariste.

Fortryder du det?

Melite.

Ja.

Ariste.

Uf hvad Karsag?

Melite.

Jeg underkaster mig derved de skadeligste Mistanker om mit Liv og Lernet; vi boe sammen, og jeg maae daglig fornemme, at der tales meget skammelig derom. Jeg besvarer mig ikke derover, min Ufhyldighed er allene mit Forsvar imod Bagvasfelsen, og i det jeg opofrer alt for min Kierlighed til dig, lider jeg Skaar paa min Ære. Men siden jeg saa dyrt maae betale min Udydighed, saa begierer jeg een Gunst til Belønning derfor.

Ariste.

Hvad for en Gunst?

Melite.

At i det mindste Marquis du Lauret ved dig eller mig herom maae blive underrettet.

Ariste.

Ariste.

Marquien! Kan du forlange det? Det er ham jeg mest vilde have det Kiøbt for; thi endskiønt han er en Hofmand, og veed ingen Ting, saa holder han dog lærde Minder, er lystig og munter, og holder det for den største Daarlighed, at tage en Hustru eller en Kiereste. Ja, han paaftaaer, at der er ingen anden Lyksalighed til, end i alle Tilfælde at være ubunden. Skal jeg sige mere, saa har jeg hundrede Gange i hans Nærværelse saa ubesindig forsvaret hans Meening, at dersom han engang veed, at jeg er giøt, vil han vist nok overalt udlee mig?

Melite.

Hvordanne! Skal man skamme sig ved Egetskabs Baand?

Ariste.

Man bør i det mindste skamme sig ved at forandre sine Grundregler, sit Sind, sin Tale, eller taale, at Folk leer een ud, og det har jeg ikke Hierte til.

Melite.

Denne Skrøbelighed saaer du dog overvinde, og sige alting til Marquien.

Ariste.

Hvorfor er du saa meget for, at han skal vide det?

Melite.

Med Tiden skal du faae det at vide, og da vil du bisalde det.

Ariste.

Lad os dog høre Marsagen.

Melite.

Den er ganske søvlig, og for intet at stifte under Stolen, den er uomgiengelig fornøden.

N 5

Ariste.

Ariste.

Hvordanne! du sætter mig i Bestyrrelse.

Melite.

Jeg siger intet videre.

Ariste.

Jeg vil have du skal blive ved.

Melite.

Ja vel, siden du hyder det; denne Spottefugl, som du frægter saa for, denne kloge Hofmand, der ikke troer nogen kan være fornuftig, med mindre han tillige er kold og sindig, lader, naar han gaaer ud fra dig, ingen Dag gaae forbi, uden at komme til mig, for at tale om den Kierlighed, han bær til mig.

Ariste.

Til dig?

Melite.

Til mig.

Ariste.

Melite!

Melite.

Naa da!

Ariste.

Hvad Formodning, at — —

Melite.

For ei at sætte jer sammen, havde jeg besluttet, at tie med dette; men da hans idelige Overløben er mig haardt imod, saa er der, for at besties derfra, intet sikkrere og kloaere Middel, end at aabenbare ham vores Egteskab. Beslut nu, men beslut snart, hvem af os der skal gjøre ham denne Bekjendelse; du kan betænke dig derpaa, men viid derhos, at længer end i Dag kan jeg ikke tie. (gaaer)

7. Scen

7. Scene.

Ariste.

(Alene)

Tov lidt! hun gaaer bort! hvilken Forvirring er jeg
 ikke sat udi! — — Skal jeg troe, hvad hun siger? — —
 Det er ikke mueligt, og Marquien — — Jeg tør vedde,
 at hun har opdigtet denne Streg for — — Nei, hun er
 for dindig vertil, og jeg gierde hende Uret, om jeg havde
 sine Tanker om hende; — — Men hvad Dom skal jeg
 fælde, og hvad bliver Slutningen? — — Marquien for-
 liebt! det glæder mig af Hjertet — — Hvad glæder mig?
 — — at han beiler til min Kone — — der er intet
 Artigt i; jeg frygter for min Hæ — — for min Hæ
 — — Hvor er man dum, naar man er give — — Jeg
 faaer hen at besøge Marquien, og see, om jeg med List
 kan komme ham til at tilstaae for mig selv hans Skrøbelig-
 hed, og jo større jeg finder samme, jo mindre har jeg at
 frygte for ham, og siden maae jeg see, hvad jeg har at gjøre.
 (gaaer bort)

Ende paa første Act.

Anden Act.

I. Scene.

(En for Sahl)

Celiante. Finette.

Celiante.

Du siger, at Marquis du Lauret kommer her?

84

Finette.

Ja, Frøken.

Celiante.

Meener du han elsker mig?

Finette.

Nei.

Celiante.

Naar jeg skal tale oprigtig, da fortryder det mig.

Finette.

O! jeg troer det gierne; — Men han finder ikke engang Behag i den fortræffeligste Skionhed.

Celiante.

Derfor ønskede jeg nok at vinde hans Hierte; fik jeg det i Sind, skulde det vel gaade an; der ere saa visse Kunster, som jeg forstaaer paa mine Fingre, hvorved man kan lokke sig en Karl til sig, og herske over ham.

Finette.

Belan! Forsøg derpaa.

Celiante.

Taler du Alvor?

Finette.

Det Alvor.

Celiante.

Jeg svar dig til, det skulde ikke vare længe, førend han skulde finde, hvad Kraft mine Dine har, og han skulde endog i Dag falde paa Knæ for mig og tilbede mig.

Finette.

Om han nu falder paa at elske jer, Frøken, hvortil sigter I da dermed?

Et

Celiante.

At sige ham reent ud, at mit Hierte foragter ham, at hverken Midler, Ahner eller Høihed kan forbinde mig til en Nar.

Finette.

Nar er han intet; det er en Mand, som tænker den største Lyksalighed bestaaer i Koldfindighed; for Diesten er han ydmyg og høflig med Fruentimmer, og vil blive elsket, om han blev forliebt; Lad ham være den, som I troer han er, saa er det dog mere Ære for jer at vinde ham, og elske ham oprigtig, end at binde jer til jeres smukke Damon, min Herres gamle fortrolige Ven; han elsker I, og saa vidt jeg skønner, ere jeres Tanker, at gjøre en fortræffelig Mand af ham; hvad det angaaer, var I nok saa vel tient med Marquien. Fornemme Folk følger Moden, og en Hofmand maae alletider være en soelig Mand; det er Høvedskunden; hvad gik det, om en Mand er en Nar, eller hvordan han er, naar han kun vil tillade jer at have en god Ven.

Celiante.

Ja, i sig selv har du Ret.

Finette.

Hvad andet? Jeg forklarer jer her de allerdybsindigste Lærdomme, der ere til; bryd overtvert med Damon, det er det, jeg paastaaer, thi han er ikke for jer, da han ei er af Aldel.

Celiante.

Du tager Feil, Finette; mit Hierte tilsiger mig, at han tvertimod vore Tanker, maae være af høj Byrd, og at han kun for visse Aarsagers Skyld, som vi en Dag vil faae at vide — —

Finette.

Det saa! det er et skönt Eventyr jeres Kierlighed kan opdigte; jeg kender Karlen, hans hidstige Kierlighed har ingen anden Grund, end hans eget Gavn; han veed, at I har arvet endeel Midler efter jeres Døfter, hvorved han i Tiden tænker at forbedre sin Tilstand, og det bringer ham nu til at være saa udmag og soielig; men givt jer først med ham, saa skal I nok see han bliver ikke saa lydig.

Celiante.

Jeg bifalder dig, du har Ret; jeg har selv over hundrede Gange foreholdt mig det samme, og med største Klid søgt over i to Aar at forkaſte denne Kierlighed. Jeg har tidt ilde beegnet denne for høit elskede Veiler, min Hovmod har tidt tient mig til Vaaben imod ham; endelig for at befries fra denne Kierlighed, har jeg endog holdt mig fra at see ham; men alt det har været forgievet; jeg troer jeg maade være forheret. Dog, bie lidt!

Finette.

Hvad skal der nu see?

Celiante.

I Dag er jeg ret til Ginds at bringe ham til Forviselse. —

Finette.

Mogle gode Dunster kunde nu komme jer tilpas, naar I raser. Er I fornøsttig?

Celiante.

Jeg har aldrig været saa fornøsttig.

Finette.

O! hvorfor er Damon her ikke? — Men saa snævert
saar

saar I ham ikke at see, saa staaer I der lyen som en
Gaas.

Celiante.

Jeg opmuntrer mig selv, for ved første Leilighed at
bryde ham ret emfindtighen, vær mig behjuelig heri; lad
os handle om noget, der kan være mig imod; tael om min
Søster.

Finette.

Naa vel da! min Frue har fundet Middel til at for-
tørne vores Philosophus, og saae Ende paa hans Taalmo-
dighed; han har for første Gang yttret sig med nogle små
Hastigheder, som nok med Tiden, saavidt jeg kan see, vil for-
andres til Fiendskab, og jeres Søster derover ikke leve mere
saa lykkelig som tilforn. — Mischager det Frøkenen?

Celiante.

Nei vist ikke; jeg er færdig at daane af Glæde; min
Søsters Lykke har opvakt Misundelse hos mig, og har i to
Aar gjort mig mit Liv suurt.

Finette.

Saa fald da i Fortvivelse, thi denne Tvistighed har
ingen anden Folge havt, end de ere igien forligte, og en
Forligelse, saa sød, saa kærslig, saa bevægelig, at vores
Philosophus har grædt derover, og jeg, jeg selv, her som
jeg staaer, kan ei heller tænke derpaa, uden at græde.
(hun græder)

Celiante.

Saa elske de endnu hverandre?

Finette.

Ja Frøken! ti Gange mere end tilforn, min Herre
er nu bleven en Træl af sin Kone.

Ce

Celiante.

Den Styrper!

Finette.

Paa jo høiere Tone hun siden en Time tager det, jo mere er han indtaget af hende.

Celiante.

Nei, jeg kan ikke holde det længer ud; jeg kan ikke begribe, hvorledes Melite har kundet fortrylle saadan en værdig Mand! var han min Mand, som jeg vilde ønske, jo mere undergIVEN han var, jo mere vilde det høre mig, men have sliG Skøbelighed for min Søster, er en Blinde, som støder og nager mig, jeg er færdig at sprække af Harme og blive affindig derved.

Finette.

Lyftig! Hvorledes staaer nu Damon anstrevet hos jer?

Celiante.

Som et Affkum.

Finette.

Det vel! der er han, tykkes mig; han kommer ret tilpas, og jeg vil lade dem blive sammen.

(Saamart Finette er gaaet, sætter Celiante sig klodesløs hen paa en Stol, og giver sig til at tænke).

2. Scene.

Celiante. Damon.

Damon.

(Seer noget paa Celiante, uden at hun lader som hun merker det)

Om jeg dømmer ret, saa vil de være ene.

Celiante.

Det Kulde I strax have merket, men I soker intet.

Damon.

Endstaaer min Nærværelse maatte falde Dem kiedsom-
melig, kan jeg dog ei overtale mig — —

Celiante.

(foragtelig)

Man kan aldrig blive af med jer, uden man skal
løbe fra jer.

Damon.

(for sig selv)

Jeg saaer give Kibb, hun tager paa den høie Tone.

(sætter sig i et Hjørne)

Celiante.

(ivrig)

Jeg vil I skal gaae bort.

Damon.

Gierne, men vær saa naadig og sig mig hvorfor.

Celiante.

(foragtelig)

Jeg har vel ingen Regnskab at giøre Dem?

Damon.

Jeg tilstaaer det; men om min brændende Kierlig-
hed — —

Celiante.

(staaer hastig op)

Du kommer der noget Abgesmagt.

Damon.

De skal ikke høre et Ord mere.

Den giorte Philosoph.

Es

Celiante.

Min brændende Kierlighed! hold aldrig sig en smigrende Tale til mig, jeg saaer Ondt for Hiertet ved at hør den, jeg varer jer ad. Min brændende Kierlighed!

Damon.

(for sig selv)

Dette Sind maae man lade gaae over.

Celiante.

Jeg troer I tager mig for et Barn.

Damon.

Aldeles ikke; jeg veed vel bedre.

Celiante.

Hvad vil I sige dermed? Gaae jer Vel.

Damon.

(vil gaae)

Det strax skal jeg gaae.

Celiante.

(holder ham tilbage)

Nei, nei, jeg har betænkt mig; ligst siges ikke i eens Dine, uden man er findet at slaae op med een; det skal og paa Diebliffet stee. Men jeg vil, at I skal først forklare, hvad I har forstaaet ved den Streg, I med saa haanlig en Patter har givet mig.

Damon.

De har imod min Villie selv afsvunget mig den. De troer jeg tager Dem for et Barn; jeg vil rette og overføre Dem, at jeg gjør Dem den Ret, De tilkommer.

Celiante.

Og hvordanne?

Damon.

J det jeg siger, De er det ikke.

Celiante.

Men hvad vil J sige? Forklar det engang.

Damon.

Jeg vil sige — — Ei! hvad Døkker, det forstaaer sig nok.

Celiante.

J er et Skarn.

Damon.

Jeg!

Celiante.

Aa Himmel! hvor er han blyfsardig! ham maae man kalde et Barn.

Damon.

(leer)

Imellem os at sige, ere vi det begge i lige Grad.

Celiante.

Nu! det er for grovt; jeg kan ei taale det; den Sag skal vi gjøre ud med hverandre.

Damon.

Dertil forpligter jeg mig.

Celiante.

Med allersørste.

Damon.

Paa Diebliffet.

Celiante.

Paa hvad Maade?

Damon.

Endskjønt De fordrer mig ud, vil jeg dog overlade Dem selv at udnævne Tiden, Stedet, og Baabnene;

men for at giøre alting lige, er De ikke, siden De ved Deres Skønhed kunde forblinde mig, eenig med mig deri, at vi udvælge en Nat, for at afgiøre vores Strid sammen; De leer deraf?

Celiante.

Ja, jeg leer, hvor vreed jeg end er; dette Indfald er godt, og kan ikke mishage mig. (hun leer stærkere)

Damon.

Det er mig kiert af Deres Omgang at see, at vores Tvistighed snart vil ophøre.

Celiante.

(alvorslig)

Nei, min Herre! jeg svar at hade jer stedse.

Damon.

(for sig selv)

Der er altid noget Nyt i hendes underlige Væsen, men jeg veed Naad til at giøre Ende derpaa. (til Celiante) Jeg merker, i g kan ikke erholde Forladelse for min Forseelse, skönt, sandt at sige, jeg ikke veed, ved hvad Misdagiering jeg antænder Deres Had, og taber Deres Høiagtelse. Mine Sukke og min Ydmyghed gjør Dem fortredelig, og et Hjerter lader sig ikke tvinge; jeg følger det, det vil legge mig i Graven. Men, Banartige! efter min Død skal I giøre mig Ret, I skal savne mig, naar I mere kan have mig, og I skal blive til Rov for jeres unyttige Bekymringer. Farvel! (vil gaac)

Celiante.

(kiertlig)

Damon! Damon!

Damon.

(med kjerlig Mine til hende)

O! alt for indtagende Skønhed!

Celiante.

(for sig selv)

Den Skielm bevæger mit Hierte, og kommer mig til
at sælde Taarer. (høit) Hør dog — —

Damon.

Nei! jeg vil De skal savne mig, og jeg forlader Dem.

Celiante.

Og jeg vil I skal blive her.

Damon.

Jeg bliver da, men af Høflighed.

Celiante.

Af Høflighed?

Damon.

Eller blot af Lydighed, ligesom De behager.

Celiante.

Jeg maae ret ærgre mig.

Damon.

Hvorover?

Celiante.

At jeg ikke kan undvære jeres Nærværelse; jeg vilde
hade jer saa høit, som I er elsket af mig.

Damon.

O! det vilde koste Dem megen Umage; De har jo
også svoret, at De vilde stedse bære Had til mig.

Celiante.

Nei! hvor jeg løi den Gang!

Damon.

Hvilken underlig Tale, at sværge paa, at De vil have mig, naar jeg viser sterste Glid i at kunde behage Dem, jeg — —

Celiante.

See! nu svar jeg tvertimod paa, at jeg elsker jer.

Damon.

Hvilken Eed skal jeg fæste Troe til?

Celiante.

Den sidste; thi den er den eneste mit Hierte har Deel i.

Damon.

Taler De oprigtig?

Celiante.

Ja, jeg forsikker det oprigtigen; mit Sind har begyndt, Hiertet har endt; mit Sind sortørner jer, og mit Hierte lader sig bevæge af Kierlighed til jer.

Damon.

Saa lad da Deres Hierte og ei Deres Sind raade; men jeg beder endnu engang, sig mig hvad Nykker Deres Sind faaer, for at sætte sig saa op imod mig?

Celiante.

Det hevner sig, fordi det ikke kan fæste sine Tanker, og det indskyder mig ofte nogle Bevægelser, der ere blandede med Had og Foragt, og som giøre Hinder i den Tilboelighed, jeg bærer til jer; Kierligheden understøtter jer, mens ved Estertanke bliver J ilde begejnet.

Damon.

Den Hoflighed, De beviser mig, er jo tillige en Der

breidelse; jeg maae da have mange Feil, som Deres Sind
 faaer sig over.

Celiante.

Feil! Jeg fik aldrig Ende, om jeg fra Grunden
 skulde gaae den Sag igiennem.

Damon.

Den Undersøgning gøres ikke meget nødig.

Celiante.

Først, min Herre! under et Skin af fuldkommen
 Oprigtighed, er I falsk, snedig, og saa listig som en lille
 Djevel.

Damon.

Jeg meener — —

Celiante.

Hør mig ud, det er saa godt som en Prædiken; I
 holder for at have overmaade store Meriter, og intet kan
 liges ved jer; underhaanden leer I jeres beste Venner
 ud, endskjønt I er meget hoslig og ydmyg, naar I er hos
 dem; jeres egen Nytte er i alle Ting jeres Mettesnor; I
 regieres saa hemmelig af Egenkierlighed, og naar ingen seer
 det, løber I strax for Speilet, for at have den Fornøielse
 at betragte jer selv; denne Afbildning er vel ikke meget til
 jeres Fordeel, dog med alle jeres Feil, er jeg særdig at blive
 rasende af Kierlighed til jer.

Damon.

Er det vel tilladt, endskjønt jeg beskyldes for Falsk-
 hed, at efterfølge Deres Oprigtighed?

Celiante.

Lad os høre.

Damon.

De er deilig, behagelig, gæmild, men derhos stolt, uroelig, hovmodig, andres Lykke opvækker Dem til Misundelse, og De kan blive mager over at see andre blive fede. De har Forstand, men den tager ofte Feil, og forvolder et ubestændigt og ubehageligt Sind hos Dem; ethvert Fruentimmer, der behager, finder Dem i Veien for sig, og Deres Dine føre aabenbare Kria med alle Mennesker. Den Dyrtighed, De gjør saa meget Væsen af, er ei andet end en Virkning af et tvrigt Væsen; alting uden Forskiel er for Dem Anledning nok til at tale om, og den mindste Ting, De skal tie med, plager Dem til Døde. Denne Afbildning er vel ikke meget til Deres Fordeel, dog med alle Deres Feil er jeg færdig at blive rasende af Kierlighed til Dem.

Celiante.

J bær Kierlighed til mig?

Damon.

Gid jeg maac døe paa Stedet, om der skal findes nogen trofastere Veiler til end jeg; thi endskiønt Deres Skandhed er heblandet med nogen Feil, saa er mit Hierte saa indtaget, at de Feil ikke engang kan røre mig.

Celiante.

Jeg forstrækkes paa jeres Begne derover; J kender mig for vel, for at blive min Mand, og der saar mig ingen, uden at troe mig fuldkommen.

Damon.

Nu da, saa er De det, er De saa fornsiet?

Celiante.

Fornsiet! Nei, denne Foiandring er alt for afgøsmagt for at behage mig.

Damon.

Jeg vilde ikkims spøge, og langt fra ikke sortør-
ne Dem.

Celiante.

For jeg vel stole endnu paa nogen Føielighed paa
Jeres Side?

Damon.

For De tvivle derpaa?

Celiante.

Saa kom aldrig mere for mit Afsyn.

Damon.

Jeg troer De spørger.

Celiante.

Aldeles ikke; gaae bort i dette Dieblif, jeg svarer
ikke længer for mig selv. (Damon gaaer)

3. Scene.

Celiante.

(allene)

O! din Bedrager! du gier en flon Beskrivelse paa
mine Dyder; om man vil troe ham, saa er jeg gal og en
saldkommen Coquette. Gal! deri har han Ret, siden jeg
har kundet fatte Kierlighed til ham; men hvad er han ikke
Købt til at behage og elskes! det er desto værre alt for sandt,
og det som bedrøver mig paa den Maade; er jeg da ikke
gal, fordi jeg har elsket ham? Coquette! lad os see en-
gang, sandt at sige: jeg finder, at han har nogen Grund
dertil; men er det vel noget at bebrejde En? Kan man
være Fruentimmer, uden at ville behage? Alle Fruentim-
mer ere Coquetter, enten af List eller af Naturen, eller af

Hovmod. Han sætter til, at jeg er uroelig, misundelig; jeg har stor Uret at fortryde paa det, min Søster, som ikke er nær saa smuk som jeg, skal have en Mand, der uden Betænkning burde have taget mig. Jeg er hovfærdig, nu da! er det saa stor en Last? Kan man vel vide at være deilig, uden at være stolt? Jeg er aabenmundet; ja, der er noget i; men mit Rign, er det skæb til at være taus? Til Slutning: jeg er ubestandig, underlig, ja meget særskildt; intet er jo kiedsommeliggere, end altid være den samme; altsaa, min Hr. Damon! alting vel overvoiet; I er en Løgner, og jeg har ingen Feil.

4. Scene.

Melite. Celiante.

Melite.

Ingen Feil! den Berømmelse er prægtig nok, og I roser jer ikke ilde selv.

Celiante.

Finder I den er god saaledes?

Melite.

Sikkerlig.

Celiante.

Det er mig kiert; naar jeg skal gjøre jeres Berømmelse, skal der ei heller seile noget.

Melite.

(smilende)

I maler mig lidt af med ganske andre Farver.

Celiante.

Sandheden tager Overhaand hos mig; jeg siger, hvad jeg troer.

Me

Melite.

Der er intet, der overgaaer Oprigtighed, men det er ei altid sandt, hvad man troer.

Celiante.

Jeg kan ei falde i slige Wildfarelser; jeg troer aldrig uden hvad der er sandt.

Melite.

Og dog troer I, at I er uden Feil?

Celiante.

Hum! det kunde vel i Nødsfald bevises.

Melite.

Hvordanne, om jeg maae spørge?

Celiante.

Ved at vise, som let kunde skee, at I og jeg ere hinanden i alle Tilfælde ulige.

Melite.

Dersom jeres og mit Væsen ikke er eens, skulde jeg ti tænke, at deraf kunde sluttres noget imod mig.

Celiante.

I tænker ved jeres skulte Hovmod at bilde Folk noget ind, men I maae forstille jer saa meget som I vil, saa kiender man jer nok.

Melite.

Jo bedre jeg bliver kiendt, jo mere finder jeg Folk ere fornøiede med mig; jeg kiender andre, som man maa skee ikke blev saa fornøiet med.

Celiante.

I gjør jer meget stor af den Konst, at I kan lede en Mand efter jeres Sind, hvis Tensfoldighed man beklager.

Me:

Melite.

Jeg stræber at behage ham, han erkender det, deri bestaaer al min Konst. Jeres gif maaskee noget videre.

Celiante.

Jeg maae tilstaae, I kan stille jer ret skinnelig an, da I dog ikke ved jeres Meriter har indtaget ham.

Melite.

Men I, endskiønt I gjorde jer Haab derom, har dog med jeres Meriter, hvor store de end ere, og hvor meget I end bryster jer af dem, ikke kunnet indtage ham.

Celiante.

Mit Haab har slaget mig Feil; hvilken nærværende Snak! det stod kuns til mig at faae Fortrinet.

Melite.

I er den Vidske, men fik det intet.

Celiante.

Fordi jeg kuns liden flattede derom.

Melite.

Imidlertid bærer I dog nogen Fortrydelse over min Lykke; som Søster elsker I mig, tvertimod hader I mig som Kone.

Celiante.

Seem den, der er en Toffes Kone.

Melite.

Hvad I kunde sige, burde vel ikke falde mig selsomt; men denne sidste Streg er saa haard at fordsie, og dersom I vover at blive ved, skal I ud af Huset.

Er:

Celiante.

Det gierne; jeg kan desuden ei længere omgaaes jer, I gjør mig hver Dag Fortred og Overlast; men om I end havde 20 Mand, skal jeg hevne mig over jeres Foragt.

5. Scene.

Melite. Celiante. Ariste med en Bog i Haanden.

Celiante.

(tager ham ved Armen, saa Bogen falder)

See! er I der? Jeg skal fortælle jer Noget, som uden Tvivl vil forundre jer, (raaber høit) jeres Kone — —

Ariste.

Ei! lad dog være at nævne det Dødv, det har vi so saa tidt afscalt.

Celiante.

O! jeg beder jer, vær ikke saa emfindelig derover.

Melite.

Dersom du har for mig den Kierlighed, som kan ventes hos en Mand — —

Ariste.

Hos en Mand! Det vel begyndt; — — For alt, hvad jeg kan bede, lad det Dødv ei komme mere i din Mund; lad os komme til Sagen: ventelig har noget Lapperie forarsaget Trætte imellem jer.

Melite.

Lapperie! — —

Celiante.

Lapperie! ganske vel truffer;

Me

Melite.

Ariste! siden du vil, at jeg skal betjene mig af
det Navn; du maa vide, at min Søster — —

Celiant.

Viid, at Melite — —

Ariste.

J har Ret begge to.

Melite.

(for sig selv)

Hans Koldfindighed optirrer mig.

Celiant.

— Hold inde med jer Skiemt til en beleiligere Tid,
nu gielder det.

Ariste.

Det gielder, det gielder, man skal leve i Røe; jeg vil
ikke undersøge Marsagen til jeres Trætte, den maatte maas-
kee fornyes derved; men for min Skyld beder hverandre
om Forladelse.

Celiant.

Bede om Forladelse! Jeg, som hun vil jage paa
Døren — —

Ariste.

Melite! hvor har du vel kunnet falde derpaa?

Melite.

Men du! naar jeg nodes dertil, kan du da vel
udtrykke mig det til Last?

Ariste.

Hvem nøder dig dertil?

Melite.

Min Søster selv; hun forløber sig saavidt, at hun
tor skielde dig ud i min Nærværelse.

Ariste.

Ariste.

Ei andet! saa giv jer igien tilfreds, jeg fortørnes aldrig over Fruentimmer: Skildsord.

Melite.

Jeg kan merke du foragter os høiligen.

Celiante.

Jeg skulde vel troe, at Fruentimmer ere ligesaa meget værd som de flygtige Mandfolk.

Melite.

Du holder intet værd at høres, uden det tages af en Bog.

Celiante.

Omgaaes kun med vores Kion, saa lærer I nok at leve.

Ariste.

Her er jeg vel ankommen, nu gaaer det paa mig løs. Saa holder I mig da for een, som vil spøge i Uide! Nei, at jeg lettelig overbærer med Fruentimmernes Skildsord, meer af puut Verbødighed for deres Kion, see derfor ei mere vrede paa hverandre, men siig hvorefter I trættes.

Melite.

(Cester at have betænkt sig)

Spørg min Søster derom.

Celiante.

Nei, siig det selv.

Melite.

Jeg husker det ei mere.

Celiante.

Jeg ikke heller.

Ariste.

Ariste.

Godt! den Knude er let at løse, og Sagen er klar; jeg merker I trættes, uden at vide hvorfor; altsaa er min Dom, med saa Ord, at I skal forliges, eller at I ere begge to gale.

Melite.

Du kunde vel sage os det lidt hæffligere.

Celiante.

(hidfigen)

Den Galeste af os er klogere end I.

Ariste.

O da! har I Lyst at trættes, saa gjør det.

Celiante.

(sagtmodig)

Jeg trættes kun, naar jeg er vred, men aldrig, naar jeg er koldfindig.

Ariste.

I har i Sandhed Uret; jeres Ivrighed foragtede mig meget, og der var paa begge Sider saa megen Fornødsand, saa megen Artighed deri. Lad see! tag Mod paa nye! ere I saa hastig fiede deraf?

Celiante.

Fornoi Herren engang.

Melite.

En artig Tidsfordriv!

Celiante.

I skal ikke faae den Glæde at lee paa vores Regning, vi vil gjøre Fred med hverandre.

Melite.

Jeg havde ikke megen Lust dertil, men jeg vil forsøge mig, og det een Gang for alle.

Celiante.

Giv Haanden derpaa.

Melite.

Det gierne, der er den.

Ariste.

Du hevner I jer alt for stærk.

Celiante.

Der er mig desto kiere.

Ariste.

Der seiler intet andet, for at faae mig til at blive forroft derover, end at I skulle omfavne hverandre oven i Kiohet.

Celiante.

Jeg gjør det af mit ganske Herte.

Melite.

Jeg iligemaade.

Ariste.

Det saa! og jeg for at vise jer, hvor gal jeg er derover, saa vil jeg i min Jorighed kysse jer begge to.

Celiante.

Den Forræder!

Melite.

Han bedrog os begge.

Ariste.

Ja, I har opfuldt mit Onske.

Han kysser og omfavner dem. Gerontes, som kommer ind, staaer og betragter Ariste, og naar han begynder at tale, loder Søsterne bort.

Den giorte philosoph.

p

6. Sc.

6. Scene.

Ariste. Gerontes.

Gerontes.

Tryk efter, Fatter! I har ret Grieb derpaa.

Ariste.

(uden at røre sig eller see paa Gerontes)

Ak Himmel! hvad hører jeg for en Røst! det er min
Farbroder; her faaer jeg en nye Plage.

Gerontes.

Det gjør mig Ondt, at jeg skal forstyrre jer i jeres
Forretninger; I philosopherer fortreffelig; hvad var det
for Røselinker?

Ariste.

Jeg beder hierte Farbroder at holde inde med flige
Titler, det er — —

Gerontes.

Hvad er det?

Ariste.

(for sig selv)

Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige ham.

Gerontes.

Ei saa for Pokker! lad det faae Ende.

Ariste.

Og De, vær ikke saa ivrig; jeg har sagt Dem det
hundrede Gange, Deres Galde løber over.

Gerontes.

Min Hr. Philosophus, I er en Slubbet, som
ger kuns Udflugter; jeg vil, at I skal svare mig reent paa
mit Spørsmål.

Ariste.

Ariste.

De skal faae saadant Svar, det er mig en let Sag; men jeg vilde, at Deres Sind var først bragt lidt i Roeslighed.

Gerontes.

Saa svar da!

Ariste.

Sagte! eller jeg siger ikke et Ord mere.

Gerontes.

Tænker I at omgaaes mig som en Toffe?

Ariste.

Vist ikke, hierte Farbroder! De har sund Forstand, en munter Geist, De er frisk og rørig, De har store Midler.

Gerontes.

Ne!

Ariste.

I Henseende til Deres Byrd, da er den saa god, at De ikke havde nodig at vige de Allersfornemste.

Gerontes.

Vil I svare mig?

Ariste.

Desuden har De den Lykke at være Enkemand, og ingen Børn har.

Gerontes.

Til Sagen — —

Ariste.

Og De nyder den lykkelige Frihed, som alle for- miste Folk attræder.

Gerontes.

Din Hund!

Ariste.

Deres Brodersøn elsker og ærer Dem, men dog med al den Lyksalighed — —

Gerontes.

Ja, med al denne Lyksalighed, saa er denne skielmste Brodersøn, som elsker og ærer mig, færdig at gjøre mig gal med sin forbistrede Snak.

Ariste.

Men — —

Gerontes.

Tael et Ord til, saa gjør jeg dig arveløs.

Ariste.

Siden min Tale fornærmer Dem, vil jeg gaae bort.

Gerontes.

Nei, jeg vil have Forklaring, og vide strax paa Stedet, hvad det er for Skionheder.

Ariste.

Gode! jeg skal fornøie Dem; de ere Søstre,

Gerontes.

Videre — —

Ariste.

(betænker sig)

De ere fra Bretagne.

Gerontes.

Det er vel.

Ariste.

De vilde reise ud paa Landet; og i største Uskolbigbed sagde jeg dem farvel, da De kom over os her; der har De det altsammen.

Gerontes.

Hun! jeg er kommen i et magtpaaliggende Grunde,
og som vil blive moersomt for jer.

Ariste.

Maae jeg da bede herte Farbroder at sige Sagen i
Korthed.

Gerontes.

Jeg er kommen for at give jer.

Ariste.

For at give mig?

Gerontes.

Derfor er det; finder I jer derved fornærmet?

Ariste.

Nei vist ikke, men — —

Gerontes.

Og det, som mere er, jeg bringer Bruden med.

Ariste.

Hvem er hun?

Gerontes.

Min Stisfatter.

Ariste.

(for sig selv)

At! nu er jeg om en Hals.

Gerontes.

Hvordant! om jeg merker ret, er I vred derover.

Ariste.

Forlad mig — —

Gerontes.

Det Partie er ei at forfaste.

Ariste.

Det er sandt; men min Farbroder maae tilgive mig min Forundring — —

Gerontes.

Jeg kommer lige fra Landet; lad os gaae hjem til jeres, naar jeg faaer drukkert et Glas, kan vi naermere tales ved derom. (gaaer)

7. Scene.

Ariste.

(allene)

Hvad skal her vel blive af? det er for mig, som jeg laae paa Pinebenken.

8. Scene.

Ariste. Finette.

Finette.

Marquis du Lauvet har ladet sige, han vil komme til Middag og spise hos Herren, siden han havde hørt, da han kom hjem, at Herren havde søgt ham.

Ariste.

Han kommer vel tilvras. Der har jeg nye Fortræd; lad een gaae og vare ham ad.

Finette.

Det gøres ikke nødvendig.

Ariste.

Hvorledes?

Finette.

Han er her.

Ariste.

Eaa siig, at min Farbroder — —

Finette.

Imidlertid I laver jer til at tage imod ham, er han
gaaet ind til Fruen, for at gjøre hende sin Opvartning.

Ariste.

Er han hos hende?

Finette.

Ja, og den gode Marquis gjør sig al Umage at sige
hende en Hob søde Ord, han gjør forliebte Dine, ja han
har kastet sig paa Knæe for hende; jeg kan ikke troe andet,
end det skeer af lutter Spøg, thi Herren kender ham vel.

Ariste.

(med tvungen latter)

Ja, det forstaaer sig. (for sig selv) Jeg sprækker af
Harme. (til Finette) Hør! siig ham strax — — Nei,
sig kuns intet, jeg skal dog have en lang Samtale med
ham, saa jo før det skeer, jo bedre; jeg vil da strax
komme.

Finette.

Siden han er hos Fruen, kan han vel bide efter
Herren; Tiden vil ikke falde ham lang der.

Ariste.

Jeg tvivler intet derpaa; men jeg vil tale med
ham.

Finette.

Hvor?

Ariste.

I mit Studerekammer.

(Finette gaar)

9. Scene.

Ariste.
(allene)

Mon min Tilstand ikke er ynkværdig nok? Bliver jeg ikke gal, maade jeg sige, det er en Lykke.

(gaaer)

Ende paa anden Act.

Tredie Act.

I. Scene.

Marquis du Lauret.

(allene)

Na da! jeg maade bekiende, at Aristes Farbroder er dog et selsomt Menneske; aldrig saae man nogen mere plum, mere grov end han; jeg kan ikke holde det ud; hans Bæsen, som ikke er at komme tilrette med, forvolder, at han med al den Forstand, han end besidder, ikke er at omgaaes med. Brodersønnen har vist overmaade Prover paa sin Følelseshed, og han har Leilighed at øve sig i sin Philosophie. Jeg vil gaae saa længe ind til Melite, indtil Ariste kan rede sig ud fra denne kedsommelige Samtale. Men der er han.

2. Scene.

Ariste. Marquis.

(Ariste)

Marquis! jeg haaber, at De tilregner mig ikke min Farbroders Ubesindighed.

Mar

Marquis. —

Jeg troer De hancellerer; jeg fornåm alt for vel den forvirring, De var i, og den gif mig ligesaa nær som Dem selv.

Ariste.

At komme lige ind i mit Kammer, for at brude mig, kraale, forstyrre os, og støde Dem for Hovedet oven i Ribber. Nei, jeg kan ikke tænke derpaa, uden at døe af Bluse.

Marquis.

Er De kommen til Rigtighed med hverandre?

Ariste. — —

Nei, der seiler meget i; han tænker at foreene mig med hans Stisbatter.

Marquis.

Og De er ikke saa tosset at gaae hen og givte sig! Hvad er dog ikke Philosophien til stor Fordeel; aldrig har nogen vidst bedre at betiene sig deraf end De.

Ariste.

(for sig selv)

Han narret mig; skulde han have udforsket min Sammeltighed? — — (til Marquis) Jeg har tid nok, der er sandt, meget ubesindig gjort Skiemtedigter over de stakkels Mand.

Marquis.

Hvad! vil De nu fable om, og holde med dem?

Ariste.

Ja, jeg begynder at vikes over Deres Skiebne.

Marquis.

At! min stakkels Mand! skulde I vel være givet? Her

mumles saa noget — — Men jeg kan ikke troe det, og jeg har dygtig Kiendte paa dem, der digtede sligt.

Ariste.

De har tient mig deri; jeg er Dem derfor meget forbunden.

Marquis.

Jeg kan ikke taale, at nogen vil sætte Dem en Klif paa.

Ariste.

Sætte en Klif paa, siger De, hvordant! Hvad er Deres Tanker? Skulde vel mit Navn og Rygte lide noget Skaar, dersom — —

Marquis.

Deres Wijsdom er alt for bekiende; De har saa ofte roeft den eenlige Stand; De har alt for meget beleet forstandige Folk, der for sin Livstid saaledes forbinde sig, og beklager deres Daarlighed; ja De har saa ofte helliget forpliet sig til at være Deres hele Livstid Philosophus og Ungkarl, at ved den allerringeste Mistanke, der kunde falde, at De havde handlet derimod, vilde det hele Publikum falde Dem paa Halsen, og Piger, Koner, Mænd, ja alle Slags Folk, baade til Hove og i Byen vilde lee Dem ud.

Ariste.

De havde største Ret deri. (for sig selv) Jeg er dødsens, om han erfarer, at jeg er givet.

Marquis.

De seer, jeg taler oprigtig med Dem.

Ariste.

Ja, jeg merker det.

Marquis. —

Melite er jo Deres Ven, men er hun intet videre?

Ariste.

Nei, intet videre.

Marquis.

Det har jeg altid sagt, og paaستااer endnu, at man kan aabenbare Dem, at man elsker og tilbeder hende.

Ariste.

(med en tvungen Mine)

Saa men! — — Ligesom man vil. (for sig) Hvilken Plage!

Marquis.

Saa vil jeg da tale frit med Dem: jeg elsker hende.

Ariste.

De spørger.

Marquis.

Jeg tilbeder hende.

Ariste.

Ei! hvilket Eventyr!

Marquis.

Det er sandt, hvad jeg siger.

Ariste.

Desto værre! jeg skammer mig derover paa Deres

Begne; De og jeg ere eens Fjendsinnelse underkastede; Sky

Melite.

Marquis.

Nei, fiere Ven! jeg er ei mere i Stand til at kunde

benytte mig af saa viis et Raad; jeg elsker saa høit, at jeg

vil — — givte mig hovedkulds.

Ariste.

Ariste.

Folk vil lee Dem ud, og jeg allerførst.

Marquis.

Jeg har store Midler, er af høj Stamme, og den eneste tilhænger, med hvilken Navnet ellers maatte uddø; dertil nøder mine Slægtninge mig at gjøre et Valg; alle disse Paastud haaber jeg skal kunde undskyldte min Skrøbelighed; desuden er jeg Mand for at lee selv af fuld Hals med hvem, som vil lee deraf; svar kun derfor Deres Hørmøinger, thi Sagen er besluttet og skal snart blive klar, om De vil understøtte mig.

Ariste.

Hvem jeg! understøtte Dem!

Marquis.

Ja, jeg har stølet paa Dem.

Ariste.

(breed)

Deri har De gjort meget ilde.

Marquis.

Hvor kommer den Brede fra? Melite synes i alt at følge Deres Raad.

Ariste.

Jeg vil ikke raade til at gjøre en Daarlighed.

Marquis.

Her er Melite; raad hende i det mindste ikke fra at ægte mig.

Ariste.

Nei vist ikke; den Post lover jeg Dem.

3. Act.

3. Scene.

Ariste. Melite. Marquis.

Melite.

(for sig selv)

Jeg er begierlig for at vide, om han har betroet Mærken
vores Sag.

Marquis.

(til Melite)

Jeg har aabenbaret mig, Kroken, og sagt alting til
voresælles Ven.

Melite.

Hvad har I aabenbaret?

Marquis.

Vores Hemmelighed.

Melite.

Vi have ingen sammen, der jeg veed! I elsker mig,
om jeg vil troe det; jeg elsker Dem intet; der er den hele
Historie.

Ariste.

(til Melite)

Den er ikke opfyldt med unyttige Jærkligheder.

Melite.

(til Marquis)

Har De meer at fortælle, saa sig det.

Ariste.

Stiul intet.

Melite.

Hvad har De at svare herpaa?

Marquis.

Mange Ting.

Melite.

Ead høre!

Marquis.

(til Melite)

For alting kan være i sin Orden, vil jeg begynde at tale om ham. Jeg har længe og indtil denne Dag baaren Tvivl om, at han elskede Dem, og han maaskee under Haanden kunde have Tanker til Dem, men han har givet mig tilkiende, at han var alleneffe indtagen af Philosophien, og havde kun den Ære at være Deres Ven; denne Tilstaelse, som af ham selv er sket til mig, vil herester gjøre mig lidt dristigere.

(Imedens Marquien taler, seer Melite paa Ariste, skyder Skuldre, og han giver Tegn til hende, at hun skal tie stille)

Melite.

(Sagte til Ariste)

Hører du?

Ariste.

(Sagte til Melite)

Stille dog!

Marquis.

(til Melite)

Om det ellers kan kaldes en Dristighed, at opofre Dem alt indtil min Frihed, og at forsikke Dem, at mit Hjerte alleneffe attraaer at beherskes af Dem.

Melite.

Hvad! — —

Marquis.

At tilbyde Dem baade mit Liv og mine Midler, og at forenes med Dem ved et uoploseligt Bænd. (paa Ariste) Værdiges dog at fyldestgjøre min Begiering, og antag min Underdanighed.

Ariste.

Ariste.

(for sig selv)

Jeg spiller her i Sandhed en ganske artig Rolle.

Melite.

(til Marquis)

Staae op igien, og gjør Ende herpaa, eller jeg gaaer min Bei.

Marquis.

Er det da Belønningen for saa bestandig en Kierlighed?

Melite.

(til Ariste)

Og du kan taale — —

Ariste.

(til Melite)

Tving jer dog noget, om jeg maae bede; jeg kan slute af alt, hvad her skeer, at han inderligen elsker Dem, og at han ingen Afgang saaer til Dem; at hans Ansøgning er forgievet, og at han burde stræbe at dæmpe denne Brønde, som saa stærk foruroeliger hans Sind, med mindre De selv skulde have underholdt hans Elskov; i hvilket Tilfælde De havde, imellem os at sige, gjort meget ilde; er det ikke vist?

Melite.

Deri er jeg eenig med jer; lad Marquien sige, om jeg har givet ham den mindste Forhaabning.

Ariste.

Jeg gaaer min Bei, min Mærkværelse forhindrer ham maaſkee at tale frit med Dem.

Melite.

Denne Kierlighed opirrer mig til Vrede. Vlig her! og I, Marquis! udlad jer kuas uden Omsvøb, vi have intet

intet at sKiule for denne salles Ven, han skal vide alting,
tael derfor Sandhed.

Marquis.

Nu da, De skal see min Nedelighed.

Ariste.

(Sætter sig imellem begge)

Desto bedre! for at give mig noiere Oplysning, saa
sig mig, naar Deres Kierlighed bragte Dem til at besøge
hende, om hendes Tale, hendes Dine, hendes Væsen har
fundet oprække i Deres Hierte noget Slags Haab. Man
maa have fuldkommen Oplysning om Sagerne, naar man
skal domme ret, derfor forglem ikke den mindste Omstæn-
dighed.

Melite.

(Med en fortrydelig Mine)

Og paa det han til Punkt og Prikke kan faae alle Ting
at vide, saa maae jeg sige jer, at han tager ingen anden
Deel i denne Sag, end den han som Ven bør tage; han
er saa retsfordig og forstandig i at domme, at han vilde
være færdig i Dieblirket at kiende mig strafværdig, naar
Sagen i mindste Maade er paa jeres Side fordeelagtig.

Ariste.

Det siger jeg god for; forlad Dem kun paa mig.

Marquis.

J skal see, hvorvidt min Oprigtighed skal gaae.

Ariste.

Skjnd Dem kun.

Marquis.

Jeg vil da sige uden videre Fortale, at da jeg gjorde
hende, denne latterlige Bekiendelse om min Kierlighed, (Ist

Jeg tilstaaer det reent ud, jeg veed jeg har mig meget latterlig ad) blev den besvaret med en stor Latter, som forvirrede mig meer end jeg kan beskrive.

Ariste.

Lad os gaae det forbi; hidindtil har hun ikke Uret.

Marquis.

Jeg blev stadt derover i hoieste Maade, og gjorde en Eed, men en Eed af de stærkeste, at jeg aldrig vilde see hende mere; dog nogle Dage derefter, som jeg gik ud fra Dem, besøgte jeg hende; jeg tænkte hun skulde have leet over denne hastige Tilbagekomst; men som min Elskov med største Erbarhed blev imodtaget, naakom mig en stærk Bævelse, saa jeg anden Gang blev sat i saadan Forvirring hos hende, at Maal og Måle forgik mig.

Ariste.

Videre frem.

Marquis.

Jeg gik bort uden at sige hende et Ord, fordi jeg mere lide vel, jeg havde ført mig op som en Dosmer.

Ariste.

Derefter — —

Marquis.

Jeg saae suurt, og det tre ganske Maaneder, men da den Tid var forløben, vaagnebe min Kierlighed op paa nye, jeg kom igien fuld af Begierlighed, jeg talte for mig det beste jeg kunde; og blev den Gang venlig imodtagen.

Ariste.

(Ivrig)

Venlig?

Den giorte Philosoph.

Q

Me:

Melite.

(smilende)

Paa det venligste.

Marquis.

Hun sagde mig uden Fortørnelse, at siden jeg lod min Lykke bestaae deri at behage hende, vilde hun skaffe mig et Middel dertil; jeg maatte sværge, at jeg vilde betiene mig deraf.

Ariste.

(bestyrret)

Gode! saa — —

Marquis.

Jeg lovede, jeg svor alt, uden at vide hvorhen det sigtede, og da nu tusinde Eeder havde forstikkret hende — — dette vil forundre Dem.

Ariste.

Giv i en Hast Ende derpaa.

Marquis.

Hør mig, Marquis, sagde hun ganske alvorligen, endstiont jeg kan ikke andet end finde mig beæret ved Deres Ansøgning, saa er det dog en afgiort Sag, jeg umueligen kan belønne Deres Elskov; men min Søster, meger vnderligere og deiligere end jeg, skulde vel ikke afflaae Deres Kiærlighed; byd derfor, om De vil behage mig, hende begge Dele til; begier hendes Hierte, og giv hende Deres i Stedet. Hendes store Meriter vil snart indtage Dem, og bringe Dem til at glemme mig; det er alt, hvad jeg fordrer af Deres Hosflighed; hvis ikke, saa kom aldrig mere for mit Ansyn.

Ariste.

Men det var i Sandhed en fornustig Tale.

Mar.

Marquis.

(hidfigen)

Nei, nu roser De hendes Tale i Alide.

Ariste.

Hvad gjorde De da tilfids?

Marquis.

Jeg blev rasende, da jeg merkede mig var spillet et Puds; dette er ikke alt endnu.

Ariste.

Ikke alt, siger De! hvad skede der mere?

Marquis.

Hun faaer mig til at være jaloux.

Ariste.

Over hvem?

Marquis.

Jeg veed ikke selv; men den Ubarmhertige har svoret mig til, at hun elsker en anden, og aldrig, siger hun, skal nogt være frastigt nok til at drage hendes Hoiagtselse og hendes Hjerte fra den, som hun hemmelig har gjort til Meget betaf.

Ariste.

(til Melite)

Har I sagt det?

Melite.

Jeg nægter det ikke; ja jeg elsker, og skal altid

Ariste.

(til Marquis)

Efter sig Tilstaelse kan jeg ikke begribe, hvor De længer kan bære Rierlighed til hende; De, hvis Yndest tusinde Ektonheder forgieves beiler til.

Marquis.

Et frout og haardnakket Hjertes jevnlig Straf er, tilsidst at elske og blive hadet. Men kan jeg nogen Tid slide mig løs af disse Baand, skal jeg hevne mig ved den allerførste Foragt mod hende.

Ariste.

Ekynd Dem dermed, om De vil følge mit Raad.

Melite.

Det er min Lyst, at man foragter mig.

Marquis.

Sid Pokker! — — Ariste! jeg har sagt alting, vær I nu ligesaa oprigtig, som jeg; er det for jeres Skyld jeg er saa ilde lidt?

Ariste.

Jeg vil lade Dem i fuldkommen Frihed hos hende, see nu til, om De i min Fraværelse kan formaae hende til noget mere Erkiendtlighed. De vil agte hende; jeg svar Dem til, om det er giørligt, giver jeg af Hjertet mit Samtykke dertil; men jeg kiender Melite, dersom der nogen besidder hendes Hoiagtelse og hendes Hjerte, saa er der ingen Hielp for Deres Lidelser, medmindre De har besluttet, ikke at elske lenger forgieves, og derfor tilbyder en anden Deres Haand og Hjerte. At tale ret alvorlig, saa kunde De ikke gjøre bedre; troe en Ven, der ikke kan gjøre andet end beklage Deres Skiebne. (gaaer)

4. Scene.

Melite. Marquis.

Marquis.

Han er sikker paa sin Seg, og kan see Dem lige i Hjertet.

Melite.

Jeg følger intet for ham.

Marquis.

Beviis mig og i det mindste den Ere at omgaaes mig paa samme Maade.

Melite.

Nei tak; han skal allene have min Fortrolighed; jeg har nok i een Ven.

Marquis.

Slig en Ven, rent ud at sige, har megen Lighed med en Kiereste.

Melite.

Enten han er Kiereste eller Ven, saa agter og ærer jeg ham, og kunde uden at blues derved, gaae endnu videre.

Marquis.

Af denne Tale har jeg Marsag at formode, at han er det lykkelige Meeneſke, der har kunnet indtage Dem.

Melite.

Har De Lust at forſtaae det ſaaledes, ſkal det ſtaaе Dem frit for, jeg ſkal ikke umage mig at ſige derimod.

Marquis.

Nu vel da, jeg bliver ved denne Mening; men uden Pralen og Indbildning ſulde jeg troe, jeg var ham alle Dage værd.

Melite.

De kan troe om Dem ſelv hvad De vil, og jeg har mine Tanker for mig; desuden, naar et Hierte beſlutter at give ſig bort, lader det ſig ſnart overtale, uden at betænke ſig længe.

Marquis.

Saa er det da en Philosoph, I aldeles sukker efter?

Melire.

Ja.

Marquis.

Jeg kan ikke fæste Troe til saa aabenhierttet en Til-
staaelse.

Melire.

For at gjøre Dem endnu mere forbittret over, at De
skal miste mig, vil jeg endnu engang sige Dem, at mit
Hjerte og min Haand kan ei mere gives bort; at en Prinds,
ja en Konge selv vilde elske mig forgieves, at jeg agter og
elsker den, jeg gjør mig en Vee og Koroiselse af at elske og
ære til mit sidste Mandedræt. (gaaer)

5. Scene.

Marquis du Lauret.

(allene)

Jeg bedrøves ikke saa meget over hendes Koldhjindig-
hed, som jeg forundrer mig over saa stor Bestandighed.
En bestandig Kone! det er et nyt Vidunder, Himlen har
bragt frem for at plage mig; imidlertid, imod min Villie,
og tvertimod Kristes Raad, bliver mit forsagte Hjerte dog
ved at elske hende. Kan jeg da ikke — — Men der seer
jeg den deilige Søster, som Melire vil, jeg skal give
mit Hjerte, lad mig engang tilbyde hende det, ikke af
Lydigheid, men allene af Vergierrighed, og for at hevne
mig.

6. Sce.

6. Scene.

Marquis. Celiante.

Celiante.

Her forefinder jeg just denne stoute Marquis; jeg kan ikke lide ham, men jeg begierer hans Hierte, jeg maae for min egen Vres Skyld tilvinde mig det, og jeg vil tvinge mig for at fæste Damon en farlig Rival.

Marquis.

Dette er, skønne Frøken, en farlig Time for mig.

Celiante.

Denne Begyndelse spaaer mig et godt Udsald.

7. Scene.

Marquis. Celiante. Damon, som staaer
noget fra dem.

Marquis.

(lader som han vil gaae bort)

Deres Skønhed har saa stor Magt, at jeg frygter
for mit Hierte.

Celiante.

(med en angennem Mine)

Den er ei glimrende og livagtig nok, til at forvolde
det nogen stor Fare.

Marquis.

Jeg maae bekiende, endskiønt imod min Villie, at mit
Hierte alt for lang Tid siden tilbeder Dem hemmeligen.

Celiante.

(for sig selv)

O! jeg tænkte det nok. (til Marquis) En tilladelig
Tilbøielighed har længe siden virket i mig Hviagtelse for Dem.

Marquis.

Deres Høiagtelse er, Fionne Frøken, den eneste Belønning, et Herte, der var ret indtaget, kunde vent sig af Dem.

Celiante.

De gjør sig jo, Marquis, saa stor en Ære af at være koldtsindig, at jeg troer, det er alt gaaet vidt, naar man har Høiagtelse for Dem.

Marquis.

Men om Deres overmaade Deilighed havde overvundet mig, om jeg tilstod Dem det?

Celiante.

Jeg kunde ikke troe det.

Marquis.

Hvorfor vilde De ikke troe mine Ord?

Celiante.

(holder Bisten for Dinene)

Fordi jeg torde ikke tilegne mig saadan Ære.

Marquis.

Ah! bliv ikke rød ved saa yndig en Bekjendelse, og beviis mig den Godhed at fuldende den, til Belønning for den brændende Elskov.

Celiante.

Hold dog op, Marquis, med den Snak; De stiller sig an, som De elskede mig, men De er kun slygtig og ubeständig.

Marquis.

Jeg elsker Dem, og vil elske bestandig. (for sig selv)
Ingen kan mere dristig lyve.

Celiante.

Jeg tør ikke love lige Kierlighed, men jeg finder, at mit Herte taler for Dem, og tilskynder mig — — det siger — —

Marquis.

Hvad siger, der?

Celiante.

(for sig selv)

At jeg har løiet.

Marquis.

(for sig selv)

Paa min Troe, der er hun fangen.

Celiante.

(for sig selv)

Der fik jeg ham til at sadle om.

Marquis.

(for sig selv)

Hvad er dog et forliebt Fruentimmer villig og lettroende.

Celiante.

(for sig selv)

O! hvor abgøsmagt og naragtig er ikke en uerfarren Kiereste.

Marquis.

Mig synes, De falde i Tanker.

Celiante.

Jeg overvældede alle Deres Tidskommenheder for mig selv.

Marquis.

Og jeg forundrer mig i Stillehed over Deres.

Damon.

(Springer imellem)

Jeg tænkte Deres Hjerter paa begge Sider vare mere standhaftige, men jeg seer De giver sig begge tabt ved det første Ufald.

Celiante.

Godd! der er han jaloux; det var det jeg vilde. (til Damon) I har hørt — —

Damon.

Alt, hvad der er bleven sagt.

Marquis.

(for sig selv)

Melite vil faae dette at vide, jeg naaer mit Onkel; maaskee kan Forbittrelse forvolde en god Virkning. (til Damon) Deres Udsærd staaer mig aldeles ikke an.

Damon.

Hvorledes, min Herre?

Celiante.

(til Marquis)

De maae undskyldte det som en Virkning af Jaloufie.

Damon.

Nei, jeg falder ikke til slig Galteskab.

Celiante.

Er I intet jaloux?

Damon.

Jeg jaloux! og hvorfor?

Celiante.

Den Uforstammede!

Damon.

Jeg har aldrig gjort Regning paa Deres Løfte.

Celiante.

(for sig selv)

Ah, den Skielm!

Damon.

Og den har meget lidt Forstand, der gjør sig Haab om, at De skal blive bestandig; ingen Ting er jevnligere end Deres Forandring, og jeg seer den, uden at bedrøve eller forundre mig derover.

Celiante.

(for sig selv)

Du gad jeg ret quæle ham.

Marquis.

(til Celiante)

Dette giver mig tilkiende, at jeg er mere lykkelig end jeg troede; og jeg ikke allene har bevæget Dem til at høre mig, men endog til at blive en anden utro; jeg forlader Dem, see De nu til, om han ikke kan igien indtage det Hjerte, som ikke har kunnet forsvare sig imod mig, og dersom De kan imodstaae hans jaloux Ophævelser, saa veed jeg, hvorvidt jeg kan forlade mig paa Dem. (gaaer)

8. Scene.

Damon. Celiante.

Damon.

Han har ved denne Leilighed lært at kiende Dem.

Celiante.

Naa da! hvad gaaer det jer an? og hvad Ret har I til, saa at lure paa mig? Jeg har, om jeg mindes ret, bes
falet

falet jer at skye mig, og I gjør det ikke; ydermere tør I ikke driste jer til at overrumple mig, medens jeg er med Marquien, og naar jeg gjør mig al Umage for han skal begribe, at jeres Kierlighed er fortorvet, saa gjør I jer stor Vre af, ikke at være jaloux.

Damon.

Jeg siger Dem endnu engang, jeg er det intet.

Celiane.

Hvordanne?

Damon.

Naar Marquien svar, at han elsker Dem, saa bedrager han Dem ganske vist; og da De svor ham at giengielde hans Kierlighed, var det ligeledes Bedragerie. Jeg beder Dem, skulde dette Spil opvække Jaloufie hos mig?

Celiane.

O! jeg beder Dem, hvor kan I vide alt dette? Er De da den eneste jeg kan behage?

Damon.

Vist ikke; men det er umueligt, at Marquien kan elske Dem.

Celiane.

Aarsagen — —

Damon.

Aarsagen?

Celiane.

Ja.

Damon.

Deres Vesen kan ei staae ham an; og hans kan ikke behage Dem.

Celiane.

Og jeg, jeg bekræfter, han elsker mig paa det høieste.

Da

Damon.

Jeg skal endnu sige Dem meer; en anden besidder hans Hierte.

Celiante.

Og hvem da! vær saa god.

Damon.

Deres Søster.

Celiante.

Min Søster? Hvilken Snak!

Damon.

Ingen Snak; jeg svar Dem paa, at han elsker hende.

Celiante.

Svar saa meget I lyster, jeg troer det dog ikke.

Damon.

Pigesom Dem behager; derfor er Tingen ei mindre vis.

Celiante.

Hvorfor beiler han da til mig, og ligger mig saa haardt om Børde, at jeg skal elske ham?

Damon.

Den Post er mig ubekendt; medmindre han af Fortrydelse at see sig foragtet, er bragt til at tilbyde Dem sit Hierte. Har De Lust at være underrettet om denne Hemmelighed, saa spørg Melite, hun skal bevidne alt hvad jeg har sagt.

Celiante.

Hum! Marquien skulde kans elske mig af Fortrydelse? Han skulde tilbyde mig et Hierte, som var forskudt af en anden? Skulde det være hans Tanker, mon det og være

jeres, at man ikke kan elske mig, førend man har faaet Afslag hos min Søster?

Damon.

Ei! overlegger man, naar man giver sit Hjerter bort? Der skeer Bødd, og det giver sig selv bort; har jeg vel gjort den mindste Voodstand? Har ikke Deres Dine fra første Dieblis indtager mig?

Celiante.

Hvad jer angaar, om I elsker mig, Der det forgieves, jeg kan ikke lide jer.

Damon.

Deres Mund siger det, men Deres Hjerter forsiikrer, at det er falsk.

Celiante.

Baade Hjerter og Mund ere eenige heri.

Damon.

Det har De sagt tusinde Gange; jeg troer det ei mere.

Celiante.

Er det vel mueligt, at De kan gaar saa vidt med at stole paa sig selv?

Damon.

Prøv Dem ret selv — — De tier stille?

Celiante.

I har ei mere den Gave at overtale mig; have vi ikke brudt med hverandre?

Damon.

Jo, for at forene os igien.

Celiante.

At forlige os igien? Jeg har ingen Lyst dertil.

Damon.

Og jeg troer, at De var i Hjertet vel tilfreds dermed; med al Deres Bildskab elsker De mig bestandig, og Himlen har skabt mig til at være Deres Kiereste; der kunde ingen uden jeg fatte det. Mod, ved en bestandig Underdanighed at undertvinge Deres Hjerte; jeg allene kunde give mig Tid til at blive overbevist, at det aldeles ingen Deel har i denne Deres Adfærd, at det er godt, ærligt, uden Had, uden List, og Trods al Egensindighed, meget troe og bestandig.

Celiante.

Hvor er jeg? Hans Bæsen, hans Tale — —
(Damon kysser hendes Haand) O din Forræder! imod min Villie vinder du altid Seier.

9. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Damon.

Ariste.

(til Melite)

Nei, begier ikke saadant; før dig op, som jeg foretrækker; beviis mig den Godhed at tvinge dig, og holdt inde med din Graad.

Melite.

Hvad! kan du vel begiere, at jeg skal tie eller være roelig nu, da den største Ulykke hænger mig over Hovedet?

Ariste.

Ah! jeg vil blive til Mar for den hele Bye.

Damon.

Hvad er da skeet?

Melite.

Hans Farbroder er kommen.

Celiante.

See! hvilken Uloffe var ikke det! jeg for min Part har udfundet den allerførtefte Bei for at rædde jer ud af Sagen, og det i et Dieblis.

Ariste.

Lad os høre; hvad skal jeg gøre?

Celiante.

At sige uden vidtlostig Snak, at han kan gaar sin Raas, og lade os være i Noe.

Ariste.

Jeg ventede dette Raad af saa forslagen et Hoved.

Melite.

Men du veed ikke, Søster, den Fortred han vil gøre mig.

Celiante.

Hvad er det for en Fortred?

Melite.

Han vil giorte ham.

Celiante.

(leer)

Het Alvor? Det kommer mig ret morsomt for.

Melite.

Og ydermere — —

Celiante.

Lad os give Agt, det er en uforlignelig Historie.

Melite.

Han er henne at hente den, han har tilstaaet ham, et Barn paa 13 Aar, deilig som en Engel.

IO. See

10. Scene.

Gerontes. Ariste. Melite. Celiante. Damon.

Gerontes.

(til Ariste)

See her, min Hr. Fætter! her er jeg igien, skynd
 jer og kom, og hilz jeres Kone. (til Celiante) Ho! ho!
 jeg tænkte, at I allerede var langt borte.

Ariste.

(til Melite)

Siig, at Reisen er opsat.

Melite.

Hvorfor?

Ariste.

Siden skal Du faae det at vide.

Gerontes.

Jeg synes, at I har sagt mig, at disse Fruentimmer
 vare fra Bretagne, og særdige at reise paa Landet.

Damon.

(til Gerontes)

Et lidet Forsald har opholdt dem, men i Morgen t
 det seeneſte tage de bort.

Gerontes.

Jo før, jo bedre; deres Nærværelse støder mig; det
 tror jeg er, at tale tydelig.

Celiante.

For at svare min Herre paa denne høflige Tale, da
 er Deres høflige Naavn os ei mindre vederſtagelig. Kar-

(til Ariste) Og I, gjør en Ende paa denne Hem-
 melighed, eller jeg lover ikke for at kunde tie.

(Celiante, Melite og Damon gaar)

Den giorte Philosoph.

A

II. Sce.

II. Scene.

Gerontes. Ariste.

Gerontes.

Hvad forstaaer hun derunder?

Ariste.

Ingen Ting; hendes Forstand den gaar under
tiden — —

I2. Scene.

Gerontes. Ariste. Henric.

Henric.

Her er en Person, som kalder sig Eufimon, nu kommer han og følger mig i Hælene.

Ariste.

Hvad hører jeg, det er jo min Fader?

Henric.

Saa siger han i det mindste.

Ariste.

(for sig selv)

Af Himmel!

Gerontes.

Min gamle naragtige Broder! der ere vi vel faren.

Ariste.

Jeg beder kiære Farbroder, forhast sig ikke imod ham.

Gerontes.

Hvordan! hvad Deel tager I deri?

Ariste.

Ariste.

Sandt at sige, saa er det et herligt Spørgsmaal; jeg tager den Deel deri, at jeg elsker og ærer ham.

13. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste.

Lisimon.

(omfavner Ariste)

Ah, min Søn! hvor stor er min Fornøjelse at see dig igien.

Ariste.

Min Fader har forekommet mig, jeg vilde gaaet ham i Møde.

Gerontes.

(til Lisimon)

Hvad vil Du her?

Lisimon.

Jeg troer det er mig tilladt at besøge min Søn.

Gerontes.

Den Umage kan Du spare dig. (til Ariste) Han kommer ikke saa langt fra, uden for at udsue jer.

Ariste.

(til Gerontes)

Hans Besøgelse ere mig alletider en Ære; kan I saae saa vidt og dræbe en Broder med saadanne Ord? Det skær mig i mit Hierte; betænk dog han er min Fader, og at jeg, endskjønt jeg til denne Dag ikke har opført mig uden som en lydige Søn, aldrig kan gjøre saa meget af ham som jeg bør.

Lisimon.

Her kendes jeg baade ved min Broder og min Søn; alid det gaae jer altid vel; og da Himlen har samlet os her,

saa vil jeg nu, min Søn, uden at hans Haardhed skal forhindre det, glæde mig over denne Lykke.

Gerontes.

(til Pisimon)

Dine Velsignelser blive ham allene til Deel.

Ariste.

(til Gerontes)

Jeg sætter større Pris derpaa, end paa den Arv, jeg kan faae efter Dem; jeg beder fiere Farbroder, at omgaaes ham med mere Betsedenhed, eller jeg taber den Ærbødighed jeg har for Dem.

Gerontes.

O! taabelige Philosophus; gemeenlig pleier Faderen at skaffe Sønnen hans Underholdning, her tvertimod har Sønnen i 10 Aar — —

Pisimon.

Det er større Ære for mig at leve paa hans Nægning, end om jeg underholdt ham; ja min inderlige Kierlighed finder en stor Trøst derti, at han er min Alderdoms Seer. Deres onde Hjerter har aldrig havt Bølelse af noget saadant.

Gerontes.

Men hvad er Aarsag til din Fattigdom?

Pisimon.

Min Ære.

Gerontes.

En god Snak, som man ikke kan begribe, endstaa den klinger i Ørene.

Pisimon.

Men al Snak om Gavnst, den rører dig og vækker dig op.

Gerontes.

Ja før Dag.

Esimon.

Jeg har midt i min Fattigdom betænkt, hvem jeg var, og har holdt Hæden inde, uløffelige og uventede Hønløsheder har forvoldet min slette Tilstand, dog har jeg aldrig glemt min adelige Herkomst. Men Du, ved at blive Toldserpenter, er af en fattig Adelsmand bleven en rig Borgersmand.

Gerontes.

Jo, Du er bleven feed ved dine Indbildninger; denne Borgersmand staaer dog Din Son i Faders Sted, denne kære Son efterlader Du ikke en Skilling, og jeg, jeg giver ham, og efterlader ham store Midler; finder din Emsindethed sig ikke stødt derover?

Esimon.

Langt fra; det er en herømmelig Gierning, som gjør dig adelig igien. Men hvem giver Du ham til Ægte?

Gerontes.

Een, hvis Stand kommer overeens med vores Herkomst; med eet Ord: det er min salig Kones Datter.

Esimon.

Jeg maae bifalde det; thi det var en Frue af stor Herkomst, saavel som hendes salig Mand. Allons mon Rab. Lad os forlige os sammen, for at slutte dette Ægtebånd. Og I, min Son! vær forsikket, at min Glæde derover er ligesaa stor, som den Lykke, Himlen afsender dig.

Ariste.

Forhindringer, der ere uovervindelige, forbyde dette Ægtekabs Guldbrydelse.

Lisimon.

Tael ikke om nogen Forhindring, min Son! jeg er
alt for vel tilfreds med dette Partie.

Ariste.

Men Pigen er saa ung, og De veed — —

Gerontes.

Jeg maae blive gal; hvad Pokker! min Brodersøn, er
I bange, at hun i hendes Alder — —

Lisimon.

Lapperie! Lad os gaae hen og berede alting til Dyr-
suppet.

Ariste.

Jkkuns for at bringe mig til Fortvivlelse.

(De gaae bort)

Ende paa tredie Act.

Fierde Act.

I. Scene.

Ariste.

(Allene)

Hvad Middel skal jeg gribe til, for at redde mig ud
af disse forrignfulde Betyrninger? Jeg faaer kusinde And-
sald, men hvilken skal jeg følge? En Tanke lader ikke mig
til en anden; Naar jeg et Indsald, strax forkastes det ved
et andet; min Fornuft har forladt mig, og er forvandet
til Forvirring; mit Sind er omispændt af saa mange for-
fællige

fielslige Ting, at det, ved idelig Pansen derpaa, ingen Samling mere har; jeg gjør alt hvad jeg kan, for at bringe det lidt i Roelighed, men jeg veed hverken hvad jeg gjør, hvor jeg staaer eller gaar.

2. Scene.

Ariste. Lisimon.

Lisimon.

Jeg søgte efter Dig, min Søn!

Ariste.

Hvad bevæger Dem dertil?

Lisimon.

Du har sat mig i Beshymring, da Du forlod os saa hastig.

Ariste.

Jeg befandt mig ikke ret vel.

Lisimon.

Jeg har ganske vel kunnet merke, saa længe vi sadde til Bords, at vores Selskab stod dig ikke an; der maae være noget Vigtigt, som nager dig; Du, som før var munter og lystig, elsket i alle Selskaber, du er bleven tankesuld, bedrøvet, tungsindig; vi have jo ikke kunnet tvinge et Ord af dig; og min Broder, som ingen Ting kan bedrøve eller røre, endstignet han ofte bliver vred for ingen Ting, er selv bekymret for dig; aabenbar mig, hvad der ligger dig paa Hjertet; hvad Korrekt har du?

Ariste.

Ingen Ting.

Eisimon.

Du bedrager mig.

Ariste.

Jeg?

Eisimon.

Du bedrager mig, siger jeg Dig; fortryder det Dig at see mig her, saa er jeg særdig at tage bort igien inden Aften.

Ariste.

Jeg fortryde paa at see min Fader! O Himmel! hvilken Uret skeer mig! De bringer mig i Graven ved sig Mies tanke. Sid jeg maae dse paa Stedet, om jeg har større Glæde til, end den at see Dem.

Eisimon.

Jeg vil troe dig, men sig mig, hvor kommer den Bedrøvelse fra? Du maae have nogen inderlig Belymring, som angster og piner Dig.

Ariste.

Maaskee — —

Eisimon.

Hvorfor taler Du saa forblommet til mig? Er jeg ikke din Fader? og ydermere, din Ven? ja din Ven, min Søn! og jeg har vel Aarsag at være Ven af en Søn, hvis gode Hjertelæng har saa fuldkommen yttret sig, en Søn, hvis Kierlighed, hvis omhyggelige Forsorg har i saa lang Tid forekommet min Nød.

Ariste.

Min Fader bestemmer mig; men har jeg kunde se hage Dem, da jeg ikkun har efterlevet min Skyldighed, saa ubbeder jeg mig en Belønning derfor.

Eisimon.

Hvori skal den bestaae?

Ariste.

At De aldrig vil tale mere derom.

Eisimon.

Belan! jeg skal heri sive dit ædle og oprigtige Sind, og deraf gjøre mig en Lov, skönt den bliver vel tung; men paa de Vilkaar, at Du gjør mig til Din Fortrolige, er jeg en sindig og fornuftig Ven.

Ariste.

Nu da! Deres Gødhed har affagt Dommen, De skal blive det — Men naar jeg vil tale, gjør min Verbøghed mig frygtfuld.

Eisimon.

Er det at omgaaes en tilførladelig Ven? Sandt at ja, det er noget haardt.

Ariste.

At! beklag mig, men last mig ikke.

Eisimon.

Jeg tørde vedde, at denne Uroelighed er en Virkning af dit Ægteskab.

Ariste.

(for sig selv)

Hvad for Ægteskab? Skulde han vide min Hemmelighed?

Eisimon.

Det, man tilbyder dig.

Ariste.

Det er sandt, jeg er bange detsfor.

Eisimon.

Jeg har merket samme, uden at vilde sige det. Nu videre! tilstaae ikkuns, at dit Hjerte er hengiven til en anden.

Ariste.

De har Ret.

Eisimon.

Der er uden Tvivl sluttet nogen Forbindelse?

Ariste.

Saa stærk som den kan være.

Eisimon.

Denne Forhindring smerter mig; dog, ligemeget! far fort.

Ariste.

Jeg kan ikke.

Eisimon.

Jeg fordrer det; Du vil skilte de Taarer, som imod din Villie bryde frem. Du bliver bleeg? (Ariste falder paa Knæ) Hvorfor falder Du paa Knæ for mig, min Søn? Jeg bisalder alt. Er den Person, der har indtaget dit Hjerte, værdig dertil?

Ariste.

Ja vist.

Eisimon.

Hvem er det?

Ariste.

Min Kone.

Eisimon.

Din Kone? Hvoordant! Er du gift?

Ariste.

Ja! jeg har sluttet et hemmeligt Egetæll?

Lisimon.

Jeg tager meer som Ven, end som Fader, imod denne Bektendelse. Men af hvad Aarsag har Du til denne Tæmme gjort mig en Hemmelighed deraf?

Ariste.

Jeg har giortet mig af Kierlighed, og ikke af Vergierighed; jeg har fulgt min Tilbøielighed, jeg har udvalgt en ung og yndig Frøken, hvis Midler allene bestaae i hendes Skienhed. De kunde have meget derimod at sige, men jeg har, ligst jeg nu fortryder det, holdt det hemmeligt for Dem og for enhver.

Lisimon.

Har hun et søieligt Sind, er hun from, er hun dydig?

Ariste.

Ja.

Lisimon.

Paa den Maade har du gjort et godt Givtermaal.

Ariste.

De opvækker og giver mig Livet igien, ved denne store Gødhed.

Lisimon.

Hvor boer hun?

Ariste.

Her hos en gammel Frue, og under det Navn af Søsterdatter. Min Kones Søster, som Damon vil ægte, boer der og.

Lisimon.

Vi faae at hitte paa noget Middel at spise min Broder en Tid lang af med, og vi maae anvende al Flid, for at

at Kiule det noget for ham, thi han vil ganske sikkert forsætte det, og i Tanke at straffe dig, gjøre dig arveløs.

Ariste.

Det er sandt.

Lisimon.

Forstil Dig da, og jeg skal hielpe til, som om intet kunde hindre det Giøtermaal, han foreslaaer dig; lov at ægte, men begier Tid, og medens dette opholdes, ville vi stræbe —

Ariste.

Jeg forstaaer — —

Lisimon.

Naar man gaaer fornuftig tilverks, kan man forene endog stridende Ting med hverandre. Men der kommer min Broder, lad os forstaae hverandre.

3. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste.

Gerontes.

Vil I spille Siel med mig? Er det Maneer at staag op ved Desertten? Jeg skal sidde allene, I gaaer ud, een efter en anden — — (til Aristen) Var I min Søn — — (til Lisimon) Men der er Din; for Pokker! han ligner Dig i alt, og det gjør mig ondt.

Lisimon.

Det er noget haardt tale.

Gerontes.

Siden det er sagt, tager jeg ikke mine Ord tilbage.

Lis

Lisimon.

Egemeget! vi vare sammen for at see — —

Gerontes.

Er det min Skyld, om han ligner dig?

Lisimon.

Nei! det er min; man maae — —

Gerontes.

Han maae være hoslig, ligesom jeg er.

Lisimon.

Det forstaaer sig.

Gerontes.

Er det artig, naar man har nogen til Giest, at læn-
 ges ved Bordet, staae først op, og — —

Ariste.

Jeg var at undskyldes; thi — —

Gerontes.

At lade en Farbroder, en Farbroder som jeg, længe
 allene — —

Lisimon.

Han har Uret.

Gerontes.

Naar jeg drikker, saa vil jeg, at man skal hielpe mig;
 eller jeg drikker af bare Vergelse.

Lisimon.

Vi talte om Sivtermaalet, min Broder.

Gerontes.

I Morgen, Fætter! hvis ikke, gjør jeg dig arveløs.

Ariste.

Ariste.

Hav i det mindste den Godhed at sætte det lidt op.

Gerontes.

Dommen er affagt.

Lisimon.

Haster det da saa meget?

Gerontes.

Saa vist; jeg dræbes ved Mølerie; vil man eller vil man ikke?

Ariste.

(for sig selv)

Hvilket utaaaleligt Menneske!

Gerontes.

En vis Marquis paarsvende, der er riig, vel lidt til Hove, og derhos af Adels, skriver hver Dag til min Kones Broder og til den ganske Slægt, for at indhænge Bøger, Skab med min Stidsdatter. Hidindtil har jeg ikke villet høre noget deraf, men morblen! vogt jer for at mishage mig; ellers maatte jeg faae i Sinde at give dem Gehør.

Ariste.

Min Farbroder skulde da slutte dette Giftermaal.

Lisimon.

Nei! Aristes Villie er at behage Dig i alle Ting; men naar man vil bringe en Sag til god Ende — —

Gerontes.

Hvad vil I fortælle os med jeres prægtige Laromme?

Lisimon

Eisimon.

At Dit Forsæt er godt og lovligt, og min Søn synes uden Tvivl at have nogen Illret, i det han ikke strax følger Din Villie; men han er en Philosophus.

Gerontes.

Ja morbleu! jeg maac ærgre mig derover. Hvad er en Philosophus? En Nar, hvis Tale bestaaer ikke i andet, end en forvirret Samling af falske Slutninger, et forkeert Sind, der ved sine Beviser vil saae Folk til at see Stierne om høi lys Dag, som daarligen bilder sig ind at følge Sandhed, da han dog for fuld Seil farer efter Bildsærelser. Indtaget af Indbildninger, opsvulmet af prægtige Talemaader og riig paa Ord, uden at der er noget Klogt deri.

Ariste.

Hold Naade, om jeg tør bede, med Deres uretmæssige Iver; De er, seer jeg, i den almindelige Bildsærelse. De afmalder en Pedant, men ingen Philosoph.

Gerontes.

Men jeg holder for, de ere to Alen af et Stykke.

Ariste.

Nei! Philosophen er vaersom i sin Tale, og troet, at den forreste er alletider den bedste; at man ikke opnaaer den Herlighed, der ligger fink i Sandheden, uden ved Eftertanke og en dyb Sanshed. En Philosophs Diemerke er at vandre saaledes, at han ikke skal stamme sig ved sine Sierninger; han sigter kun til at mestre sig selv, deri sætter han sin Væge og største Lykkelighed; uden at prale af sine Meninger skal hans Sierninger tale for ham; han driver ikke Tiden hen ved unyttige Betragtninger, hans System bestaaer

bestaaer allene i at være sandrue, retfærdig, god, vdmog i Modgang, stor i Modgang, som alleneſte finder sin Belyst i Dyden, som giver sig den største Fornøielse af en fæd Ledighed, som hader alle Laster, men derhos besklaer dem, der ere hengivne til samme; der har De en Philosoph, og er han ikke saa dannet, tager han sig selv et Navn til, som han i Gierningen ikke fortjener.

Gerontes.
Er I saaledes dannet?

Ariste.
Nei! men jeg legger Ild paa at blive det.

Lisimon.

Min Søn vinder alletider ved at gjøre sig kiend, han er da Philosophus, som jeg sagde, og paa denne Grund vil jeg forestille Dig, at endog i Henseende til hans Gieters maal intet vilde hindre ham, som en fornøstlig Mand at gaae tilverks; nu en fornøstlig Mand — —

Gerontes.
Nu! en fornøstlig Mand er et ganske andet Menneſke end Du, og jeg paastaer, at man maae være bindegals for at lade sig høre til at øgte en Pige, der er ung, smuk, riig, og af adelig Herkomst.

Lisimon.
Giv ham nogen Tid til at betænke sig.

Gerontes.
Staaer Partiet ham an, hvorfor vil han da nokså?

Ariste.
Deres Datter hader mig.

Lisimon.

hvorved

Den

Den

Den

Den

Den

Den

Den

Den

Den

Den

Lisimon.

Tilfæd ham, at han ved sin Fæd søger de Midler,
hvorved han kan vinde hendes Kierlighed.

Gerontes.

Lad saa være.

Lisimon.

Endelig —

Gerontes.

Det kan skee i Dag.

Ariste.

Jeg har ikke lært den Kunst at indprente saa hastig
Kierlighed, især naar der vises saa stor Afstøje for mig.

Lisimon.

Kund at give ham een Dag dertil! jeg troer Du
spoger.

Gerontes.

Hvor lang Tid behøver han da?

Lisimon.

I det mindste en Maaned eller to.

Gerontes.

(vil gaa bort)

Hun skal blive Marquise.

Lisimon.

Wie dog lidt.

Gerontes.

Første Gang, anden Gang! vil I have hende?

Lisimon.

Ja! men han har den Grille —

Den giorte Philosoph.

S

St

Gerontes.

Jeg vil give ham otte Dage af lutter Godhed.

Ariste.

O! den Tid er alt for kort.

Lisimon.

Du skal dog tage derimod, og benytte dig deraf, for at gjøre dig elsker.

Gerontes.

(til Ariste)

Nu da, om otte Dage skal Brylluppet see.

Ariste.

Om otte Dage.

Gerontes.

Uden Opsættelse, eller I skal dyrt komme til at betale jeres Daarlighed. Farvel! (gaaer)

4. Scene.

Lisimon. Ariste.

Lisimon.

Siden Din Farbroder giver otte Dages Opsættelse, skal vi nok komme tilrette med denne hidsege Mand. Men hvem er den Marquis, for hvilken man holder saa stærk an hos ham? For at komme derefter, maae man gaae snedig frem; jeg haaber det skal lykkes mig, at faae det bragt til en god Ende; jeg vil bide til han bliver roelig igjen, dernæst vil jeg bifalde det Partie, som er i Forslag med Marquien, og see, at jeg saaledes jævner Tingene; kan jeg faae det med Din Farbroder som jeg vil, skal intet mangle i Din Lyksalighed, og naar Du da ikke længer staaer i Fare

for at miste en anseelig Arv, saa kan Du gjøre Dit Ægteskab bekiendt.

Ariste.

Nei vist ikke.

Eisimon.

Hvorfor ikke?

Ariste.

Jeg maae imod min Villie bekiende, at min hele Lykke bestaaer deri, at det kan være hemmeligt.

Eisimon.

Hvad andet kan nøde Dig dertil? Om Din Farbroder finder sig deri, hvad har Du da videre at frygte? sige mig!

Ariste.

Min Farbroder er jeg ikke bange for, men det er Publikum jeg frygter, og for hvilket jeg tvinger mig.

Eisimon.

Publikum! nu maae jeg falde i Forundring over Din Tale; har Du da, min Son, ægtet en Person, hvis Navn og Opsørsel, eller nogen anden Omstændighed tvinger Dig til at dølge hvad Du har gjort?

Ariste.

Hun er af høi Stand, hun er deilig, dydig, og der kan ikke bebreides hende det allermindste.

Eisimon.

Hvorfor skammer Du Dig da ved Dit Ægteskab?

Ariste.

Kordi det gjør mig latterlig. Alle dem, jeg har tilføjet spottet, vil nu lee mig ud igien. Med Tiden overvinde jeg nok denne Skamfuldhed; hielp mig kun at kuns-

de holde det taus. Jeg frygter især for Marquis du Paur
ret, en utaalelig Sportefugl, som er forliebt i min Kone.

Lisimon.

Forliebt?

Ariste.

Ja! døm om mit Sinds Tilstand; jeg gidder heller
seet ham ligge paa Knæ for min Kone, end gjøre bekiendt,
at jeg er hendes Mand.

Lisimon.

Det er noget Nyd.

Ariste.

Siig kuns meget selsomt. Men tillad mig i det mind-
ste, at jeg ei aabenbarer mig, sørend denne Marquis bli-
ver givt, og jeg har begivet mig langt herfra.

Lisimon.

Hvorfore tage bort herfra?

Ariste.

Nødvendigheden udfordrer det; og at jeg oprigtig
skal bekiende det; jeg har ikke det Hjerte til at være regnet
her i Paris iblant andre givne Mænd.

Lisimon.

Jeg veed ikke, om Du bør lastes eller beklages; imid-
lertid, min Søn, vil jeg for Din Skyld tvinge mig til at
følge Din Plan, og uden noget skal rygtes, forsøge alle
Ting, for at tiene Dig. (gaaer)

5. Scene.

Ariste.

(allene)

Nu gielder det at formaae Melite og min Svigerinde
dertil.

6. Scene.

6. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Finette.

Celiante.

Jeg er fortørnet over hans Omgang med mig, og vil hevne mig derover.

Melite.

Vær ikke saa ivrig; hans Tanker ere maaskee at overgive sig til Dig.

Celiante.

Han kan tilbede mig længe nok; jeg bærer Had og Afky for ham. Tager Du mig da for een, der skal nøies med hvad, Du ikke skiotter om?

Ariste.

Om hvem taler I?

Melite.

Vi tale om Marquien.

Celiante.

Tilbede mig af Vergelse? Ah! det er noget herligt. Jeg gad vel vidst, om nogen, uden at være affindig, kan give Dig Fortrinet for mig; den, der elsker Dig fremfor mig, maae enten være en Tosse eller en Philosophus.

Ariste.

Hvor nu! alletider uhoslig; Er hun strafværdig fordi nogen kan finde hende kign i jeres Nærværelse?

Melite.

Har Du da nogentid seet mig, min Søster, at søge Tilbedere? Har jeg nogentid laant mit Øre til deres Hyklerie og Smigren, for at trække dem fra Dig? Skal jeg

endog, for at fornøie Dig, ſige, at jeg er ſaa grim, ſaa man maae blive hange for mig, at Du er overmaade deilig? Velan! jeg vil tilſtaa det for hvem det ſkal være, og ſaa ofte Du vil have det.

Celiane.

Det var at giøre enhver af os lige Ret; men jeg forlanger ikke ſaa ſtort et Offer. Tael kunſt inter for mig; min egen Skionhed taler langt bedre for enhver, ſom har Smag, Forſtand og Vind at ſee med. Hvad vores Mærquis angaaer, er det en afgjort Sag, at han burde finde mig kionnere end Dig; ſom Hofmand og fuldkommen Kiens der fortkørner han mig, naar han foretrækker mig min Sønſter. For at glemme Dig, tilbyder han mig ſin Tieneste, ſaaer mig til at tage derimod; det er dobbelt Skam, og jeg ærgrer mig ſaaledes derover, at jeg ſkal hevne mig.

Ariſte.

Naar hvad Maade?

Celiane.

Jeg ſkal ſige ham, at han har fuldkommen den Ret at midhage mig.

Ariſte.

(leende)

Denne Bekiendſe vil bedrøve ham meget.

Celiane.

Om han af Vergelſe har tilbudet mig ſit Hierte, har jeg af Vergelſe taget derimod.

Ariſte.

(leende)

Godt.

Celiane.

At min Søſter, langt fra at erkiende hans Kierlighed, ſragter ham.

Ariſte.

Ariste.

Ganske ret.

Celiane.

Og at hun er jeres Kone.

Ariste.

(forfærdet)

Jeg har endnu nogle Marsager, hvorfor jeg bør holde det hemmeligt; og især for Marquis du Lauret.

Melite.

Hvilken Modtvillighed! Er det Tid at tie, da baade Din Fader og Farbroder vil give Dig bort.

Ariste.

Lad det ikke anfægte Dig; jeg skal hitte paa Raad for at slippe ud af denne Bekjæring.

Melite.

Og det uden at aabenbare vores Givtermaal?

Ariste.

Jeg forpligter mig dertil, om Du vil adlyde mig.

Melite.

Jeg skal adlyde, om Du paa Din Side vil svære mig, at Du vil forhindre Marquien at komme her.

Ariste.

Jeg forhindre ham! hvor er det mueligt? Hvad skal jeg sige ham for Marsag?

Melite.

At jeg er Din Kone.

Ariste.

Der er ingen Pine til, jeg jo heller vilde udstaae, end aabenbare ham sligt.

Melite.

Kor ingen Overlast at giøre Dig, saa tillad mig at betroe Marquien det.

Ariste.

Blev det ikke det samme? Og saa snart han seer mig — —

Celiane.

En stor Ulykke! om han fixerede jer noget. Har min kiere Svoger! om jeg dømmer ret, saa er I giort, men meget skamsfuld berøver.

Melite.

Fat en Slutning; der kommer Marquien.

Celiane.

Jeg fornemmer min Brede tager til ved det jeg seer ham, jeg kan ikke holde min Tunge længer i Tøilen.

Ariste.

Det er ude med mig; jeg merker nok, at min Time er kommen.

7. Scene.

Melite. Celiane. Ariste. Marquis. Finette.

Marquis.

(som staaer noget og betragter dem)

Jo ngiere jeg betragter dem, jo mere Bestyrrelse kan jeg se jeg forvolder. (seer paa Melite) Den ene staaer Dinene ned og synes forfærdet. (seer paa Celiane) Den anden giver mig tilkiende, at min Nærværelse opirrer hende; Finette holder Haanden for Dinene, og smister Kielms. Ariste staaer betuttet, heurøkt, og pøns; enhvers Postur er afpasset, eftertrykkelig, bevægelig; og de forestille alle sig den deiligste Afbildning, man kan ønske at see.

Finette.

Finette.

Vi seile intet andet, end vi skulde kunde tale.

Marquis.

Skal vi ikke gjøre Ende paa denne stumme Samtale?
 (til Melite) For sidste Gang beder jeg at hun vil høre mig;
 jeg vil ikke mere tale om min Elskov, jeg bifalder den For-
 agt, den er bleven belønnet med.

Ariste.

(for sig selv)

Den Skielm har erfaret, at jeg er giort.

Melite.

Jeg forlanger ikke at vide, hvad der bevæger Dem
 dertil; dersom De ikke mere elsker mig, er min Attraae
 opfyldt; og har min Søster kundet forvolde denne Foran-
 bring, kunde De ikke bringe mig angennemmere Tidende.

(gaaer)

8. Scene.

Ariste. Marquis. Celiante. Finette.

Celiante.

Isald det er sandt, som jeg hør troe, at min Skionhed
 har rundet Seier over hendes, saa kan I vide til Efterret-
 ning, min kiere lille Marquis, at I er langt værre faren.
 Jeg er ikke skabt til at være Nødanker. Farvel! I for-
 skaer mig, og jeg er forndiet. (Celiante og Finette gaaer)

9. Scene.

Ariste. Marquis.

Marquis.

(leende)

Denne Forhaanelse er artig; jeg forlyster mig ret derover.

S 5

Ariste.

Ariste.

Man kan finde Middel at forlige jer sammen.

Marquis.

Lad hende have den Fornøielse at giøre sig haard; vil jeg forene mig med nogen, bliver det ikke med hende.

Ariste.

Hvordant! skulde De være falden paa de Tanker at giorte sig?

Marquis.

Ja! og ydermere, jeg vil strax giøre det bekiendt, paa det Spøgegeisterne kan skynde sig at lee, og deres Latter kan være endt, naar Brylluppet er over, og for at opmuntre deres Geist, vil jeg giøre en Visé om mig selv, og selv sætte Melodie derpaa.

Ariste.

Anslaget er dristigt, men derhos fornuftigt.

Marquis.

Er det ikke sandt? I det mindste holder jeg det for tiensligere, end om et Menneske som jeg, vilde putte sig hen i en Krog, for at undgaae Folkes Skiemt og Mailleries formedelst et Egetskab. Dersom De, for Exempel, De hvis lystige Geist har saa ofte drevet Skiemt med Fruentimmerne, fik engang i Sinde — — Hum! — — at tage en Hustru, og De vilde holde Deres Giortermal hemmeligt; er det da ikke sandt, at De vilde stille sig meget toffevuren an?

Ariste.

Ganste toffet, sikkerlig. Men hvem er den Person, De vil giorte sig med?

Mar

men de
vil for
Barn
jeg har
under
skal gaa
dog ikke

blat at

ter, og
niste
Anslag

der mig
ber tale

det er er

ganste

Marquis.

Et Barn paa 13 Aar; De vil undre sig derover, men det er endnu intet. Jeg skal fortælle Dem noget, som vil forvolde Dem langt større Forundring. Jeg ægter dette Barn ved en Guldmegetig; min Morbroder, efter hvilken jeg har en stor Arv at vente, arbejder for lang Tid siden under Haanden paa dette Partie, og vil, det uden Ophold skal gaae for sig; han finder kun een Vanskelighed, som han dog ikke meget ægter.

Ariste.

Hvori bestaaer den?

Marquis.

Ei! — — nemlig, at den, hun hører til, nægter at give mig hende.

Ariste.

Mu vel!

Marquis.

Man vil dog forsikre, at han kan forandre sine Tanker, og i dette Øieblik er mig bleven sagt, at naar hans eldste Broder, som er mere sagtnodig og sindig, faaer dette Anslog at vide, vil han bringe den anden til mere Frielighed.

Ariste.

Jeg kan ikke komme ud af min Forundring; jeg bedrøffer mig meget, eller det er baade min Fader og Farbroder her tales om. Det er det samme Partie mig var tiltænkt.

Marquis.

De har just alettet det; saa ere vi blevene Medbeilere, det er en fortredelig Handelse.

Ariste.

O nei! jeg overlader Dem denne Skionhed af mit sandste Hjerte.

Mar-

Marquis.

(smilende)

Jeg forundrer mig over denne overmaade Godhed.
Er Pigen kion?

Ariste.

Det er en Elskandhed.

Marquis.

Sig mig, har hun Forstand?

Ariste.

Som en Engel.

Marquis.

Og De vil ikke tage hende?

Ariste.

Nei!

Marquis.

Det er selsomt. Om nu Deres Karbröder gaaer hen,
og giver mig alle sine Midler med hende?

Ariste.

Jeg forlanger intet af ham, uden at han skal lade
mig blive i Roe.

Marquis.

Med alt det fortryder det mig, at jeg maae miste
Melite.

Ariste.

De gior Dem for høie Tanker om hende; jeg for min
Deel finder intet overmaade rart hos hende.

Marquis.

Man holder dog for, at I har bedre Dine at see
med. Nei, det er umueligt at glemme Melite; men jeg
maaе slaae hende af mit Sind, siden hun er gior.

Ariste.

Ariste.

Givt.

Marquis.

Ja vist.

Ariste.

De Kiemter.

Marquis.

(Slaaer ham paa Skuldrene)

Nei, min Ven, der er ingen Tvivl om; man har
baade ved Melites Søster og Finette udforsket denne Hem-
melighed, og de, som samme var betroet, har nyelig igien
betroet mig det. Man veed endog Melites Mands Navn,
hans Forstand, hans gode Gemyt, hans Meriter, alt
dette roses; han er en stor Philosoph, men derhos sær-
sinder, underlig; han stammer sig ved, at han har tørdet
give sig, og vil skule denne Daarlighed for Publikum, af
Frygt for at blive udelet. (han leer) Kan De ikke kiende
ham efter denne Beskrivelse, jeg giver over ham?

Ariste.

Noget nær.

Marquis.

Destobedre! det glæder mig inderligen. Siig ham
da, at hans Ægteskab er bekiendt, og raad ham til at tage
Mod og Hjerte til sig, paa det han desmanerligere kan imode-
tage nogle smaa Stikpiller, som han har at forvente sig.
(gaaer)

10. Scene.

Ariste.

(allene)

Er jeg død eller levende efter dette Tordenlag? Hvor
skal jeg hen, og hvad skal jeg gribe til? Nu er den uslykkes-
lige

lige Time kommet, jeg har frygtet saa meget for. Lad os ikke forsage i denne Yderlighed, jeg veed endnu et Middel til at redde mig, men det maa skee i en Hast. (Saaer)

Ende paa fjerde Act.

Femte Act.

I. Scene.

Ariste. Damon.

Men, hør mig dog!

Ariste.

Nei! alt hvad I siger, er forgieves; jeg vil blive ved mit Forsæt.

Damon.

Saa er I da forrykt?

Ariste.

Lad mig være gal eller klog; saa reiser jeg bort paa Diebliffet.

Damon.

Hvilken underlig Mismodighed! Hvad vil Folk ikke domme om jer?

Ariste.

De maae domme hvad de vil; naar jeg først er borte, skal intet røre mig.

Damon.

Hvordant? Dette Hoved, som er saa opfyldt med de

Gamles

Damles Blisdom, kan give sig tabt, naar det gielder om at
føre sig samme til Nytte.

Ariste.

Jeg har tidt sagt jer det, at de Viise, som i gamle
Dage gjorde sig en Lov af allene at vandre paa Dydens
Bæi, langt fra at flye Gremmelse, som en stor Vinc, lod det
ikke blive derved, at de kunde overstige den, men den maatte
endog være dem en Sødhed; den største Spot og skamme-
ligste Foragt kunde ikke røre deres Sind, de stode som Klip-
per imod Stormen. Jeg finder deres Exempler prisvær-
dige, men jeg har ikke samme Mod og Hjerte som de.

Damon.

Saa snart I vil slaae jer til Roelighed, vil jeg svare
til, at I skal kunde ligne dem.

Ariste.

Jeg vilde, at I var et Dieblif i mit Etid; hvorle-
des skal jeg kunde sætte mit Sind i Roelighed i denne Ulyk-
ke? Jeg er bleven til et Vidunder, som er tusinde Gange
verre for mig end Døden; den allerfrækste kunde ikke
holde det ud; knap veed nogle fra Mennesker mit Væge-
skab, førend mig bliver sendt hele Ladninger Vers og Skriv-
ter, hvorved hele Verden faaer Leilighed at beleje mig; hvad
bliver Slutningen, naar Døen og Hoffet — —

Damon.

For at hemme alt dette, er det beste Middel at sætte
Mod og være roelig.

Ariste.

Det begriber jeg ligesaavel som I; Men see der; læs
og sig, om I kunde taale sligt.

(han giver ham nogle Papirer)

Da

Damon.

Snak! det er lutter Skiemtedigte og lutter Narerier.

Ariste.

Det er Pokker heller; det er dødelige Saar for mig. Publikum, som er retfærdig, lønner mig som jeg har fortjent; alle Mennesker vil lee og peege Fingre af mig. Nei! jeg kan ikke overleve den Skam; i det mindste vil jeg søge i en Aftrog at afvende denne Ulykke.

Damon.

Og Melite? — —

Ariste.

Melite skal snart følge efter.

Damon.

Forlad jer paa, at hun vil være derimod.

Ariste.

Enten hun vil eller ikke, skal hun samtykke deri; min Ulykke er en Virkning af hendes Uforsigtighed; hun skal tage Deel i min Bedrøvelse, og jeg vil formaae hende at taale min Vortreise. Hei da!

2. Scene.

Ariste. Damon. Henric.

Henric.

Herre!

Ariste.

See om Fruen er hjemkommen.

Henric.

(Gaaer og kommer igien)

Om hvem taler Herren?

Ariste.

Ariste.

Om min Rone.

Henric.

(Iom tilførn)

Hvilken er det?

Ariste.

Melise.

Henric.

(Kloer sig bag Øret)

O! jeg er ikke saa dum, jeg jo nok vidste det, uden at lade mig merke dermed.

Ariste.

Gaae, siger jeg Dig.

(Henric gaaer)

3. Scene.

Ariste.

Damon.

Damon.

Hvor vil I tage hen?

Ariste.

Det faaer ingen at vide.

Damon.

Jeg vil I Sandhed følge med jer.

Ariste.

Nei! I skal intet følge med mig; og om I bær nogen Gudhed for min Svigerinde, saa vil jeg raade jer, at I ikke forlader hende et Dieblit, ellers, naar I kom tilbage, maatte I finde hende forsynet.

Damon.

Hvor skal jeg faae hende til at forandre sit ustadige Sind?

Den giorte Philosoph.

I

Ariste.

Ariste.

Ved en offentlig Forbindelse med hende. Jeres laante Navn støder hende; I maae sige hende, hvem I er.

Damon.

Det kan jeg; thi jeg maae takke min Broder, at den Sag — — som tvang mig til at skule min Stand, og forarsagede hendes Bildfarelse, er bilagt. Een af min Slægt er kommet fra Lyon, og har bragt mig denne Brevdende; jeg har nu ei mere at frygte, og kan berolige mig af mit Navn igien. Sæt i det mindste jeres Reise op til Morgen, for at kunde give Vidnesbyrd — —

Ariste.

Å! der seer jeg Melite komme; hvor er jeg rørt! Her er Leiligheden, hvor jeg trænger til jeres Venjskab, kom mig til Hielp heri.

Damon.

Stig, hvad der skal skee, jeg er færdig.

Ariste.

Hav den Godhed at søge min Fader op, sige ham mit Forsæt, mag at han bifalder det, og bliver hos Melite, for at trøste hende i min Gravfarelse. Gaae, jeg hær med Længsel efter jeres Tilbagekomst. (Damon gaaer)

4. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Finette.

Melite.

(til Ariste)

O Himmel! hvad skal jeg domme om den Forvirring, Du er i?

Ariste.

Ariste.

I kommer her alle tre ret tilpas. (til Melite) Min
Kone, herefter skal Du blive fornøjet.

Melite.

Hvorover?

Ariste.

Borers Egteskab er ikke mere hemmelig, og jeg har
Din Omsorg og Vinkæbelighed at takke for, at mig sendes
Tilskudninger fra alle Kanter.

Melite.

Hvad! Tør Du saa uretfærdigen beskylde mig? Gid
Himlen straffe mig, om jeg har forraadt Dig?

Ariste.

Man skal nok see, at jeg har forraadt mig selv; thi
Finette har uden al Tvivl været alt for lydig til at have
givet Veilighed til mindste Mistanke om denne Hemmelig-
hed; og hvad min Svigerinde angaaer, som veed at tie,
hvad siger jeg, som i høieste Grad besidder denne Kunst;
jeg kan ikke andet end rose hendes Tanshed.

Cesliante.

I maae stienste saa meget I vil, da er det dog vist;
jeg har kun fortalt det til sex af mine Veninder.

Finette.

Og jeg kans til 3 a 4 af mine gode Venner, som sikker-
lig ei har bragt det videre; thi de har lovet mig det, og jeg
forbandt dem til at være tause, ved at deelagtiggjøre dem i
vores Fortroelighed.

Melite.

O! hold dog op med at stienste, og sig os — —

I 2

Ariste.

Ariste.

Nu da, uden Skramt, saa tager jeg Afsked med Dig. Farvel, Kone!

Melite.

Åk Himmel! hvad hører jeg? Jeg er færdig at dø; bliv her, Ariste, eller lad mig følge med Dig.

Ariste.

Du skal og følge mig; hold Dig kun færdig til Rejsen; om en kort Tid skal jeg sende Een, der skal afhente Dig, og siden skal vi samles paa et roligere Sted, hvor jeg agter at sætte min Boepæl; jeg tager Afsked med Dig betænk, om Du kan finde Dig deri, men vent aldrig at se mig her igien.

Celiante.

Hvad! vil Du have den Frielighed for en Mand, at gaar hen og begrave Dig levendes for hans Skyld.

Melite.

Ja, Søster! (til Ariste) Jeg underkaster mig Din Villie, og vil holde alle Steder for Paris, hvor Du est.

5. Scene.

Ariste. Damon. Melite. Celiante. Sirette.

Damon.

Jeg bringer jer en slet Tidende, jeg har mødt tæt her ved jeres Fader og Farbroder, som kom ud af Marquis du Laurets Huus, hvor de ventelig havde erfaret jeres Hemmelighed. Jeres Farbroder en inrig og arrig derover, raaber paa, at han vil have dette Egettefab brudt, fordi det er sluttet uden Frænders Vidende, og finder hundrede Midler til at ophæve det.

Melite.

Melite.

At Himmelf! hvad siger J?

Damon.

Det, jeg har hørt.

Ariste.

Og min Fader — —

Damon.

Han anvender al sin Flid for at forsvare jer, og bliver han ikke understøttet, saa vil jer Farbroder, der er paa Raadende, og ikke vil høre noget, gjøre jer arveløs; denne Trubfel sætter jeres Fader i Frygt. Han veed ikke hvad Uvæie han skal finde for at gjøre Sagen god. Derpaa ere de gaaet bort sammen, og som jeg troer, begge hen at sege Raad hos en berømt Advocat.

Melite.

Ariste! vil Du forlade mig i saa stor Fare?

Ariste.

Nei! den Fare, Du kunde løbe i, opvækker i mig den edle Standhaftighed, som er alle dydige Hjerter's største Smykke. Den Storm, jeg har frygtet for, kan ei mere angste mig, jeg vil med Standhaftighed holde ud. Du blikum maade laste og undre sig over mit Egeteskab, min opbidsede Farbroder maade bergve mig sine Midler; vil man skille os ad, skal jeg vove alt for at hindre det; jeg gaaer hen og søger min Farbroder; jeg vil sige ham det reent ud, at det er forgieves, at han vil skille os ad, og jeg skal vise ham, Trods hans Brede, at der er intet mit Hjerter agter højere end Dig.

Melite.

Derpaa kan jeg, kiende Ariste igien; jeg forsærdes for

ingen Ting; men søg at tvinge jer i Begyndelsen, indtil den første Heede er over.

Ariste.

Det er min Tanke; gaae ind i Dit Kammer, og lad Dig ikke see, forend Du bliver kaldet. (Gaaer)

Melite.

O Himmel! beskyt os, jeg indseer til din Retfærdighed. (Gaaer)

6. Scene.

Damon. Celiante. Finette.

Celiante.

Jeg ynkes over de Omstændigheder, der ere imod min Villie tager jeg Deel i deres Bedrøvelse; jeg troer, jeg er bleven gal. O ja! jeg er alt for godt et Menneske; Skalde jeg og blive hange paa min Søsters Begne?

Damon.

Det var jo ikke at undre over.

Celiante.

Hvorfor ikke? I tænker nok ikke paa de Streger hun har spillet mig.

Damon.

Hvad for Streger?

Celiante.

Al den Slags en Søster aldrig tilgiver.

Damon.

Men endnu engang, hvori bestaaer det?

Celiante.

At have behaget Folk, hvis Opvættninger kunde have
Kaaet mig an.

Damon.

De skal have Tak for Høfligheden, De bedrøjer mig, men da De elsker mig, saa kan jeg ei begribe, at De vil have Ondt, fordi hun behager andre.

Finette.

Det kommer sig deraf, at De er af andre Tanker end vi.

Celiante.

Hvordant! Kan I endnu hilsde jer ind, at jeg skulde elske jer, jeg?

Damon.

Det er et artig Spørgemaal. Ja vist troer jeg det; I har jo tusinde Gange svoret mig det til.

Celiante.

Hvilken Indbildning! jeg elsker ham! Finette! er det umuligt?

Finette.

Underriden, ligesom Veiret er til.

Damon.

Jeg har ofte maattet taale meget af Deres Egenstidighed; men ikke desmindre kan jeg see Dem ind i Hjertet, og jeg svarer Dem til, at De skal blive min Kone.

Celiante.

Jeg! jeg blive hans Kone; det gad jeg nok seet.

Damon.

Ja, ja, De skal faae det at see.

Celiante.

Naar?

Damon.

I denne Aften.

Celiante.

(til Finette)

Skulle man ikke troe ham i den Tone, han forstirrer det?

Finette.

Man skulde troe han spaaer Dem Lykke.

Celiante.

Ulykke vil Du sige.

Damon.

Ja, Deres Dine forstikker mig, endskiont imed Deres Villie, at jeg i Aften bliver Deres Mand.

Celiante.

Mine Dine have loiet. Nei! see engang, hvor ublue han er; hvem? jeg! jeg skulde giote mig med En der ei var af Stand.

Damon.

Men om De blev Grevinde, naar De tog mig?

Celiante.

I giøre mig til Grevinde?

Damon.

As hvad Byrd jeg er, kan Ariste underrette Dem om; han skal være min Forlover; vil De troe ham?

Celiante.

Ja! men — — jeg veed ei, hvad jeg skal sige; hvorfor forstillede I jer da?

Damon.

En vigtig Marsag tvang mig til at forfølge ham og min Herkomst.

Celiante.

Hert troer jeg allene Aristes Beretning; den Fare, min Søster løber i, bedrøver og foruroliger mig; vi vil tænke paa vore Sager, naar jeg faaer at vide, hvordan hendes Skiebne bliver. Jeg hører Allarm.

Damon.

Det er Farbroderen.

Finette.

Han stender meget stærk.

7. Scene. — —

Esimon. Gerontes. Damon. Celiante.

Finette.

Gerontes.

O! den store Philosoph! Jo det deilige Sivtermaal! hvor er han nu skult; denne kloge og fornuftige Mand, der ikke vil forlede nogen ved sine Meninger, men hvis Sierninger skal tale for ham. O ja vist! denne Stympet, han har gjort en herlig Sierning.

Esimon.

Ei, Broder!

Finette.

(til Celiante)

Jeg daaner af Forstræffelse.

Celiante.

Jeg skal nok svare ham.

Damon.

Jeg beder Dem, opiere ham intet. Lad os nu med Rødsindighed anbhøre al hans Vildren.

Gerontes.

Lad ham fortære sig i sode Ord hos sin Melite, men
han skal vide, morbleu! jeg gior ham arveløs; med min
Erfidatter skal man faae alle mine Midler.

Lisimon.

Hvordant! denne fiere Brodersøn — —

Gerontes.

Denne Brodersøn faaer slet intet.

Lisimon.

Men — —

Gerontes.

Han skal dae af Sult; jeg har stillet hans Madværelse
og jeg vil, at han skal ærgre sig til døde med sin Venelope,
medmindre han forlader hende, at jeg kan hevne mig paa
hende.

Lisimon.

Vent aldrig at han gior det.

Gerontes.

Sagen er begyndt, han skal overgive hende; men jeg
troer, her er just den Person, hvis forhærdede Skind
har forledet min Brodersøn.

Finette.

Nu kommer han til jer, Frøken.

Celiant.

J skal see et lignt Spil.

Damon.

(til Celiant.)

Sag Dem i Agt for at ærgre ham.

Celiante.

Ei! lad mig raade, jeg skal med to Ord giøre Sagen god.

Damon.

Eller snarere forderve den.

Gerontes.

(til Celiante)

Ah! min Dukke! er det jer? hvis Egtefælle min kære Brodersøn agter at være?

Celiante.

Om saa var, hvad var da derpaa at sige?

Finette.

(for sig selv)

Samtalen vil blive hidlig, og jeg laver mig til at se trav.

Gerontes.

Jeg, jeg finder kun en liden Vanskelighed deri, nemlig, at dette Egtekab er ugyldigt, ret hvad man kalder ugyldigt.

Celiante.

Jeg paaftaær, at det er gyldigt, ret hvad man kalder gyldigt, og at der fattes ikke den mindste Omstændighed deri.

Finette.

Nei, det er intet glemt.

Gerontes.

Nei! intet uden mig og min Broders Samtykke.

Celiante.

Det kan man let undvære, som I seer.

Ger

Gerontes.

(til Pissimon)

Nei see, hvor er hun stemplet.

Celiante.

(til Pissimon)

Uden Tvivl, min Herte! saa er De Svigersfaderen.

Pissimon.

Jeg er Aristes Fader.

Celiante.

Taa Hierte til Dem, og viis Deres Mændighed; der som jeg skal staae Vid til Deres Sønns Tale, saa er De en stikkelig Mand, der ikke skal vrage et gyldigt Egteskab; men, uden at lade sig bede, skrive Contracten under. Hvad jer angaaer, Farsille, som gjør jer stor af jeres ulovlig samlede Midler, da staaer det jer ret an, at torde laste en Forening med et ærefjert Fruentimmer, som desuden er af høj Stand. Nu da, saa lær som en uryggelig Sandhed af mig, at I bør holde jer dette Givtermaal for en Vre, at man vover meget ved at støde min Slægt for Hovedet, og at vi ere tusinde Gange mere værd end jeres Stidsdatter.

Gerontes.

(til Pissimon)

Saa er det dette dydige, blufærdige og fromme Menneske, der strax skulde kunne betage mig min Brede.

Pissimon.

Min Søn havde sagt det; men jeg kan ikke beskrive min Forundring; jeg troer, at han med al sin Klogskab har begaaet en Daarlighed.

Ger

Gerontes.

Og Du vil endnu binde Hænderne paa mig?

Lisimon.

Madame! det er ikke anstændigt at tage det paa den Fod, og den Tone, i hvilken De har talt til min Broder, bliver mig flette Tanke om Deres Gemyt.

Celiante.

Desto værre for Dem.

Lisimon.

Deres Ydmyghed er det eeneste Middel, der ved denne Betiigthed kan formilde ham.

Gerontes.

Naa, Broder! kom og lad os gaae bort, eller jeg vil ikke have mere med Dig at bestille; og I, min Duffe, I skal om et Dieblit faae mit Svar at vide.

Damon.

(til Celiante)

Seg faae forud, hvad jeres Hastighed vilde virke. I tager seil, I gode Herrer, om I ellers vil høre mig.

Gerontes.

Nei, jeg er alt for vred for at høre noget mere; jeg kunde maaskee have bleven ligesaa roffet, som min Broder, men siden man tør tage det paa den Fod med mig, faa skal en god Proces faae mig Ret. Kom, lad os gaae; jeg vil imod denne Søns Villie, som Du holder for saa klog, have dette Egteskab underkiendt.

8. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste. Danton.
Celiante. Finette.

Ariste.

Tryde mit Egetestab! at have slige Tanker, er at
fage mig Kniven i Dryftet.

Celiante.

Lad ham vove det, han skal see Voer.

Ariste.

(til Lisimon)

For man endog i Deres Nærværelse trøe mig med saa
stor Vold? Det er knap jeg kan styre en alt for retmæssig
Brede. Hvad, raader min Farbroder over Dem? Men,
i hvordan det gaaer, jeg har Uret i at befrygte, at min Fader
skulde hielpe til sliig haard Medfart imod mig; hans Død
og den Gudhed, han bær til mig, er Borgen derfor. Der
som De ret kiendre den, jeg forsvarer, saa, langt fra De
vilde, kiers Farbroder, bruge Loven imod hende, blev De
selv hendes stærkeste Forsægter; naar man kun seer hende,
taber alting selv for hende; hendes Ydmyghed, hendes
dighed, Blufærdighed, og især hendes Fromhed.

Gerontes.

Hendes Fromhed? Ja parbleu! vi have Beviis deraf
paa. O sliig mig, vær saa god, har I tide Prøver deraf?

Ariste.

Uden Ophør.

Gerontes.

(til Lisimon)

Hvor forblindet maage han ikke være!

Eisimon.

(til Ariste)

Vi have Narsag at fatte andre Tanker.

Ariste.

Om min Kone?

Eisimon.

Ja, min Son.

Finette.

(for sig selv)

Det er ret lystigt; see, hvor de tager fejl.

Eisimon.

Hun er meget hidsig, og endnu mere ubesindig, og
 jeg siger reent ud i hendes egen Nærværelse, at jeg er meget
 misfornøiet med hendes Adfærd.

Ariste.

(seer sig rundt om)

I hendes Nærværelse?

Gerontes.

Jeg er ganske forbittret derover.

Eisimon.

Hun har helligt forløbet sig imod jeres Farbroder,
 og I har største Uret i at rose hendes Sægtmodighed.

Finette.

(for sig selv)

Jeg kan ei bare mig for at lee heraf af Hjertens Grund.

Damon.

Ariste, hør mig engang!

Ariste.

(til Damon)

Er det muligt, at Melite — —

Er

Celiante.

Bekymre jer kunis intet verdn; man har taget ham
paa den God man skulde.

Gerontes.

(til Ariste)

Naa da! horer I nu selv?

Ariste.

Nei! jeg horer slet intet.

(Eusimon.)

Siden hun er yttre hendes Trodsighed saa stærk, saa
vil jeg bisalde min Broders Anslag.

Ariste.

Nei! jeg kan endnu ikke troe, hvad man siger, den
ligner ikke Melites Væsen; jeg vil gaae hen og hente hende.

Gerontes.

(til Eusimon)

Er han gaaet fra Forstander?

Eusimon.

Du vil hente hende, siger Du, hvor?

Ariste.

I hendes Kammer.

Gerontes.

O! Philosophien har forvirret hans Hierte, Kan I
ikke see hende?

Ariste.

De har Ret; der kommer hun, nu skal hun forklare
os det altsammen.

9. Scene.

Ariste. Eusimon. Gerontes. Melite. Celiante.

Finette. Damon.

Ariste.

Kom nærmere, Melite.

Lisimon.

Hvad seer jeg!

Damon.

Det er hans Kone.

Gerontes.

Er det hans Kone?

Finette.

Ja hende selv.

Ariste.

Man beskylder Dig, Kone, og paaستاer, at min Fader og Farsbroder har nu nyelig maattet lide en Høben af Din Hidsighed, og at Du imod al Erbsdighed har optret dem til Brede.

Melire.

Jeg skulde have forløbet mig imod Din Fader og Farsbroder! hvor skulde det ske? jeg har jo aldrig havt den Ere at tale med dem.

Ariste.

Hvad er alt dette for Sniksnak?

Damon.

Dersom man engang vil høre mig, skal jeg forklare Sammenhængen; de har taget seil, og denne Wildfarelse forårsager den Forundring, I seer Dem i. Jeres Svigerindes Hastighed, hvilken de antog for Melire, har forvoldet saadant.

Ariste.

I skulde have forklaret dem dette før.

Damon.

Hvor var det mueligt, man har jo ingen Behov vilde give mig.

Celiant.

Jeg vil igientage, hvad jeg har sagt; man vil bestemme os, og jeg skulde taale det? Man paafører os Proces
Den giorte Philosoph. 4 for

for jeres Givtermaals Skyld, og denne Skiendsel skulle ikke røre mig! Var jeg jeres Kone, og de havde det Forsæt, jeres Hærbroder skulde aldrig døe anden Død, end ved min Haand.

Melite.

(til Lysimon og Gerontes)

Hvori er jeg skyldig? Aristes kan sige Dem, at han ikke har fundet bragt mig til at give ham min Haand, førend han har lovet, og tusinde Gange svoret mig til, at hans Hader med Fornsielse vilde bifalde hans Valg. (til Lysimon) Jeg seer det er til Dem, jeg maae vende mig, for at høre Dem her stadfæste hans Løfte. De elsker denne Søn for høit, ja De elsker for høit hans Værd, for at fordre ham til Valg og forårsage min Ulykke.

Lysimon.

Deres Tale, Madam, trænger mig til Hiertet; jeg tilstaaer, at min Søn kunde ikke tage en værdigere Hustru; og hans Valg skulde blive mit, dersom denne Søn havde Midler nok for dem begge, hans Lykke stader i min Broders Hænder, og Deres Ægteskab forrørner ham; han vil endelig, at dette Bæand skal sønderrives, eller og skille Deres Mand ved sin Aev.

Melite.

(til Gerontes)

Jeg har, min Herre, for at bevæge Dem, ikke andre Baaen, end min Ydmyghed, mine Sukke, mine Taarer; for at erholde deres Samtykke og stadfæste min Lykkelighed, skamper jeg mig ikke ved at falde paa Knæ for Dem; men er min indstandige Bøn forgieves, bliver Deres Bitterhed ved imod mig, saa vil jeg ikke være Skyld i Aristes Ulykke. Giv ham da, naar De sønderriver vores Bæand, Deres Kierlighed igien, og jeg skal gaae hen og skule i et Kloster min Skiendsel og min Bedrøvelse.

Gerontes.

(bevæget)

Hvem kan vel modstaae hendes Sirene-Stemme?
 Reis Dig op, min Datter! Men nu er jeg meget forles-
 gen. Før, rasende over jeres hemmelige Ægteskab, har
 jeg givet mit Løfte til Marquis du Laurets Forvantere, at
 han med min Stisfdatter skulde faae alle mine Midler, isald
 han fik hende. Lader jeg Dig nu beholde Ariste, saa faaer
 hun Marquien, og derhos, siden jeg har lovet det, alt hvad
 jeg efterlader.

Ariste.

De maae uden Betænkning opfylde Deres Løfte, fiere
 Farbroder; Melite er en større Skat for mig end al Deres
 Rigdom.

10. Scene.

Marquis. Eusimon. Gerontes. Ariste. Celiante.
 Damon. Melite. Finette.

Marquis.

Siden jeg finder dem alle her samlede, saa slutter jeg
 forud, at De efter nogen Trette ere blevne enige, og De
 har paa min Troe taget den bedste Veie. (til Ariste) Jeg on-
 sker til Lykke med Deres Ægteskab. Havde De villet be-
 vise mig den Ære, at lade mig det vide, skulde jeg før iagt-
 taget min Skyldighed.

Ariste.

Hold op Marquis med denne tørre Skiemt, De vinder
 intet ved at spotte mig, det rører mig ei mere; Deres Tid vil
 ogsaa komme.

Marquis.

Endnu i Aften, om Deres Farbroder saa behager. (til
 Gerontes) De havde tiltænt Ariste Deres Stisfdatter, det
 er

er nu ei mere giørligt; altsaa kan min Familie, De og jeg beslutte i dette Dieblis, om det maatte behage Dem, min Herre, at giøre Sagen af i en Hast.

Gerontes.

De iler temmelig stærk.

Marquis.

(Seer paa Ariste)

Naar saa fornustig en Mand godvillig underkaster sig Egetskabs Aag, og ei mere bliver derved, kan jeg da haste for meget med at træde i hans Fodspor?

Gerontes.

Nu da, I skal have min Stisbatter, hendes Herkomst er, tænker jeg, i det mindste ligesaa god som jeres.

Marquis.

Jeg har intet derimod.

Gerontes.

Hun har selv gode Midler.

Marquis.

Desto bedre!

Gerontes.

Og jeg har givet Lovte paa, at mine skal komme til.

Marquis.

Slut den Post ud, ellers bliver det intet af.

Gerontes.

Sætter I jer imod den Gave, jeg havde sat mig for at give jer.

Marquis.

Det, jeg her gjør, er ikke for at stille mig gavmild an; jeg bliver med Tiden rigere end jeg begierer. Men om jeg var fød uden Midler, og var uden Haab at faae nogle, saa døde jeg heller i den største Armod, end jeg berigede mig en prigtig Ven til Skade; naar I vil være god, min Herre, saa

taa vær det tilgavns, og lad det ikke være jer nok, at I til-
 lader ham at beholde Melite, men beløn tilligemed tvende
 fuldkomne Egtfolkes Dyd; jeg forlanger intet andet af jer,
 end I vil forsikre dem, at de skal have alle jeres Midler
 efter jeres Død.

Ariste.

(Comsauer Marquis)

Ah! Alt for trofaste Ven!

Lisimon.

Jeg er rørt og indtager af denne Udsard.

Gerontes.

Denne Erklæring er nye og bevægelig. Min Brodersøn!
 min Brodersøn! jeg var stundet at straffe jer, men jeg kan ei mere
 imodstaae; alting taler for jer, og imod min Villie skal I
 faae alle mine Midler.

Melite.

Min Lyksalighed er overmaade stor, siden Lykken soier

Ariste.

Gerontes.

Lad os gaae hen, Broder, at opsatte og underskrive
 tvende Contracter.

Ariste.

(til Celiante)

Vi vil underskrive tre, ere De ikke dermed enige?

Finette.

Det er forgievet at gjøre Modstand; giv Damon
 Deres Haand, han har dog vidst at behage Dem.

Ariste.

I kan ikke vælge bedre; han stulte sin Stand for jer,
 men jeg er Vorgen for, at han er en ærlig Mand, og af
 fornemme Byrd.

Celiante.

Jeg troer jer — — men dog — —

Finette.

(til Celiante)

Du lystig! et got Indfald!

Damon.

Jeg kan see, at De erkliender min Kierlighed.

Celiante.

Din Skielm! det staaer skrevet, at jeg skal ægte Dig,
min Tilboielighed tvinger mig dertil, men jeg skal vide at
hevne mig.

Finette.

En deilig Slutning.

Damon.

Brum kuns uden at tvinge Dem; De elsker mig, jeg
elsker Dem, og jeg har intet at frygte.

Ariste.

(til Melite)

Lad os, Melite, for at opfylde Din Attraae, offentlig
fornye vores Egteskab, og overbevise Spotterne, at hvad
de end vil sige, saa gior den ægte Dyd lyksalige Sivtermale.

Ende paa femte og sidste Act.

(Ariste)

— — — — —

Finette.

— — — — —

— — — — —

Ariste.

— — — — —

— — — — —

Celiante.

— — — — —

Ariste.

Dobleren,

Comoedie i fem Acter

af
Regnard.

Oversat

til Brug for den danske Skueplads.

Personerne:

Gerontes, Valerii Fader.

Valerius, Dobleren.

Angelique, Valerii Kiereste.

Grevinden, en Enke, Angeliques Søster.

Baronen, Grevindens Elsker.

Dorantes, Valerii Kærløber og Frier til Angelique.

Uerine, Angeliques Vige.

Sector, Valerii Tiener.

Sukkenborg, Magister i Toquedille.

Skræder

Kemmesnider. Kone

} som have noget at kræve hos Valerius.

Madame Staabie, en som laaner paa Pant.

Første Act.

I. Scene.

Hector.

(Allene i en Lehnestol ved et Natbord)

Det er saa min Sandt alt høit oppe paa Dagen! og de forbandede Masquerade-Bogne har alt begyndt at rumle saa stærk paa Gaden, at der er ingen mere Søvn ledakt. Hvad er det dog et bandsat elendigt Embede at tiene en Spiller, og vil min Lykke aldrig være mig saa gunstig at gøre mig til Laquai hos en Toldforpagter! Oh! var jeg saa lykkelig, saa kunde jeg legge mig paa mit grønne Dre, og smukt tage min Morgensøvn i god Magelighed, og om Dagen kunde jeg drikkke mig saa fuld som en Allike, saa var det først jeg skulde gjøre min Lykke i Verden. Jeg skulde faae mig en god Bestilling, og med Tid og Stand skulde jeg vel og komme brav høit op i Rangen. Jeg skulde blive Visiteur, Controllleur, Forvalter, og kanskee noget andet til. Ja det torde nok hende sig engang, jeg kunde blive ligesaa stor og fornemme som min Herre selv, og saa skulde I see Lyst paa, hvor Hector skulde sidde og kryste sig i sin Speilglasset Vogn. Det er intet Snak, jeg siger. Det maae man vide, der er ingen Bestilling i Verden, der er saa beqvem til at tvinge Lykken, og der er vel den, der nu

har en Klædning for hver Dag i Ugen, som sør, da han
 heed kun stet og ret Veder, eller Lars, eller Hans, havde
 ikke mere i sit hele Klædekammer end en eneste blaa eller grøn
 Kiol, og endda var den vendt og lueslidt til. Men der
 kommer nogen ind, ha, ha, Nerine! hvor kommer Du
 vel fra saa tidlig?

2. Scene.

Nerine. Hector.

Nerine.

Hvor er Din Høere? Desr. Valerius.

Hector.

Han sover.

Nerine.

Jeg skalde tale med ham.

Hector.

Nei, see hvilken Nar! jeg veed, han kan ikke tale
 med Folk, naar han sover.

Nerine.

Jeg vil absolut have ham i Tale.

Hector.

St— Skraal ikke saa,

Nerine.

Eh! ingen Slingring! jeg vil herind!

Hector.

Det skeer saa saudelig intet, mit Barn! jeg sidder
 her ude og passer paa, om han vil noget, og jeg kan saamen
 ikke lukke Dig ind, uden det skalde være ad Bagdøren.

Nerine.

Det maate intet hjælpe, jeg skal herind til ham.

Hector.

Hector.

Jeg veed! det er jo ikke Fastelavns Mandag i Dag.
Du vil vel ikke pidse ham op, og fortiene varme Hvedes
brød.

Nerine.

Hvor snart staaer han vel op da?

Hector.

Der har vi det! førend han staaer op, saa staaer han
jo vel legges sig først, og sandt at sige —

Nerine.

Hvad siger Du vel?

Hector.

Jeg siger ikke et Ord.

Nerine.

Du skal herud med det, enten med det Gode eller
med det Onde.

Hector.

Oh nu da! sandt at sige: saa er min Herre intet kom-
men hjem endnu.

Nerine.

Intet kommen hjem endnu?

Hector.

Nei! er han ikke. Men han kommer vel ret strax.
Vi pleie intet gierne at staae tidlig op her hos os. Og Du
skal vide, han har mere end een Ting at tage vare. Stals
Karl —

Nerine.

Jo, jo! jeg merker nok, hvor det er fat. Naar vi
see os om, saa sidder Din Herre vel ved en forbandet Bas-
set,

set, og spiller, og taber, eller rettere at sige: han har vel alt tabt, og sidder og flækker et tusinde Eeder op. Det er efter min Tomsrues, Angeliques, Ordre, jeg er kommen her, og mit Vrende er at lade ham vide, at hun ret for Alvor slaaer op med. Du veed selv, hvor mange Gange han med hundrede dyre Eeder har lovet og svoret min Tomsrue til, at hvor stort Haab, han end kunde have til at vinde, saa skulde han dog aldrig meer tage enten Kort eller Tærninger i sine Hænder, og dog alligevel, saa — —

Hector.

Og jeg merker nok, jeg, at hans elskelige Hr. Fars broder og Medbeiler, Hr. Dorantes, har groet sine Sager i Dine Hænder, og at han venter ved Din Hielp at faae Angelique.

Nerine.

Og om du saa var, saa skulde man vel see, at jeg gjorde meget Ondt i det. Nei! Nei! jeg kan umuelig bære det over mit Hierte, at min stakkels Tomsrue skal saa lidelig bedrages af jer, og imellem os at sige, jeg skulde holde Angelique for en Taabe, og for en Gaas, om hun ikke med begge Hænder tog mod den Kierlighed, Dorantes har for hende. Det er en smyk ærbar Karl, som fører et jevnt stille Levnet.

Hector.

Jo! jo! Du skal nok see, det er det jevne, stille, skikkelige Levnet, som sætter Fruentimmer i Dinene.

Nerine.

Det er en Karl, som har sat sig, som har alt udraiset.

Hector.

Og det er just for at rase, at de holder af dem.

Nerine.

Nerine.

Beskæden i alt sit Væsen. Der er intet at sige paa ham. Han har i sine livsøddede Dage aldrig vidst, hvad Spil var.

Hector.

Det vil intet sige. Det er dog min Herre, Jomfruen holder af.

Nerine.

Det er Ulykken det. Sid han saae Skam saa sandt. Er det umuligt, at jeg aldrig skal see vore Fruentimmer blive klogere, og at de altid skal forgabe sig i disse Phantasier, disse Sprædbasser, som har intet andet, at bedrage Folk med, end et stodesløs Væsen, en Næse ganske overlamurt med Snustobak, en Læbe, som de gaar og tygge paa, for at saae den rød, en forjasket Hat, som hænger og sludrer om Ørene af dem, en lille Strimmel om Halsen, bundet bag i Nakken. Et Par Burer, som hænger paa Hælene, og de hvert Dieblisk maae gaar og løfte paa. Næverne i Buxelinen, en frum Aug, saa er det de gaar om og byde deres lekke Personer frem.

Hector.

Hvad vil Du sige, mit Varn? Det er saa disse Tinders Smag, og de forandre saamen intet Folk.

Nerine.

So, jeg vil, og jeg skal gjøre alt mit til at saae saadan Misbrug affkaffet. I det mindste vil jeg intet taale, at de tage min Jomfrue ved Næsen, og benytte sig af hendes Skæbelighed. Jeg skulde lade hende give sig med en Spiller, en Kloerknekt, en Foræder, som intet andet tager sig til, end at løbe om om Dagen og smuse efter, hvor der holder

holdes aaben Taffel med smukke Piger og Kort, og som det sporenstregs render til Hospitalet.

Hector.

Du taler noget grovt, Nerine, og Du kunde vel være lidt høfligere. Men imidlertid og ellers altid, sin maate Du snakke, og præke, og skinde, og knurre, og larine, og stisie saa meget Du vil, det hjælper altsammen ligemeget. Din Jomfrue er forliebt i ham.

Nerine.

Bilder Du Dig vel ind, at den Kierlighed, hun har for ham, er saa farlig stærk. Nei! nei! hun har Fornustand, maae Du vide, og kanskee inden denne Dag gaar til Ende, skal jeg faae hende til at giøre sig med Dorantes.

Hector.

Tarara! Vi have alt for vel sat paa hende.

Nerine.

Det synes kun saa, og jeg vil lade jer vide, at inden Aften skal I ikke have et Ord mere hos hende at sige.

Hector.

Snik om Snak!

Nerine.

At Dorantes har baade Nerine og Fornuften paa sin Side.

Hector.

Og vi har Kierlighed paa vores. Du veed jo, at naar Kierlighed vil tale, saa maae Fornuften holde sin Mund. Hos Fruentimmer vel at forstaae —

Nerine.

Jo! der skal Du lure Dig død paa. Nei! jeg skal vise Dig, at naar Fornuften begynder at raade hos

saa maade Kierlighed staae tilside. Og tilmed saa maade jeg bekiende, at Din Herre han er en curieux Frier. Jeg veed intet bedre at ligne hans Kierlighed ved, end en anden Dags Heber, snart er han heet, snart er han kold, og hans Elskov er virkelig Ebbe og Flod.

Hector.

Men alligevel maade Du tilstaae, at næst Spil, saa er der intet i Verden, han elsker mere end hende.

Nerine.

Ja! det er ogsaa just hans Hoved-Passion. Saa snart han har Penge at give sig i Spil med, saa er hans Kierlighed sloiten.

Hector.

Men derimod ogsaa, naar han ingen Penge har, er han da ikke saa forliebt som en Tavekat.

Nerine.

Ja, jeg skal vel sætte ham en Stol for Døren.

Hector.

Du kan gjøre, som Du kan have Være af det; men det kan jeg lade Dig vide, at vi ere ikke meget bange for Dig. Det er ikke længere siden end i Gaar, at Din Fomfue lovede min Herre, til Forsikring om hendes Kierlighed, at hun vilde forære ham hendes Portrait med Brillanter omkring. Det vente vi efter med Længsel, min Dukke, for vi ere efter Juveler, som Fanden efter en Siel.

Nerine.

Portraitet er ganske særdigt, det er vist nok; men Din Herre skal aldrig blive saa værdig at faae det, og i denne Dag skal Dorantes blive Mester af det.

Hector.

Hector.

Det gad jeg seet paa.

Merine.

Det skal Du og faae at see; men sliq mig engang, er det ikke ogsaa Skam og Spot med Valerius, han er af got Folk, og har sin Fader boendes her i Byen, og endda lever han, som han gior, hvorfor Pokker logerer han ikke hos sin Fader, og er det vel anstændigt for ham, at han nu et heelt Aar har logeret her i dette Vertshuus.

Hector.

Hillemen. Og I kan logere der selv med al jeres hele Følge?

Merine.

Det er en anden Sag det. Min Jomfrue Angelique og Grevinden hendes Søster ere kun her paa Stedet for en kort Tid, og tilmed have de ingen Fader her i Byen.

Hector.

Er det kun deri Syngen bestaaer, at han er flyttet ud af hans Faders Huus? Men er det vel hans Skyld? Der som hans Fader havde villet flytte ud, saa havde min Herre vel blivet der. Disse Fædre, det er mig nogle haardnakkebe Kreaturer.

Merine.

Jo! I skal nok see, han gior meget ilde, i det han vil intet lade sig regiere af jer. Men hvorom alting er, saa har jeg ladet Dig det vide forud, og jeg vil føre aabent bane Krig med Dig. Nu paa Timen gaaer jeg hen og fortæller min Jomfrue, hvad jeg har seet, at der aldrig er nogen Troe eller Love at sætte til Valerius og hans Løfter, og at han bliver aldrig værd at elskes af hende, men at han har spillet, spiller og vil spille sin Livstid. Adieu.

3. Act.

3. Scene.

Hector.

(Callene)

Saa meget, som jeg kan forstaae mig paa det, saa synes det nok, at denne Nerine er ikke for meget paa min Herres Side; mon hun ogsaa har nogen Uret i det. Nei! Na min Troe har hun ikke. Jeg maae praeke for ham, hvad jeg vil, det er ligesom man slog Vand paa en Gaas — Men der have vi ham saamen! Oh! hvor seer han forjakket ud, man har kun behov at see paa ham, saa kan man let giette, at han gaar forgievet, og søger efter en Nar, der vilde laane ham Penge paa 20 pro Cent.

4. Scene.

Valerius. Hector.

(Valerius i Uorden som en, der har spillet den ganske Nat).

Valerius.

Hvad er Klokken?

Hector.

Klokken er — — den er — — jeg kan intet huske det.

Valerius.

Kan Du intet huske det?

Hector.

Nei! Herre.

Valerius.

Jeg er bled af at høre paa Din urtmelige Snak og Sladder.

Dobleren.

F

Ariste.

Hector.

(for sig selv)

Sagde jeg det ikke nok, det første jeg saae ham, hvorendant det hang sammen.

Valerius.

Tag mig min Sloppek. Ei saa for tusinde — —

Hector.

(for sig selv)

Hør kun, hvor han gaaer, og hvisker smaa Dievle ud

Valerius.

Hvor længe skal jeg vel gaae her og bide efter Dig.

Hector.

Der er den, Herre!

Valerius.

(Valerius spadserer og Hector bag efter med Sloppeken)

Den dievles Huk, jeg tog, den kostede mig paa et Kist tolv Marquer i en Træk. Jeg er ogsaa ret et dumt Væst. Oh! for en Ufsæd. Jeg skal vist lære Dig bandede Troquedille, eller jeg skal døe i Væreaaret. Ah! for distrede Lykke! du kan vel komme mig til at tabe. Men at komme mig til at betale, der skal du være for stækket til; for jeg har ikke en Skilling.

Hector.

(med Sloppeken)

Vilde ikke Herren — —

Valerius.

Jeg trodser din Magt, og leer kun af alt det Onde, du kan gjøre mig.

Hector.

Vilde ikke Herren have sin Sloppek, jeg har den her færdig.

Ei

Valerius.

Ei Slynge! gaae Din Vej, gaae hen og leg Dig,
Du gjør mig Hovedet galt. — Vil Du gaae, siger jeg.

Hector.

Hiertens gierne.

5. Scene.

Valerius.

(i Lehnestolen)

Jeg vil sætte mig i Lehnestolen for at tage mig en
Blund — — Ah! hvad er jeg dog ulykkelig — — Tolv
Marquer for en Suk! Nei! jeg kan ikke faae mindste
Bævn i Dinene — — Jeg er i Gield paa alle Kanter.
Intet har jeg at betale med, intet har jeg i vente til at reise
mig ved igien, og jeg har, Gud ske Lov, ikke en Skilling
i min Lomme. Hector — — hvad er den Slynge dog
ulykkelig, han kan saa sove! Hector!

Hector.

(uden for)

Herre!

Valerius.

Heb Vengel! vil Du herind! har Du intet fundet
saa udsovet endnu, Dagbæst.

6. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.

(halv afklæd)

Udsovet endnu! Herre. Gid jeg saa haade Last og
Slam, om jeg fik Tid til engang at faae Riolen af mig.

Valerius.

Du kan sove i Morgen.

Hector.

Heel vel betænk.

Valerius.

Har der ingen været og spurgt efter mig?

Hector.

Der er, som der pleier, kommen adskillige af Deres Creditorer, og derforuden var her og en hsi, fører Karl, som jeg intet kiendte, han sagde: han var Troquedillemeister, saa var ogsaa Deres Syngemester her, og de sagde: de vil de komme igien ret nu.

Valerius.

Vel nok. Men om den anden Sag, Du veed vel, har Du spurgt mig op — —

Hector.

Hvem? Den fromme Matrone, som laaner Penge ud for en Skillings Rente af Valeren om Timen?

Valerius.

Just den selsamme.

Hector.

Ja, jeg har talt med hende. Der er heel dyr Tid paa Penge i disse Dage, og især maae jeg bekiende, at naare unge Folk vil have dem, saa maae de betale dem dobbelt. Men imidlertid saa har jeg lagt alle Narer om Worde, og saa vel anvendt al min Flid og Veltalenhed, at hun paa Sikasten svarte mig høflig, og jeg troer nok, at De med første skal faae de Penge, De har forlangt.

Valerius.

Saa faaer jeg da de tusinde Rigsdaler. Ah Himmel! hvilkken Lykke er det for mig. Saa faaer jeg dem, Hector, min hiertens Hector! Kom, og lad mig tage Dig i Favn.

Hector!

Hillemen! hvad kan dog Penge gjøre Folk venlige.

Valerius.

Og Du troer, Hector, at jeg faaer disse tusinde Rigsdaler, og at jeg skal ikkun have behov at give min Haand derfor.

Hector.

Hvem, der ogsaa ikke vilde tage den for fuldt, den maatte være meget vantroe. I det ringeste er De saa fornemme som den beste Ridsmand her i Byen. Men for at faae hende paa den rette Vej, saa havde jeg meget at bestille. Hun er enig om alting, baade om Tiden og om Renten. Det eneste, der fattes, det er: at De skal sætte hende Pant.

Valerius.

Pant?

Hector.

Ja! Herre.

Valerius.

Men tænker Du og paa, hvad Du siger? Hvor fanden skal jeg tage Pant fra? Siig mig.

Hector.

Jeg veed ikke, Herre! Alle de Meubler, vi have, er et stort Haab til en lykkelig Quinzeleva. Men Ulykken er, at i disse Tider ere vore Pengepugere saa bandsat vantroe, at de ikke gierne vil til at laane paa saadan Pant.

Valerius.

Men siig mig engang, hvad Vokker vil Du vel jeg skal kasse hende for Pant?

Hector.

Nu kommer hun her selv strax paa Timen, og saa kan De med tre fire Ord giøre Sagen klar. Men for at komme paa en anden Discours, Herre! hvad synes Dem vel? holder De altid af Jomfrue Angelique?

Valerius.

Om jeg holder af hende? Oh! Du giør mig Uret, om Du tvivler om det. Jeg tilbeder hende.

Hector.

Saa meget desto værre! det er et heel ondt Tegn. Naar De ingen Penge har, saa er De forliebt, og naar De engang ved en Slumpelykke faaer nogen Penge i Pungen, saa adieu al Deres Kierlighed. For at siig min Mening reent ud, saa er Deres Pung et rigtigt Veirglas paa Deres Elskov, og et ganske accurat Thermometrum, men det er bagvendt. Jo lavere Pengene ere, jo hedere har De det, og naar Pengene stige hoit, saa er det koldt i Deres Hjerter.

Valerius.

Det er kun noget, Du bilder Dig saa ind. Men det kan Du være vis paa, at hvad Skiebne jeg end har i Spil, saa kan det dog aldrig formaae saa meget hos mig, at jeg derfor skulde kunde forglemme Angelique.

Hector.

Det kunde saa hende sig. Men jeg er bange for, jeg, at det bandsatte Spil volder engang, at hun glemmer Dem,

Dem, og giver Dem en retskaffen skion Kurv. — Hvad synes Dem vel derom?

Valerius.

Hvor Pokker faaer Du vel det Infald fra?

Hector.

Jeg vil endelig intet rose mig selv, og sige: at min Hornuft kunde endelig lære mig saa meget. Men Meningen paa det er, at Nerine var her nu nysens, og hun sagde mig reent ud uden Falbala, at Jomfrue Angelique vil i denne Dag holde Gaard med Deres Farbroder, M^{rs}. Dorantes, og at hun vil lade Dem gaae for Luud og koldt Vand, og det fordi hun merker, der er ingen Udkomst med Dem, for De svær hver Dag paa, at De vil aldrig spille meer, og dog gjør De aldrig andet end spille.

Valerius.

Gud bevare os! hvad er det, Du siger mig der?

Hector.

Ikke et Ord andet, end det hun har sagt mig.

Valerius.

Sniksnak! det er mere, end hun kan gjøre. Nerine har kun vildet fixere Dig.

Hector.

Det mener De, som jeg merker, saa er De mægtig røg paa store Tanker om Dem selv.

Valerius.

Nei saamen! dog alligevel, uden at gjøre sig til af det, saa veed man nok, hvad man kan være værd.

Hector.

Men for at tale ret Alvor. Dersom det nu gif saadan,

dan, som jeg havde den Ære at sige Dem, og dersom
Jomfrue Angelique gav Dem en Kury —

Valerius.

Dersom det nu var sig saa, saa skulde jeg — — Men
det kan intet være.

Hector.

Men om det nu skeede, for Exempel, og om hun fik
en nye Kierlighed i Hovedet.

Valerius.

J saa Fald, saa vilde jeg give mig til at frie til hende
des Søster, Grevinden, som er Enke.

Hector.

Saa min sandt! det Anslag staaer mig an. Jeg
holder altid meget af en Kierlighed, som er grundet paa et
Par tusinde Lønder Hartkorn. Og sandt at sige: dersom
De vilde kun hielpe Dem selv lidt hos hende, saa torde jeg
svære paa, at denne gode Enke skulde blive meget from mod
Dem. Det var i det mindste et godt Nødanker.

Valerius.

Imellem os at sige, saa lønner det just ikke Umagen.

Hector.

Vist nok, det er et eget besynderligt Kreatur, denne
Grevinde, og jeg kiender kun saa af det Slags. Den skal
være klog, som skal sige Dem, enten hun er en af de pønte
eller coquette Fruer. — Alle de Hjerter, hun falder paa,
vil hun have under sin Contribution paa den ene Side, og
paa den anden saa vil hun givtes, det er det hun tracter
efter.

Valerius.

Givtes? —

Hector.

Hector.

Sa vist! Givtes. En vis Baron, af samme Natur
som hun, og som er ligesaa givtesyg, han løber efter hende.

Valerins.

Hvad er det vel for en Baron?

Hector.

Det er, for at sige Dem reent ud, en Baron, som
er bleven baroniseret ved en Slumpelykke, en Basset-Baron,
behieret, som han selv siger, fuld af Intriguer, og som
bilder sig ind, at intet Fruentimmer kan se paa ham, uden
at blive ganske forliebt. Han spiller stærkt, og vinder en
Høben, og der siges, at han fordum var Kammertiener,
førend han blev Baron. Men det er best vi gaar, Herre.
Der kommer Deres Fader.

7. Scene.

Gerontes. Valerius. Hector.

Gerontes.

Nei, nei! bier kun, jeg har et Par Ord at sige jer,
min Søn, og Dig, Dig har jeg nogen Vrygl at give.

Hector.

Jeg beder om Forladelse, gode Herre! jeg har intet
Tid at bie.

Gerontes.

Bie her, Slynge!

Hector.

Jeg merker nok, han duer intet at stienne med.

Gerontes.

Hør, min Søn, engang for alle, saa er jeg kommen
her hid i Dag for at sige jer, at det Levnet, I fører, er

saar straffelig forargeligt, at I nøder mig til at gribe til de Midler, jeg nødig vide, og I selv skulde fortrøde. Jeg kan intet længere taale at see derpaa, og det er mig umuligt mere at taale jeres liderlige Opførsel. Der er intet Bassetbord i Byen, I har jo svoret Borgerstab til, og de Steder er intet andet end lutter Snarer og Faldstrikker for Ungdommen. En Skov fuld af Røvere er mere sikker end saadan et Spillehuus. Der er intet andet end lutter Røven og Plyndren, og hvem der begiver sig ind i saadant Laug, han har kun at vælge, enten han vil trække op, eller lade sig trække op.

Hector.

Det er just det, jeg alle mine Dage har sagt, alle disse Spil, hvor kun Lykken regierer, staaer mig ganske intet an. Nei! jeg holder af de Slags galante Spil, hvor man kan lade see sin Forstand. Som for Exempel, Mon sieur! Gaasespil, det er et Spil, som har noget at sige.

Gerontes.

Hold Du Kiesten, jeg siger endnu som før: Det er et uløkkeligt Naserie at faae Lyst til Spil. Man forspiller sine Penge, Juveler, Huus og Gaard, Obligationer, ja paa Sikasten sin Ære med.

Hector.

Nei! vores Ære har det ingen Nød for, dersom vi vare Fruentimmer, saa kunde det være noget at frugte for, for det er det, de sætte helst op, og tabe med største Forsigtighed.

Gerontes.

Med et Ord at sige: Jeres Levemaade staaer mig blot ud intet an, og jeg kan umulig længer see paa saadan forstyrret

fyrrer Levnet, som I fører. I har nødt mig til at lukke min Dør for jer. Jeg var bled af at holde Folk til at sidde hele Nætter oppe og bide efter jer, og at I idelig gjorde Dag til Nat, og Nat til Dag.

Hector.

Det var endelig ikke noget at være saa fortrydelig over. Haandværket fører det saa med sig. En Spiller, der tænker at gjøre sin Lykke, maae gjøre som Maanen, staae op om Aftenen og legge sig om Morgen.

Gerontes.

Men I har kun lidet agtet, at jeg over saadant har forviist jer mit Huus. I gjør det immer galere, og I driver mig til det yderste. Men jeg skal vist vise jer, at dersom I ikke forandrer jeres forstyrrede Levemaade, saa skal jeg vide at betjene mig af den Myndighed, jeg har, som jeres Fader, og I skal se, hvad det er at opirre min Brede.

Hector.

Jeres Fader har Ret.

Gerontes.

See mig kun engang, hvor seer han ud? Klæderne henge paa ham, som paa et Koftekaft, Peruquen paa det ene Dre, Dinene sidde i Hovedet paa ham, som et Par Forste-Dien, og at domme om hans Miner, saa seer han ud, ligesom han var kommen fra Dorreveile Skov, og havde gjort en Ulykke.

Hector.

Man skulde ikke tage meget fejl i det, og jeg tørde sværge paa, han har været med, hvor der er gjort mere end een caput i Nat.

Ge:

Gerontes.

Men er det mueligt, at I selv intet er bleven fied af saadant liderligt Levnet? Svar mig: Siig, naaer jeg aldrig vente, der skal blive noget Gode af jer?

Valerius.

Kiere Fader! jeg kiender min Bildfarelse, og forsikrer, jeg skal aldrig falde deri mere. Til den Ende har jeg i Dag giort et Løfte, at jeg aldrig mere vil spille.

Hector.

Dette er hans Omvendelses første Grøde. Nu kan De domme om Resten.

Gerontes.

En herlig Forklaring! Saa sig de allesammen, naar de ikke have en Skilling mere.

Valerius.

Jo, kiere Fader! endnu har jeg nogle Penge tilovers, og for end mere at vise jer, at mit Forsæt er ærligt, saa har jeg sat mig for, at jeg i Dag vil betale min Gield.

Gerontes.

Dersom det er sandt, saa skal det være mig hiertelig tiert.

Hector.

Betale Deres Gield, Herre! og med hvad Nyndt, om jeg torde spørge saa dristig.

Valerius.

Vil Du holde Munden, kiere Fader! min Farbror der stræber efter, om det kan gaae ham an, at han endog i denne Dag vil faae Angelique overtalt til at give ham sit
Ja-

Jaord. De veed selv, han elsker hende, og at han vil
berøve mig hende.

Gerontes.

Ja, jeg veed det. Og jeg veed og, hvad mine Tan-
ker er derom. Det skulde være mig en Fornøielse, om hans
Fornøielse kunde slaæ ham feil.

Hector.

Oh! De har kuns behov at sige et Ord, saa faaer
han en Kurv.

Gerontes.

Jeg var tilfreds, det var alt giort. Angellique har
gode Midler, hun er ingen Coquette, hun raader selv for
at valge sig en Mand. Og siden I nu har saa godt et
Korsæt, saa gaaer hen, og seer til, I kan giøre jer værdig
til at begiere hende. Betaler jeres Creditorer.

Valerius.

Det skal jeg giøre, og det strax paa Timen — —
Men kiære Fader!

Gerontes.

Heh! hvad er der nu?

Valerius.

For ganske at stille mig af med min Gæld paa engang,
saa fattes mig omtrent en 2 eller 3000 Rigsdaler, og jeg vilde
nok bede Dem, De vilde være saa god — —

Gerontes.

Ha, ha! jeg forstaaer jer nok. Det er intet den
første Gang, I har bundet mig saadan en paa Vermer.
Nei! hos mig saaer I ikke en Skilling, det kan I slaae
jer Lid til. Gaae hen og betal jeres Creditorer, saadan
som I kan.

Ans

Valerius.

Men kiere Fader! De kan forsikre sig — —

Gerontes.

Ingen Snak.

Valerius.

Vil De da ikke i det mindste laane mig 1000 Rigsdaler.

Hector.

Vi skal betale Dem tilstrækkelig Rente, 20 pro Cent.

Valerius.

Kiere Fader!

Gerontes.

Jeg vil ikke høre et Ord mere af den Snak.

Valerius.

Nei! kiere Fader! det er langt fra, jeg skulde have i Sinde nu at bedrage Dem. Og paa det De kan se, at jeg mener det oprigtig, saa beholder Pengene hos Dem, og betaler Dem selv ud til Vedkommende.

Hector.

Nei nu! det er jo alt det, man kan begiere af en ærlig Karl.

Gerontes.

Siig mig engang, hvor stor er vel jeres Gield?

Valerius.

Summen gir intet til Sagen.

Gerontes.

Summen gir intet til Sagen?

Hector.

Nei gjør den ikke! Og naar De seer, hvor stikkelig han her efterdags vil leve, saa er jeg vis paa, De aldrig skal

skal fortryde, om De satte end engang saa meget paa ham. Og tilmed saa skal vi give Gielden an paa vor Samvittighed.

Gerontes.

Hør! jeg vil endnu gribe mig engang ret an for at redde jer; men kommer I da igien, saa — —

Valerius.

Vær kun intet bange! Den Kierlighed, jeg har for Angelique, skal være Dem Vorgen for min Oprigtighed. Jeg maae strax hen at tale med hende, og mit Hierte har ingen Røe, førend jeg faaer formildet hendes Vrede, som er færdig at bryde ud. (han gaaer ud)

Hector.

Og jeg, gode Herre! vil gaae hen for at fornøie Dem, og forfatte en kort, rigtig og tilforladelig Regning paa vores Gield, som jeg nu strax paa Timen skal give mig den Ære at overlevere Herren. (han gaaer ud)

Gerontes.

Min Broder skal ikke endda faae saa godt Kiøb, som han tænker. Nei, var det end ikke for andet, end at bryde ham, saa skulde jeg dog legge alle Aarer om Worde, for at hindre dette Givtermaal, han sigter til. Og nu har jeg dobbelt Interesse i det, baade at giøre min Broder Foredret og giøre min Søn.

8. Scene.

Huffenborg. Gerontes.

Huffenborg.

Med al Ærbødighed og Hiertens Oprigtighed giver jeg mig den Ære at tilbyde min Herre min ringe Tjeneste;

jeg

Jeg er til hans Tieneste en Hamborger Cavalier, Doctor i alle Slags Epil, og Magister i Troquedille, mit Navn er Hukkenborg, for at tiene Herren.

Gerontes.

(sagte)

— En Troquedille-Mester. Han tager mig an for min Son. (hoit) Han gaar om her i Byen, Monsieur! og underviser gode Folkes Børn i den Kunst! Og man har endnu ikke været betænkt paa at ansee hans Meriter, og forsynet ham med en anseelig Pension ved Kagen paa nye Torv, og anvist ham Forsøgning for hans Livstid paa Bremerholm.

Hukkenborg.

Hvad fanden er mig det for en Karl? hvad? Jeg tør sige, at der er ingen Kunst i det hele Land, som her ansees og æres høiere end min. Og at godt Folkes Børn, naar man ellers vil ret sørge for deres Optrættelse, burde lære at spille, førend de lære at læse.

Gerontes.

Min Hr. Professor! dersom der nogen hørte paa deres Fionne Lectier, saa kunde I snart fortjene jer en Plads i Daarekisten med dem.

Hukkenborg.

Jeg merker nok Herren skiemter; men for at tale alvorlig om saa vigtig en Sag, saa gad jeg nok vidst, hvor til saa mange Dansemestere og Syngemestere vel ere nyttige, som gaar om og informere i Byen? Bliwer vel en ung Cavalier rigere af, at han kan synge re, mi, fa, sol, eller at han kan danse en Menuet? Mon jeg skal troe, man kan betale Joder, og Peruquemagere, og Krammere, og andre flere Creditorer med en Passépied eller med en Kria af

af en Opera. Nei, nei! Det beste en ung Kavalier kan gjøre, det er, at han jo før jo heller legger sig efter min Kunst, at han kan vide, naar han taber, med et standhaftigt Herte og overflodig Videnstabs at tvinge Lykken, og at han lærer en Kunst, som ved sikre og ufeilbarlige Haandgreb kan paa engang baade forlyste og berige ham.

Gerontes.

Saa er I da vel meget riig, skulde man tænke?

Hulkenborg.

Hvad skal man sige? Der som man beholdt alle sine Gevinster, saa var Dretspillet bedre end Kongesbergs Sølv-Verk. Men der ere saa mange andre godt Folk, man skal leve med sig: Hyre-Rudske, Portører, Skradere, Peruquemagere, Jøder og Jøders Tilhængere, som veed at sette de Juveler af, som vi vinde; saa mange brave Karle, som tiene for Kosten med at holde Halsvt; saa mange Officerer uden Tjeneste, som har ingen anden Pension, end de smaa Accidentier, vi skaffe dem. Saa mange smukke Fruentimmer, som skulde vel give godt Kiss paa deres soage Vre, hvis de ikke havde Spillebordene at leve af. For det kan I vare vis paa, der ere mange fornemme Huuse, hvis fornemste Indtægt bestaaer i Kortpenge.

Gerontes.

Men imidlertid, mod een Spiller, som lever af det, han vinder, saa seer man hundrede, som ere færdige at døe af Sult, og som i de lange Fæster, de maae holde, begræde, at de have sat for meget paa en Cinque Neuf eller Pas.

Hulkenborg.

Just deri er det, at min Konsts Ypperlighed bestaaer, naar man kun følger mine Regler, saa vover man ikke me-

Dobleren.

Y

get.

get. Jeg veed, naar det gielder, ved en liden Konst at hode paa den misundelige Skiebnes Fortredeligheder. Naar jeg spiller Troquedille, og jeg har høie Dien nødvendig, saa er det min mindste Konst at faae mig et Par lykkelige Tærninger frem, som der enten er Bløe i, eller ere hule, lige som jeg vil, og naar jeg har Kustret mit Bræt fuldt, saa har jeg andre forstandige Tærninger tilrede, som kunns kaster Esser alle og Deux- Et, og saa har jeg i en Snup min tolv Marquer.

Gerontes.

Og, min Hr. Hukkenborg, I er saa uforkammet, at I tør komme til mig, og byde jer til at lære mig saadanne Konster.

Hukkenborg.

Det skal være mig en Ære, om Herren behager.

Gerontes.

Og I er intet bange for, at jeg skalde kalde en tre eller fire Karle ind, og lade jer lemtørste fra Top til Taae.

Hukkenborg.

Herren bliver ikke vred, vil jeg haabe. Jeg er ikke kommen for at fortørne ham.

Gerontes.

(Støder ham).

Oh! Din forbandede erkingemachte Spirtsbube, herud paa Døren.

Hukkenborg.

Det skeer saamen intet. Jeg skal først have den Ære at give Monsieur en Lection.

Gerontes.

Wig Lection!

Hukkenborg.

Ja vist, Monsieur! jeg vil inden vi Skilles ad, at han skal være ligesaa ferdig i at verke et Par Tærninger om, som det kunde være mig selv.

Gerontes.

Og jeg vil, inden vi Skilles ad — — give Dig et Par Drefigen, saa Du skal tumle om — — herud paa Døren. (tager ham i Skuldrene)

Hukkenborg.

Siden jeg seer, at Monsieur er intet i got Humeur i Dag, og har ingen synderlig lyst at tage Lektion, saa skal jeg i Morgen have den Ære at komme her anden Gang.

Gerontes.

Ja kom, om Du tør.

Hukkenborg.

Vilde Herren ikke have den Godhed at betale mig min Maaned forud.

Gerontes.

(Stoder ham ganske ud)

Vil Du paa Døren Din forbandede Galgenknebel. Nei, see mig engang til den bandsatte Skielm, hvor han begrebe mig. Det var endda en Lykke, at han insat kom i Tale med min Søn; og han tog mig rigtig an for ham. Men jeg faaer hen at see, hvad min Søn tager sig til, og saa uden videre Krumspring vil jeg stræbe, vi kan faae Par: ter sluttet, og alting klappet og klart.

Ende paa første Act.

Anden Act.

I. Scene.

Angelique. Nerine.

Angelique.

Mit Hierte skulde være meget nedrigt, om det endnu skulde have nogen Godhed tilovers for ham, efter de mange dyre Eeder, han saa letfindig har gjort, og ligesaa letfindig overtraad. Det er alt besluttet, Nerine, jeg slaar ham plat af mine Tanker, jeg vil ikke elske ham, ja jeg vil ikke see ham mere min Livstid. Jeg merker alt med Glæde, at mit Hierte er kommen i sin Frihed igjen. Kom nu Du kuns intet og tael mig godt for ham.

Nerine.

Jeg tale Godt for Valerius. Ei! da maatte jeg vist være gal, og før jeg skulde gjøre det, saa vilde jeg sør, at jeg aldrig kunde tale. Det var en stor Eed det, gode Jomfrue.

Angelique.

Ja, ja! see Dig kuns vel for i det mindste. Jeg aldrig efter denne Dag at stille min Forbittrelse imod ham. Kom aldrig og forestil mig hans artige Væsen og hans Forstand, for Du veedst selv, at han har meget — —

Nerine.

Han! Forstand? Oh! De Kiemter, min hierte Jomfrue. Hans Forstand er saa gemeen, som nogen i Verden. Han sidder jo og grunder hvert Dioblik, og al hans

hans Munterhed bestaaer i, naar han kan faae et Spil Kort eller et Par Tærninger at see.

Angelique.

Imidlertid saa er jeg glad ved at have overvundet den Stræbelighed, og mit Hjerter er vis paa sin Seier.

Nerine.

Jeg vilde nok ogsaa ønske, det var saa vel; men troe mig vel, Jomfrue! jeg kiender Krudet. Saadan Forbitelse er iblandt kun en liden Pause i Kierlighed.

Angelique.

Nei! frygt kun intet. Den Gudhed, jeg havde for ham, er saa plat udryddet af mit Hjerter, at der er ingen Fare for den skal komme ind igjen.

Nerine.

Saa meget desto bedre, men ellers pleier det at være en farlig Giest, naar den engang faaer taget sit Logement i Hjerter, saa vil den ikke gierne lade sig saa hastig jage ud.

Angelique.

Vær kun intet bange for mit Hjerter.

Nerine.

Men imidlertid, om han nu kom med det hyllende, smigrende og forføriskke Væsen, De veed selv, han har, og kastede sig for Deres Fødder, (hun falder paa Knæ) og sagde til Dem med en bevægelig Stemme: Ah! Skønneste Jomfrue! jeg har kun et eneste Ord at sætte imod al Deres Brede. Jeg elsker Dem, og jeg elsker kun Dem allene. Er det umuligt, De kan see mig, uden at Deres Hjerter maae røres af Medynk? De svare mig intet. De vender Ansigtet fra mig, (hun rejser sig) Vil De da see min

Død? Velan! De skal blive fornøiet. Maaskee kan han i det samme, for at gjøre Dem lidt bange, finde paa at slaas sig for Brystet, eller løbe med Vanden imod Skorstenen eller rive et Par Tøtter Haar af sig, som intet ere haars egne, eller hitte paa noget andet saadant Galskab. Men alt saadant Phantasterie skal De kun intet kiere Dem efter, for De kan være vis paa, at hvor heftig han end tager sig det, saa gjør han sig selv dog ingen Skade.

Angelique.

Lad mig kun raade.

Nerine.

I det mindste har jeg troelig varet Dem ad, og intet formeret Dem om alting. Lad nu see, Somsrue! De holder Stand, naar det gielder.

2. Scene.

Grevinden. Angelique. Nerine.

Grevinden.

Man fortæller mig Nyt, min Søster! og de sige overalt, at Du har slaaet de Tanker af Hovedet, Du havde for Valerins, og at Du vil giøre Dig med Dorantes.

Angelique.

Ja, det er det, jeg har sat mig for.

Grevinden.

Saamen! det er mig ret hiertelig kiert. Valerins er dog kun en retskaffen Phantast, og han skulde være skamfuld for at spille Dine Midler bort til den yderste Skilling.

Angelique.

Det troer jeg selv.

Grev.

Grevinden.

Jeg er ret glad over, at Du har vundet saa stor en Seier, og affkaffet de gode Tanker, Du havde for ham. Imellem os at sige, saa var jeres Kierlighed kun en Skæbnelighed, og man skal altid stræbe at overvinde de Tilbæieligheder, som allene behage vore Sandser, men fordømmes af den sunde Fornuft.

Angelique.

Du har Ret, min Søster.

Grevinden.

Det allerfarligste et Kruentimmer kan hændes, det er at blive giort med en Mand, som har Passion for Spil. For min Part vilde jeg heller have en Prækker, en Gierrig, en Tæfsebroder, en Kortredelig, en ilde Skabt, en Egenfindig, en Kyskebøtte, en Døsmer, en Lidertlig, en Nar, en Knurrepotte, og jeg veed ikke selv hvad, end jeg vilde falde i saadan en Spillers Hænder, som Valerius.

Angelique.

Jeg begriber og selv, at det er den allerførste Lyde.

Grevinden.

Saa har Du da intet mere i Sinde at giorte Dig med ham.

Angelique.

Jeg! Nei vist ikke. I den Post have vi een Mening.

Merine.

Jo! han har rigtig nok saaet en Kurv, og det med alle tilhørende Formaliteter.

Grevinden.

Det har Du gjort vel i. Og saasom Du nu har slaaet op med ham, saa vil jeg giorte mig med ham, jeg.

Angelique.

Støt sig med ham!

Grevinden.

Ja vist, og det i denne Dag.

Angelique.

Den liderlige Spiller, som Du nu nyssens —

Grevinden.

Jeg skal vel vide at føre ham paa ret Veie. Man
veed vel, hvad Herredomme man har over Mand.

Angelique.

Hvad siger Du vel, min kære Søster! er det muel-
ligt, at Du med Din store Erbarhed og blufærdige Ind-
groggenhed kan resolve Dig til at giøre Dig igjen.

Grevinden.

Hvorfor ikke det? Hvad Ondt er der vel i, at jeg paa
nye overgiver mig til en tilladelig og lovlig Kierlighed. For
at erindre min gode Sal. Mand, saa har jeg hidtil haaret
hans Portrait, og dette kære Billede har nogenledes trøstet
mig i min eenlige, bedrøvede Enkesstand. Men naar man eet
betænker det, hvad er vel et Skilderie for den, som elsker
stærkt! der vil en levendes Mand til trøste over den Døde.

Merine.

Fruen holder intet af en Mand, naar han kun er
skildret.

Grevinden.

Er det vel ogsaa noget, som kan veie op mod mit
store Forliis?

Merine.

Vist ikke! det tiener snarere til at rive Saaret op,
end at læge det.

Angelique.

Men siden Du forstaaer Dig saa vel paa Mand, saa synes mig, Du kunde gjort et bedre Valg. Jeg kan ikke endnu føre det i mit Hoved. Du gives med Valerius!

Grevinden.

Saa, min Søster! med ham selv.

Angelique.

Men det er aldrig Dit Alvor. Troer Du ogsaa vel, at Valerius elsker Dig?

Grevinden.

Om han elsker mig, han? Om han elsker mig? Ah! Hvor forblindet kan Folk være! Man har, skulde jeg tænke, en vis Skionhed, en vis Artighed, som jeg troer vel ikke nogen skulde kunne astrætte mig.

Angelique.

Hvad Din Skionhed og Artighed angaaer, da har Du saa langsomme Tid været bekendt derved, at det er en Døst, som ingen kan gjøre Dig stridig.

Grevinden.

Saa kan jeg og beriene mig deraf efter eget Behag.

Angelique.

Useilbarlig. Og jeg begriber heel vel, at det er ingen Umuelighed, at Du kan have indtaget Valerius. Penge ere et kraftigt Middel til at overvinde et Hjerte.

Grevinden.

Du kunde ret vel holde inde med saadanne Glaser, og gierde jeg Dig Ret, saa skulde jeg svare Dig noget andet derpaa. Men jeg har altid sagt Bind paa Sagtmødighed.

Imidlertid vil jeg lade Dig vide, at det er intet for mine Midlers Skyld, at Folk finder mig smuk; thi uden dem har jeg aldrig haft Mangel paa Friere, naar jeg vilde have nogen. Men, min kiere Søster! vi have ganske ulige Begreb om Kierlighed vi To. Jeg veed ikke, hvad Kierlighed er, uden den andre bære for mig. Jeg maae vise mig saa stolt som jeg vil, saa seer jeg dog tusinde forlevede Hjerter følge min Fane. Der er en Kammerherre, der er en General, der er Dorantes, der er Baronen, som alle stræbe efter at faae mig til Brud. Men siden jeg har sat tet den Slutning at forandre mig, saa vil jeg overgive Valerius mit Hjerter ganske allene. Jeg gjør mig til af at være saa dydig, at der intet kan være paa at sig.

Angelique.

Altsammen godt nok. Men hvem kan vel forsikre Dig om, at Valerius elsker Dig.

Grevinden.

Hvem der kan forsikre mig om det? Mine Fortjenester, skulde jeg troe.

Angelique.

Men der kunde være andre, som havde samme Ret til ham.

Grevinden.

Maaskee. Men for Dig, min kiere Søster! kan Du være vis paa, han havde aldrig uden en Ret og ret Høiagtelse, saadan en liden let Glyvekierlighed. Nei, nei! min Søster! naar et Fruentimmer vil antrænde en retskaffen bestandig Kierlighed i en Mandspersons Hjerter, saa skal hun, min Troe! være staaet noget tidligere op, og være et Par Dage ældre end Du. Hun skal have en vis Afsindighed

hed, og en Elskenhed, som har sat sig ved Tiden og jevnlig
Omgiengelse, Du er inter kommen saa vidt endnu.

Angelique.

Det vil vel og vare et godt Tag inden jeg kom-
mer saa vidt.

Nerine.

Fruen er forsigtig, hun er gaaen for i Veien, men
der kommer nogen.

En Laquais.

Naadige Frue, der er Baronem, han gaaer lige op.

Grevinden.

Baronen? Ah nei, nei! Han er ikke paa mit Ne-
bister.

3. Scene.

Baronen. Grevinden. Angelique. Nerine.

Baronen.

(Synter sig)

Morbleu! Jeg er ganske i Morden. Den handsatte
Larm, der var hist omme i hiin Gade, nødte mig til at
gaae ud af min Chaise, saa jeg maatte smukt spadserere til
Heds et temmelig Stykke Vei herhid, og dersom den Kier-
lighed, jeg har til Dem, (peegende paa Grevinden) havde ikke
laant mig sin Vogn, saa troer jeg, at jeg endnu havde bleven
staaendes i al denne Trængsel, saadan en ulykkelig Nidkom-
mel var der.

Grevinden.

Hvad er dog Hr. Baronem artig uden at vare abgismakt
derhos.

Baronen.

Oh! abgismakt! Nei, nei! Skyldigste Tiener. Men
for at sige sandt, saa veed man endelig nok, hvordan
man

man skal føre sig op mod Fruentimmer, uden at bruge mange Omsvøb, og spille den ædle Tid med udflatterede Complimenter — — Ah Himmel! hvem er vel dette deilige Menneske?

Grevinden.

Det er min Søster.

Baronen.

Deres Søster. Paa min Ære, det gjør De vel. Jeg holder ret af Dem, for det De har saa smukt en Søster. Man skulde parblev tage dem an for to Tvillinger.

Grevinden.

Hvad har han dog en særdeles Gave at sige sin Mening paa en artig Maade. Hvad er han dog oprigtig; man kan nok see paa ham, han er vant til Hove.

Baronen.

Vant til Hove, jeg, Madame? Nei! om Forladelse. Jeg svar Dem til, der er intet kedsommeligere for mig, end at gaae til Hove. Hvad skulde fornuftige Folk vel gjøre der, hvor Forstand og Artighed er kun en Blødemors? Det lader, som det var noget, men i sig selv er det intet. Vist er det, jeg kunde blive til noget Stort. Jeg har Forstand. Jeg har Hjerte, saa høit som nogen i Landet. Jeg spiller, og jeg veed at holde gode Miner. Men imidlertid saa kommer jeg det dog aldrig, uden af puur Nødvendighed, for man skal dog alligevel bevise Kongen nogen Høflighed.

Nerine.

Jeg troer og, at Kongen er Dem meget forbunden for den store Ære, De gjør ham.

Der

Baronen.

Jeg kommer der aldrig saa snart, at jeg jo er færdig at tage Veiret over de mange Høfligheder, de bombarderer mig med. Der kommer en frem med en høitrvende Compliment, som intet vil sige; der kommer en anden, og forsikrer mig om sit Venfkab, som jeg passer ikke mere paa end det — — Der kommer en og trykker min Haand, saa det spier i fiorten Dage efter. En anden Phantast kommer og tager mig i Favn med saadan Iver, at han er færdig at kvæle mig. De kan ikke troe, hvor heftig de tage sig det, og det er dem snart umueligt at sige god Dag uden med en Convulsion.

Angelique.

Men De finder derimod vel Deres Regning bedre med Fruentimmeret til Høve.

Baronen.

Intet mindre, for at behage dem, maae man i det ringeste være Generaltoldforpagter. De have saadan en taabelig Indbildning om sig selv, at de mene, en Hofdamens Gunk kan ikke veies op med puur Guld. Nei, nei! min Hr. Baron forstaaer sig bedre paa Sagerne. Jeg holder mig til den middelmaadige Stand, og der holder jeg Klavsagt blandt Fruentimmeret, saa det er en Lyst. Om Vinteren gaaer jeg hen og besøger en smuk Borgerkone, der kan jeg slenge mig hen i hendes Canopee, og uden Facon strække mine Been over Lechet, og saa i min gode Tommerom sidde og fortælle min Elskov. Alle Husets Folk veed at gjøre Høve af mig. Ziener, Grueplige, Stademoer, Børn, ja hver en beviser mia al Høflighed. Manden selv er høflig, og naar Dagteren raaber Ti, saa lader han mig blive hos sin Kone, og gaaer smukt til Sengs uden noget videre Bæsen;

Væsen; saa er min Maner, og saadan bær jeg mig ad, naar det falder mig ind at fornede mig til at omgaaes med Borgerfolk.

Merine.

Jeg maae tilstaae, De har det ret sat. Og mig synes, det er et artigt Levnet nok.

Baronen.

Saa saamen er det saa. Og jeg vil føre mig op paa samme Fod hos Dem. Jeg skienker teen Vitt i for Dem. Oprigtighed er min Dyd. Min Mund siger aldrig andet end det mit Hjerter mener. Og, Madame! naar min Mund har sagt Dem, at jeg elsker Dem, saa maae De være vis og forsikret paa, at mit Hjerter staaer i lys Luc.

Grevinden.

Oh sy da! Lille Sladderhank, De maatte nok føle lidt i Mag. Min Hr. Baron taler til mig i et Sprog, som er mig ganske ubekendt, og det Ord, Elske, er jeg sikker paa at daane over, naar jeg hører det.

Baronen.

Kan vel være. Men Tingen i sig selv troer jeg dog intet, De skulde faae saa ondt af.

Merine.

Hun hader det vel ikke saa aldeles, men hun vil have der skal være saa nogle artige Omsvøb om det. Og det Ord, saa but udsaat, det er jo noget, som et galant Fruentimmer kunde falde i Besvimelse over.

Angelique.

Maaskee kunde det være angenemmere i en anden Mund.

Grev

Grevinden. Hvad? Hvordan? Hvad er det, I siger? Hvad mener I vel? Taler, siger jeres Mening. Det maae I vide, saa mange I ere, at aldrig har nogen Moers Stiel i mine livsfødde Dage sagt mig et tvetydigt Ord, som kunde gjøre min Ere ringeste Skaar.

Baronen.

Hvem skulde vel have ventet at finde saa stor Blufærdighed hos en Enke?

Angelique.

Imidlertid holder dog Valerius af Dig, og hvor lide har han ikke — —

Baronen.

Hvad vil dette sige? Valerius! Skulde en anden undersøge sig at sukke her tilligemed mig? Ah! der som jeg vidste det, jeg skulde morbleu — Hvor logerer han, denne Valerius?

Merine.

Her i Huset.

Baronen.

(Lader som han vil gaae, men kommer tilbage)

Jeg skal nok finde ham med det første.

Grevinden.

Men sig mig engang, hvi tager De sig det saa beseftig? Hvad Riet har De vel til mig?

Baronen.

Hvad Riet jeg har til Dem, min Princesse? Skurkingeret og Muthungseret, og den Riet, at jeg holder af Dem. De staaer mig an, og jeg staaer Dem endda bedre an, jeg. Det er noksom bekiendt, at jeg har kastet mine Dine paa Dem.

Grev:

Grevinden.

Oh! De er taabelig, Hr. Baron, at fore saadan Enak.

Baronen.

Jeg veed for hundred tusind Pokker nok, hvad jeg siger.

Grevinden.

Hvad! er der nogen Forbindelse imellem os?

Baronen.

Nei! endelig ikke anderledes end — — Men — —

Grevinden.

Hvordan? Hvad vil De vel sige? Tael, sliig hvad De mener.

Baronen.

Jeg er intet af det Slags Folk, som blæser ud i Trommer og lader tromme om paa Hjørnerne, hvad jeg skal have nydt for Gunft.

Angelique.

Oh, Søster!

Merine.

Hvad Gunft han kan have nydt.

Baronen.

Nok af det. Jeg veed at holde reen Mund, og jeg har lært at glemme en Fortrolighed, naar det behøves.

Grevinden.

Mit strange og ærbare Levnet er alt for vel bekjendt iblandt Folk. De seer vel han skiemter kun.

Baronen.

Ah! parbleu, Jeg skal vist have at vide af Dem.

Dr. Valerius, hvad han vel bilder sig ind med at elske Dem, og hvad Ret han kan have til at jage paa mine Eenemerker.

4. Scene.

Baronen. Grevinden. Laquais.

Første Laquais.

(Leverer Baronen en Seddel)

Herre! det er fra den tykke Grevinde.

Baronen.

(Stopper Seddelen i sin Lomme)

Jeg skal læse den ret strax.

Anden Laquais.

Den unge Baronesse holder hist henne i Gaden og venter efter Dem for at føre hen paa Baller.

Baronen.

Lad hende gie.

Tredie Laquais.

Herre!

Baronen.

Endnu. Og saa for hundred tusind — — I skal nok see, Slutningen paa det bliver, at jeg kommer til at kiese mig udaf Byen.

Tredie Laquais.

Jeg kommer fra den Borgerkone, De veed nok. Hun lader Dem vide, at hendes Mand bliver uden Porten i Nat, og at De i Aften — —

Baronen.

Nok sagt! jeg begriber det alt. Gaae strax hjem og hent mig min røde Kappe, som jeg bruger, naar jeg pleier at

Dobleren.

gaae ud om Aftenen, og naar det er bleven mørkt, saa kan Du saa uiformerkt staae og bie mig der, som Du var i Sproggaars. Forstaaer Du vel?

Tredie Laquais.

Heel vel, det skal ske.

Baronen.

For at udstaae alt dette, saa burde man have en Krop af Kobber og Jern: De seer, min Engel! at jeg har en Hoben Arbeide for. Men jeg skal stille mig af med det som snarest, og saa skal det allene være Dem, jeg vil opvarte.

Grevinden.

Derfor mit Hjerte var frie, saa kunde det vel blive Deres.

Baronen.

Adieu, min søde Siel! Det gjør mig ondt, jeg maae forlade Dem. Ah! hvad er det dog en tung Byrde at have store Fortienester.

5. Scene.

Grevinden. Angelique. Nerine.

Nerine.

Denne Karl holder fordievlet meget af Dem.

Angelique.

Jeg havde, saamen, ikke tænkt Søster til saadan Forbindelse.

Grevinden.

Han er levendes, som Du seer.

Angelique.

Han elsker Dig meget høit. Og Du har Anrsag
at være vel fornøiet med ham.

Grevinden.

Vist er det, at den Kierlighed, han bær for mig, gjør
ham iblant gal i Hovedet. Men imidlertid har han dog
aldrig talt med mig uden to Gange.

Nerine.

Da maae jeg betiende, han er kommen brav vidt den
første Gang — — Men seer jeg ikke Valerius der komme.

6. Scene.

Valerius. Grevinden. Angelique. Nerine.

Grevinden.

Hans overmaade Kierlighed lader ham ingen Rast eller
Roe, førend han kommer til mig.

Nerine.

Hillemen, hvor zitterer og bæver han ikke.

Grevinden.

Ja! jeg holder og af en frygtagtig Elsker, bet viser
hans ærbødige og opriktige Hjerte. Kom kuns nærmere!
kom kuns nærmere! De kan med al Frihed aabne Deres
Hjertes Hemmelighed. Giv kun Afgt, Søster, det skal I
haa at-see.

Valerius.

(til Grevinden)

Ah! Hvilken Lykke, naadige Frue! De tillader mig,
at jeg ganske maae aabne mit Hjerte. (til Angelique) Hvad

Fornøielse er det mig ikke at sige Dem, at mit Hjerter tilbeder Dem, og tilbeder ingen anden end Dem allene.

Grevinden.

Jeg troer, saamen, hans store Kierlighed gjør ham nær i Hovedet. — Hvad er det, De siger, Valerius? hvad gjør De?

Valerius.

Intet andet end det, De selv har tilladt mig.

Merine.

J skal nok see ret nu, at her er en Misgissning paa særde.

Valerius.

Hvor skulde jeg ikke holde mig lykkelig, om det endnu maatte behage Dem at høre mine Sufte.

Grevinden.

De tager feil, Monsieur!

Valerius.

Nei vist ikke — — Men, Fionne Angelique! det er høi Tid, at Deres Hjerter sælger Donnen imellem min Farbroder og mig. Mit hører Dem ganske til, og aldrig har nogen elsket med større — —

Grevinden.

Angelique!

Valerius.

Nei! aldrig har nogen større Oprigtighed — —

Grevinden.

Hvad! Er det da inset mig, Deres Hjerter sulte for?

Valerius.

Naadige Frue! jeg veed ikke, at jeg skulde have noget at svare Dem paa dette Spørgsmaal. See til Deres Søsters Dine, og dem saa selv, om et Hjerte, som er indtaget af Dem, kan brænde af nogen anden Kierlighed.

Grevinden.

Hvad! saa har De da ingen Kierlighed for mig?

Valerius.

Den Høflighed, som er brugelig blant Honette Folk — —

Grevinden.

I hvor nu?

Angelique.

Ah! man skal ikke med saadan Haardhed paaastaae, at en Frier skal sige sin Mening saa bart ud, og Du gjorde bedre, kiere Søster, om Du ikke lod Dig merke med, hvor stærkt denne Pille kunde smage.

Grevinden.

Hold I kun jeres Mund, Nærvær.

Valerius.

De besidder tusinde Dyder. De har Forstand, De er angenem, De er deilig, De er riig — —

Grevinden.

Og De er en Nar.

Angelique.

Saaamen, Søster! siden Du saa meget præfer om Din Sagtmodighed, saa maae jeg betiende, Du lader det kun lidt see nu.

Grevinden.

Bilder jer kun intet ind, at denne gode Karl var Unagen værd, at man skulde gjøre sig vred for hans Skyld, det er en Phantasi, og han er ret skabt for jer.

7. Scene.

Valerius. Angelique. Nerine.

Nerine.

Hvad forstaaer hun sig dog ikke vel paa Folk!

Valerius.

Ja! skionne Angelique. Det er Dem allene, jeg sukker for, og jeg vilde ønske mig hundrede Tunger for at forføre Dem derom.

Nerine.

Nu fast i Sadlen, Jomfrue! nu gielder det. Ingen Skrøbelighed. I det mindste maae De intet lade Dem merke dermed. Lad nu see, De har et Hjerte som en Klippe.

Angelique.

Forlad mig intet.

Nerine.

Nei, nei! lad mig kun raade.

Valerius.

Men hvad gavner det mig, skionne Angelique! at jeg elsker Dem for alle? Hvad gavner mig den Lykke, at jeg kan aabenbare Dem min inderlige Kierlighed? De vil ikke høre mig! De foragter min Elskov. Ah! den er dog Deres skionne Dines Gierning. Jeg tilstaaer, det er at tilføie Deres uforgigelige Skønhed en stor Uret, at indtægtes

ges af andet end den allene. Jeg tilstaaer, det er meget ilde gjort, at den fordamte Lyst, jeg har havt til Spil, skulde nogentid indtrænge sig i den Siel, hvor De regierer.

Men — —

Angelique.

Men den Lyst har fæstet alt for dybe Rødder hos Dem, for at haabe, at Kierlighed nogentid skulde kunde udrydde den. Følg, følg kun denne Lyst, som De har opfostret Dem til. Mit Hierte skal saa sandelig ikke bære ringeste Fortrydelse derover.

Nerine.

Ypperligt.

Valerius.

Nei! efter denne Dag skal De altid finde mig indtaget af Deres Kierlighed allene. Ingen anden Lyst, ingen anden Begierlighed skal kunde røre mig. Ja! jeg skal have en Afskye, en Ekse, en Vemmelse for alt det, som ikke er Dem — —

Angelique.

(med en sølsom Stemme)

Nei! Gaaer kun bort fra mig, og kommer aldrig for mine Dine.

Nerine.

Hvor nu! begynder De alt at give Kiøb?

Valerius.

Aldrig for hendes Dine! Ah! hvilken forfærdelig Haardhed. Aldrig! Ah! hvad er det Ord dog utaaeligt for den, der elsker. Ah! er der da intet, som kan bevæge Deres Brede? Vil De da see mig død for Deres Fødder?

Angelique.

Jeg tager ikke stor Deel, Monsieur! hverken i Deres Liv eller i Deres Død.

3 4

Nerine.

Nerine.

Nu skal vi nok see her bliver en Comœdie af.

Valerius.

Ja, min Død vil blive en vis Følge af Deres Fortærelse.

Nerine.

Hvad vilde det ikke sætte os i Credit, at en Friestager Livet af sig for vor Skyld.

Valerius.

De vil have det. Velan da! De blive fornoiet, *W*armhiertige! De skal see mig døe — —

(han tager Kaarden)

Angelique.

(holder ham)

Hvad tager De Dem for, Valerius!

Nerine.

Der har vi Spillet i Gang. Er det nu Tid at komme med Deres utidige Warmhiertighed? *Ih!* det er dog nogle taabelige Glas, disse Piger.

Angelique.

Vilde Du da vel, at han skulde tage Livet af sig for mine Dine, jeg som zitterer og bæver, naar jeg seer en blød Kaarde.

Nerine.

Hvad er forliebte Folk dog nogle besynderlige Narrer!

Valerius.

Siden Deres adle Gemmet har behaget at sørge for mit Livs Frelse, saa maae De vide, det er ikke nok at have reddet mit Liv. Jeg skal ikke vige fra Deres Fodder, *end*

end De igien lader Dem formilde til Godhed for mig, og
 førend De giver mig Deres Hierte igien. Dette kostbare
 Hierte, dette Hierte, uden hvis Besiddelse det Liv selv,
 som De har givet mig, skulde blive mig til en Byrde.

Angelique.

Hvad siger Du dertil, Nerine?

Nerine.

Hvad jeg siger? Jeg siger: at naar det gielder, saa
 har De ikke mere Hierte end en druknet Kylling.

Valerius.

Bønhør mig dog for min store Kierligheds Skyld,
 for Deres skionne Dines Skyld.

Angelique.

Dersom De vilde love mig — —

Valerius.

Ja! jeg lover at udrydde al Lyft til Spil af mit Hjer-
 te, og at Deres Skionhed skal allene herske derover.

Nerine.

De skal altid finde ham særdig at svære paa det.

Angelique.

Man maae dog, hvor lidt De end fortjener det, finde
 sig i at gjøre det, De forlanger. Ja, jeg giver Dem mit
 Hierte igien.

Valerius.

(Kysker hendes Haand)

Ah! hvad inderlig Glæde og Fornøielse — —

Angelique.

Og for at vise, hvor høit jeg elsker Dem, saa forærer
 jeg Dem end desforuden mit Portræt.

(Hun giver ham sit Portræt med Juveler besat)

Nerine.

Saa Hælsfyer i Vold! der har vi Frugten af alle mine skønne Prækener.

Valerius.

Ah! hvilken stor Gudhed — —

Angelique.

Glemmer det for min Skyld, jeg beder Dem.

Valerius.

Glemme det! Ah Himmel! det skal aldrig komme fra mig, saalænge der er en varm Blododraabe i mig. Ja, hvad siger jeg? End Døden selv skal ikke berøve mig dette fæle Portræt! det skal følge med mig i min Grav.

Nerine.

Hvad ere dog vore Jomfruer nu omstunder meget underlige og ustadige!

Angelique.

Bedrag mig da ikke, Valerius, og giv mig ikke Nars sag til at fortryde, at jeg saa let har ladet mig overvinde af Dem.

Valerius.

Forlad Dem kun paa mig, og paa de Eder, mit forliebte Herte gjør Dem.

Nerine.

— En tilforladelig Caution! det var dog et forbandet Puds for den stakkels Farbroder.

(Angelique og Nerine gaar)

Valerius.

Er der nogen i Verden, hvis Lykke er større end min.

Hun

Hun giver mig sit Hierte igien. Hun forekommer mine Begieringer, hun beviser mig saa stor Godhed — —

8. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.

Jeg kommer, Herre, for at sige Dem — —

Valerius.

Jeg er ganske uden for mig selv. Hid, Hector! see, betragt, og forundre Dig. See, hvilken en kostbar Forsending, Angelique har givet mig.

Hector.

Det er nogle deilige store Brillanter. Men, paa det De endnu kan blive mere fornsiet, saa har jeg herude en anden Trøst for en tøm Pung. Det er en god Kone, som laaner paa Pant.

Valerius.

Hvad er det for een?

Hector.

Det er Mad. Staabie, De kiender hende vel.

9. Scene.

Mad. Staabie. Valerius. Hector.

Valerius.

(embraserer hende)

Heh! god Dag, mit Barn! Du kan aldrig troe eller tænke, hvad Fornøjelse det er mig at see Dig.

Mad. Staabie.

Jeg er Dem høilig forbunden for Deres store Godhed.

Hector.

Hector.

— Hun er saa min Troe smuk endnu. Men, hvad Pokker betyder disse bedrøvede Klæder? De seer mig saa sort ud som vor Kaffelovn.

Valerius.

Seer Du ikke vel, Din Dødsmer, at det er Hoffory, hun bærer.

Mad. Staabie.

Nei, saamen er det ikke, gode Herre! Jeg er en god ærlig Børgersone, og jeg strækker mig intet videre end mit Dække kan naae. Jeg kender vel mangen een, som jeg flaaer Spar to til, der dog i saadant Tilfælde lader sig sværre fra Top til Taae. Men, jeg har aldrig været plaget af den Orm, og dersom min gode Sal. Mand endnu havde levet — — (hun græder)

Valerius.

Hvad! Er Monsieur Staabie død?

Mad. Staabie.

Ja vist! og det ganske hastig.

Hector.

(græder)

Bevar os vel! ganske hastig. Ah! det gjør mig hiertelig ondt. (til Valerius) Til Sagen, Herre! til Sagen.

Valerius.

Min kære Mad. Staabie! jeg havde vel et tusinde Rigsdaler nødig.

Mad. Staabie.

Oh! Monsieur! min Kasse er Dem altid aaben.

Valerius.

Og jeg vil give Dem min Verel for dem.

Hector.

Og jeg vil endoffere den.

Mad. Staabie.

Naar man har med brave Folk at giøre, saa er al
saadan Forsigtighed ganske ufornoden.

Valerius.

Jo! saa vist skal Du tage imod den. Vi Menneſker
ere mange Skrøbeligheder undergivne. Jeg kunde komme
til at døe. Denne Styngel har sagt mig: Du laante Pen-
ge paa Pant.

Mad. Staabie.

Jeg laane paa Pant. Det er en uforſtammet Bag-
talelse den. Nei! det veed jeg nok; det var kun til at
bebyrde min Samvittighed. Men, naar jeg laaner nogle
Penge ud, og man giver mig en tilstrækkelig Forſikring,
laasom gammelt Sølv af nye Prøve, Guldkieder eller Guld-
Armbaand, som man har lagt af, gammeldage Demanter,
som man intet kan faae ſolgte, saa ſeer jeg intet, som kan
forhindre mig at tage derimod.

Valerius.

Ja! Men jeg har hverken Sølv eller Juveler at
ſiye Dig.

Hector.

Jo, jo! vi kan gaae ſikre paa Gaden uden at frygte
for Lommeſtyve.

Mad. Staabie.

Der er heller intet, der haſter, Monsieur! og vi kan
jo ſiye til De ſaaer ſaadant noget Ragerie.

Ma-

Valerius.

Men Du maae vide, mit stakkels Barn! at jeg er dødsens, dersom jeg ikke faaer de tusinde Rigsdaler i denne Dag.

Mad. Staabie.

Ah, Monsieur! jeg vilde ønske, jeg havde dem, og det af mit ganske Hjerter.

Valerius.

Min Engel, min Duffe, min Allerkiereste, min Hjerter, min Søde, min Prinsesse, min — —

Hector.

Forbarm Dig dog over os!

Mad. Staabie.

Jeg kan intet.

Hector.

Oh! hvad ere vi ogsaa nogle Toffer at gjøre saa megen Hæd af hende. Væd De ikke vel, at saadanne Folks Hjerter er haardere end Flint og Staal, og begriber De ikke vel, at det er plat forgieves at begiere noget af hende uden god Forsikring.

Valerius.

Men hvor Fanden vil Du vel, jeg skal tage det fra?

Hector.

Det er sandt nok. Men bide lidt — — Er det ikke uforskammet at vegre sig ved at tage mod en Værel, som jeg endofferer med egen Haand?

Valerius.

Naa! kommer der noget?

Hector.

Ei! giv Stunder, jeg faaer speculere lidt.

Valerius.

Hør engang! Her har jeg Gensene Angeliques Portræt; naar man er i Knibe, saa faaer man redde sig som man kan.

Hector.

Hvad siger De? For ingen Deel. Det maa De giemme som Deres Disteen.

Valerius.

Sandt nok; det vilde være meget uartigt, om jeg skilde mig ved det.

Mad. Staabie.

Adieu, Monsieur! En anden Gang vil vi see til, vi kan gjøre Sagen klar.

Valerius.

Aa! bie lidt. (til Hector) Hør! Du veed, i hvor stor Betryk jeg er. Om jeg nu just ikke har hendes Portræt, mon jeg da elsker hende desmindre?

Hector.

En herlig Forklaring. Mener De da vel, at saadan et troløs — —

Valerius.

Du har Ret — — Men imidlertid saa ero alle de, som interessere i Vanquen, samlede om en Times Tid, og saa bliver Pladsen betaget.

Mad. Staabie.

Adieu!

Valerius.

O! bie dog lidt, hvi er I saa hastig? Jeg skal dog have Penge, hvor Pokker jeg skal tage dem fra.

Hector.

Hector.

Men tænk engang! hvad vil Angelique vel sige, naar hun faaer at vide, at De har laant Penge paa hendes Portræt?

Valerius.

Hvor skulde hun vel faae det at vide? Om en Times Tid, i det seeneſte, kan vi jo gaae hen og løſe det ud igien.

Hector.

Om en Times Tid.

Valerius.

Ja viſt.

Hector.

Ja, henger hun ſaa ſammen, ſaa begynder jeg alt at give mig tabt.

Valerius.

I ſaadan Betryk, ſom jeg nu er, kunde jeg være ſat dig at ſætte mig ſelv til Pant.

Hector.

(beſtuer ham)

Paa det Stykke torde jeg ſværg, De fik ikke meget til Laans.

Valerius.

Jeg veed, man kan dog ikke altid tabe. Man maas dog vel engang vinde.

Hector.

De er mig for voren med Deres Indvendinger, end ſkønt jeg vel veed, at alt det Miskæ, De ſtaaer her og fiører ſammen, duer ikke for en ſuur Silde.

Valerius.

Jo, ja! jeg ſkal nok redde mig ud, Hector! Du maas troe mig. (til Mad. Staabie) Kunde man vel paa dette Portræt faae de — —

Ne
Her et
Rente.
i denne

Je
jeg bede
Jeg har

ſaadan
bedre M
mig tier
neſte.

I
ſte Tode
ſerid,
Dem ſo

en beſpe
ſandt mi
Side.

Dobl

Mad. Staahie.

Na ja! nu kan jeg med god Samvittighed laane Dem. Her ere gode Demanter, som kan svare baade for Kapital og Rente. Her har jeg de tusinde Rigsdaler rigtig talt i Guld i denne Pung.

Valerius.

Jeg er jer høilig forbunden, min kiere Madame! men jeg beder jer, vær saa god og kom herhid igien ret nu. Jeg har i Sinde at løse mit Portræt ind med allerførste.

Mad. Staahie.

Hiertens gierne. Det er min største Glæde at see saadan Forandring. Jo meer mine Penge løbe om, jo bedre Nytte har jeg af dem. Adieu, Messieurs! har De mig tiere nødtig paa lige Maade, saa er jeg altid til Tieneste. (hun gaaer)

Hector.

Ja gaae, Din Jode, Din dobbelte Jode, Du største Jode blandt alle Joder i den hele Bye. Men imidlertid, Herre! saa er det et galt Arbeide, De har taget Dem for.

Valerius.

Hvad vil Du vel sige, til en desperat Sygdom vil der en desperat Cuur. Og disse Penge, som Kierlighed har sendt mig, forsikrer mig, at Lykken bliver i Dag paa min Side.

Ende paa anden Act.

Dobleren.

Aa

Tre

Tredie Act.

I. Scene.

Dorantes. Nerine.

Men siig mig engang, Nerine, hvad er det, Du suffer
saa for?

Nerine.

Saaamen, gode Herre! vi have ikke stor Karsag paa
nogen af Siderne at være ret lystige.

Dorantes.

Hvorom alting er, saa lad mig dog vide, hvad der er
paa Færde.

Nerine.

Saa meget er der, at man saaer være betænkt paa
anden Leilighed.

Dorantes.

Betænkt paa anden Leilighed. Hvad vil det vel sige?
Skulde du vel have begaaet nogen Forseelse, som har givet
Din Jomfrue Karsag til saa pludselig at vise Dig paa
Døren?

Nerine.

(græder stærkere)

Nei! Men naar jeg græder, saa er det Deres synde
Skiebne, jeg græder over. Det er Dem selv, gode Herre!
som saaer at søge Dem en nye Condition.

Dorantes.

Hvad er det vel, Du vil sige?

Nerine.

Nerine.

Jeg vil sige saa meget, at Jomfrue Angelique er et ubestændigt Gemyt, hun har paa nye igjen indladt sig med Valerius, og det stærkere end nogentid tilforn.

Dorantes.

Hvor dødelig et Hjertesting denne Tidende end giver min Kierlighed, saa maae jeg dog tilstaae, jeg finder intet Forunderligt i denne Forandring. Det er noget, jeg kunde haade mig forud. Jeg veed jo, det er denne Frier allene, som al hendes Hæ og Hjerte staaer til. Og om hun end imellemstunder kan have vilst sig noget venligere imod mig, saa har jeg dog aldrig været saa taabelig, at jeg har ladet mig bedrage deraf. Vist er det, at jeg mange Gange har seet hende vende tilbage til mig. Men naar det er skeet, saa har jeg heel vel vidst at skionne paa, at det var mere hendes Forbittrelse mod ham, end hendes Kierlighed for mig, jeg havde at takke for saadan Forandring. Og Du skal ikke heller see mig, Nerine, at skiende og larme derved. Jeg skal ikke forekaste hende hendes mange Lovter og lyre Tøder. Men jeg skal vide at holde baade min Brede og min Kierlighed i Tøilen.

Nerine.

Oh! gode Herre! dersom De kun vidste, hvad jeg har gjort for Dem.

Dorantes.

See der! tag mod denne Ring, og bær den for min Skyld. Og siig Din Jomfrue, at med hvad Foragt hun end betænner sin oprigtige Kierlighed, saa skal jeg dog altid holde det for min største Lykke at see det gaaer hende vel.

Nerine.

(tager Ringen grædende)
 Ah! ah! Jeg kan ikke meer. De slider Hiertet af
 Livet paa mig.

2. Scene.

Gerontes. Hector. Dorantes. Nerine.

Hector.

So vist, Herre! det er klappet og klart. Angellique
 giver sig med Valerius. Tractaterne ere alt sluttede.

Gerontes.

Saa meget desbedre. See der! god Dag, mon
 Frere. Heh! hvad skader jer? Hvad er der vel paa Jer-
 de? Fattes jer noget? I seer mig saa forvirret ud. Eh!
 frisk! har de været henne og givet jer en Kuro.

Dorantes.

I er alt for vel underrettet om den Fortred, man
 har gjort mig, for at spørge derom. Men, hvorom al-
 ting er, saa er mit Sindslav intet til at ville have nogen
 med Magt og mod nogens Villie. Og naar jeg nu seer et
 Hierte, som ikke ønsker selv at blive mit, saa holder jeg for,
 at jeg vinder mere end jeg taber paa Riøbet.

Gerontes.

Det er de rette hoie Tanker, man skal gjøre sig i flige
 Tilfælde, og det er at tale ret ligesom man kunde lase i
 Afsrea. Men imellem os at sige, mon Frere! saa synes
 I vel, det var et fornuftigt Stykke af jer at paastaae, at
 en smuk ung Jomfrue skulde heller tage Farbroderen end
 Brodersønnen.

Dor

Dorantes.

Nei! og jeg har heller aldrig havt saa store Tanker om mig selv. Det er mig noksom bekendt, hvad Fordeel Ungdommen har hos Fruentimmer. Kierlighed er et lidet Darn, de elsker den, fordi de kan spøge med den. Og naar man med en vis Alder begierer at elskes, saa tilstaaer jeg, det er et utidigt Anslag, man burde slaae hen i Veiret.

Gerontes.

Det er mig ret kiert at høre jer tale saaledes, og I tager Sagen paa den rette Fod.

Nerine.

Dersom man havde spurgt mig til Raads, da skulde det have gaaet ganske anderledes til.

Dorantes.

Min Nærværelse er her ikke mere nødvendig, og jeg vil gaae hen, og see, jeg stiller mig af med min Kierlighed.

(han gaaer bort)

Gerontes.

Adien, mon Frere! Trøster jer det beste I kan; det gjør I vel i. Den Stakkell, det gjør mig ondt for ham.

Nerine.

Og det skær mig i det inderste Hjerte.

(hun gaaer bort)

Hector.

Og jeg, jeg er halv færdig at græde over det. — Den arme Stakkell!

3. Scene.

Gerontes.

Hector.

Hector.

Udager af sinomme en Kulle med andre Papirer.
 Der har jeg en lille Kulle paa min Herres Gie-
 l. Han holder sine Ord, som De seer, og han venter, at De
 vil gjøre ligesaa paa Deres Side.

Gerontes.

Saa kom da! lad see engang! Skynd Dig, og gjør
 Ende paa det.

Hector.

Oh! det skal være gjort paa en Haandevending. Hvil-
 ken brav ærlig Fader! Ah! hvad kommer De os nu ret til-
 pas, havde det bier en Dag længere, saa havde vi været
 ødelagde i Bund og Grund.

Gerontes.

Det troer jeg.

Hector.

Men giver Dem nu intet til at gjøre utidige Anteg-
 nelser, og tinge paa hver Post. Jeg kan forsikre Dem
 paa ærlig Karls Parol, at jeg har sat alting op paa det
 allernøieste, og at jeg ikke kan lade en Skilling falde.
 Al-
 ting er sat for den ringeste Priis, og saa kan De og være
 vis paa, at der ikke er glemt en eneste Post.

Gerontes.

Saa gjør da engang en Ende derpaa.

Hector.

Saa vil jeg og, men Forord byder ingen Tætte-
 Rigtig og kort Fortegnelse paa vores raabende
 Gield, som Sr. Mathurin Gerontes nu nyelig har
 lovet,

lovet, og herved lover og tilforpligter sig at betale paa sin Søns Begne.

Gerontes.

Hvad kommer det Dig ved, enten jeg vil betale den eller ikke. Læs Du kun op.

Hector.

Det skal jeg og, Herre.

Item skyldig til Richert for 5 Mars Løn, Kospenge, Huusleie, udlagde Penge ic. 374 Rdlr. 3 Mk. 9 Skill.

Gerontes.

Hvad er det for een denne Richert.

Hector.

Det er mig til Tieneste. Dette Navn, syntes min Herre, var ikke anstændig for en Tiener, der havde den Ære at opvarte sin Herre ved et Spillebord, og derfor har han givet mig et andet, som var mere rimeligt, og kaldet mig op efter den gode, fromme Rinder Knecht, og derved er jeg kommet til det mægtige Navn Hector.

Gerontes.

Et ypperligt Indfald; han burde min Tros kalde Jomfru Angelique Dallas efter Spader Frue.

Hector.

Item og for det andet skyldig til Moses Aron, en bekendt Nagerkarl af Profession og Jøde af Religion.

Gerontes.

Holdt der! lad os intet faae saadan Giæld med deris blaat. Jeg er slet intet findet at betale saadanne Nagerkarle noget.

Na 4

Hector.

Hector.

Som De synes. Den Post kan De selv gjøre af med den gode Jøde i Mindelighed.

Item Skyldig til adskillige Particuliere, hvis Navne, Embeder og Qvaliteter nærmere maatte erfares af hosfoiede Specification Litt. C., med Deres bilagde Regninger fra No. 1 til 37 inclusive, og derhos hofstede Stevninger, som copialiter medfølge, hvilke fornævnte adskillige Particuliere næsten alle have erhvervet Namsdanne til Betaling for Deres Fordringer, beløbende i alt til den Summa 3847 Rdlr. 4 Mk. 10 Skill. for at have et heelt gaanske Klar iagennem fiort, baaret, raget, spiset, pudret, skienet og laant Herren, samt forskaffet ham behovende Klæder, Peruquer, Hatte, Handsker, Skoe, med meget mere efter bemelte Specification, alt paa Herrens blotte Parole og Forsikring om Klædeels Betaling.

Gerontes.

Spiset, pudret, skienet, baaret ham. Det Pokker faer i Dig og i Din bandsatte Regning med.

Hector.

Derfor De intet vil troe mig, saa skal jeg sende alle disse godt Folk til Dem at gjøre Deres Oppvartning i Morgen. De skal vidne med mig.

Gerontes.

En deilig Oppvartning.

Hector.

Item til Liffen Unkarls Trøst, en Person, som sidder paa sin egen Haand, og nærer sig med Vren, er min Herre Skyldig liquideret Gield 200 Rdlr. for to Fierdingaars forfalden Pension.

Gerontes.

Hvad er det for een?

Hector.

Herre! det er — — det er en lille Pige, som min Herre iblant — — Ah! hun er saa min Troe ret smuk.

Gerontes.

To hundrede Rigsdaler.

Hector.

Det er saa sandelig intet for dyrt. Spørg Dem kuns for engang. De maae vide, Herre! det er en Contract, som er sluttet om Vinters Tid, og da Masqueraderne vare paa Deres feierste.

Gerontes.

Tor Du vel understaae Dig, Slynge!

Hector.

Forivare Dem intet, gode Herre! ere vi megen Skyldige hort paa den ene Side, saa have vi og smukke Poster tilgode paa den anden. Nu har De seet vor Debit, og nu vilste vi give os til at gaae vor Credit igienmeen. Det maae De troe, at naar Pengene kuns komme rigtig ind, saa saae vi endda en god Styver tilgode.

Gerontes.

Lad da see engang.

Hector.

Primo, Adrian von Bergen, kiender De vel den Mand?

Gerontes.

Hvi skulde jeg ikke kiende ham? han er jo kiendt over hele Verden. Det er jo den berømte Vanquier i Hamborg.

Aa 5

Hector.

Hector.

Der kan De selv see, vi gaar intet her og spise Dem af med Lapperie. Nei, nei! vi vil skienke reen Bitt i Nu, da denne berømte Adrian von Bergen, denne store Banquerer, som er bekiendt saavel af Dem, som over hele Verden, han eier os — — intet.

Gerontes.

Hvor nu?

Hector.

Men een af hans Slægt, som blev skudt i Udsalbet for Wismar, han er os 4000 Rdlr. Skyldig.

Gerontes.

Det maae jeg bekiende, det var en skion Anviisning den, om han ellers havde efterladt sig noget.

Hector.

Ja, hvis den gode Sal. Karl kun intet var død, det havde været saa vist, som om det havde staaet i Hamborger Banco.

Secundo, tilgode hos Lieutenant von Schustersleben for det første Spil i Troquedille, som min Herre giver sig i med ham.

Gerontes.

Hvad er det, Du snakker?

Hector.

Ho, ho! det er min Troe ingen Snak. Det gielder om 500 Rdlr. paa Spillet, og de ere os saa visse, som vi havde dem alt i Lommen, for denne Schustersleben er saa forpikket paa at skustre, at man kan marquere Brettet ud, før han faaer sit første Bret fuldt, tilmed er det en Wasser,

en Toffe, han forstaaer intet Spillet. Han sandser aldrig at marquere enten for Hukken, eller naar han kan slaae, og saa man er vis paa at vinde ved hans Feil allene.

Gerontes.

(giver Hector et Dresigen)

See der, Slynge! det skal Du have for Din Umage og for denne skønne Regning, Du kommer og bringer mig. De Penge kan Du bringe hen til den, som har udsendt Dig.

Hector.

Jeg er forstokket paa, han tager aldrig den Mynt for fuldt.

Gerontes.

Din forbandede Slynge! jeg skal vist lære Dig til med Din bandsatte Troquedille.

Hector.

Han kan jo marquere ti Gange for intet.

4. Scene.

Hector.

(allene)

Han er ulykkelig let paa Naverne, naar det gielder at slaae, men ikke, naar han skal ud med Skillingen. Min Herre har gjort fortreffelig vel, at han har seet til at slaae Penge andensteds fra. Men har vi ham ikke der. Jo, der kommer han lystig og mild, hvad seer han dog levendes og fornøiet ud!

5. Sce.

5. Scene.

Valerius. Hector.

(Valerius tæller en stor Deel Penge i sin Hat)

Hector.

Efter Deres Befaling har jeg været henne at tale med Deres kiære Fader, som gjorde ikke meget Væsen af vores Regning. Hans Mynt er stemplet med et forbandet stygt Præg. Saadanne Penge have vi ikke synderlig meget nødige. Jeg havde og paa Veien den Ære at see Monsieur Dorantes, Deres Hr. Farbroder. Pokk Tusend hvad er han vred!

Valerius.
(tæller fædse)

Er tusinde, to hundrede, halvtredstusinde og fire.

Hector.

Solskoden er kommen, merker jeg; Du skal see, hvor vore Ærier vil stige. Ellers har jeg og et lidet Ærend fra Zomfrue Angelique, hun sagde: jeg skulde —

Valerius.
(stamper med Foden)

Morbleu! Dette sidste Syv ærgrer mig endnu, havde jeg ikke tabt den diavels Kvinzeleva, saa havde jeg rigtig vundet en fire hundrede Ducater til.

Hector.

Saa i Sandhed, Herre! denne smukke Zomfrue er ganske dødelig forliebt i Dem.

Valerius.

Og den bandsatte Syv havde dog tabt tre Gange i Rad. Damon er mig endnu to hundrede Ducater skyldig paa sin Parol.

Hector.

Hector.

(drager ham i Ermet)

Ei, Herre! hør mig dog, og stiller Deres Sind lidt tilfreds. Det er Angelique jeg taler om, og har talt om en lang Stund.

Valerius.

Ah ha! om Angelique. Hvordan staaer mine Sager hos hende?

Hector.

Uforligeligen vel. Ah Herre! hvad er hun dog en vellystelig Gensindstændig! og hvad er det mig dog kiært at see Dem vel forligt sammen igjen.

Valerius.

Sandt at sige, saa fortryder jeg ikke heller meget paa det.

Hector.

Hvor nu! hvor forfærdelig koldsendig er De bleven paa en slægt Tid! Hvad vil det vel sige? Det uhyggens skod de i Lys og Lue, og nu er De bare Gis. Mon jeg vel skulde bedrage mig meget, naar jeg tænker, at saa snart De faaer Penge imellem Hænderne, saa gjør De Banquerot i Kiærlighed. Og nu seer jeg, De har Penge, sølgelig giver De Deres Kiæreste en god Dag.

Valerius.

Nei, Hector! døm bedre om mig og om min Kiærlighed; jeg elsker saa høit, som nogen sinde see kan. Men siden jeg forlod Dig, saa har jeg noiere betænkt og eftertænkt, hvad der vilde følge paa denne Elskov. Jeg maae bekiende det for Dig. Jeg finder mig ganske interesseret til at glødes, naar jeg tænker paa Kone og Børn, og Amme, og

og Piger, og al den Larm, der hører til en Huusholdning, saa staae Haarene mig paa Hovedet. Jeg elsker et suit Levnet.

Hector.

Og det for at kunde føre et liderligt Levnet.

Valerius.

Sandt at sige, Hector! der er ingen Stand i Verden bedre enden Spillers. Han har ret et lykfsaligt Liv, hans Dage ere sammenknyttede af lutter nye Fornøielser. Comedie, Opera, Bal, Assemblée, Masquerade, Collationer, Giestebude, alting rækker hinanden Haanden, og saa gode som kapper om at fornøie ham. Hvor han kommer, følger Glæde, Fryd og Overflødighed ham i Halene. Der er noget stort i alt hans Væsen. De prægtigste Daaser, Eruités og Uthverker skal man finde i hans Lomme, Kobber og Jern for andres under hans lykfsalige Hænder til det pure Guld.

Hector.

Og Guldet til intet.

Valerius.

Aldrig nogen Dag Soel gaar op, at jo hundrede smukke Fruentimmer giøre Opvarning hos ham med deres Billetter, for at have den Ære af hans Besøgelse. Saa snart kommer han ikke, at jo Døren lukkes op for ham paa vid Væg. Der finder han for sig alle de Slags artige Folk, som kan samles. Der ere af de Fruentimmer, som Munden aldrig staaer stille paa, og som flyder med Straace blant deres Næste, saa det runger efter. Der ere af det Slags Folk, som giøre Profession af at drive Dagene bort, og som fortælle alt det Galskab, der passerer i Byen. Der finder man af disse Tidens Lucretier, af disse Jomfruer, der,

ter, som vil bilde Folk noget ind, og give sig ud for de flæ-
reste Mær. Der finder man gamle Gieffe, som gjøre
Amour paa deres Sammelalder. Der finder man af disse
lystige Hoveder, som komme En til at lee, førend de komme
En til at tale. Kan man vel tilbringe Tiden bedre?

Hector.

Vist nok! Men naar man taber, saa er alt dette
kedsommeligt og fortrædeligt.

Valerius.

Nei! Spil forsamler og forener alting, den modige
Greve og den sagtnodige Borger. Der kan man see, hvor
den forghldte og prægtige Krammerkone stikker den fattige
Grevinde ud. Der seer man Grever og Baroner foruden
Persons Ansæelse at sidde jevnside hos en Consumtionsfor-
pagters Fuldmægtigs Laquai. Og saaledes er det man kan
hævne sig over den blinde Loffes Egensindigheder, og den
Uret, den har gjort os i vores Fødsel.

Hector.

Saa vidt jeg kan domme af denne Deres angennemte
Tale, saa har De vist faaet brav Penge igjen. Saa mæ-
get desto bedre! For nu at vide ret at leve, saa skulde det
vel være tienligst, vi fik Jomfrue Angeliques Portræt ind-
løst igjen.

Valerius.

Vi vil see til engang.

Hector.

De veed jo selv — —

Valerius.

Jeg skal strax hen igjen at spille.

Hector.

Hector.
De kan jo tage tusinde Rigsdaler af.

Valerius.
O nei! det er et betroed Guds.

Hector.
Paa det dog noget af det kan komme i Sikkerhed,
saa kunde Herren i det mindste betale mig min Lon.

Valerius.
Hvad! Er jeg Dig noget skyldig?

Hector.
I de fem Aar, jeg har havt den Vre at tjene
Dem, saa har jeg ikke nydt fem Skilling.

Valerius.
Min Fader skal betale Dig, gaae kun til ham,
den Post stod med paa Fortegnelsen.

Hector.
God Morgen. Deres Fader! ja, da kommer jeg
vist ret an. De Penge, han giver ud, ere inter gang
bare, endskjont de ere vagtige nok.

Valerius.
Wie kun! en anden Gang skal jeg see Din Re-
ning efter. Jeg horer der kommer nogen.

Hector.
Det er min Froe Deres Njemmesnider-Kone, hun
har lugtet det, De har Penge.

Valerius.
(Giemmer sine Penge i Lommen)
Vi saae at see, hvor vi kan blive af med hende.

Hector.

Hector.

Og der er Msr. Kniffebeen, Deres ærlige Skæder med.

6. Scene.

En Kemmesnider-Kone. En Skæder.

Valerius. Hector.

Valerius.

Hvilken forbandet Uælsighed! Jeg er hendes ydmygske Tiener, min kære Madame! Hvad er det mig dog kiert at se Dem igien. Jeg mindes ikke den Tid, jeg saae Dem først.

Kemmesnider-Konen.

Da kommer jeg dog tidt nok at gjøre min Opvartning, men om Natten spiller De, og om Dagen saa sover De.

Valerius.

Det er nok angaaende den Reise-Chaise, De bestalte mig med rødt Fløiel.

Kemmesnider-Konen.

Ja! om det kunde være Herrens Leilighed.

Valerius.

Jeg er ret vel fornsiet med Arbeidet. De bør at have Deres Betaling for den, det er billigt. (til Hector) Tænk dog noget op, for at stille mig af med denne fortrefelige Discours. (til Skæderen) Og I, min kære Mester, hvad er vel jeres Vrende?

Skæderen.

Jeg er kommen hid for at bede Herren — —

Dobleren.

B 6

Wa

Valerius.

Det er for megen Umage, I gjør jer.

Eskræderen.

Jh — —

Hector.

I gjør mig altid mine Klæder for snevre.

Eskræderen.

Dersom jeg kun — —

Hector.

Jeg fik ikke saasnart mine Buxer paa, de jo brøst
to tre Stæder.

Eskræderen.

Men jeg — —

Hector.

I sver ogsaa falsk.

Klemmesniider = Konen.

Vi skulde gjøre vores Datters Bryllup.

Valerius.

Ja! saa skal hun til at gives. Det er en flink, vel
ver lille Stykke Toes. Jeg er vis paa, hendes Fæstemand
bliver fornøiet med hende.

Klemmesniider = Konen.

Og De kan selv tænke, at saadant koster Penge.

Valerius.

Gid jeg maae brække mine Been i tu for jeres
Dine, om jeg har en Daler.

Klemmesniider = Konen.

Det er dog saa længe siden, De er bleven os de
Penge skyldig.

Valerius.

Jeg vil passere for den største Skielm, dersom jeg i sex samfulde Maaneder har faaet en Skilling ind.

Hector.

Ja vist. Vi have begge to af bare pure Gudsfrugtighed gjort Fattigdoms Løfte, og vi vil staae os reent fra Verden.

Skædereren.

Oh! jeg beder Dem dog for alt det, jeg bede kan, hav dog nogen Medynk med mig. Vor Mutter gaar paa sine sidste Been, hun veed sig ingen Dag. Vær dog saa god og giv mig et hundrede Rigsdaler til Afdrag paa Regningen.

Hector.

Oh! hvad Guden bilder sig, ogsaa ind med det Haandværk, jeg har, at jeg vil gaae hen og gjøre Børn. Gjør Klæder, det er nok saa godt.

Skædereren.

Et hundrede Slettedaler i det mindste.

Valerius.

Ja! men — — dersom jeg havde dem — — jeg kan være vis paa, der er ingen i Verden, der er mere for at betale sin Gæld end jeg. Spørg kun ham ad.

Hector.

Jo, jo! dersom han havde Penge, skulde han da ikke vel betale mig mine fem Mars Løn. Jeres Fordring, veed jeg, er hverken ældre eller bedre end min.

Klemmesnider-Konen.

Men naar vil De da, jeg skal komme igien, gode Herre!

Hector.

Hector.

Jeg skal lade jer vide, naar det kan falde beleiligt.
 Skræderen.

Jeg gaaer ikke ud af denne Dør, førend jeg bliver betalt, med mindre man jager mig bort.

Hector.

Det kunde der endda staae Raad til. Har man i Bergen seet saadan et haardnakket Dyr.

Valerius.

Hør, Børn! jeg skal sige Dem noget i Hemmelighed, som jeg troer skal staae dem an ligesaa vel som mig. Jeg har sat mig for at giøre mig ret for Alvor. Og min Fader har taget sig paa at foruige mine Creditorer. Hvad siger de vel nu?

Hector.

Ja, det har noget at sige.

Kemmesnider-Konen.

Imidlertid saa maae jeg dog have Penge.

Hector.

J Toffer, denne Raision er saa god som rede Penge. Gaae kun jeres Vej, og bekymre jer intet.

Skræderen.

Dette Sivtermaal, De taler om, skeer det vel snart?

Hector.

Inden I veed et Ord af det, saa er det allerede klart, jeg maae blive gal.

Kemmesnider-Konen.

Mon det vel skeer i Dag?

Hector.

Hector.

Vi vil haabe det. Adieu! farvel! Vi vente Bruden hid ret strax, og det vilde see galt ud, om hun skulde finde jer her. Det vilde fordærve hele Legen. Gaae jer Raas.

Kjemmesniider = Konen.

Saa lover De da — —

Hector.

Gaae jer Raas, siger jeg, og lad mig kunns raade.

Kjemmesniiderkonen og Skræderen.

(begge)

Men, gode Herre! lad os intet — —

Hector.

Ei, hvilken Larm! (stoder dem ud) Paa Døren, siger jeg, eller jeg skal vist vise jer noget andet.

7. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.

(leende).

Saa! saadan er det vi bære os ad med vore Creditorer. Men imidlertid, siden De dog er ved Penge, saa burde De vel — —

Valerius.

Der er intet, der bør meer Ulykke til, end at betale sin Gæld.

Hector.

Ah saa! saa er det intet saa meget at undre paa, at see saa mange brave Cavalierer aldrig betale — —

Valerius.

(Seer Baronen komme)

Er det ham, der er forliebt?

Hector.

Ja i Grevinden.

8. Scene.

Baronen. Valerius. Hector.

Baronen.

Lad min Chaise holde hift henne i den anden Gade,
og I, mine tre Laquaier, holder I jer ogsaa tilside. Jeg
er her incognito.

Hector.

Hvad Pokker har han vel i Sinde?

Baronen.

Monsieur! Er det vel jer, som hedder Valerius?

Valerius.

Ja! det er, og det Navn har jeg altid baaret.

Baronen.

Parbleu! det glæder mig i mit inderste Hjerte. Gider
da saa god og lad jer Tiener gaae lidt tilside.

Valerius.

Gaae Din Vej.

Hector.

Min Herre — —

Valerius.

Gaae, siger jeg. Lad mig ikke sige Dig det tiere.

9. Scene

9. Scene.

Baronen. Valerius.

Baronen.

Veed I vel, hvem jeg er?

Valerius.

Nei! jeg har ikke den Ere.

Baronen.

Frisk, Hr. Baron! Lad see, Du har Hierte! Han er alt bange. Da er jeg dog temmelig vel bekiendt her i Byen, og siden De kiender mig intet, saa kan jeg lade Dem vide, at der ere ingen Prinser og Fyrster, Grever og Baroner, og Generaler og Ministre, jeg jo slaaer Spar to til. De galanteste Kammerjunker til Hove giver jeg altid sex Sinke forud. Fruentimmerne løbe efter mig, og naar de kun see mig, saa have de hverken Rist eller Røe, før de saae sat paa mig. Naar jeg er til Taffels, saa er jeg altid Marskal, og over Borde fører jeg altid Ordet. Jeg er perfect i alting. At jeg har Hierte, det er nok som bekiendt; og naar jeg slaaes, saa legger jeg min Mand ned paa Stedet. Jeg har havt et Par Snesse Quereiler, som jeg har ærlig reddet mig ud af, for jeg veed at parere en Klinge, og give en Finte. Mine Forsædre ere bekiendte, og jeg er af god gammel Adel. Min Oldesader stod paa Sløien i det Slag for Lützen, og som I seer mig, saa er jeg en Herremand aus dem vier Låndern.

Valerius.

Man kan endelig nok see det paa Deres Væsen.

Baronen.

Ellers har jeg saa af en Hændelse, og uden at tænke derpaa, saaet en liden Tilbøielighed for et vist Truentimmer. Jeg havde vel ikke tænkt, det skulde gaae saavidt. Men den Stakkel, hun er bleven ganske forliebt i mig. I kan vel selv bilde jer det ind, nu I seer mig, for man er fæstet paa en Maade, at man med Joie kan paastaae første Prioritet hos hende. Og om nogen vilde faae i Sinde at komme mig i Forkiøbet, og hindre mig i min Elskov, det var kun at ville hindre en stærk Strøm i sin Bælt.

Valerius.

Jeg troer ikke heller, der skulde være nogen saadant dumdriftig.

Baronen.

Man har dog villet forsikre mig om, at I havde fattet de Griller.

Valerius.

Jeg?

Baronen.

Ja, ret I! at I, uden at ansee enten min Stand eller Qualitet, har fattet det daarlige Forsæt at hindre mig Udgang til hendes Hierte.

Valerius.

Det er kun pure Bagtalelse, Monsieur! og jeg veed alt for vel, hvad Forskiel der er imellem os.

Baronen.

Han skielver alt — — Veed I vel, min Hr. Spæer Knægt, at jeg har her det, jeg kan komme jer til at stybe for.

Valerius.

Det er mig heel vel bekiendt.

Baronen.

J hilder jer maaskee ind, J kan beegne mig som
en Skiervenkel.

Valerius.

Seg, Monsieur!

Baronen.

Han er bange — — J staaer her og gjør jer vade-
lig, min lille Straaunker. Veed J vel, at vi opvarter
saadanne Herremænd med Næsestyvare.

(Valerius trykker sin Hat i Dinene)

Jeg troer, han har Hierie — — Det er best, jeg styrev
min Brede.

Valerius.

(tager til sin Kaarde).

Siden De endelig vil i Hænder, saa faaer jeg vel
styre Deres Lyst.

Baronen.

See, hvilken Snak! J seer vel, jeg skiemter.

Valerius.

Deres Skiemt staaer mig intet an, og Deres narag-
tige Væsen er ikke efter min Smag. Veed De vel, at
De er en grov Karl?

Baronen.

Det behager ham saa at sige.

Valerius.

Et slet og nedrigt Menneske.

Baronen.

Han behager at skiemte med sin Tiener.

Valerius.

(drager Kaarden)

Vi skal strax paa Timen see, om disse Herremænd ogsaa
dem vier Lændern ere saa haandsfaste Karle, som de vil bilde
os ind.

Baronen.

Ei hvad! Skulde vi vel give os i Klammerie sammen
for en liden haandsuld Ere?

Valerius.

Ingen Snak. Vinen er skænket, den skal driffes!

Baronen.

(raaber)

Ah! ah! jeg er blesseret.

IO. Scene.

Hector.

Baronen.

Valerius.

Hector.

Hvad er vel her paa færde? Hvad gaar der af
Dem?

Baronen.

(drager Kaarden)

Ah! det er ogsaa alt for meget.

Hector.

Eh! mine Herrer! holder dog inde.

Baronen.

Lad mig kun være!

Hector.

Saa sagte, om Dem synes.

Da

Valerius.

Skidt Dig selv, og lad kun mig raade, det er et
Elyngel, som ikke er værd at frygte for.

Hector.

Men, hvad er vel Aarsagen til denne Larm?

Baronen.

(Skat)

Deres Herre har saa nogle visse smaa Manerer paa
sig. (Stille) Han tager en Ting strax op med Staalhand-
sker. Man kommer her til ham paa en høflig Maade at
spørge sig for, saa tager han det strax bagvendt, og vender
op og ned paa det. Han giver sig strax til Knud. Oh!
det duer intet.

Hector.

Men, hvad er vel Aarsagen, om man maatte
spørge?

Baronen.

Aarsagen? Mindre end intet. Jeg kommer her
hid, for jeg holder af Grevinden.

Hector.

Oh! Pokker i Bøld. Det er at have en gammel
Trætte. Hvad bilder De Dem ind, Monsieur! har De
det Hierte i Deres Plo, at De tør kaste Deres Dine paa
Grevinden, vores Guds og Eiendom, og De tør endda kom-
me og sige os det oven i Riøbet.

Baronen.

Heh! jeg elsker hende intet. Det er hende, der
tilbeder mig.

Valerius.

Oh, min Ven! De kan ikke hende saa meget De
giver.

gider. Det er en Ting, slet ingen skal misunde Dem; og sandt at sige, saa ere de hinanden vel værd. Jeg overlader Dem gjerne al den Ret, jeg har til hende.

Hector.

Til hendes Hierte, vel at forstaae, men ikke til hendes Pung.

Baronen.

Sagde jeg det ikke nok, jeg skulde faae Dem til at gjøre som jeg vilde. Saa skal man bære sig ad for at reddes sig vel ud af en Sag.

Hector.

Skulde De inget for en Heils Skyld have noget Mund-Balsam nødig?

Baronen.

Det er mig kiært at see, De har Hierte, og at Sagen er bleven afgjort med det Gode. Adieu! Deres Tjenester. De og jeg, vi kan nok passere for To, hvor det skal være. Forsikre Dem, at jeg er Deres Ven.

Valerius.

Da er jeg ikke synderlig Deres.

II. Scene.

Valerius. Hector.

Valerius.

Var dette denne Hr. Baron, dette farlige Menneske?

Hector.

Ja! ham selv var det.

Bar

Valerius.

Det maae være en stor Slyngel. Men jeg er bange, at mine Spillere ere alt fræet op fra Bordet. Jeg har ladet dem bide for længe. Jeg maae skynde mig derhen. Mit Hjerter spaaer mig godt, Hector! og det aner mig, at jeg vist nok skal vinde i Aften.

Hector.

Deres Hjerter, Herre! bliver aldrig mæt, og De maae troe mig, at alt, hvad det siger Dem, er kun Fandens Indskyddelse; troe De kun mig, jeg kender Krudtet.

Valerius.

Imidlertid pleier jeg dog at vinde, naar det saa høres mig for.

Hector.

Sa! Men saa tidt gaaer Kruffen til Blands, at den kommer hankeløs hjem.

Valerius.

Hold Munden! vil Du vel trætte mig imod. Jeg er alt for gammel til at have nogen Hovmester, og allermindst Dig.

Hector.

Men Herre! vil De intet tale med mig om Deres Kierlighed?

Valerius.

Nei!

Hector.

Hvad gielder, han taler nok med mig derom, naar han kommer hjem igien.

Ende paa tredie Act.

Fierde

Fjerde Act.

I. Scene.

Angelique. Nerine.

De maae prøve for mig saa meget De vil om Deres lumpe Kierlighed. Jeg har aldrig i mine Dage seet nogen, der jo kan overvinde en uanstændig Eftroy, naar de kun vil gribe sig ret an. Jeg kan aldrig blive enig med Dem i den Post. Og De maae sige, hvad De vil. Valerius er intet skabt til at være Deres Mand. Han er alt for meget forpikket paa dette bandsatte Spil, og jeg er vis paa, han skulde for sætte sine Dorer op, og tage dem til, for han skulde holde op at spille.

Angelique.

Med Tiden skal han nok overvinde denne Daarlighed.

Nerine.

Med Tiden? Ja med Tiden vil det blive indgroet hos ham.

Angelique.

Ah, Nerine! umag Dig intet med at dæmpe et Brand, som jeg finder Fornødsle i at underholde. Du spilder kun Din Tid og Dit Arbeide dermed. Der er end og visse Vaand, som en ualmild Planetes Kraft sammenknytter, hvilke dog behage os, endskønt vi see de ere os skadelige. Jeg saaer at følge min Skiebne. Min Fornuft og Din Raad ere alt for svage til at føre mig derfra. Jeg kiender selv den bedste Vej. Din velmeente Raad vise mig den men

men en sær Kraft tvinger mig hen paa andre Stier, hvor jeg forud seer, jeg staaer stor Fare for at snuble.

Nerine.

Jeg er tilfreds, Jomfrue! for mig skal det staae Dem frit for. Fornøi De kun Deres Lyst. Jeg skal intet sige, det er ilde gjort. Gaae kun hen og tag en Spiller til Mand, som for at kunne skatte vel til Spillebordet, kan smukt lade Dem mangle det, De har nødig til Deres Værners Orhold, som gaar altid bedrøvet og vilter, som altid smelder og skjelder for, at han enten har tabt for meget, eller vundet for lidt. Hvilken Hjerrens Glæde maae det ikke være at have en Mand, som hver Dag gjør tusinde haarlige Ridsmandskaber for at faae nogle Penge imellem Hænderne, som tager Aber og Markatte, og Popegoier, og Sommer og Kul an for rede Penge af en bedragerisk Jøde, som altid laaner af. Som hver Time paa Dagen er særlig at lade sin Kones Juveler og Sølv-Service gaae hen og lære Hæbraisk, hvor det maae løbe ud og ind, frem og tilbage fra en Skiehm til en anden, og slides op mere ved at bæres og veies, end ved at bruges paa Bordet, indtil det endelig, naar Renterne ere løbne saa høit op, som de kan, maae blive i Stikken. Dermed, naar det er sløiten, saa skaffe vi os Bøhmiske Stene og forsolvede Kade an igien. Saa gaaer det saa længe, indtil der er intet mere at sælge, intet at faae til Laans. Og saa maae min gode Krue see, hvor de gjøre Indførsel i hendes Gods, og sætter hendes Seng paa Auction.

Angelique.

Jeg vil intet bekymre mig forud. Og Enden bliver tidt bedre end Begyndelsen. Han forlader nok sin Spille-
Drm.

Nerine.

Merine.

Hvem som kommer i med at lefle, lefler altid; den, som kommer i med at spille, spiller altid. Det er et gammelt Ord, som slaar intet feil. Og dersom De har Lust, saa tør jeg vedde med Dem om alt det jeg har, og et heelt Aars Lon oven i Kisbet, at han nu paa denne Time, jeg taler med Dem, sidder ved en Eling Neuf, eller ved en Skervengel. Vi kan strax faae det at vide af Hector. Der kommer han.

2. Scene.

Hector. Angelique. Merine.

Angelique.

Du kommer svar hidseblæsendes. Hvor er vel Din Herre?

Hector.
(Cembrasseret)

Hvor han end er, saa tør jeg være Borgen for hans Hierte. Jeg kan forsikre, at der altid brænder af en opvrigtig og bestandig Kierlighed til Dem.

Merine.

Det er intet det, vi vil vide, Slynge!, svar til det, vi spørge om.

Hector.
(vil gaae bort)

Slynge! Jeg seer vel mit Ansigt er contrabande Vahre her.

Merine.

Nei! vær saa god, og gie lidt.

Hector.

Jeg har ingen Tid. Adieu.

Merine.

Merine.

Hoha, Kiere! sagte. Er det ikke sandt, at Din Herre er nu henne et Steds i et fordægtigt Huus, og —

Hector.

Nei! Tael med bedre Beskeed. Min Herre søgte aldrig saadanne Huuse sin Livstid.

Angelique.

See der, Hector! der har Du en halv Snees Ducater, lyv intet for mig. Siig mig reent ud: Er det sandt, at Din Herre nu igjen er henne at spille?

Hector.

Jo, jo! nu gaaer det an, skal De see. Nei! min Herre har noksom forvundet den Orm, og jeg torde næsten sværge for, at han saaer aldrig Lyst til Spil mere.

Angelique.

Der staar Du i en Maade, Merine, med al Din Mistanke. Hvilken en Nase fik Du ikke der.

Hector.

For nu paa denne Time er han henne at tage Affked med de fordum kiere Spilleborde. Det er til guter lekt.

Angelique.

Skulde han vel være henne at spille?

Hector.

Vist nok er det, han er henne at spille; men for at tage Sagen paa den rette Fod, saa er det allene paa Hønen, det er en Virkning af hans høie Hierte, og af hans ædle Gemint, at han er gaaen hen at stille sig af med sine Penge, alene til den Ende, at Deres uforligelige Skionhed kan efterdags ene regiere og herske over ham.

Dobleren.

Ec

Merine.

Merine.

So! hvad sagde jeg, havde jeg ikke endda Mer?

Hector.

Som jeg siger. Jeg har det faste Haab, at hans onde Skiebne skal i dette Minut være kraftigere til at omvende ham, end alle Deres Formaning.

Angelique.

Hvordant?

Hector.

Er det ikke sandt, at denne hans Gierning er et uimodsigeligt Exempel paa hans Oprigtighed. Undres ikke selv derover, at gaar hen og tabe sine Penge, blot for ikke at fristes af dem. Han kiender sin Skrøbelighed, og derfor forebygger han den. Hvad mig angaaer, da maatte jeg bekiende, at jeg er ganske indragen af denne hans overmaade rare Forsigtighed.

Angelique.

Hvad! Skulde Din Herre igien staae sig til Epil, tvertimod sine mange dyre Geder?

Hector.

Det er nu gæter leet, og for at tage Afsked paa en anstændig Maade. Man kan endnu see ham paa Valpladsen, hvor han hugger om sig links og rechts. Han forsværer sig endnu med et ret Heltetmod. Da jeg gik fra ham, saa lod jeg ham midt i Ilden i største Furie. Men jeg kan vidne med ham, han holdt sig saa tapper som en Love. Han støiede, han larmede, han skieldre, han handte den ustadige Lyfte, som stod ham saa stet bie, og alt imellem skræbede han sin Bunkke Penge sammen, som hvore Dieblis blev mindre og mindre. Han chargerede gliederveis og var Peloton, og brugte

brugte al den Manoeuvrere, som kunde ventes af en tapper
Felt. Med et Ord at sige: han solgte sit Blod det dyreste
mueligt, og Fienden skal selv bekiende, at han sandt en haard
Død at knække.

Angelique.

Og hvorfor har Du vel forladt ham i saadan Til-
stand?

Hector.

Som en troe Adjutant er jeg bleven udskicket at til-
føre ham Hielpetropper af nogle Compagnier, for at soutes-
tere ham, om det er mueligt. Jeg maae lade vores Corps
Reserve rykke an, og nu gaaer jeg hen og henter 400
Ducater, som ligge hjemme i hans Chatol.

Nerine.

Hvad siger De nu, Jomfrue! vil De nu troe mig?

Hector.

Vore Folk ere i Haandgemeng. Slaget staaer her
stærk hos, Tiden er kostbar. Vi maae betiene os af vor
største Tilflugt, og det Mandskab, som Spillerne kalde
Auxiliar-Tropper. Jeg veed, hvad Møie de har kostet at
kaste tilveie, og hvad Subsidier vi maae betale for Dem.
Holde de nu heller intet Stand, saa vil det see suurt ud.

3. Scene.

Angelique. Nerine.

Nerine.

Der hører De selv, Frøken! Efter denne drabelige
Kierning, saa kan De gaae hen og philosophere over Deres
sne Kierlighed, De har for Valerius. Nu kan De holde

Korelæsninger over de behagelige Vaand, som en sær Skiebne knytter; følger kuns denne deilige Skiebne, giøter Dem kuns med ham — — Oh! jeg maae blive gal over det, naar jeg hører en fornustig Jomfrue sære saadan Saak. Men kommer ikke der Dorantes?

Angelique.

Ah! lad os gaae herfra. Jeg kan ikke overraske mig til at komme for hans Dine. (hun gaaer)

4. Scene.

Dorantes. Nerine.

Dorantes.

Hvad! slyer De for mig? Værdiges dog i det mindste at sige mig — — Og Du, Nerine! vil Du ikke heller høre mig, vil Du og efterfølge Din Jomfrues Haardhed?

Nerine.

Nei vist ikke, Monsieur! jeg tiener Dem af al Kraft og Magt, det maae De lide paa, lad mig kun raade. (hun gaaer bort)

Dorantes.

Ah! dette overgaaer min Forstand, jeg maae see til, jeg faaer den rette Sammenhæng at vide.

5. Scene.

Grevinden. Dorantes.

Grevinden.

Hvorfor saa hastig bort, Dorantes?

Dorantes.

Ah! hvilket foretredeligt Møde — — jeg faaer at
see, jeg kommer fra hende.

Grevinden.

Vie her kuns. Jeg har et Par Ord at sige Dem,
og Deres Sindesforværgelse — — Men nei! gaar kun
Deres Vel. Et Mandsofske Mærkværdighed forbrækker mig.
Og naar det har det ringeste Skin af, at en Mandsperson
er allene hos mig, saa faaer jeg saadan en Gysen baade
indvortes og udvortes i alle mine Lemmer, at det endog om
høi Sommer knuer mig i min ganske Krop.

Dorantes.

Jeg vil gjøre det, som mig befales.

Grevinden.

Det men! kom kuns tilbage igien. Hvad Haab, De
end kan have fattet, saa kan Erbsdighed dog altid holde
Kierlighed i Toilen. Er det ikke sandt?

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Jeg veed intet, hvor det nu omstunder er sat med
vore Tilbedere. Saa snart de komme til Fruentimmerne,
saa begynde de strax at gjøre sig saa nærværende — — Hvor
bydig man end er i sig selv, saa maae man dog ogsaa beslutte
sig paa at synes saa i andres Værelse. Og det sidste koster
iblant mere end det første.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Sandt at sige! Det gjør mig hiertelig ondt, at Angest har saa stet lønnet de gode Tanker, De havde for hende, og dersom jeg ikke gjorde mig til af saadan streng Erbarhed, der forpligtede mig stedse at leve i den bedrøvede Enkestand, saa kunde jeg maaskee vel — — Men, nei! jeg vil ikke høre et Ord mere af Dem derom. Og dersom De bliver ved at søre saadan Snak, saa besvimer jeg paa Simen.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Nei! siger jeg. Alle Deres forliebte Sukke, Deres faure Ord, Deres smigrende Gebærder, og al Deres forfæstlige Veltalenhed tiener kun til at forbitte mit Sind, langt fra De skulde indbilde Dem at vinde mig dermed, lad Elsker være uden far, om vi skal blive gode Venner; for et Ord saa godt som ti. Jeg kan umuelig overtale mig, til at elske.

Dorantes.

Naadige Frue! jeg har i Sandhed heller aldrig drømt derom, og De kan være fuld vis paa, jeg heller aldrig skal tale med Dem derom min Livstid.

Grevinden.

Hille men, Monsieur! Det var mig ret en taabelig Compliment den, det maae jeg bekiende. Vilde De Dem vel ind, at jeg er et Fruentimmer som fattes Tilbedere. Nei! da tager De mægtig feil. Jeg har vel tusinde, som tilbøder mig, og stræbe efter min Besiddelse. Og de mange Opvartninger, jeg har, gjøre mig næsten tiid deraf. Ah! De tager mig det paa en skøn Maade, i Sandhed.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

De er mig en meget artig Herr.

Dorantes.

Min Erbødighed.

Grevinden.

Deres Erbødighed var intet her paa det rette Sted, og det er heel uanstændigt at sige et smukt Fruentimmer saadanne Ord i hendes Dine. Derfor alle mine Liebhavere end kunde forlade mig, saa skulde jeg dog aldrig søge min Oprijsning hos Dem. Det kan De vide til Efterretning. Erbødighed! Erbødighed. Ei! det er mig en freed Karl den.

Dorantes.

Imidlertid havde jeg dog tænkt, man burde bære Erbødighed for Deres Alder. Men Baronen, som jeg seer komme herhid, tørde maaskee ikke være saa ærbødig.

(han gaaer bort)

Grevinden.

Man maae gaae fra sig selv over saadant! Aldrig i min Livstid har jeg seet vore Mandfolk mindre legge sig efter Æregheder. Men Baronen kommer. Jeg maae see til, jeg faaer en Mand, i hvor det gaar, og deri vil jeg min Troe intet have løjet.

6. Scene.

Baronen. Grevinden.

Baronen.

Enfin, naadige Frue! alting træder sammen for at gøre mig lykkelig. De hører mig til.

Cc 4

Grev:

Grevinden.

Hvad er det at sige, min Hr. Baron?

Baronen.

At jeg har ingen flere Prætendenter at frygte for. De er og bliver min. Jeg har vundet Dem med Herreskiold, og dersom De ikke med første slaar Chamade og capitulerer, saa maae De vente, jeg løber Storm og besiger Bolden.

Grevinden.

Løb Storm til mig!

Baronen.

Imellem os at sige, saa har jeg uden videre Omskab været henne og sagt Valerius et Par sande Ord — Han har overladt mig al den Rer, han havde til Deres Hierte.

Grevinden.

Oh! den stakkels Stympet!

Baronen.

Oh, morbleu! Om han havde været en Caesar, en Pompejus, en Alexander, saa skulde jeg dog vel saaret Dugt med ham, jeg skulde ført ham med Hænderne paa Ryggen for min Triumphvogn. Oh, parbleu! Man skal gaae fermt paa, og jeg er Karl for min Har.

Grevinden.

Sandt at sige, saa er det mig ret kiert, det er saa falden ud. Men, min Hr. Baron! De veed intet, hvad videre Fortred De har at giennemgaae. De har mere end een Medbeiler at stride imod.

Baronen.

Deres Hierte er et alt for ypperligt Alenodie for at

at være en eneste Seiers Belønning. Nævn kun, hvem
er det?

Grevinden.

Nei, nei! jeg har ikke i Sinde at underkaste Dem
flere Farligheder.

Baronen.

Er det maaskee den Herremand, den Straasjunker,
den Orenpranger, som har ladet sig nobilitere for 14 Dage
 siden; den Monsieur, som har byggt den Herregaard op,
og har ladet sætte en prægtig Marmorsteen over Pørtten,
og ladet skrive derpaa Lønielsborg med forgyltde Bogstaver,
den lekre Junker, over hvis Dør nylig hang et Skilt med
Opkrift, at der var at faae tilkiøbs Spegesild, Islandsk
Lammekød, Fiske, Smør, Smørsteeg, Sæbe, Tiare,
Bakstæb, Træskoer &c. Den mægtige Herre, hvis Sal saavel
her i Byen som paa Landet er omhængt med lutter Skildetier
af hans høie Forfædre, som han kalder med de ældste Adels-
Navne, fordi de tjente for Kudske hos saadanne Herrer, og
naar man vilde kalde paa dem uden for vor Frue eller Nicolaj
Kirkeport, saa raabte man Krabbe, Schestedt, Scheel.

Grevinden.

Nei! der er nu en anden, som al Deres Jaloufie
ikke har kunnet merke.

Baronen.

Er det vel denne fortræfflige Adonis, denne Giestebuds-
Doctor, denne General-Snyllegiest, som har gaaet i Skole
i Pøkkerbidsten, stunderet hos Gantbert, og taget Graden
hos Melchior; han, som saa fortræfflig veed at domme om
en Ragout; han, som forstaaer sig saa vel paa, enten
en Rhinweijn er Bacheracher eller Hochheimer; han, som
løber omkring med sin Peberdaase og Soyasflaske i Lommen?

Ec 5

Grev:

Grevinden.

Nei! ham er det ikke heller, det er Msr. Dorantes, men jeg har alt givet ham en Kuro.

Baronen.

Hvad? Dorantes! dette stille Menneske, den eensols foldige Styrper, som jeg nu nys mødte, da han gik ud fra Dem?

Grevinden.

Ham selv.

Baronen.

Heh, morbleu! det burde De sagt mig. Vi skulde taltes ved, førend han havde kommet herud af Salen. Jeg er intet ond af mig, men jeg skulde uden mindste Larm, og uden at han engang skulde saae Tid at skraale, smukt have ført ham paa hans Nakkebeen herved af Vinduet.

Grevinden.

De er alt for hæftig. Men dersom De var noget mere indgetogen, saa kunde man maaskee —

Baronen.

Indgetogen! det er just min Favorit-Dyd.

Grevinden.

Ja! i hvorvel jeg altid har haft en stor Afstøje for al Forbindelse, saa kunde man dog vel beqvemme sig til at have saa en liden Elskovs-Forstaaelse med Dem.

Baronen.

Heh! parbleu, naadige Frue! heller end gierne. Det er just det, jeg forlanger. Men, om jeg torde spørge, hvad mener hun vel med denne liden Elskovs-Forstaaelse?

Grev

Grevinden.

Hvad jeg mener dermed? Det samme som De mener selv.

Baronen.

Er det, at vi skulde give os sammen, eller er det anderledes?

Grevinden.

Oh hvor nu! og dersom jeg paa min Side kunde begaae saadan Svaghed, vilde De da vel — —

Baronen.

Eh! saadan Pænhed er intet mere paa Moden. Naar man elsker, saa elsker man hinanden det beste man kan, og Gistermaal det kan komme bag efter, om det vil.

Grevinden.

Og min Mening er, at det skal i det mindste være anseet paa et godt Egteskab. Jeg giver ikke mit Hjerte fra mig, uden for Notarius og Vidner. Jeg vil have en god Contract for mig paa godt Pergament, og ikke et Bryllup, som kan slutes i Dag og ophæves i Morgen.

Baronen.

Som jeg seer, saa elsker De meget dydig. Jeg ønsker Dem til Lykke dermed, og omendskjönt man hundrede Gange om Dagen havde foreslaaet mig Partier, som den romerske Keiser selv kunde være fornøiet med, saa vil jeg dog ganske overgive mig til Dem med alle mine Fortienester.

Grevinden.

Jeg troer vore to Hjerters skal blive hinanden evindeligt bestandige.

Ba.

Baronen.

« Ah! vi vil leve som to Turtelduer, og for at over-
 levere Dem et ganske frit Hierte, saa vil jeg nu strax paa
 Timen søge alle de mange Fruentimmer op, som hidtil har
 lagt sig efter mig. Adieu, min Princesse! jeg skal nu
 strax lade Dem vide min sidste og endelige Bestlutning.

Grevinden.

« Adieu, min Hr. Baron! Giv Himlen, at et for-
 netteligt Bryllup maatte endog i denne Dag besegle saa fulds-
 kommen en Kierlighed. (hun gaaer)

7. Scene.

Baronen.

(allene)

« Hei spring, min Hr. Baron! hvietulde du ei prale?
 Rang, Hierte, Midler jo endragtig for dig tale,

Trods nogen har, som du, vel gjort saa hoie Spring
 Udi saa kort en Tid. Min Hr. Baron! hei spring!

Hvad er din Lykke stor, i alt dig Himlen soier;

Din Hødestavn den jo saa pragtig dig opsoier.

Jeg troer at Elskovs Gud Fornoielse selv fandt,

At danne din Gestalt, som er til Elskov vant,

Hvad du er deilig skabt! Trods nogen er til Høve,

Der al sin Artighed tør mod din Skygge vove.

Hvad ziirlig Taille! hvad for Been! trods her omkring

Mig nogen ligne kan. Hei spring, Baron! hei spring!

Du har et Hoved, som i Klygter ei har Lige,

Enhver for din Forstand maae langt tilbage vige,

Du paa Comuedien jo Conduiten før,

Der klappes aldrig, naar du Haanden først ei før.

Mar

Naturen, Himmelen, samt Kierlighed og Lykke
Saa godt som kappes, hvem dig allerbest kan synke.

Din Tapperhed du har heel ofte ladet see.

Man med Forundring seer dig danse, synge, see.

Med dine Dines Glæde, med dine hvide Tænder

Det hele Qvindelighd du til din Elskov vender.

At sees og elkes er for dig den samme Ting.

Hvad er din Lykke stor! Min Hr. Baron! hei spring.

8. Scene.

Baronen. Hector.

Hector.

Hille bittermen, hvor har han det ikke heftig. Hvad
er der vel paa Hærde, Hr. Baron! ganske allene, og gjøre
saadanne Lustspring.

Baronen.

Det var en Pas i en vis Ballet, jeg vilde øve mig
lidt i.

Hector.

Wie kun lidt. Nu kommer min Herre strax, han
skal lære Dem at danse, om De behager.

Baronen.

Hvad siger Du? Din Herre.

Hector.

Ja! nu er han her strax paa Timen.

Baronen.

Jeg har intet Tid at hie her længer, og tilmed saa
har vi vore visse Marsager at sige hinanden begge to. Naar
den galne Lune tager mig, saa lader jeg mig intet styre.
Han

Han er kort for Hovedet, og jeg er hidfig som Fyr og
 Flamme. Han har intet den Erbødighed, han bør have
 for Herremænd aus dem vier Ländern; der tørde blive noget
 andet af. Hei spring, min Hr. Baron!

9. Scene.

Hector.

(Alene)

Hei spring, min Hr. Baron! Naa! saadan et Ind-
 fald har jeg aldrig seet Mage til. Imidlertid maae jeg dog
 beromme hans Forsigtighed. See, om han ikke vidste at
 bruge Venene, saasnart han hørte min Herre nævne. Hei
 spring, min Hr. Baron! Ha, ha, ha! Jeg leer, og
 imidlertid staaer min Herre ved Vasser-Bordet og giver sig
 Handen i Bold. Men kommer han ikke der. Jo! hans
 Ulykke er noksom skreven paa hans Pande, og han seer saa
 livagtig ud til En, der har tabt va Vanque.

10. Scene.

Valerius. Hector.

Valerius.

Nei! hele Helvede med al sin Bitterhed, med alle sine
 Furier har aldrig fundet være meer barbarisk. Du har
 holdt dig vel, ulykkelige Skiebne, du har staaet dig brav
 at du atter har ødelagt mig paa nye. Jeg berommer dig
 selv for det. Du har jeg intet mere at tabe. Din Villie
 er fuldbyrdet, dit Ønske er naaet. Der er intet mere hos
 mig, hvorpaa du kan styre din Lyst. Søg dig kuns et andet
 Offer-ud.

Hector.

Han er ganske lenda.

Var

Valerius.

Jeg er færdig at springe i Flint, saa bitter er jeg over at see, hvor alting har som sporet sig sammen til at giøre mig Fortred. (han tager Hector i Aruden) Siig mig engang, har Du vel nogen Tid i Verden seet Lykken være mere gienstridig, og mere hurtig til at ødelegge, ja at dræbe et Menneske. Tabe hvert Kort, jeg sætter ud, og det 20 Gange jonica i Nød. Hvad siger Du Lømmel? Svar mig.

Hector.

Men det er jo ikke min Skyld.

Valerius.

Har Du nogentid seet større Gienvordighed under Solen? Na, forbandede Lykke! det er gaaet dig an. Du triumpherer du, du smigrede kun for mig, for at faae mig ret i din Snare. I denne Tilstand jeg er, kunde jeg giøre hvad det skulde være. Jeg er forbittret, fortvilet, og færdig at gaae hen og henge mig selv.

Hector.

En stor Lykke for Dem, at De har ikke en Skilling at kiope en Strikke for. Men behager Herren ikke at spise.

Valerius.

Det der far en Ulykke i Dig med Din Spisen! Ah! allerkiæreste Angelique! Udi denne min Elendighed er Du dog min eneste Trøst. Din Fromhed er min eneste Tilflugt. Dig allene skal jeg elske, saa længe der er Liv i mig, og gid jeg maatte være saa lykkelig, at Du vilde elske mig fremdeles. Kunde jeg kun være forsikret derom, saa skulde jeg i al min Nød og Gienvordighed dog ikke holde mig saa ulykkelig.

Hector.

Hector.

Nu er Pungen tom, og derfor er Hjertet fuldt af Kierlighed paa ham.

Valerius.

Jeg maas see jeg kan slaas mit Sind lidt til Roelighed igien. Tag mig den Stol herhid. Gaas ind og hent mig en Bog.

Hector.

Hvad for en Bog behager Herren vel at læse i denne sin Hjerteforg?

Valerius.

Den første som kommer Dig for Haanden, det er ligemeget, gaas kun ind i mit Bibliothek.

Hector.

Der er Seneca.

Valerius.

Læs.

Hector.

Jeg, jeg skal læse i Seneca.

Valerius.

Hvorfor ikke? Kan Du ikke læse?

Hector.

Eh! men læse og læse er to Glæder. Dersom det endda var i Skiemt og Alvor, eller Claus Voks.

Valerius.

Et! slaas op, siger jeg, og læs det første, Dig kommer for.

Hector.

Den gode stakkels Seneca, jeg ønsker ham ret, han maatte nok drømt om, at jeg skulde læse ham.

Valerius.

Ei! saa læs da; see, hvilken Raifonnering.

Hector.

(læser)

„ Alt det Gode, Lykken viser os, er dog ifkun lutter
 „ Forsængelighed, alt det, hun byder os, er kun no-
 „ get ubestandigt Væsen, som strax forsvinder imellem
 „ vore Hænder; naar vi eie det, da givr det os uroe;
 „ lige, og miste vi det, da er Skaden let at forvinde.
 „ Den Viise har nok vundet, naar han kan stille sig
 „ derved. „

Da Seneca gjorde dette trøstelige Kapitel, saa troer jeg, at han havde været henne at tage alle sine Penge ligesom Herren.

Valerius.

(reiser sig)

Tyve Gange tage Jonica i Nød! jeg er færdig at blive rasende, har man i Verden seet Mage — — (han sætter sig) Naa! bliv ved, læs videre frem.

Hector.

„ Rigdom er ligesom Fruentimmer, man kan ei om-
 „ gaas dermed, uden at Hjertet deraf bliver indta-
 „ get. Saa snart et Hjerte deraf er bemestret, ere
 „ de en stor og snart uovervindelig Hinder imod den
 „ rette Philosophie. „

Du vi har ingen Kiereste, og ikke en Skilling i vor Lomme, saa kan vi give os til at philosophere saa længe vi gider.

Valerius.

Ja, Pionne Angelique! Du skal efterdags være den eneste, mit Hjerte skal tilbede — — Læs Kapitellet ud.

Dobleren.

Do

Hector.

Hector. „Hvad behøver vel — —

Valerius.

Jeg takker Skiebneen og dens Banartighed, thi det er denne lykfsalige Ulykke, som igien fører mig til dig — — Kan Du ikke læse ud?

Hector.

„Hvad behøver vel Menneskets Natur? Erfarenhed viser os, at den er fornyet med meget lidet. „So mindre Rigdom man har, so mindre Fortrød har man og. Det er virkelig at eie den største Rigdom, naar man har lært at undvære den. „

Ah! hvad var det dog et trofseligt Ord. Det var vel sagt, der er Kynd og Klem i det. Gode Herre! denne Seneca, det har været en flink Karl. Var han vel fød her i Byen?

Valerius.

Nej, han var fra Rom. Ikke faae Lov engang til at gjøre en Paroli, og 20 Gange tabe zonica i Nød.

Hector.

Det er sandt nok, Herre! det er meget ulykfseligt, og det Versie er, jeg seer nok, vi komme til, inden Enden tager, at gaac om med Bertelskaven i Haanden.

Valerius.

Jeg maae til ligesaa godt først som sidst at gjøre en Ende paa al den Ulykke, der følger mig i Hælene. Der er tusinde Midler til at skille sig ved Livet. Ild, Vand, Gift, Staal.

Hector.

Men hvad synes Herren, mon det ikke var godt, om han gav sig til at synge en liden Vise, Syngemesteren er dog

dog ved Haanden? Jeg har dog altid hørt, at Musikken er
tjenlig for dem, som ere fortumlede i Hovedet, og maaskee
et Par lystige Viser kunde formilde Deres oprørte Sind.

Valerius.

Jeg skulde synge?

Hector.

Gode Herre!

Valerius.

Jeg skulde synge? Din Vøddel! jeg vil kiøre mig
Kaarden i Brystet. Livet er mig en Byrde, som jeg ikke
længer kan taale.

Hector.

Og det var Dem dog ret nyssens saa kiært og saa for-
nueligt. Hvad er en Spiller dog lykkelig! hans Lomme
er et Skatkammer, som aldrig kan tømmes, Kobber og
Jern forvandles til pure Guld under hans lykkelige Hænder.

Valerius.

Ah! jeg føler mit Sind opirres jo længer jo mere.

Hector.

Da maae Herren lade sig befalde at tvinge det lidt,
for see! der kommer Deres Fader.

II. Scene.

Gerontes.

Valerius.

Hector.

Gerontes.

Hvad er der paa Færde, min Søn, mens I tager
saa affted, og er saa hvilhdende? Er det maaskee Dig, gode
Karl, som gjør ham Fortred?

Valerius.

Nei er det ikke.

Hector.

Det er intet andet end bare moralske Dunster, som slige os i Hovedet, af denne gode Seneca.

Gerontes.

Seneca! hvad er det at sige?

Hector.

Jo, jo! gode Herre! nu, siden vi intet spille mere, saa have vi ganske slaaet os fra Verden. Al vor eneste Lyst er nu at philosophere. Og dette er vor Bog, det er Seneca.

Gerontes.

Saa meget desto bedre, han lærer at leve vel. Det er en ypperlig Bog, og fuld af gode Lærdomme, den viser det usornstige Menneske at lægge Toile paa sine Begieerligheder.

Hector.

Ah! dersom De kun havde læst, hvad han skriver om Riadom, og hvor stor Foragt man bør kaste paa Qvindfolk, at et Fruentimmer er en stor Hinder for Visdom, og naar man kommer i med dem — — Kraf, saa hanger man fast. At man vinder, naar man taber — — og at Kierlighed i vores Hierte — — Ah! hvad denne Bog har dog her vel forstaaget sig paa Qvindfolk.

Gerontes.

Hector er i en kort Tid Heven til Doctor.

Hector.

Som De seer. Og jeg skal ikke heller lade af, end jeg har lært Seneca uden ad paa mine Fingre.

Gerontes.

Hør, min Søn, jeg har søgt efter jer med stor Længsel, for at sige jer, at jeres Bryllup er paa gode Veie. Jeg kommer nu fra Notariussen, og jeg har været henne at besøge Vennerne. De synes mig alle at være ret fornøjede med Partiet. Jeg troer nok, I har vel selv været hos Domsfrue Angelique, og at hendes Jaord — —

Valerius.

Nei, min Fader! endnu intet. En vis Forretning har — —

Gerontes.

Saa min Troe! min Søn, for en Frier I skalde være, saa maae jeg bekiende, I tager jer det ikke sonderlig hestig. Skjander jer noget og gaaer derhen. Siger hende, at det er mig ret hiertelig kiært, og at jeg er meget glad over dette Partie. Jeg skal strax komme efter for at gratulere hende og kysse hende — —

Hector.

(for sig selv)

Saa sagte, det kan min Herre vel forrette selv, og det nok saa vel som han.

Valerius.

Jeg vil og nu strax med største Fornøielse gaae hen og forrette denne angennemme Commission. (gaaer)

Hector.

(til Gerontes)

Imidlertid maatte det behage Herren at erindre den Memorial, han ret nyssens paa en haard og maaskee uanstændig Waade — —

Gerontes.

Ja, ja! lad mig kun sørge derfor. Naar Bryllupet er giort, saa vil vi see det Tøierie efter.

Hector.

Saa har jeg da den Ære i Morgen at gjøre Herren min underdanige Opvartning. (gaaer)

Gerontes.

Naa, Gud ske Lov! min Søn er paa den rette Veigien. Mine faderlige Formaninger have dog virket saameget, at han endelig har overvundet den forstrækkelige Lyst, han havde til Spil. Ah! hvad er en Fader dog lykkelig, naar han kan see en kier Søn vende tilbage fra sine Viltsfarelser. (gaaer)

Ende paa fjerde Act.

Femte Act.

I. Scene.

Dorantes. Angelique. Nerine.

Dorantes.

Ah! umager Dem dog ikke saa meget med at skæmme min Nærværelse. Jeg kommer ikke for at forekaste Dem Deres Ustadiighed. Jeg har ikke i Sinde at buldre ud med de heftige Tanker, min Jaloufie kunde indskyde mig. Min Brede skal ikke yttre sig med stiklende Ord. Nei, smukke Zomfrue! mit Hjerte taler selv bedre hendes Sag, end hun indbilder sig. Deres Letsindighed vil, at jeg skal for-
glemme

glemme Dem. Men langt fra at jeg skulde tale ilde om Deres Ubestandighed, jeg er nok hevet, dersom jeg kun kan giøre ligesom De.

Angelique.

Det skal staae Dem frit for at udbryde med alle de Debroidelser, Deres Brede kan optaenke. Jeg fortienet de Navne af ubesindig, ustadig, utaknemmelig. Jeg bekiender det selv. Men Eiskors Lov, som ingen Indvendinger gaaler, fører mig mod min Villie til et Partie, som jeg selv grues for. Jeg seer den Fare, som henger mig over Hovedet, men en grusom Magt — —

Dorantes.

Jeg maae bekiende, De har et stort, modigt og høit Hierte. De seer et dybt Svelg aabne sig for Deres Hæder, og dog undseer De Dem ikke for at styrte Dem hovedfulds derti.

Merine.

Nei, om det nu skulde koste mit Liv, saa kan jeg ikke tie længer. Jeg skal vel forbyde Dem at slutte dette ravagante Partie. Og dersom denne forflaine Kierlighed er saa fast indgroet i Dem, saa der er ingen Raad for at faae Dem paa rette Wei, saa giver mig min Afsked. Jeg er en fattig Pige, men jeg er ærlig. Jeg vil saa min Troe intet, De skal have mig at søite Byen om med, og sige, at De har begaaet saadan Daarlighed under min Direction. Valerius er et Skarn, han er ikke det mindste Haar værd, der er paa Dem, og hvor meget han end svær, saa seer De selv, han lader dog aldrig af at spille.

Angelique.

Ah, Merine! min egen Svaghed nøder mig til at bære over med hans. Er det og vel at paastaae, at han skulde

lade den Bøst fare, som han har til at spille, naar jeg selv ikke formaaer at udrydde de gode Tanker af mit Hjerte, som jeg har for ham?

Dorantes. Sandelig, denne Kierlighed er alt for skion for at ville dempe den, og mit Forsæt er ikke at gjøre Jomfruen nogen Hinder i det, hun har besluttet. De har udvalgt min Brodersøn til Deres Mand, mit Erinde er allene at gratulere til dette Valg, og om behøves, at bekræfte det med mit Samtykke.

2. Scene.

Mad. Staabie. Dorantes. Angelique. Nerine.

Nerine.

Hvor nu! *Mad. Staabie* her i Huset, hvad i al Verden har Du vel her at bestille?

Mad. Staabie.

Jeg søger efter en Cavalier, som skulde logere her, for at slutte en vis Sag med ham. Man maa se til, man kan bruge det lille Pund, man har, saaledes, at man kan tiene sin Næste, og vinde sit Brød med Æren.

Angelique.

Jeg troer, denne *Nerine* kiender hele Byen.

Nerine.

I det ringeste maae man vel kiende mere end een, vil man ellers leve. Ellers maae De vide, at denne gode *Madame* er intet af det smaa Slags Folk. Det er en Kone, som forstaaer mere end eet Haandverk. Hun har ikke sin Lige i at befordre Kierlighedsbreve. Hun har tusinde For-

regninger, og der er ingen Intrigue, hun jo veed at rede sig ud af. Hun laaner og taffer, og kytter og bytter, og sælger, og overalt, har man begyndt paa at gjøre et Drøslup, saa veed hun at føre det ud. Hendes Penge sælger hun dyrt, men derimod saa købler hun Folk sammen for des lettere Køb.

Mad. Staabie.

Det er alt for stor Godhed, De har for Deres Næderinde. Jeg vilde ønske mig saa lykkelig — —

Nerine.

Hun er intet saa flap, som De tænker. Det kan jeg sige Dem, at hun nok har en 10 til 12000 Rigsdaler paa sig i gode Juveler og Demanter.

Dorantes.

Men er De inter bange, naar De gaaer saa allene ud om Aftenen i Mørke — —

Nerine.

Jo, jo! det har gode Veie. Alt det Tyvepæk, her er i Byen, er hendes gode Bekjendte.

Mad. Staabie.

Ja, Nerine! hun skiemter altid.

Nerine.

Oh! lad os see engang, hvad gode Nyt De nu har.

Mad. Staabie.

Hierrens gierne; jeg har altid nogle Juveler hos mig. Hvad synes Dem vel om denne her Rubin?

Nerine.

Men der kommer min Troe Grevindens.

De 5

Mad.

Mad. Staabie.

De hier nok efter mig nu. Jeg faaer at gaar
min Vei.

Nerine.

Nei, nei! De slipper intet, førend jeg har seet Des
res Juveler igiennem. Den Diet har jeg altid holdt mig til.

3. Scene.

Grevinden. Angelique. Dorantes. Nerine.
Madame Staabie.

Grevinden.

Naa da! er jeres Valg gjort, og kan man vel faae
at vide, hvem I har i Sinde at holde Taard med i
Aften?

Angelique.

Ja, min Søster! det er besluttet, og jeg haaber,
mit Valg skal hove Dig saa meget desto mere, som Du har
gjort det for Dig selv, førend jeg sadte derpaa.

Grevinden.

Maaskee er Monsieur dette lykkelige Menneſke, denne
troe Elſker, som Du nu giver lykkelig.

Dorantes.

Den Lykke er alt for stor for mig, og dersom Groſe-
rien havde villet give sit Hierte til den, som elſkede beſt,
ſaa kunde jeg have ventet mig den Vre fremfor andre.

Grevinden.

Ah! Skaden er ikke ſaa stor, og den kan nok ſtaa
til at oprette.

4. Scen

4. Scene.

Baronen. Grevinden. Angélique. Dorantes.

Nérine. Mad. Staabie.

Baronen.

Endelig kommer jeg, naadige Frue! ganske indtaget af Deres Skønhed, og kaster mig med Legem og Siel, Krop og Skind, Hud og Haar for Deres Fødder. Jeg har endelig ladet mit Valg falde paa Dem, og denne Gang skal De blive Baronesse.

Mad. Staabie.

Denne Karl skalde jeg kiende.

Grevinden.

Det er mig en Fornægtelse, Monsieur! at blive forenet med Dem. De er god Adels, og det er mig alt nok.

Baronen.

Adel! og det fra Syndfloden her.

Mad. Staabie.

Jo, jo! det er ham selv, der siger det.

Baronen.

Naar De gjør dette betydelige Partie med mig, saa kan De rose Dem af, at ingen Cavalier i hele Landet skal kunde skaffe Dem mere adelige Børn end jeg. (til Staabie) Ah! er De her, Madame? (til de andre) Hvad gjøre De vel med denne Kone her?

Nérine.

Kiender Baronen hende ogsaa?

Bar.

Baronen.

Jeg? Nei, jeg kender hende ganske intet.

Mad. Staabie.

Da kender jeg jer alt for vel, desto værre for mig. Men min gode Hr. Adelsmand fra Søndstoden af, naar vil I vel engang betale mig mine 400 Rigsdaler, I har været mig skyldig i fulde fem Aar.

Baronen.

Saamen! det maae jeg bekiende, I tager en ret betleilig Tid at komme og kræve mig nu.

Mad. Staabie.

Jeg har og sat mig for at maane jer, hvor jeg seer jer, hvad Tid, hvad Sted, og i hvad Compagnie det end er.

Baronen.

Oh! I drømmer, mit lille Varn!

Mad. Staabie.

Der seer man Taffen, man har, naar man gjør Godt imod utaknemmelige Folk. Siden jeg har reddet jer af saadan en liderlig Handel, som I selv veed — — Naaf sagt.

Grevinden.

Bliv kun ved, sig kun frem.

Mad. Staabie.

Nei, nei! det er alt for haardt at gaae hen og beskiemme sine Slægtninge.

Grevinden.

I hvor nu?

Da

Baronen.

Jeg maae blive gal.

Mad. Staabie.

Harde jeg ikke været, saa havde han maaskee sat i Stokhuset, eller gaaet paa Bremerholm den Dag i Dag er.

Nerine.

Hvor henger det sammen, min Hr. Baron?

Mad. Staabie.

Han Baron! Ah! saa skulde jeg være Baronesse, jeg som er hans kiødelige Sødskeende Barn. Hans Fader var Reutendiener i Hamborg.

Baronen.

Deri skal I have læst, seer I vel det.

Mad. Staabie.

Var min sal. Farbroder ikke Reutendiener? Jo! betænk Dig kun ret.

Baronen.

Min Faders Navn var bekendt over hele Neder-Saxen.

Nerine.

Som jeg her, saa var jeres Hr. Fader en Friherre i at forkynde Stenninger.

Anaelique.

Jeg maae tilstaae, Søster, at I har faaet der en meget fornemme Frier.

Mad. Staabie.

Det er mig, som har sødt ham fulde fire Maanedes, da han først kom herhid paa en Galiot fra Lybek.

Da.

Baronen.

Nu, siden man veed det, saa ligger der ingen Magt paa. Min Fader var Reutendiener. Der ist doch was Mittermåsiges in. Det er ikke noget, som kan forhindre os, naadige Frue! at giøre vort Bryllup jo før jo heller; for aldrig har nogen været mere indtagen, og aldrig — —

Grevinden.

Hold Munden, Slynge!

Baronen.

Slynge? Jeg, som skulde ære Deres Seng, jeg, ved hvem Deres Stamme skulde forplantes.

Grevinden.

Fort paa Døren, Dit Skarn.

Baronen.

Begegner man fornemme Folk saaledes? Naa! det maae jeg betiende, at man veed kun lidt at skionne paa Stand og Fortienester. Hille Skam! det er mig ret kiert. Jeg forlader Dem, siden De intet vil have det bedre. Men jeg har tusinde andre Steder, hvor jeg kan vinde Gunst. Adieu, farvel. Hei spring, min Hr. Baron!

Grevinden.

Jeg kan ikke holde det ud længer, jeg maae forlade Dig, Søster! Gjør selv, hvad Partie Dig lyster. Jeg vil intet have dermed at bestille, og jeg har sat mig for ganske at forlade alle Mennesker.

5. Scene.

Dorantes. Angelique. Nerine.

Mad. Staabie.

Dorantes.

De tage Deres Partie.

Mad. Staabie.

Det var en artig Hændelse nok. Jeg satte ham med sit Baronie i en Snup, det tog han sig intet vare for. Jeg var tilfreds, jeg kunde gjøre saa ved alle falske Baroner.

Nerine.

Da fik I nok at bestille her i Byen. Der er saa mange Consumtionsforpagtere og andre Folk, som vore op i en Nats Tid af deres Intet, og blive til store Junkere, saa det nu er intet mere Under at see en Laquai forandre sin Esberies-Kiøl til en Barons-Titel.

Angelique.

Med alt det har I gjort en god Gierning, og giver os en god Oplysning.

Mad. Staabie.

Ja! hvad bildte han sig ogsaa ind at komme og tortere mig i saa gode Compagnie? Men om jeg dommer ret af det jeg seer, saa troer jeg Frøkenen holder Taard.

Nerine.

Ja vist, og det i denne Aften.

Mad. Staabie.

Det er mig ret inderlig kiert. Jeg maate dog vise hende to smukke Drenringe med Brillanter, som jeg just har hos

hos mig. Jeg skal give godt Kios paa dem. See! her ere de, troer jeg, de ere perfect skønne. Nei, det er intet dem, det er et kostbar Portræt, men det er intet til Kioss.

Merine.

Lad see engang.

Mad. Staabie.

Nei, nei! det bliver strax igien afhenter.

Merine.

(river det fra hende)

Oh! jeg er curieux, jeg vil see alting. Det er nogle fortreffelige store Brillanter, de staae mig ret vel an. Men hvad seer jeg, bevar os vel! hvilket underligt Tilfælde er det, har jeg begge mine Dine? Jo min Troe, det er det selsamme. Ah! — —

Angelique.

Hvad fattes Dig, Merine! saaer Du Ondt?

Merine.

Det er Deres Portræt, Frøken!

Angelique.

Mit Portræt! Er Du taabelig?

Merine.

Nei! intet jeg, men De, som har givet det bort. (græder) Ah! min arme stakkels Frøken, skal Du saa tidlig gaae om og spadser?

Mad. Staabie.

Hvad vil alt dette sige?

Angelique.

Oh! Du tager feil, Merine! See rec til.

Merine.

Merine.

Seer til selv! der har De det, seer nu, og troer Deres egne Dine.

Angelique.

Nei! Du bedrager mig ikke, Merine! det er det selv samme, det er mit Portræt, det jeg nu nyelig forærede ham til Beviis, at jeg var forlovet med hans Kierlighed, den han svær mig til skulde blive evig.

Mad. Staabie.

Deres Portræt, siger De? Nei! om Forladelse, det er nu mit, og jeg har laant Msr. Valerius tusinde Rigsdaler paa det.

Angelique.

Ah Himmel!

Merine.

Den Bedrager.

Dorantes.

Jeg maae og engang see paa det. (han tager det)

Mad. Staabie.

Portrætet hører mig til, og jeg vil have det igien.

Dorantes.

Lad mig beholde det et Dieblis! Det er den eneste Gavnst man har gjort mig min Livstid.

Angelique.

Det er gjort! jeg vil ganske slaae ham af mine Tanker.

Merine.

Gaaer han saa hen, nu han er kun Frier, og laaner Penge paa Deres Portræt, saa troer jeg, om De blev hans Kone, han skulde sælge Dem bort for rede Penge.

Dobleren.

Ge

(til

(til Mad. Staabie) Men der kommer han. Na! gaae
lidt hen i Krogen, og hold Dem lit til Siden, at han intet
saaer Dem at see.

Mad. Staabie.

Men hvi saa?

Dorantes.

Var kun intet bange for Portrætet.

Mad. Staabie.

(Kiuler sig)

Jeg var mindre bange, om jeg havde det i mine
Hænder.

6. Scene.

Valerius. Angelique. Dorantes. Nerine.

Mad. Staabie. Hector.

Valerius.

Ah, hvad er dog min Lyksalighed stor! Endelig har
jeg oplevet den Dag, naadige Frøken! at jeg skal see min
Kierlighed kronet. Jeg kan ikke noksom beskrive, hvor ind-
taget jeg er af saadan Fornøjelse — — Men, Nerine,
hvor kommer det, jeg skal finde Frøkenen saa bedrøvet?
Har der hende sig noget, som kan have gjort hende Foræret?
Hvor er den Munterhed, som nys — —

Nerine.

Jo, jo, Monsieur! De veed jo selv, at Fruentim-
merne har spy Sind over en Dørtarskel.

Valerius.

Aldrig troer jeg, at Frøkenen saa hastig kan fore-
andre sig.

An-

Angelique.

Nei! frøgt kun inter, Valerius! for nogen Begels
sindtighed paa min Side. Mit Portræt, som jeg har for-
æret Dem, og De er Eiermand af, det er Dem et sikkert
Pant, at De besidder mit Hierte ligesaa fuldt som De be-
sidder det.

Valerius.

Ah! hvor trøster ikke disse livsalige Ord mig, og hvor
oprette de ikke mit nedslagne Hierte!

Nerine.

(for sig selv)

Jo, jo! de ere kraftige nok, han skal faae ligesaa me-
get af det ene, som af det andet.

Angelique.

Det er, som jeg siger. Mit Portræt er et sikkert
Pant paa mit Hierte, og den, som har mit Portræt, han
kan være vis paa at eie Originalen ligesaavel som Copien.

Valerius.

Ah! naadige Frøken! min Fornøielse er saa stor over
denne Declaration, at jeg — —

Angelique.

Hvad siger De vel dertil, Dorantes? Er De og for-
nøiet med denne Resolution?

Dorantes.

Seg er fornøiet med alt det, Dem behager. Deres
Besølinger ere en Lov for mig. Deres Mund har affagt
en Dom, som mit Hierte med Fornøielse skal under-
kaste sig.

Hector.

(sagte)

Tak for Dommen. I Morgen skal vi betale Skriverpengene.

Angelique.

Nu seer De, Valerius, hvad man gier for Deres Skyld.

Valerius.

Jeg skal og vide at sætte den Priis jeg bær paa saadan Godhed.

Angelique.

Naa! viser da Portrætet frem. Det Portræt, jeg har foræret Dem, det Portræt, som skal hiemle Dem mit Hierte, viis det frem, at Deres Farbroder kan selv se, hvad Haab han maae gjøre sig.

Valerius.

(leder i sinomme)

Hiertens gierne — — Men tillad mig, naadige Frøken! at jeg denne Gang er uhydig. Det er dog mit Farbroder. Om jeg nu viste Portrætet frem, saa var det kun ligesom man vilde beskiemme ham i hans aabne Dine. De veed selv, at han har — —

Angelique.

Ah! det vil intet sige. Han er alt for fornustig, og jeg tør forsikre paa hans Begne, at han skal see mit Portræt uden at forskrække sig.

Dorantes.

At have vundet Frøkenens Hierte, er alt for stor en Seier, for at man ikke skulde gjøre sig til deraf.

Baa

Valerius.

(ledet i sin Lomme)

Eftersom De endelig vil have det, saa faaer jeg vel frem dermed. Men i det mindste maae De tilstaae mig, at jeg har gjort min Skyldighed. De vil endelig have et Beviis; jeg faaer at sœie mig efter Deres Villie.

Hector.

(bliver Mad. Staabie vaer)

Uh! nu er Hundrede og Et ude. Der seer jeg den bandsatte Pulverher.

Valerius.

Det er Deres egen Skyld, om — — (til Hector)
Hvor har Du gjort af Portrætet?

Hector.

Portrætet?

Valerius.

Ga, Slynge! sliig mig strax, hvor Du har gjort af det?

Hector.

(rækker Haanden bag om til Mad. Staabie)

Oh, min hierte Mad. Staabie! laan mig vores Pant paa et Dieblif.

Valerius.

Hei! Din Hund, Din Skielm! har Du kastet det bort?

Hector.

Oh! gode Herre!

Valerius.

Det skal koste Dig Dit Liv.

Ec 3

Hector.

Hector.

(paa Knæ)

Ah, Herre! bie lidt, staae mig dog intet ihjel saa hastig. Jeg syntes, Frøkenens Portræt var saa meget deilig, saa gik jeg hen og flyde det til en Skildrer for at copiere det af.

Valerius.

Har Du flyet det hen til en Skildrer?

Hector.

Ja, Herre!

Valerius.

Eh! Din forbandede Slynge! løb hen og hent det flux tilbage, og staae her paa Diebliffet igjen.

Dorantes.

(viser Portrættet frem)

Vi faae at spare ham den Bei. Der er ikke heller længer Tid at forstille sig. Seer, der er det.

Hector.

Jo! der ere vi vel opskjortede. Ha, Dit Skarn!

Valerius.

Der skal vi see, nu har nok Skildrerens — —

Angelique.

Ah, Uaknæmmelige! tænker ikke, at De altid skal kunde bedrage mig med Deres falske Digt.

Valerius.

Naadige Frøken! saadanne Ord passe sig ikke paa mig, og jeg begriber i Sandhed ikke, hvormed jeg kan have fortient — —

An=

Angelique.

Ah, Din Bedrager! Dette Portræt, som jeg nyelig forærede Dem til en Forsikring paa min Kierlighed, har De ikke været henne og laant Penge paa det, og sat det i Pant samme Time?

Valerius.

Gid jeg maae bryde mine Been nu for Deres Dine, om jeg — —

Angelique.

Ah! hold dog op længer at fortørne mig, I nebrige Siel!

Hector.

Jeg sagde det nok, vi skulde løst det ind ret nysens, men da vilde man intet troe Hector.

Mad. Staabie.

Hør, I gode Venner! al denne Larin gaaer mig indet an. Men I ere vel saa gode og ladt mig faae mit Portræt igien?

Dorantes.

Lad mig kun beholde det. Jeg skal betale Renten for det saa høit som I selv begierer.

7. Scene.

Gerontes. Angelique. Valerius. Dorantes.

Nerine. Mad. Staabie. Hector.

Gerontes.

Naa! det er mig kiert at finde Dem saa smukt samlede, og jeg glæder mig inderlig over, at jeg nu har levet den Dag, jeg kan see min Søn blive givet med Dem, den lykkelige Dag, jeg saa længe har længtes efter.

Nerine.

Saa, jeg troer nok, han selv længes derefter lige
saa stærk.

Gerontes.

Det er mig og tiert at see jer her, mon Brødre! I
tager Sagen paa den rette Maade, og som I bør. For
sandt at sige, saa var Jomfruen intet et Partie for jer.

Dorantes.

Det er sandt nok.

Gerontes.

Jeg har været henne hos Notariussen, nu kommer
han ret strax paa Timen, og saa vil vi give os til at gjøre
det klart.

Nerine.

Hvad det angaaer, saa faaer Deres Notarius intet
meget at bestille, han kan gaae ligesaa klog bort, som han
kommer.

Gerontes.

Hvi saa da?

Angelique.

Mit Hierte har tilforn været saa skrøbeligt, at det er
faldet til at elske Deres Søn, men den uregierlige Pas-
sion, han har til Spil, og endelig det nedrige Stukke, han
har gjort mod mit Portræt, har aabnet Dinene paa mig,
og imod mine egne Tanker har jeg nu i dette Dickstik besluttet
at give mig med Dorantes. Er De vel og tilfreds der-
med?

Dorantes.

Min Lykke er saa stor, at jeg selv neppe veed — —

Gerontes.

(til Hector)

Hvad vil alt dette sige? Hor Du! hvad er der paa
Færde? Siig engang.

Hector.

Hector.

Oh! jeg tør saa min Troe intet. Det er alt for bedrøvelig en Historie.

Gerontes.

Vil Du ud dermed.

Hector.

Fordi vi have gaaet hen uden Estertanke og tinget Frøkenens Portræt i Koft et Par Timers Tid hos denne Pulverher, derfor er det man nu giver os en Kurv, og tager os bort med den største Foragt af Verden.

Gerontes.

Uden længer at spørge mig for, saa kan jeg let selv domme, hvorvidt hans forbandede Passion for Spil kan have gaaet. Jeg kan knap tvinge min Brede. Ah! Du vanartige Søn! bort fra mine Dine. Jeg gjør Dig arveløs, og jeg vil ikke see Dig længer efter dette liderlige Stykke, men jeg giver Dig min Forbandelse. (han gaaer)

Hector.

Det var en ypperlig Brudegave den.

Angelique.

(tager Dorantes ved Haanden)

Farvel, Monsieur! nu seer De mig sidst. Derksom De er ligesaa lykkelig i Spil, som De er i Frierie, og derksom De intet bedre kan tage vare paa de Forøringer, De faaer, saa vil det nok vare længe til De gjør Deres Lykke.

Mad. Staabie.

Men mit Portræt, Monsieur! det skulde jeg have igien først.

Dorantes.

Du skal intet tabe, fordi Du bier lidt, og Du ikke heler. Morine. Følger kuns med mig begge to. (til Valerius)

En anden Gang, Monsieur! bliver Lykken Dem vel lidt mere gunstig. (gaaer bort)

Mad. Staahie.

(gior Valerius en Reverens)

De kan være forvissat om, min Herre! at jeg altid er Deres ydmygste Tjenerinde. (gaaer bort)

Hector.

Gaae Vokker af Syne, Du Ulykkens Fugl! Du Kristine Jodinde.

Merine.

(gior Valerius en Reverens)

Gud ske Lov! min Frøken slap dog med heelt Skind. At gaae hen og tage Dem, Monsieur! det havde været at spille alt for stort Spil. (gaaer bort)

Hector.

(gior sin Reverens og vil gaae bort)

Valerius.

Hvor vil Du gaae hen?

Hector.

Hen i Deres Bibliotek og tage en Bog. Jeg vil læse noget for Dem i Seneca.

Valerius.

Ja, ja! der ligger ikke saa stor Magt derpaa. Lad os troste os det bedste vi kan, Hector! jeg lever vel den Dag at Spillet rigelig opretter det, jeg taber i Vintermaal.

Ende paa femte og sidste Act.

Den

taknemmelige Søn,

Comoedie i een Act,

efter

Herr Engels tydſke Original

af

J. S.

Personerne:

Rode, en gammel Bonde.

Lene, hans Kone.

Frederich, deres Søn, og Ritmester.

Grethe, deres Datter, forlovet med Mikel.

Mikel, en ung Bondeskarl.

Kirsten, hans Moder.

Degnen, Rodes gode Ven.

En Hværver.

Nogle Bønder, som taler.

Nogle Soldater, i Følge med Hværveren.

(Skuepladsen forestiller en eenlig Plads, besat med Træer, hvorimellem sees et Bondehuus, og i Enden af Theatret en liden Høi).

I. Scene.

Rode.

(Kommer ud af sin Hytte og strækker sig)

Jeg gamle Giek! jeg kunde jo sovet længer — det er ligesom jeg havde Væ i Lemmerne. — Men sove! At bortsove den skønne Morgenstund! — Nei, det kan jeg umuelig — Naar jeg ikke seer Solen staae op, saa er jeg ikke rigtig den hele Dag. — See, hvor herlig den frem-
piper! hvor behagelig! hvilken deilig Morgenrøde! hvilke Skyer! — Det er alletider det gamle, og dog fremviser hver Dag nye Forandringer. — Ak! Maaskee — maaskee er nu min Søn alt ude. — I Krigen sover man ikke længe — maaskee staaer han nu og bestuer Solen med ligesaa megen Fornøjelse som jeg, og midt i sin Glæde tænker paa mig, paa sin Fader, saaledes som jeg nu tænker paa ham — Gode, retskafne Dreng! hvem skulde vel have sagt mig, da Du var liden, at jeg skulde opleve saa megen Glæde over Dig — —

2. Scene.

Rode. Lene.

Lene.

Er Du alt her? Jeg vidste ikke, hvor Du var.

Rode.

Rode.

Ja! her staaer jeg og seer, hvorledes den kiære Soel staaer op; den har i dette Dieblit erindret mig om vores Frederich. — Hvad mon han vel gjør, Moerlille?

Lene.

(bedrøvet)

Åh! maaskee gjør han slet intet.

Rode.

Ei! immer den gamle Sorg. Troe mig dog! vi faae ham at see, saa sandt som jeg lever; jeg beder jo Gud derom hver Dag.

Lene.

Han er Soldat, Karlille! — En Soldat er ikke et Dieblit sit Liv sikker. — Hvilken Sorg og Angst forarsaker det mig ikke! Tit, naar jeg hører hans Breve læse, og I troer, at jeg græder af Glæde, saa græder jeg af Bedrøvelse: Det er maaskee hans sidste, tænker jeg da; og de Penge, Faer, som altid følge med — jeg kan ikke tænke derpaa, uden at blive angst og hange — med disse Penge, tænker jeg, betaler Kongen ham hans Blod; og vi, hans Forældre, skulde tage derimod og gjøre os tilgode dermed? Åh, Faer! —

Rode.

(ryster med Hovedet)

Betaler Kongen ham hans Blod?

Lene.

Hvad andet? Hans Blod og hans Liv med.

Rode.

Nei, Moer! dersom han riante en fremmed Herre, saa havde Du Ret, og vi vilde ikke tage imod en halv Skilling af hans Penge. — Men han tiener jo vores egen Konge,

Konge! og skulder han ham ikke alt for længe siden baade hans Liv og hans Blod? Er han ikke hele Landet det skyldig?

Lene.

(sukkende)

Dersom der dog maatte blive Fred!

Rode.

Folk siger, at der alt er Fred.

Lene.

Folk, Faer! — Ak! Folk siger det nok —

Rode.

Og maae vel have Ret, siden der alt hist og her er rykket nogle Regimenter i Qvarteer —

Lene.

Ja saa! — dersom det var sandt —

Rode.

Jo Moerlille! Du kan forlade Dig derpaa, vi have Fred inden vi veed et Ord deraf. Saa kommer vores Fæderich at ligge i Qvarteer i en af Byerne her i Nærheden, og der gaaer vi da saadan hen engang om Ugen. —

Lene.

(forbavset)

Ak to, tre Gange, Faer! en Gang forslaaer ikke — Hvor vil vi ikke blive hierteglade, naar vi see ham igien! Mon vi ogsaa skulde kende ham?

Rode.

Ha! jeg kender dog vel min egen Son!

Lene.

I Officerklæder, Faer! besatte med Guld fra øverst

og

og til nederst, og et Baand om Halsen med en Stierne i —
han har jo en Orden, siger J —

Node.

Ja den bær han, fordi han har holdt sig flink.

Eene.

Hvorledes mon han vel seer ud, Faer?

Node.

Hvorledes? Som en retslaffen Soldat, mener jeg —
Kiolen og Baandet går intet til Sagen; men det Nr.
Moerkille! som han skal have tvers over Panden, det er
en Soldats sande Værestegn, derpaa skal man see at Hjer-
tet har sat ham paa det rette Sted.

3. Scene.

De forrige. Degnen.

Degnen.

God Morgen, Faer! God Morgen, Moer!

Node.

Ei, see der vores Hr. Degn.

(De give ham begge Haanden)

Degnen.

Har J noget Nyt fra jeres Søn? Maaneden er nu
ude igien. —

Node.

Å! nu husker jeg det; jeg lagde mig til at sove i
Gaar, førend Grethe kom tilbage — Fik hun noget?

Eene.

Lene.

O ja, Farlle! og ogsaa et Brev. Men hun ligger nu og sover paa sit grønne Dre — Skal jeg vække hende?

Rode.

Stig hende blot, at Faer vilde hente hende.
(Lene gaar)

4. Scene.

Rode. Degnen.

Rode.

Og veed han vel, Hr. Degn, at min Søn nu ikke mere er Stabs-Ritmeister, og at han nu har sin egen Skvadron.

Degnen.

Det er ikke mueligt! hans egen Skvadron?

Rode.

Jo! det er ganske vist — det sidste Brev har vores Præst læst — ja, seer han vel, Hr. Degn! min Søn mager det altid saa, at Kongen er derhos, naar han holder sig sikk. Paa den Maade er han bleven Officeer, paa den Maade har han faaet Maadetegnet, og paa den Maade har han ligesledes faaet sin Skvadron.

Degnen.

Men hvorfor? Fortæl mig det —

Rode.

Jh nu, seer han vel, Hr. Degn! I det sidste Slag derved — der — ved — kan jeg dog nu ikke huske Navnet? — der var det hele Regiment i Uorden, de fleste Officerer vare døde eller blesserede; min Søn havde ogsaa alt
Den taknemmelige Søn. Sf faaet

faaet et Skud, men det agtede han ikke; han skræbde baade med det Onde og det Gode 300 Mand sammen igien, (mere og mere forrig) han gaaer imod Fienden; han huggede imellem dem; man skød Hesten ihjel under ham; han lod sig give en anden; han kom med 50 Mand tilbage — Kongen saae det, og gav ham paa Stedet en Eskvadron, og lovede tillige at gjøre hans Lykke — Ja, ja, Hr. Degen! som jeg siger ham! (Naar sig i Siden) Det har min Søn gjort.

Degnen.

O! han er brav! det saae jeg strax i Skolen. Naar Drengene i Byen legede, saa var det altid Frederich som anførte dem, og naar der vankede Stryg, da gjorde hans Slag altid meest ondt — det stak alt i ham, Faer! det er ham medfødt —

Rode.

(leende)

Det skal jeg love for.

5. Scene.

De forrige. Lene. Grethe.

Lene.

Skænd ikke! hun var alt oppe, da jeg kom —

Grethe.

Der Faer! (hun gaber) der har J et Brev fra Broder Frederich, og der er Faers Maanedspenge, der er tolv Rigsdaler —

Lene.

Ser, vil Du sig.

Grethe.

(gaber)

Postmesteren sagde, at der var tolv —

Lene.

Den taknemmelige Søn.

9

Lene.

Ah! jeg gietter det — han har vist givet os Tillæg
igien, siden hans Indkomster ere blevene større — Han
glor vel imod os over sin Formue — Synes I ikke det?

Node.

Den gode Frederich! jeg kan leve ret vel af de sex.

Grethe.

Og Vinen, Faer, som min Broer har bestilt til jer
hos den gamle tykke Viintapper med den blaa Næse —
Hvad hedder han nu? — den staar i jeres Kammer, der er
en heel Kurv fuld.

Degnen.

(meget opmærksom)

En heel Kurv fuld? Ei! Ei!

Node.

Han skal ogsaa faae en Flaske deraf, Hr. Degn! han
kan lade den hente. (Degnen betaffer sig meget venlig) Men
vi maae drikke et Glas sammen, mens han læser Brevet.
Gaae Noer, og bring os en Flaske og tre Glas, og saa no-
get Brokost; og Du, Grethe, sat os et Bord og nogle
Stole hid; saa, gesvinde! (Lene og Grethe gaae)

Lene.

(ind af Døren)

Men læs ikke Brevet, førend jeg kommer tilbage, jeg
beder jer. —

6. Scene.

Node. Degnen. Grethe, som gaae ud og ind.

Node.

Bræk kun Brevet, Hr. Degn! vi læse dog ikke noget

fra hende — jeg gad gjerne høre, hvad han skriver om Freden, og om han kommer snart tilbage.

Degnen.

Om Freden, siger I? Folk snakke nok derom, men jeg troer det endnu ikke. Hvorfor skulde der hværes saa stærk, dersom der blev Fred?

Rode.

Saa! Hværes der nu saa stærk?

Degnen.

Ei! I veed dog, at der endnu i Afres er ankommen en Underofficer med en Commando.

Rode.

Paa Hvarping? Ei! det var meget!

Degnen.

Jaa! og de unge Karle ere alt angst og bange —

Rode.

Oh de Narre! hvorfor ere de bange? dersom de ere brugelige til Tjenesten, saa lad dem afsted! — Lad dem tjene Kongen — Ethvert Menneske har sit foresatte Maa, siger jo vores Præst, en Kanonkugle eller en hidslig Reber, det kommer paa Eet ud, vi skal dog alle engang afsted — Seer han, Hr. Degn! det er min Troes Bekiendelse.

Degnen.

Men om de nu fikede jeres Datters Kiereste bort, jeres tilkommende Svigersøn? Tag jer vare, Rode, tag jer vare! det er en ung frisk Kug.

Rode.

Ei vist ikke! det er gjort for ham.

Degnen.

Deznen.

Naa, naa! vi vil ikke haabe det.

Grethe.

(Som har sat Bordet og Stolene tilrette, bringer Vinen og Stasseire, hun rækker Kode (Permet)

Faer!

Kode.

Hvad er der? Hvad vil Du?

Grethe.

Jeg vilde nok bede jer om noget, Faer!

Kode.

Naa! kun frem med Sproget!

Grethe.

I Aftes, Faer! da jeg kom tilbage fra Staden, da stod min Kiereste, Mikkel, uden for Dyen; han havde ventet paa mig den hele Aften, og han skændte paa mig for jeg blev saa lange borte. —

Kode.

Hvad gielder det, Du vil hen og spise Frokost med ham.

Grethe.

(indseelig)

Ja, Faer! —

Kode.

Og det strax, uden at høre noget Noget fra Din Broer?

— Pige, Pige! jeg holder saa meget af Dig, thi Du er den yngste Høne i Kurven, og snigede Dig saa usfordømt ind i Verden, da intet Menneſte ventede Dig. Men Pige! dersom Du ikke holder af Din Broer, dersom Du ikke holder ligesaa meget af ham, som Faer og Moer, saa —

Degnen.

Men Kieresten, Rode! maae hun jo have Kierere end
Faer og Moer? Gaae kun, Grethe! gaae kun! —

Rode.

Ja, siden Degnen er af den Mening.

Grethe.

O ja, lad mig, Faer! jeg skal være her igien paa Timen.
(til Degnen, i det hun løber ham tæt forbi) Tusind Tak skal
han have for hans Forbøn! (han nikker venlig til hende)

7. Scene.

Rode. Degnen.

Degnen.

(Brækker Brevet og betragter det)

Hvilken deilig Haand jeres Søn ikke skriver, saa reent
og saa læselig! det har han dog mig at takke for — (han
rømmer sig og begynder at læse) „Min kære Fader!“ —

Rode.

(rækker Hovedet over Bordet og spidser Øren)

O den gode, gode Friderich!

Degnen.

„Da nu Freden er underskrevet, saa skriver jeg før
„til for sidste Gang fra Armeen, for „ —

Rode.

Gud skee Lov! saa er dog Freden sluttet, hvor vil
hans Moder ikke glæde sig!

Degnen.

„for at sende jer jeres Maanedspenge, som Ier saa god
„at vil imodtage „ —

Rode.

Ja!

Degnen.

Degnen.

„Og da mine Indkomster anseelig har formeret sig, saa
tillad mig fra nu af at fordoble jer de 6 Rigsdaler „—

Kode.

„Nei, min Søn! det vil jeg ikke — Alle Ting maae
have sine Grænser, endog saa Din Kierlighed for mig —
Videre, Hr. Degn!

Degnen.

„For nogle Dage siden, kiere Fader! har jeg følt den
første Glæde, som jeg nogensinde tilforn har fundet, saa
længe jeg har levet, og som jeg dog maae fortælle Eder „—

Kode.

(inderlig fornøiet)

Saa! hvorledes da? hvorledes da?

Degnen.

„Kongen havde den Naade at lade mig ansige til sit Tafel „—

Kode.

Til Tafels? Min Søn til Tafels? — For Pokker!
da har de Herrer Adelsmand vist gjort store Dine. Nu,
nu! —

Degnen.

„Han talte meget med mig, og roste mig, mere end jeg
fortiente, for mit Forhold „—

Kode.

Saa!

Degnen.

„Endelig spurgte han mig, af hvad Familie jeg var? hvor
min Fødebye laac, og hvem jeg havde til Fader? „—

Kode.

(leer for sig selv)

Ei, saa har jo Kongen spurgt efter mig, den gode

Herre! — Naa! og hvad har han da svaret ham? —
hurtig, videre —
Degnen.

„ Jeg sagde ham Byens Navn og jeres. Deres Maje-
„ stæt! begyndte jeg, Deres Undersaatter ere alle Deres
„ Undersaatter, og dersom den iblandt dem er den Værdig-
„ ste, der har det bedste og retskafneste Hierte, som elsker
„ sin Konge, og er ham meest troe; saa tør jeg sige, at
„ jeg har en af Deres værdigste Undersaatter til Fader —
„ jeg er stolt deraf, og jeg glæder mig over ham, ja jeg
„ vilde ikke bytte ham bort for alle Fædre i Verden, saa
„ fattig og saa ringe som han er. „ —

Node.

(Med oploste Hænder)

Gode Gud! det er ligesom jeg hørte og saa ham.

Degnen.

„ Ham takker jeg for al min Retkæffenhed og Iver i Deres
„ Tjeneste. Fra min svæde Barndom af har jeg hørt Der-
„ res Tapperhed og Dyd berømme af hans Mund. —
„ Saaledes talte jeg, min Fader! og af Glæde over at jeg
„ kunde rose jer i Kongens Nærværelse, stod Taarerne mig i
„ Øinene. — Kongen blev rørt af min sønlige Kierlighed
„ imod jer! Han tog sit Glas og drak jeres Sundhed gan-
„ ske høit over Tæselet, med Befaling, at jeg skulde melde
„ jer det, og forsikre jer om hans Naade. „ —

Node.

(Springer af Glæde)

Er det mueligt, Hr. Degn! Kongen —

Degnen.

Ja, som I hører; han har drukket jeres Sundhed —

Node.

Rode.

(løber til Døren og raaber)

Moer, Moer! lad alting ligge, Moer, og kom herud.

Lene.

(inden for)

Hvad er der paa Færde, Baer!

Rode.

Saa kom dog herud, siger jeg, og hør fortælle!
Kom dog ud —

8. Scene.

De forrige.

Lene.

Rode.

(komfærvner hende)

Ah, Moerlille, Moerlille, hvad for en Søn har Du ikke givet mig!

Lene.

(Sætter Brokøsten paa Bordet, som Degnen giver sig strax i Færd med)

Hvad er der paa Færde, Børn! jeg skielver alt af Glæde. Er der Fred?

Rode.

Fred, Moerlille! (han taler hurtig) Og vores Søn har spist hos Kongen, og Kongen har spurgt ham efter vores Bye og efter mig, og da har han svaret Kongen, at jeg var en rejsfærdig Undersaat, og at han ikke vilde bytte mig bort for alle Fædre i Verden — Ak! jeg græder af Glæde — Og da drak Kongen min Staal offentlig, og har derhos ladet mig forsikre om sin Naade. (Lene slaaer Haand i Haand) — Ja, Moer, nu vil vi drikke Kongens Staal. Stient engang, frist! der, tag Du det, Moer!

lille, og han, Hr. Degn, tag han det, og jeg vil tage dette here; saa — og lad os nu allesammen klinker. (han tager sin Hæ af) Kongen leve!

Degnen.

Kongen leve!

Pene.

Kongen leve!

Degnen.

Det smager min Troe mecragtig.

Rode.

Men hør, Hr. Degn, nu maae han ogsaa skrive min Søn til, hvorledes jeg har beralt Kongen lige for lige, og at han skal takke og forsikre ham igien om min Kierlighed. Forglem det for alting ikke.

Degnen.

Hvorledes? Det stikker sig aldrig.

Rode.

Hvorfor? Hvad stikker det sig ikke, Hr. Degn? Kongen er jo et Menneske ligesaa vel som vi andre, og alle saa maae det vel glæde ham, tænker jeg, at han er elsket af Mennesker?

Pene.

Men dersom der bare er Fred, Farlille?

Rode.

Ja vist! han har jo selv skrevet det.

Pene.

(med Bængsel og Omhed i det hun legger sin Haand paa Rodes Arm og seer ham fornaeiet i Ansigtet)

Saa kommer han jo tilbage, Farlille! saa saa vi ham jo snart at see igien?

Rode.

Rode.

Taalmodighed, Moerlille! det faae vi allesammen at høre.

Lene.

Ik maatte han dog komme førend Grethe har havt Bryllup! det vilde være dobbelt Glæde.

Rode.

Taalmodighed! Taalmodighed! Han er saa god Hr. Degn at læse videre — men først maae jeg drikke min Søn Skaal, og Du, Moerlille! Skal takke for samme. (giver hende et Glas og klinker med hende) Han var Din Diesteen fra Børnsbeen af, gid han leve!

Lene.

(rørt)

Jeg takker, Farlille!

Degnen.

(klinker ogsaa)

Gid han spire og blomstre!

Lene.

Jeg takker, Hr. Degn!

Rode.

(sætter Glasset bort)

Hjertet hopper altid i Livet paa mig, naar jeg drikker min Søn Skaal. Guds Betsignelse vare over ham! — Ik, han har givet mig saa godt et Vidnesbyrd i Kongens Nærværelse; og jeg, o Himmel! (seer glad til Himlen) jeg vidner for dig, at min Søn har handlet taknemmelig imod mig — han har aldrig skammet sig ved min fattigdom og ringe Stand — han har gjort sig en Glæde af at ære sin graahardede Fader. Det staaer ikke i min Magt at giengielde ham, men det staaer i din.

Lene.

Ene.

O læs videre, Hr. Degn! maaføe — —

Degnen.

(Søger for at finde, hvor han slap; Rode sætter sig ved
Bordet, og Ene staaer bag ved og hører til)

„ At lade mig anfægte til Tafsels — hvor var det nu? —

„ At drikke jeres Skaal og befalede mig — ja rigtig! —

„ og befalede mig at lade jer det vide, og at forsikre jer om

„ hans Naade. Jeg kunde ikke holde mig længer; thi mit

„ hele Hjerte var i Bevægelse; jeg sprang op, og fastede

„ mig for Kongens Fodder. Deres Majestæt, sagde jeg,

„ af alle de Naadesbeviisninger, som De hidindtil har be-

„ viist mig, — —

9. Scene.

De forrige. Grethe.

Grethe.

(hylende)

At hielp! hielp, Faer! Hvarverne —

Rode.

(forstærket)

Hvordan? Hvad?

Grethe.

(som tilforn)

Hvarverne, Faer —

Ene.

(løber beangstet til Grethe)

Rom dog til Dig selv! Hvad er der paa Jarde?

Grethe.

Da jeg kom til Mitel —

Degnen.

Dequen.

Mu, der har vi det! de har ganske vist faaet Kiser
paa Mikel.

Grethe.

O Himmil! hvilkten Ulskte!

Rode.

Med Magt! i Freds Tider! — den Ting er aldrig
rigtig.

Dequen.

Fred! I med jeres Fred! ligesom der var et Diebstid
Fred i Kongens Ritte; som om vi nogen Tid kunde sige
vores kiereste Eiendomme sikre. Ja Gud bedre det!

Rode.

(fortrædelig)

Ha, tie stille, Hr. Deqn! lad han Kongen være i Fred,
der gaaer mig til Hjerte. Vi spænde jo hver Dag vores
Heste for Ploven, og hvorledes mener han at det tilsidst
vilde see ud med vores Agre og med Hestene selv, dersom
vi ikke gjorde det? En Mand som han at føre saadan Tale!

Grethe.

Na gaae dog, Haer, og see til hvorledes I kan hielpe
ham frie; I er jo ligesaavel hans Haer som I er min, og
for jer har Hværveren Respect, det veed jeg vist — Alle
Mennesker have Respect for jer.

Rode.

Tosse! Som om alle Mennesker boede i vor Bys!

10. Scene.

De forrige. Kirsten.

Kirsten.

Jeg kan ikke mere, jeg er dødssø.

Leue.

Lene.

Å! det gjør mig ondt for jer, Moerlille! Gid vores Søn kun var her, at han kunde hielpe os!

Rode.

Giv jer til Taals, giv jer til Taals, Børnlille! det fortryder mig kun at jeg blev forstyrret i min beste Andagt. — Det er vel ikke saa slemt, som I troer; han tager ikke jeres eneste Søn bort fra Ploven. Det vilde være nye Optøier; Jeg vil gaae hen og snakke med ham.

Grethe.

Og jeg ogsaa, Faer, jeg følger med jer; jeg skal græde og bede lige til de lade ham løs.

(Rode og Grethe gaae)

Lene.

(raaber efter Rode)

Skaan Dig selv, Faerlille! gjør Dig kun ikke ulyskelig.

II. Scene.

Degnen. Kirsten.

Degnen.

At bedrøve den stakkels Enke, at tage hende den Smule Brod af Munden!

Kirsten.

Å, Hr. Degn! Mine Hænder og Fodder ryste af bare Angst.

Degnen.

(giver hende en Stoen)

Sæt jer ned, sæt jer, Moer! vi maae aldrig forsage i Nøden. Vi maae immer haabe det Beste. —

Kirsten.

Kirsten.

De har alt med Magt revet tvende af mine Arme, og mine Dine saae dem aldrig siden. Al! de saae heller aldrig ham mere at see.

Degnen.

(med en trøstende Tone)

J maae finde Jer i Taalmodighed, Moer! en god Christen, som J, maae vide at finde sig i sin Skiebne.

Pene.

(som bestandig med Utaalmodighed har suret mod Scenen)

Himmel! der er Allarm i Byen; dersom kun vores gamle Baer ikke kommer i Ulykke, dersom han kun har kunnet styre sig i sin Hefstighed! Gaae dog ud og see ad, fiere Hr. Degn!

Degnen.

Jeg, jeg? —

Pene.

Han er en Mand af Anseelse, Hr. Degn! en Geistlig.

Degnen.

Ja desto værre for mig! saadanne Knegte, Moerlille, vil helst i færd med os Geistlige, og dersom de kunde, saa hvarvede de mig med. — Nei, nei, Moerlille! jeg er saamen ingen Nar; stik jeres Næse i Bogen, vilde de sige, og lad os være uskaarne i Dievest Skin og Been! Gud forlade mig denne min Tale! — og desuden er jeg ogsaa noget hidfig, Moerlille! det kunde saraarsage en fligonne Ulykke — Nei, nei, da maatte jeg have druffet lidt mere.

Pene.

Han er vores Ven, Hr. Degn! og vil ikke hielpe os.

Degnen.

Degnen.

Vær dog fornuftig, Moerslille! betænk dog i hvad Stand jeg er. Trøst kan I saae hos mig saa meget I vil forlange, men at hielpe jer, det er ikke mit Embede. I maae hielpe jer selv. —

12. Scene.

De forrige. Rode. Grethe. Mikel. Hværveren.
Soldater, og nogle gamle Bønder.

Kirsten.

(løber imod Mikel)

Jeg har Dig igien, min Søn! Ah! de skal først tage Livet af mig, førend jeg skal lade Dig fare.

Grethe.

(klapper ham)

Du stakkels gode Mikel!

Hværveren.

Afsted med ham, marsch! hvortil nytter al denne Hulen og Skraalen? Dermed er det ikke gjort.

Rode.

(til Hværveren, som han tager ved Armen)

Lad sig dog sige, Hr. Skeersandt!

Bønderne.

(imellem hinanden, den ene siger et og den anden et andet, som de ofte igientage)

At tage den eneste Arving bort fra Gaarden, den sidste Søn — Nei, det er ikke Kongens Villie, det forlanger han aldrig.

Rode.

Lier dog stille, Børn! jeg beder jer, I gjøre det Onde endnu værre.

Hvær:

Hværveren.

Og dersom Jendog saa stod allesammen paa jeres Hoved,
O Skurke! (slaaer paa Kommen) Jeg har her min Ordre,
og det er nok.

Bonderne.

(som tilføen)

Ordre — Ordre — derom staaer intet i Ordren, at
blotte et Gods, den Ordre har aldrig været.

Rode.

(vinker til Bonderne, at de gaae tie)

Hør, kiere Hr. Skeersandt! et godt Ord finder jo et
godt Sred.

Hværveren.

Et godt Ord! Nu, det er just det jeg venter paa.
Lad høre, hvad Esiertryk det har.

Rode.

Seer han, Hr. Skeersandt! jeg elsker min Konge
af mit ganske Hjerter, og Himlen er mit Vidne, at jeg har
Narsag dertil. Dersom jeg ikke vidste med Visshed, at Kres-
den er sluttet, og at Kongen alt er paa det Tørre. Dersom
jeg saa at Vandet alt gik ham op til Halsen og at han
alt begyndte at synke — —

Hværveren.

Ikke andet? det er kun Glidderfladder.

Rode.

Ja giv kun Tid, kiere Hr. Skeersandt!

Hværveren.

(staaende sig paa sin Stof)

Naa!

Den taknemmelige Søn. Og Rode.

Node.

Den unge Knos, som I der seer, skal være min Datters Mand, og er hans Moders eneste Søn; men jeg selv skulde være den første, som skulde sige: Tag ham i Guds Navn; hvortil kan han vel tiene nyttigere end at stride for sin Konge? Tag imod mig ogsaa, vilde jeg sige. Mine Haar ere graae, og mine Lemmer udtærede, men dog er jeg ikke endnu saa graahærdet og svag, at jeg jo skulde kunde slaae til. Den Glæde, jeg har over min Søn, har gjort mig ung igien — jeg vilde stride saa længe jeg kunde løfte et Gevær, og naar jeg for Alderdom og Mæthed ikke kunde mere, saa vilde jeg bede alle de Unge omkring mig at holde sig brav; jeg vilde kaste mig i Veien for den, som vilde undløbe, og førend han undløb, skulde han først træde mig gamle Mand sonder og sammen. — Ja paa min Siel, Hr. Skærsandt! saaledes vilde jeg tale, naar det kom paa det yderste.

Hververen.

Og jeg, jeg vilde sige: Gamle Nar, I er ikke rigtig i Hovedet.

Node.
(Træder et Skridt tilbage og sætter Hænderne i Siderne)

Hvorledes! Er han Soldat?

Hververen.
(trodsig)

Det seer I vel, jeg er.

Node.

Ja, paa hans Kisle, men ikke af hans Hierte. Dersom han var en retskaffen Soldat, saa maatte det jo være ham kiert, at høre tale saaledes om sin Konge.

Hververen.

Hværveren.

(med oploftet Stof)

Ha, gamle Skaldepande! tør I vove — —

Bønderne.

Ingen Gevalt, vil vi haabe, ingen Gevalt.

Lene.

(bange)

Jeg beder Dig, Karlille! — Du skulle søge at tyffe ham, og saa gjør Du ham vred.

Rode.

Med et Ord, Hr. Skeersandt! Freden er sluttet, det er os bekiendt, og hans slette Opsørsel her kunde let blive ham giengieldet. Siden han her agerer Herre over os, saa gives der vel Folk i Verden, som virkelig ere det over ham; og dersom jeg skrev det til min Søn, til Ritmesteren —

Hværveren.

(skudser)

Hvorledes? Hvad — Er jeres Søn Ritmester?

Rode.

Han staar ved det Svanefeldske Regiment, dersom han kiender ham — Ritmester Rode —

Hværveren.

Død og al Ulykke!

Rode.

(paa engang fortrolig)

O Hr. Skeersandt! han kiender ham ganske vist; jeg seer det. Han kommer vist fra Armeen og kan fortælle mig et og andet om min Søn. (til de andre bag i Stuepladsen, som hidindtil har udgiort et stunt Spil) Gaae kun bort, som hidindtil har udgiort et stunt Spil)

Og 2

Børne

Børnlille! gaae kuns bort, Hr. Skeersanten skal drikke et Glas Viin med mig.

— — — Hværveren.

Ogsaa det. I kan da gaae bort og bie mig saa længe derude, jeg skal strax komme efter.

(Kirsten og Grethe, som nu haabe at faae Mikel løs, faae forloiede hos ham, og gaae endelig bort tilligemed Bønderne og Soldaterne)

Rode.

(til Lene)

Nu en Flaske, Moerlille! — Gsvindt. (til Hværveren)
Det er et delicat Glas Viin.

— — — Degnen.

Det bedste, det er en Sandhed — (for sig selv) og
alt for god for saadan en Skurk. (Lene gaaer)

13. Scene.

Rode. Hværveren. Degnen, og siden Lene.

— — — Hværveren.

Altsaa staaer han ved det samme Regiment, hvorved
jeg har staaet i Forsningen. Det er altsaa den samme
Rode, som engang nær havde staaet mig alle Ribbenene
i Stykker?

Rode.

Hvad siger han, Hr. Skeersandt! ere de saa nge be-
kiendte med hinanden?

— — — Hværveren.

Sa, der Teuffel hohl! jeg har den Ere —

Rode.

(giber ham et Glas Viin)

Desto bedre, desto bedre! — og fører min Søn da
saa godt Fæctelen?

Hvær-

Hværveren.

(Læster at have drukket)

Gid Pokker havde ham og hans Fuktel! — Strax at tørste for saadant Lapperie, fordi jeg havde drukket en Taar over Tørsten.

Rode.

Nu, det glæder mig af mit ganske Hjerte!

Hværveren.

Hvorledes? Det glæder jer?

Rode.

Ja, at han kender ham, Hr. Skeersandt! at han kender ham, mener jeg, og at min Son ligner mig i at elske Orden; jeg holder meget af Orden.

(Hværveren drikker endnu engang)

Deanen.

(For sig selv, anseende Hværveren misundelig)

Saa drik da i Pokkers Ravn!

Rode.

Men da han formodentlig kommer fra Armeen, Hr. Skeersandt! og da han har staaet ved det samme Regiment, som min Son staaer ved, saa veed han uden Tvivl, om de snart brække op, og om de blive fordeelte igien, som de vare for Krigen? Om jeg snart igien faaer min Son at see, og om jeg beholder ham her i Nærheden?

Pene.

Ja, dersom han vidste det, Hr. Skeersandt! At see vores Son her igien, er det eneste Haab, som holder os i Live.

Hværveren.

Naa, naa! hvad jeg veed deraf, skal I snart faae at vide; kient kuns i engang endnu.

Ag 3

Rode.

Kode.

Alf mit inderste Hierte! det er mig ret kiert, at Biinen smager ham — Den Biin har min Søn givet mig, at jeg skal vederqvæge mig dermed paa min Sammelalder.

Hværveren.

(drifker)

Bu — u — er!

Deqnen.

(som forhen)

Sid det var Gist du drak! Nu er den Kuv fuld flaiten.

Kode.

(nysgierrig)

O! hvad veed han da, kiere Hr. Sfeersandt?

Hværveren.

Intet, uden at jeres Biin er temmelig god, og at jeg endnu drak mere deraf, dersom jeg ikke havde drukket saa hastig — Bu — u — er! — den stiger op i Halsen. Men om det ogsaa havde været Champagne: Vin, og om I ogsaa havde 10 Ritmestere til Sønner, saa siger jeg jer, at jeg enten maae have Penge, eller ogsaa Mikel maae følge med; altsaa beslut i en Hast.

Kode.

Hvorledes? Saa tager han ogsaa Penge, og tager dem af Kongens egne Undersaatter? —

Hværveren.

Jeg ligesaa godt som Kongen; hvorfor ikke det? Dersom jeg skal lade Mikel løs, saa maae jeg have en anden i hans Sted, og dertil hører Penge. Der kommer ingen Soldater flyvendes i Lusten, og af Jorden vore de heller ikke — 30 Daler paa Bordet, eller marsch.

Kode.

Rode. 30 Daler? Hvorledes skulde jeg faae dem skabet sammen? end ikke i den hele Bye. (tager Pungen frem) Her ere 12.

Hværveren.

(stoder hans Haand tilbage)

Hvad skal jeg med de Lumperier? Har I ikke selv saa mange, saa lad Moderen rykke ud med Resten.

Rode.

Moderen, siger han? En stakkels fattig Enke, som har intet, uden hvad Sønnen fortjener med sine Hænder.

Pene.

Vær medlidende, kære Hr. Skeersandt!

Hværveren.

Jeg medlidende! Mod hvem?

Pene.

Mod os alle, som han truer at gjøre uslykkelige; mod et ungt, uskyldigt Digebarnd, som vist aldrig lader sig træffe, dersom hun niister sin Kiereske.

Hværveren.

(leende)

Ha, ha, ha! Er Tøsen da saa forliebt?

Pene.

Mod en fattig Enke, som uden hendes Søns Hielp vil komme til at sulte ihjel, og hvis Taarer vil engang angste ham.

Hværveren.

O gaar, gaar! Hos en Soldat hjælper ingen Tameren. Hvad har jeg at bestille med Medlidenhed? I Fiendens

dens Land skulde I komme, der holdes ganske anderledes
Hus! Penge for en Dag, hedder det, eller af med Nase
og Øren.

Dejnen.

(Skælvende)

Hu, hu, hu!

Hværveren.

Ja, hvem som der lod sig merke med Medlidenshed!
et Døsn Tander stødte ind i Halsen, eller pryglet halv til
Skamme, det skeer hver Dag.

Dejnen.

(for sig selv)

Den Karl maaske have med Tanden at bestille; Him-
len bevare os!

Hværveren.

Spørg kun jeres Søn, naar han kommer tilbage;
han har ikke gjort det anderledes. Nei paa min Siel har
han ikke! — Kort og godt: I har endnu et Kvarteer at
betænke jer i, og saa enten Penge eller marsch. (han gaar)

14. Scene.

Nede. Vene. Dejnen.

Nede.

(seer paa Pengepungen)

Hvor disse Penge ikke blive mig tunge i Haanden!
Hørte I hvad den Skelm sagde? Hørte I hvad han sagde
om min Søn? (han seer urolig paa Vene og Dejnen)

Vene.

Det er den meest ublue Løgn, faar! — Det skulde
ikke gjort mig et Dieblis ondt, dersom Grethes Ulykke ikke
var.

Dejnen.

Degnen. Ganske vist, Kode! Moer har Ret; jeres Søn er en vakker Mand, en ærlig Mand.

Kode.

Og dersom han ikke var det — Ak Himmel! har jeg takket ham og dig for uretmæssig erhvervet Gode, og nydt det med Glæde, hvad andre har mistet med Taarer! Hvor angst og bange bliver jeg ikke allene ved at tænke derpaa! — Ak! da vilde jeg arbejde til Blodet gik mig ud af Fingere, Enderne, jeg vilde betale ham hver Skilling igien, som jeg har faaet af ham — Dog nei, nei! bliv du der. (han stikker Pengene i Lommen) En Ringgesløs foragter vist sin Fader. Kommer, Børn! kommer! lad os følge efter; lad os følge Mikkel et Strykke Vej. Enten han er 8 a 14 Dage borte eller ikke. Min Søn kan nok hjælpe ham løs igien.

Lene.

Men Grethe, Jaer! den stakkels Grethe! hvem vil kunne trøste hende? (Kode og Lene gaar)

15. Scene.

Degnen. (allene)

(seer bestandig efter Glasen i det han følger dem ud, og kommer tilbage)

8 a 14 Dage? Altså kommer han jo snart tilbage; hvorfor behøver jeg da at gaar med? Jeg troer jeg vil drikke et Glas endnu, paa det at Kraften ikke skal gaar af Vinen, og imidlertid vil jeg læse Brevet tilende. (hvilket han hidindtil har holdt i Haanden) Jeg er dog bleven nysgjerrig. (han stenter og sætter sig at læse) Den 6te? Holla! det var jo som i Gaar? (læser begierlig) Den 7de? (springer op)

Og 5

O! nu

O! nu er Grethe, Mikel og alle hiulpne. Jeg maae falde Forældrene tilbage. (han drifter Vinen gesvindt ud og løber til Scenen og raaber) Nede, Lene! (raaber igien) Haer Nede! Moer! (han vinker) kom dog, kom dog! — Hvor vil de Gamle ikke blive glade, og hvilken Glæde for mig selv, at jeg kan forkynde dem det!

16. Scene.

Nede. Lene. Degnen.

Nede.

Hvad Mær? Han seer jo saa fornøjet ud, Hr. Degn!

Degnen.

Ja, hvad giver I mig, om jeg endnu i Dag skaffer jer Mikel paa frie Fod igien? (slaaer paa Vapiret) Her staaer det i Brevet.

Lene.

I Brevet? i min Søns Brev?

Degnen.

Ganske rigtig! han kommer endnu i Dag.

Nede.

Kommer han endnu i Dag? O gesvindt, Hr. Degn! for Himlens Skyld.

Degnen.

Nu da! hør kun. (han læser) „Vores Regiment, „kære Fader! har ogsaa faaet Ordre til at brække op. Den „6te tilkommende Maaned, kommer den Bataillon, hvor „ved jeg staaer, forbi jeres Dyr. „ — Seer I Nede! det var alt i Gaar.

Nede.

Er det mueligt, Hr. Degn! hvad siger han?

Lene.

Lene.

Som i Gaar, og han er endnu ikke kommen.

Degnen.

Giv kun Agt! hør nu videre: (han læser) „I det
„ seneste ſkeer det om Morgenen tidlig den 7de; „ — det er
nu i Dag, Rode! — „ og da jeg kun er en Gierding Veis
„ fra jeres Bye, ſaa vil jeg overlade Skvadronen til Lieu-
„ tenanten, imedens jeg beſøger jer. Jeg haaber i det
„ mindſte at ſee jer og min gamle Moder, og at omfavne
„ jer. „ —

Rode.

(med megen Goleſſe)

O Glæde, idel Glæde! ſaa kommer han dog. — Jeg
maa ud, Moder! jeg maa ud i frie Luſt; jeg vil alt ſænge
fra udſtrække mine Arme, for at ile ham i Møde; jeg vil
raabe ham i Møde, ſaaſnart jeg ſiner ham: O min Søn!
min Alderdoms Glæde! — (han vil gaae)

Lene.

(holder ham tilbage)

Bliv, bliv dog! hvor tænker Du at jeg ſkulde kunde
følge Dig, da jeg er ſaa ſvag; vil Du at han ſkal troe, at
jeg elſker ham mindre end Du?

Degnen.

Sa bliv her, Rode! men hid med de 12 Daler, geſvandt.

Rode.

De 12 Daler? Til hvad Ende?

Degnen.

For at opholde Hværveren lidt, og for at give ham
dem til Afſlag paa de 30; og naar ſaa ſiden jeres Søn
kommer — —

Rode.

Rode.

Godt, godt! det har han dem, Hr. Degn! Spaa sig, løb, see til, at han kan udrette noget, jeg selv har ingen Tid dertil. (Degen gaaer)

17. Scene.

Rode. Lene.

Lene.

Ikke saa gesvindt, Faer! jeg beder Dig; jeg veed ikke hvor jeg vil være for Utaalmodighed! Trin heller op paa denne lille Høi, der vil Du maaſkee snart saae ham at see.

Rode.

Ja, det vil jeg ogsaa! det vil jeg ogsaa! Alt mit Blod er blevet levende.

Lene.

(Medens Rode stiger paa Høien)

Himmel! saa kommer han dog omsider igien. Efter saa mange lange Aars Forløb kommer han første Gang igien. — Ak! hvor mit Hjerte slaar! jeg sølte Glæde, da han kom til Verden, men denne Glæde er endnu større. (raaber) Nu, Faer! see Du endnu intet?

Rode.

(løfter sig op paa Tærne og holder Haanden for Munden)

Endnu intet, Moer! Solen blinder mig.

Lene.

O, dersom vi kun ikke have glædet os forgieves! (raaber igien) See Du endnu intet, Faerlille?

Rode.

Ja, hisset nede blinker noget. Nu kommer det op af Dalen, nu gaar det over Bierget, Hest ved Hest, og Hov ved mod Hoved. — Det er dem, Moer! det er dem.

Lene.

Lene.

Og vores Søn?

Rode.

Giv Dig kun til Taals, han kan nu ikke være meget langt borte. (i det Lene vil stige op paa Høien) Die! die! hvem er det, som kommer ridende ved Siden af Bierget? I fuld Galop, og er alt ganske nær ved Byen! — (kastet sin Hue i Veiret) Moer, Moer! nu stiger han af — det er Frederich.

Lene.

O Gud, hvad føler jeg! jeg maae løbe ham imod. (hun løber med udstrakte Arme ud af Theatret, og man hører bag ved Scenen) Min Søn! — Min Moer!

18. Scene.

De forrige. Ritmesteren.

Ritmesteren.

(Ritmesteren kommer ind, i det Rode stiger ned af Høien) Gamle ærværdige Fader! (de løbe hinanden imod med aabne Arme).

Rode.

At, min Søn! (omfavner ham igien) Endnu engang, min Søn! Nu føler jeg først, at mine Arme ingen mere Styrke have; jeg er ikke i Stand til at trykke Dig til mit Hierte, som jeg vilde. Lad mine Taarer sige Dig, hvad jeg føler; du har en taknemmelig Fader.

Lene.

(legger sin ene Haand paa hans Skuldre og tager hans Haand fat med den anden)

O ja! og ligesaa taknemmelig en Moder.

Ritmesteren.

Kiere Forældre! hvad taler I om Taknemmelighed? Er I mig, eller er jeg Edet Tak skyldig?

Den taknemmelige Søn.

H

Rode.

Rode.
 Tie, tie, kiere Søn! jeg skal sige til Gud og til Menneskene, at Du har giengieldet mig, hvad jeg har gjort imod Dig. Du er min Alderdoms eneste Trøst; Du opholder og forlænger mit Liv!

Vene.
 Du gjør os tusindfold Glæde!

Ritmesteren.

Og er det ikke just den største Glæde for mig? Var min Lykke vel en Lykke, dersom I ikke tog Deel deri? — Troe mig, kiere Forældre! ja, mine velskafne Forældre! I har bestandig været i mine Tanker — jeg har i min Lykke tænkt lidet paa, hvormeget jeg kunde have vundet; jeg har kun solet samme, naar jeg forestillede mig Jeres Fornøielse derover. Og nu! — i dette lykkeligste Dieblis, hvor solende er jeres Omhed mig ikke! Hvor indtager mig ikke de Taarer, som jeg seer i Jeres Øine! (tager hver ved sin Haand og seer vareløis paa dem) O mine Forældre! jeg kan ikke møtte mig paa dette dyrebare Syn. Dog fat Eder, fat Eder! mit Ophold for denne Gang er kun kort. Hvor gaaer det? Hvorledes leve I? Hvor er min Søster, som jeg kun har kiendt i Vuggen? Lad mig dog see hende.

Rode.
 Ja, ja! jeg vil løbe hen og hente hende, min Søn. (gaaer men kommer tilbage) Men Himmel! i hvilken Forvirring er jeg ikke! Jeg maae først fortælle Dig. —

Vene.
 Hun havde maaffet uden Dig, kiere Søn! været uslykkelig, just i dette Dieblis —

Rode.
 I dette Dieblis tog en Underofficer hende hendes Klæde

reste hørt; men til al Lykke er han her endnu. Han venter paa en Løsningepenge af 30 Daler, som jeg lovede ham, eftersom jeg ventede paa Din Ankomst. O Glæde, at Du nu er her! —

Ritmesteren.

Gaae, gaae, kære Fader! lad ham komme herhid, men lad sig ikke merke med, at jeg er her. Siig min Søster heller intet.

Kode.

O Gud! hvorledes skal jeg bære mig ad? jeg vilde heller raabe med fuld Stemme, at alle kunde høre det: Min Søn er her! han er her! (han gaaer)

19. Scene.

Lene. Ritmesteren.

Ritmesteren.

(Seer sig først omkring, og tager derpaa sin Moder ved Haanden)

Hvor smukt er ikke alting her! Nu først seer jeg, at jeg er i min Hødebye. — Hisset er den Hytte, Moer! efter hvilken jeg saa ofte har længtes. Her er den Plads, hvor vi om Sommer: Aftener sad i det Grønne med vores Naboer. Hisset er den Høi, som jeg havde udvalgt til at lege paa. — O Fader, da man ere Børn! Søde lykkelige Aar! Hvor jeg vender mig, min Moer, finder jeg Bevæis paa Færes Omhed imod mig. — Dog, jeg falder i Forundring over Jer, at I i Jeres Glæde er saa taus.

Lene.

Min Glæde er for stor, min Søn! for stor til at komme frem af mit Hjerte. Jeg ønskede heller at være allene, for ret at lade Glædens Taarer flyde. — Desuden gjør jeg mig og den Tanke — —

Kitmesteren.

Siig frem, min Moer! hvad Tanker gjør I jer?

Lene.

At Du ikke mere er vores Eigemand, og at Du er bleven for fornemme for os.

Kitmesteren.

Jeg for fornemme for Dem? Lad dog denne Tanke fare. Er I ikke min Moer? Er jeg ikke Jeres Søn? Bor jeg ikke stedse ere og agte Jer? Er jeg ikke overbevist om, at der er intet Hierte i Verden, som elsker mig saa meget som Jeres, og bør da mit ikke ogsaa søle meest for Jer? (han omfavner hende) Troe mig dog, Moer! jeg elsker Jer lige saa hiertelig og inderlig som tilforn.

Lene.

Ja, jeg troer Dig, og jeg fortjener det ogsaa af Dig. Hvor mangen bedrøvet Nat har jeg ikke lagt ved Din Faders Side og grædt mig træt for Dig. Jeg var immer bange for, at jeg aldrig skulde faae Dig mere at see.

20. Scene.

De forrige. Grethe.

Grethe.

(i det hun kommer ind)

Hvad mon der er paa Færde, siden Faer skikker mig hid? (forstræffet) Hoffa! en Officer!

Kitmesteren.

(sagte til Lene)

Er det hende, Moer? (Lene svarer ham ved et Nod, han gaaer hende i Møde og kysser hende) Hvilket elskverdigt Pigebarn!

Grethe.

Grethe.

(Sætter sig imod)

Ei sy dog, Hr. Officer!

Lene.

Hvorledes Grethe? Det er jo Din Broer,

Ritmesteren.

(til Lene)

Hvilke store Pine hun ikke betragter mig med! Ja, Din Broer, Grethe! og, jeg haaber, Din bedste Broer!

Grethe.

(i det hun nærmer sig mere ventlig)

Det er dog vel ikke Broer Frederich?

Ritmesteren.

(kysser hende)

Allerkiereste Natur!

Grethe.

(løber glad mod sin Moder)

O Himmel, Moder! saa ere vi jo ude af al vores Nød og Elendighed.

21. Scene.

De forrige. Nøde. Hværveren. Degnen.

Kirsten. Mikkel og Bonderne.

Nøde.

(veger paa sin Son)

Her, Hr. Steersande! er Manden, som vil betale ham de 30 Daler.

Hværveren.

(fortræffet)

Hvad seer jeg? En Officer! (tager Hatten af med Erbødighed. Grethe løber til sin Kiereste. Bonderne see snart paa hinanden og snart paa Ritmesteren, og synes at betyde hinanden, at det er Nødes Son).

Sh 3

Nøde.

Rode.

Ja, det er ham, Børn! det er min Søn. Glæder Jer alle med mig! Hvorledes kunde jeg forudsie mig nok allene?

Ritmesteren.

Han har hværvet her med Magt, min Ven! Hvor er hans Ordre?

Hværveren.

(med en bange Mine)

Her er den, Hr. Ritmester.

Ritmesteren.

Hvad for et Compagnie staaer han ved?

Hværveren.

Hr. Capitain Lilliendahl.

Ritmesteren.

(Læser at have beseet Ordren)

Og I tør understaae jer at vise mig denne falske Ordre? Jeg kender jeres Capitain og jer med. Hvad har jeres Hensigt været? Først at udsue Kongens Undersaatter, og siden, da I er ved Grændseene, at desertere af hans Tjeneste.

Hværveren.

(med en bedende Tone)

Hr. Ritmester!

Ritmesteren.

Tie, Uværdige! I har stedse elsket Soldaterstanden, blot som et Frihedsbrev for Ondskab og Nederdrægtighed. Det er Tid at I bliver straffet. (til Bønderne) Tag ham fast til videre Ordre. Bemygtiger jer tillige hans Medskyldige og fører dem for Dommeren.

(Bønderne gaar bort med Hværveren)

Sidste

Sidste Scene.

De forrige og nogle Bønder.

Ritmesteren.

Kom Grethe! kom Mikol! I ere mine kiere Sødsken-
de, og jeg lover at komme til jeres Bryllup. Da jeg vil selv
giøre det.

Kirsten og Mikol.

Alt kiere Hr. Ritmester!

Bønderne.

(som komme nærmere)

Den brave Herre! han skammer sig ikke ved os. Du
find Gange velkommen, Hr. Ritmester! — vi have ogsaa al-
tid hiertelig glædet os, naar vi have hørt noget fra ham.
(Ritmesteren giver nogle af dem Haanden, blandt andre ogsaa
Degnen, som nærmer sig med mange Complimenter).

Kode.

Alting, min Søn! alt, hvad jeg seer af Dig, glæ-
der mig; men det endnu meest, som jeg nyelig hørte af
Dig. Du har vist altid handlet retskaffen i Din Soldat-
terstand?

Ritmesteren.

Altid, min kiere Fader! det har jeg Jer og min Mo-
der at takke for. Der er vist intet Sted i Verden, hvor
man bander mig; men, som jeg haaber, mange, hvor man
velsigner mig. (seer paa Uhr) Men min Tid er forløben.
Kiere Forældre! jeg maac afsied.

Enc.

Alt bort? Alt saa snart?

Kode.

O! et Dieblis endnu! vi have neppe havt Tid til at
glæde os over Dig.

Rit:

Kitmesteren.

Jeg maae afsked, kiere Forældre! Troe, at mit Hjerter
vist holder mig her, dersom mine Pligter ikke kaldte mig til-
bage. Maae jeg nu bede om een Ting, førend jeg gaaer?

Rode og Lene.
Om alting! Om Alting!

Kitmesteren.

Saa kom da, kiere Forældre! kom og staae Jeres
Boepæl hos mig! Herst i mit Huus saaledes som I herst
i mit Hjerter! Lad alt, hvad som hører mig til, være Jeres.

Rode og Lene.

Kiere Søn! —

Kitmesteren.

Nei! gjøre I det ikke gierne? Er det ingen Lykke
for Jer, saa er det heller ingen for mig.

Rode.

Vi ere gamle, min Søn! og vente efter Døden. Lad
os døe her, hvor vi have levet! Lad os døe i denne lidet
Hytte, som er os saa kjer! I denne Hytte er Du fød. —
Besøg os kun ofte, derom bede vi Dig af vores ganske Hjerter.

Kitmesteren.

Tilforladelig! Tilforladelig!

Lene.

Og vi, min Søn! vi skal besøge Dig igien. Ved
Din Side vil vi fordrive mange glade Dage, og paa Hen-
og Hjemreisen vil vi hver Gang takke Gud, at han gav os
en saadan Søn.

Ende.

